

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ – ANALÝZA VÝSLEDKŮ

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

2021

Sčítání lidu, domů a bytů

Praha, 31. 10. 2023

Kód publikace: 170355-22

Č. j.: CSU-015186/2023-7101

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v hl. m. Praze

Ředitel odboru: Jiří Ročovský

Kontaktní osoba: Jana Podhorská, e-mail: jana.podhorska@czso.cz

Autoři: Jana Podhorská, Martina Kuřitková, Adam Vlč, Tomáš Slavíček

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další?
Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 052 507
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 525, 353 114 529
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. E. Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200, 542 528 172
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936, 577 004 963
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 223, 595 131 230
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3384-5 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3385-2 (pdf)

© Český statistický úřad, Praha, 2023

Obsah

Předmluva.....	4
Administrativní členění České republiky.....	5
Geografická mapa hl. m. Prahy.....	6
Administrativní členění hl. m. Prahy.....	6
Hustota zalidnění v městských částech hl. m. Prahy.....	7
1. Shrnutí.....	8
2. Sídelní struktura.....	13
3. Obyvatelstvo.....	19
3.1 Věková struktura.....	19
3.2 Rodinný stav.....	22
3.3 Plodnost žen.....	24
3.4 Státní občanství.....	26
3.5 Národnost, mateřský jazyk.....	28
3.6 Vztah k náboženské víře.....	30
3.7 Místo bydliště v době narození.....	32
3.8 Vzdělanostní struktura.....	34
3.9 Způsob bydlení.....	36
4. Ekonomická aktivita obyvatelstva.....	38
4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu.....	38
4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání.....	43
4.3 Zaměstnaní podle odvětví.....	46
4.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a postavení v zaměstnání.....	51
4.5 Ekonomická aktivita žen.....	56
5. Vyjížďka a dojížďka do zaměstnání a do školy.....	59
5.1 Vyjížďka a dojížďka celkem.....	59
5.2 Vyjížďka a dojížďka do zaměstnání.....	60
5.3 Vyjížďka a dojížďka do škol.....	64
5.4 Vyjížďka a dojížďka podle dopravního prostředku a frekvence vyjížďky.....	66
5.5 Úhrnná bilance dojížďky do zaměstnání a do školy.....	69
6. Domácnosti.....	73
6.1 Struktura domácností.....	73
6.2 Rodinné domácnosti.....	78
6.3 Domácnosti jednotlivců.....	88
6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti.....	92
7. Domy a byty.....	94
7.1 Charakteristika domovního fondu.....	94
7.2 Charakteristika bytového fondu.....	99
8. Dlouhodobý vývoj.....	111
Metodické vysvětlivky.....	121

TABULKOVÁ PŘÍLOHA

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů.....	130
2. Vývoj vybraných ukazatelů v hl. m. Praze podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021.....	140
3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajských měst.....	144

Předmluva

Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) se uskutečnilo od 27. března do 11. května 2021 na celém území České republiky podle zákona č. 332/2020 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021. Údaje byly zjišťovány podle stavu k rozhodnému okamžiku, kterým byla půlnoc z 26. na 27. března 2021. Sčítání organizoval, řídil a koordinoval Český statistický úřad (ČSÚ), který zajišťoval přípravu a provedení sčítání a také zpracování jeho výsledků. Při přípravě a provedení sčítání ČSÚ úzce spolupracoval s ústředními správními úřady (mj. Ministerstvem obrany, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem vnitra, Ministerstvem zahraničních věcí, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním), obcemi a zejména se smluvně zajištěnými dodavateli služeb.

Sčítání splnilo požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 763/2008, o sčítání lidu, domů a bytů, které ukládalo členským státům EU povinnost provést sčítání v jednotném referenčním roce a poskytnout údaje ze sčítání ve stanoveném rozsahu, metodickém vymezení, termínu a předepsané formě.

Obsah sčítání (soubor zjišťovaných údajů) byl stanoven zákonem č. 332/2020 Sb. Všechny osoby měly povinnost poskytnout údaje zjišťované sčítáním v rozsahu a způsobem stanoveným tímto zákonem. Tradičně byla použita metoda sebesčítání, kdy obyvatelé sami vyplňovali sčítací formuláře. Více než čtyři pětiny občanů využily možnost poskytnout údaje prostřednictvím elektronického formuláře přes internet. Zbývající část obyvatelstva využila listinnou formu sčítání, a to buď prostřednictvím sčítacích komisařů, nebo občané předávali ČSÚ vyplněné formuláře sami přes tzv. kontaktní místa či poštou. Údaje o bytu poskytl jeho uživatel.

Kromě údajů získaných od obyvatel prostřednictvím elektronických či listinných sčítacích formulářů (tradiční census) byly při sčítání v roce 2021 využity ve větší míře i administrativní zdroje dat (zejména Registr obyvatel, pojištěnců, informační systémy ČSSZ a MPSV a další). Údaje o domech byly poprvé čerpány výhradně z administrativních zdrojů, a to z Informačního systému katastru nemovitostí (ISKN) a z Registru sčítacích obvodů a budov, který vede ČSÚ.

Všechny takto získané informace byly zpracovány podle územního a správního členění státu platného v České republice k 26. březnu 2021, a to podle místa obvyklého pobytu sčítané osoby. Základní výsledky sčítání jsou zveřejněny na internetových stránkách www.scitani.cz, ve Veřejné databázi Českého statistického úřadu, v sadě tištěných publikací a také ve formátu otevřených dat. Úplnou novinkou jsou data v podrobném územním členění zobrazená v mapách ve Statistickém geoportálu dostupném na internetu.

Snahou autorů tohoto speciálního výstupu je předložit uživatelům podrobnější analytický pohled na výsledky sčítání v kraji s přihlédnutím k rozdílnostem ve vývoji jednotlivých regionů. Samotný obsah publikace je členěn do osmi tematických kapitol, kde vedle textové části najdete řadu grafů a kartogramů. Dlouhodobý vývoj kraje ve vybraných ukazatelích je možno posoudit v tabulce se srovnatelnou časovou řadou, zpracovanou z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů od roku 1980.

Hranice základních sídelních jednotek-dílů v jednotlivých městských částech jsou součástí elektronické verze publikace zde:

<https://www.czso.cz/csu/czso/scitani-lidu-domu-a-bytu-hl-m-praha-analyza-vysledku-2021>

Vzhledem k rozsahu publikace nebylo možné do ní vložit celé bohatství dat i v nejmenších územních detailech. V případě potřeby speciálního datového výstupu jsou k dispozici v každém kraji pracoviště informačních služeb, kde mohou být poskytnuty individuálně připravené výběry dat, samozřejmě při přísném zachování principů ochrany individuálních a důvěrných údajů. Obdobné publikace s obsahově sjednocenou analytickou i tabulkovou částí jsou vydávány ve všech krajích České republiky.

Věříme, že tyto publikace přispějí k uspokojení poptávky po regionálních datech a zároveň budou pro odbornou i laickou veřejnost podnětem k větší míře využívání statistických údajů ve své činnosti.

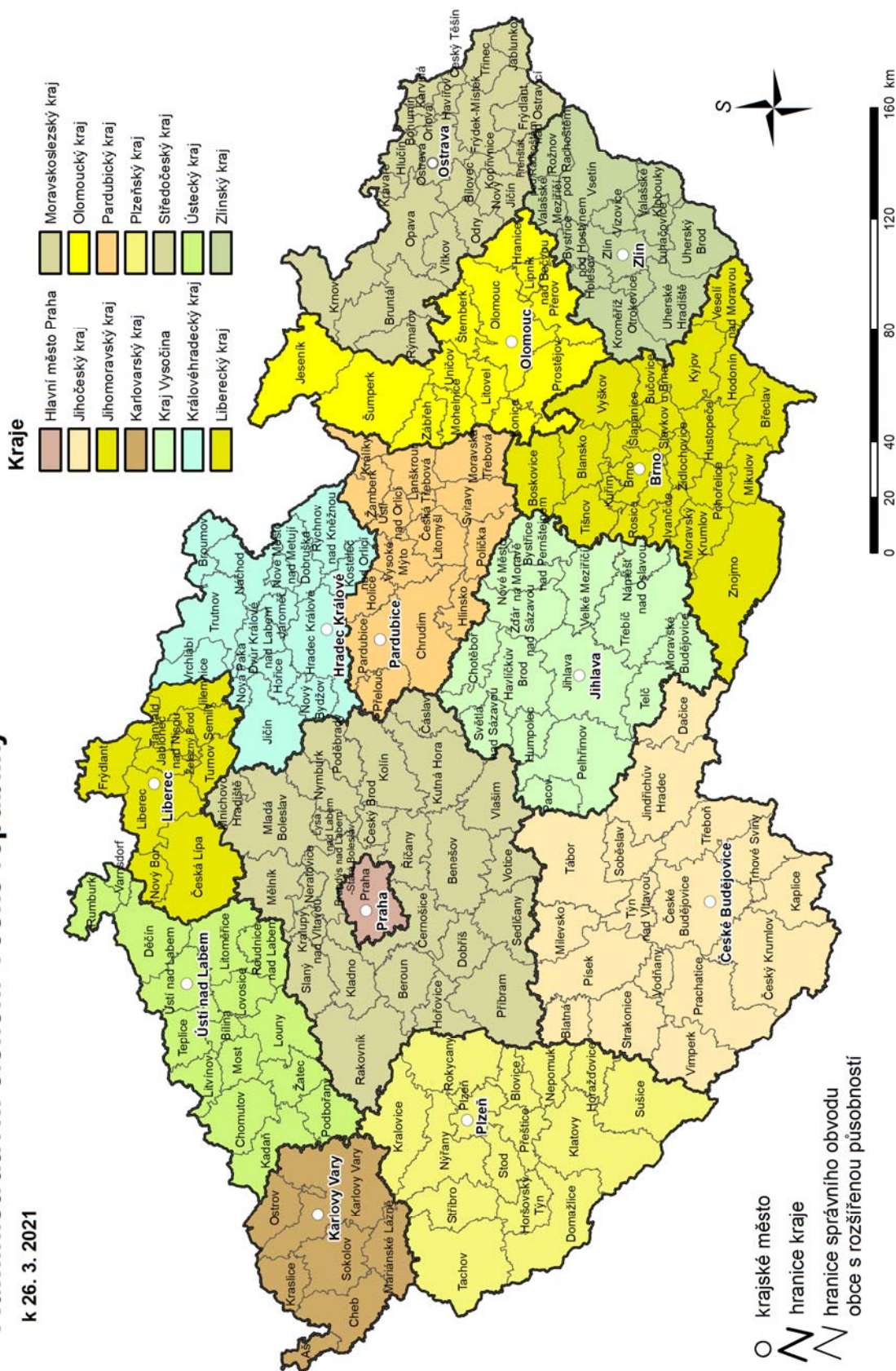
Tuto publikaci bychom chtěli věnovat památce PhDr. Evy Vojtové, která byla gestorkou přípravy několika Sčítání lidu, domů a bytů v hlavním městě Praze.

Administrativní členění České republiky

Administrativní členění České republiky

k 26. 3. 2021

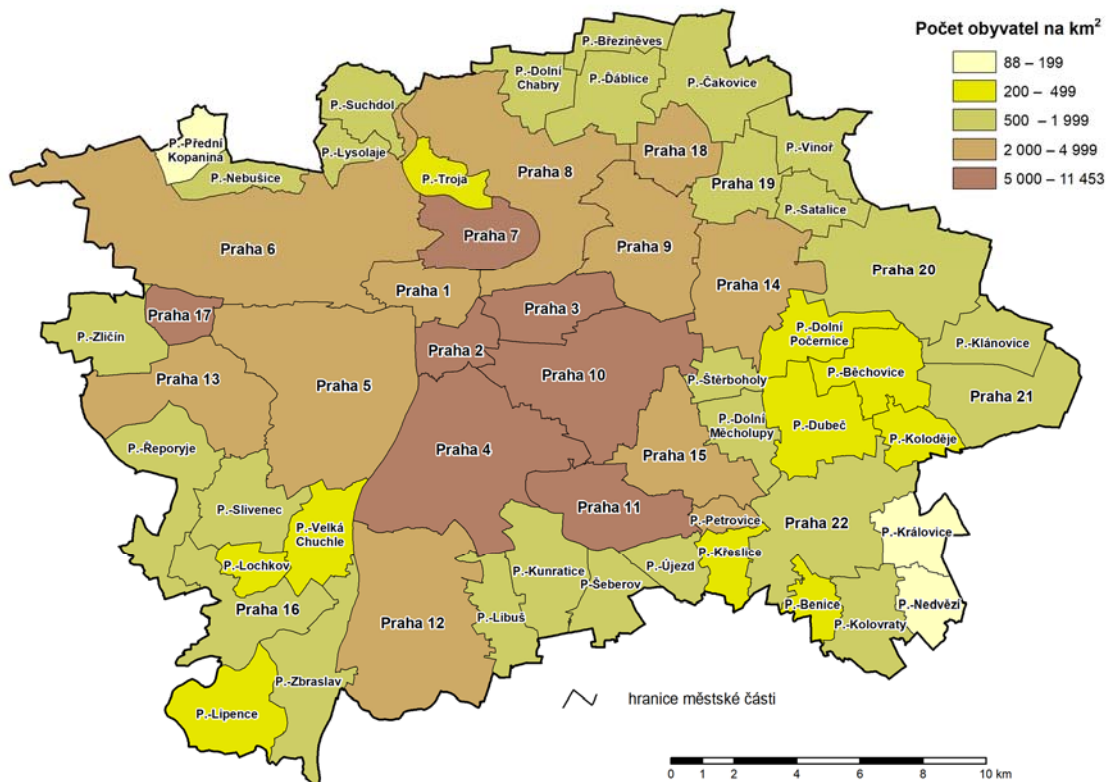
Geografická mapa hl. m. Prahy

Administrativní členění hl. m. Prahy

Hustota zalidnění v městských částech hl. m. Prahy

1. Shrnutí

Sídelní struktura

Praha má v rámci ČR specifické postavení, protože je zároveň krajem, obcí a městem. Není ale jednolitým celkem. Díky historickému vývoji má na svém území části jak typicky městské, tak venkovské. Teprve v roce 1974 došlo k poslednímu územnímu rozšíření Prahy a od tohoto roku se její rozloha nezměnila.

Změnila se však populace a také některá území. Dříve venkovské lokality, jako například Stodůlky nebo Háje, se během 70. a 80. let změnily v území s rozsáhlým bytovým fondem na sídlištích. Jiné venkovské oblasti, jako například Královice nebo Nebušice, zaznamenaly stavební rozvoj až po roce 1990 a nyní zde převažuje zástavba starých i nových vil a rodinných domů. Některé centrální části, dříve hustě zalidněné (například Smíchov či Karlín), část obyvatelstva ztratily a na místě obytných domů, nouzových obydlí, nebo továren, jsou dnes převážně administrativní budovy.

Pražské městské části (dále MČ) jsou různorodé. Již jen hustotou zalidnění jsou mezi nimi velké rozdíly: nejvíce obyvatel na 1 km² bydlí v MČ Praha 3 (11 463 obyvatel na km²), Praha 2 (10 849), nebo v Praze 11 (7 362). Naopak minimální hustotu zalidnění mají okrajové části MČ Praha-Královice (88 obyvatel na km²), Praha-Nedvězí (96) či Praha-Přední Kopanina (192).

Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 mělo Hlavní město Praha podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 1 301 432 obyvatel. Hlavní město bylo, s podílem 12,4 % osob, po Středočeském kraji druhým nejlidnatějším krajem České republiky. Z celkového počtu obyvatel představovaly ženy 51,3 %.

Věková struktura Prahy se mírně lišila od té v celé ČR, kdy v Praze byl větší podíl lidí v produktivním věku (15-64 let) a naopak menší ve věku nad 65 let. Nejvíce zastoupenou desetiletou skupinou byli lidé ve věku 30-39 let. U starších občanů ve věku nad 75 let výrazně převažovaly ženy nad muži, ženy se také dožívaly v průměru vyššího věku. U mužů vlivem zvýšené úmrtnosti ve vyšším věku převyšoval počet chlapců ve věku 0-14 let počet mužů ve věku nad 65 let, u žen naopak výrazně převažovala skupina starší 65 let.

Podíl svobodných mužů i žen nad 15 let byl v Praze výrazně vyšší než v celé České republice. Podíl svobodných mužů byl v hlavním městě dokonce vyšší než těch ženatých. Velký podíl svobodných je především mezi mladými lidmi do 34 let. Společenským jevem, jenž byl zaznamenán už při minulém sčítání lidu a jenž se v uplynulých deseti letech dále pokračoval, bylo snižování sňatečnosti v mladším věku a preference neformálních soužití. Rozvedených osob bylo nejvíce ve věkové skupině 50-59 let. U registrovaného partnerství, tedy právního stavu uzavřeného osobami stejného pohlaví, výrazně (72 %) převažovalo to uzavřené mezi dvěma muži.

Úroveň celkové plodnosti žen v hlavním městě byla ve srovnání s ostatními kraji nejnižší. Na 1 000 pražských žen se zjištěným počtem dětí připadalo 1 208 dětí, v celé ČR to bylo 1 570. Nejvíce žen, konkrétně 34,2 % žen, bylo ke dni sčítání matekmi dvou dětí, 32,0 % žen bylo bezdětných a 22,4 % se narodilo jedno dítě. Převážná většina všech dětí (54,3 %) se narodila ženám vdaným. Rozvedeným, ovdovělým a ženám s nezjištěným rodinným stavem se narodilo 36,2 % všech dětí. Svobodným ženám se narodilo zbývajících 9,5 % ze všech dětí.

Z celkového počtu osob sečtených v Praze k datu sčítání tvořily naprostou většinu (85,2 %) osoby se státním občanstvím České republiky. Největší absolutní počet cizinců pocházel z Ukrajiny (54,4 tis. osob), Slovenska (24,2 tis.), Ruska (23,0 tis.) a Vietnamu (12,7 tis.). V celorepublikovém měřítku představoval podíl cizinců v hlavním městě výrazný nadprůměr. V ČR celkem byl podíl cizinců na počtu obyvatel 4,7 %, Praha tak byla s 13,9 % o 9,1 procentních bodů nad republikovým průměrem a byla krajem se suverénně nejvyšším podílem cizinců.

Z osob obvykle žijících v Praze se celých 84,4 % narodilo v České republice. V zahraničí se narodilo 15,6 % obyvatel hlavního města, z toho více jak pětina na Slovensku (20,7 %). Pražští rodáci tvořili více jak polovinu

(53,7 %) obyvatel Prahy, rodáci z jiných krajů ČR 27,9 % a lidé, u kterých bylo zjištěno, že pochází z ČR, ale nebylo zjištěno místo narození, tvořili 2,8 %.

Vzdělanostní úroveň obyvatelstva hlavního města byla oproti ostatním krajům ČR vyšší. Podle výsledků sčítání lidu byl v Praze ve srovnání s celorepublikovým průměrem nižší podíl osob se základním vzděláním (o 5,0 procentních bodů) a podíl osob se středním vzděláním bez maturity vč. učňovského (o 14,7 procentních bodů). Naopak mírně vyšší byl podíl v případě osob s úplným středním vzděláním (o 2,1 procentních bodů) a výrazně vyšší podíl u osob s vysokoškolským vzděláním (o 17,2 procentních bodů). Podílem vysokoškoláků v populaci Praha výrazně převyšovala i ostatní jednotlivé kraje ČR.

Ekonomická aktivita obyvatelstva

Z celkového množství obyvatel Prahy se zjištěnou ekonomickou aktivitou jich patřilo 766 484 (59,9 %) do kategorie pracovní síla. Více než polovinu tvořili muži. Praha byla jediným krajem, kde měla pracovní síla nadpoloviční většinu i u žen.

Osob mimo pracovní sílu bylo v hlavním městě 512 729 (40,1 %). Nejpočetnější složku této kategorie tvořili nepracující důchodci (40,8 %), přibližně třetinový podíl měli nepracující žáci a studenti.

Míra ekonomické aktivity dosáhla celkově na hodnotu 71 %, u mužů na 77,7 %, u žen na 64,7 %.

V kategorii pracovní síly převažovaly osoby zaměstnané nad nezaměstnanými. V Praze bylo zaměstnaných osob sečteno 733 840 (95,7 % z celkového objemu pracovní síly), nezaměstnaných 32 644. Mezi zaměstnanými byla nejsilněji zastoupena věková kategorie 40-44 let (13,7 %). Míra zaměstnanosti činila v Praze celkově 67,9 %, u mužů 74,6 %, u žen 61,7 %.

Podíl pracujících důchodců na zaměstnaných osobách dosáhl na 10,4 %, přibližně každý čtvrtý důchodce v hlavním městě pracoval.

Většinu zaměstnaných představovali zaměstnanci (78,7 %). Každý přibližně pátý zaměstnaný pracoval na vlastní účet, podnikatelů se zaměstnanci (zaměstnavatelů) nebylo ani jedno procento. Častěji podnikali muži.

Podíl nezaměstnaných (podíl počtu nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15-64 let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) činil v Praze celkově 3,8 %.

Míra nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle) dosáhla na 4,3 %. U žen (4,6 %) byla o něco vyšší než u mužů (4,0 %). Nejvyšší byla u velmi mladých lidí a u osob na hranici důchodového věku.

Intenzita ekonomické aktivity vyjadřuje počet zaměstnaných a nezaměstnaných na 1 000 osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou příslušné věkové skupiny. U mužů dosáhla svého maxima s hodnotou 979 ve věkové skupině 30-39 let. U žen je patrný vliv péče o děti, proto byla jejich intenzita ekonomické aktivity nejvyšší o několik let později – ve věku 45-49 let (939) a 50-54 let (935).

Zaměstnaní v Praze dosáhli nejčastěji vysokoškolského vzdělání – ženy ve 44,7 %, muži v 41,2 %. Druhým nejvíce zastoupeným typem dosaženého vzdělání bylo úplné střední vzdělání s maturitou (31,9 %).

V terciárním a kvarterním sektoru pracovalo 83,4 % zaměstnaných v hlavním městě. Dalších 15,9 % zaměstnaných patřilo do sekundárního a 0,7 % do primárního sektoru. Odvětvová struktura Prahy se tak výrazně odlišuje od situace v ostatních krajích. Prioritními odvětvími se staly velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (12 % zaměstnaných), profesní, vědecké a technické činnosti (11,5 %), informační a komunikační činnosti (10,1 %)

V třídění podle deseti hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO převažovali v Praze specialisté (34,8 %), následovali techničtí a odborní pracovníci (20,7 %) a pracovníci ve službách a prodeji (12,9 %).

Míra ekonomické aktivity žen klesala s rostoucím počtem živě narozených dětí.

Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy

Ze všech zaměstnaných (733,8 tisíc osob), kteří měli v Praze obvyklý pobyt a u kterých bylo zjištěno místo pracoviště, jich většina pracovala jinde v Praze (447,4 tisíc osob, 62,1 %). V jiném kraji mělo místo pracoviště 45,1 tisíc obyvatel. Poměrně významná část zaměstnaných neměla stálé pracoviště (82,2 tisíc osob, 11,4 %). Do zahraničí za prací dojíždělo 4,1 tisíc pracujících (0,6 %).

Ze 45,1 tisíc osob vyjíždějících z Prahy na jiné místo v ČR jich do Středočeského kraje dojíždělo 38,4 tisíc. Ze všech vyjíždějících za hranice Prahy jich tedy 85,3 % vyjíždělo do Středočeského kraje, výrazně menší byla vyjíždka do Ústeckého kraje (3 % zaměstnaných vyjíždějících mimo Prahu). Vyjíždka do ostatních krajů byla zanedbatelná. Na úrovni okresů bylo nejvíce cest do zaměstnání realizováno z Prahy do okresu Praha-východ (16,2 tisíc osob), Praha-západ (11,8 tisíc osob) a Kladno (2,4 tis. osob).

Opačným směrem, tedy z ostatních krajů do Prahy, vyjíždělo celkem 225,3 tisíce osob, z toho 173,6 tisíc osob bydlelo ve Středočeském kraji. Atraktivita pražského trhu práce je jednoznačná. Pražský trh práce dlouhodobě nabízí pracovní místa široké škále uchazečů s různou úrovní vzdělání, kvalifikace i praxe.

Z celkového počtu dojíždějících do Prahy jich většina bydlela ve Středočeském kraji (77 %). Lidé z Ústeckého kraje tvořili pouze 5,5 % dojíždějících do Prahy. Ze Středočeského kraje dojíždělo do Prahy 173,6 tisíc a z Ústeckého 12,4 tisíc osob. Z ostatních krajů dojíždělo výrazně méně zaměstnaných. Nejvýznamnější dojíždka do Prahy byla z okresů Praha-východ (43,9 tisíc dojíždějících do Prahy), Praha-západ (42,3 tis.) a Mělník (13,8 tis. osob).

Většina nepracujících žáků, studentů a učňů, bydlících v Praze (bylo jich 167,7 tisíc), studovala na školách v Praze (95,3 % z jejich počtu). Malá část studentů a žáků studovala v jiném kraji (3,3 % studujících).

Vyjíždka do škol mimo Prahu byla minimální – do jiných krajů do školy vyjíždělo 7,5 tisíc osob. Největší byla vyjíždka z Prahy do Středočeského kraje. Naopak do pražských škol dojíždělo ze všech krajů celkem 54,5 tisíce žáků, studentů a učňů. Ze všech dojíždějících žáků, studentů a učňů tvořily osoby dojíždějící do Prahy ze Středočeského kraje 69 %. Školní dojíždka byla významnější ještě z Ústeckého (5,4 % dojíždějících do Prahy) a Jihočeského kraje (4,6 %).

V Praze více než polovina zaměstnaných, vyjíždějících ze svého bydliště za prací, používala městskou hromadnou dopravu. Pěšky chodilo do práce v Praze téměř 8 % osob. Automobil využívalo 32 % vyjíždějících z místa bydliště za prací.

U vyjíždky do školy celkem 33 % z celkového počtu žáků, studentů a učňů nevyplnilo, kam do školy dojíždějí. Z těch, co vyplnili, většina studentů v Praze využívala pro své cesty do školy městskou hromadnou dopravu (51 %) a chodila do školy pěšky (33 %).

Při pohledu na okresy je zřetelné, že všechny měly bilanci dojíždky s Prahou zápornou, tzn. více osob z okresu dojíždělo do Prahy, než naopak. Nejvíce osob dojíždělo do Prahy (v přepočtu na 1 000 zaměstnaných) z okresu Praha-západ a Praha-východ. Dojíždkou tak ztrácely 362,6 resp. 269,5 osob. Zápornou bilanci větší než 200 na 1 000 zaměstnaných mělo ještě Kladno a Mělník. Mezi prvními deseti se pak umístily všechny okresy Středočeského kraje.

Domácnosti

V Praze žilo celkem 658 tisíc hospodařících domácností. Nejvíce bylo domácností tvořených jednou úplnou rodinou (323,7 tisíc). Další nejčastější typ domácnosti představovaly domácnosti jednotlivců (308,3 tisíc). Domácností, kde dohromady hospodaří 2 a více rodin bylo 4,8 tisíc. Vícečlenných nerodinných domácností žilo v Praze 21,1 tisíc.

Úplné rodiny tvořené jednou rodinou žily převážně v bytech v osobním vlastnictví (43 % z úplných rodin) a v nájemním bydlení (27 %). Neúplné rodiny bydlely také převážně v bytech v osobním vlastnictví (37 % z celku neúplných rodin), ale větší zastoupení tu mělo bydlení v nájemních bytech (31 %). Naopak jednotlivci žili

převážně v nájemním bydlení (35 % z celku jednotlivců). V bytě v osobním vlastnictví bydlelo 29 % samostatně bydlících jednotlivců.

V rodinách, kde žili dva partneři v manželském svazku nebo registrovaném partnerství, byly závislé děti přítomny pouze u 42,9 % z nich. Ve faktických manželstvích a faktických partnerstvích se děti vyskytovaly ve větší míře (45,3 %), stále jich byla ale méně než polovina. Naproti tomu závislé děti žily v 57,2 % neúplných rodin v čele s osamělým otcem a v 61,9 % neúplných rodin v čele s osamělou matkou.

Neúplných rodin žilo v Praze 63,5 tisíce, z toho v 54,6 tisíci z nich byla v čele osamělá matka, v 8,9 tisíci pak osamělý otec. Osamělých matek bylo 6 krát více než osamělých otců. Otcové v čele neúplných rodin byli většinou ve věku 45-54 let (33,6 %) a ve věku 35-44 let (20,7 % z neúplných rodin v čele s otcem). Matky v čele neúplných rodin se také rekrutovaly nejčastěji z věkové skupiny 45-54 let (30,6 %) a 35-44 let (28,7 %). Výrazně více osamělých otců v čele neúplných rodin bylo ve věku 55 a více let (40,9 %) než je tomu u osamělých matek ve stejném věku (30,3 %).

Většina osamělých otců byla zaměstnaných v postavení zaměstnanci (69 % ze zaměstnaných osamělých otců). Významnou skupinu těchto otců představovaly osoby pracující na vlastní účet – bylo jich 29 % ze všech zaměstnaných. U osamělých žen bylo také nejvíce žen zaměstnaných - 84 % těchto žen bylo v zaměstnaneckém poměru a pouze 16 % podnikalo na vlastní účet. Mezi osamělými matkami byl větší podíl osob mimo pracovní sílu, než mezi osamělými muži a také se zde vyskytovala mírně zvýšená nezaměstnanost než mezi muži.

Většinu domácností jednotlivců tvořily ženy, kterých bylo 159,4 tisíc, domácností mužů bylo 148,9 tisíc. Většinu domácností jednotlivců mužů tvořily osoby ve věku 25-34 let (25 %) a ve věku 35-44 let (22 %). U žen bylo největší zastoupení senierek: nejvíce žen mělo 65-74 let (19 %), 25-34 let (18 %) a 55 a 64 let (14 %).

Domácnosti jednotlivců (celkem 308,2 tisíc) bydlely většinou v bytech (96 % z jejich celkového počtu). Mimo byty bydlelo 11,6 tisíc jednotlivců (4 %). Zaměstnaných bylo 195,8 tisíc jednotlivců (67 %) a nezaměstnaní představovali 3 % jednotlivců (9,8 tisíc). Nepracující důchodci tvořili v Praze 27 % jednotlivců se zjištěnou ekonomickou aktivitou.

Vícečlenné nerodinné domácnosti jsou skupinou velmi různorodou: mohou to být prarodič bydlící s vnoučaty, spolubydlící studenti nebo osoby bydlící spolu z pracovních důvodů a sdílející své výdaje na domácnost. Takových domácností žilo v Praze 21,1 tisíc. Ve většině (90 %) těchto domácností žily 2 osoby, v 8 % těchto domácností byly tři osoby. Celkem 62 % jich žilo v nájemních či pronajatých bytech, pětina pak v bytech v osobním vlastnictví.

Domy a byty

V Praze bylo celkem 106 154 domů. V naprosté většině šlo o obydlené domy (98 217 domů), z nichž 62,3 % byly rodinné domy a 35 % bytové domy. Neobydlených domů bylo pouze 7,5 %.

V Praze se nachází obydlené domy s byty (97 925), jež mají různé období své výstavby. Nejvíce postavených nebo rekonstruovaných budov bylo zaznamenáno v obdobích 1920-1945 (25,8 %) a 2001-2010 (14 %).

Naprostá většina obydlených domů s byty je ve vlastnictví fyzické osoby (68,1 %), případně ve spoluvlastnictví vlastníků bytů, neboli jednotek (21,9 %). V těchto dvou formách vlastnictví je v Praze 90 % obydlených domů s byty. Zbytek zahrnuje vlastnictví bytového družstva, obce, státu, jiné právnické osoby nebo kombinace vlastníků. U rodinných domů tvoří dominantní podíl vlastníků fyzická osoba (95,5 %). Naopak v případě bytových domů výrazně převažuje spoluvlastnictví vlastníků bytů (60,2 % všech bytů v bytových domech).

Kámen, cihly a tvárnice se využívaly zejména na výstavbu rodinných domů, zatímco stěnové panely se využívaly více na výstavbu bytových domů.

V Praze převažují byty v bytových domech nad byty v rodinných domech. Ve Středočeském kraji je tomu naopak.

95 % obydlených bytů v rodinných domech je ve vlastnictví fyzické osoby, zatímco 70,6 % obydlených bytů v bytových domech je ve spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek).

Z hlediska právního důvodu užívání bytu je nejvíce obydlených bytů v osobním vlastnictví (38,3 %) nebo v nájmu / pronájmu (35,1 %). V menší míře pak ve vlastním domě (11 %) a v družstvu (6,1 %).

V kategorii rozdělení obydlených bytů podle stáří a druhu domu byl zaznamenán největší počet obydlených bytů v rozmezí let 1920-1945. Z tohoto období bylo k datu sčítání v Praze 127 199 bytů, což představovalo 20,3 % všech obydlených bytů. Druhé období s největší bytovou výstavbou byly roky 1946-1970. Z tohoto období bylo v Praze celkem 95 172 bytů (15,2 %).

Obydlené byty s 1 až 3 obytnými místnostmi tvoří pouze malou část bytů v rodinných domech.

Nejvíce bytů v Praze má 3 obytné místnosti, zatímco ve Středočeském kraji i České republice převládají byty se 4 nebo s 5 a více obytnými místnostmi.

Většina pražských bytů v rodinných i bytových domech má zaveden plyn do bytu, vodovod i připojení na kanalizaci.

V případě obydlených bytů v rodinných domech v Praze převládalo ústřední vytápění s vlastním zdrojem (55,8 %), zatímco v případě bytových domů převažovalo ústřední dálkové topení (58,3 %).

83 % osob bydlících v pražských bytech žilo v bytových domech, 16,2 % v rodinných domech a 0,8 % v ostatních budovách.

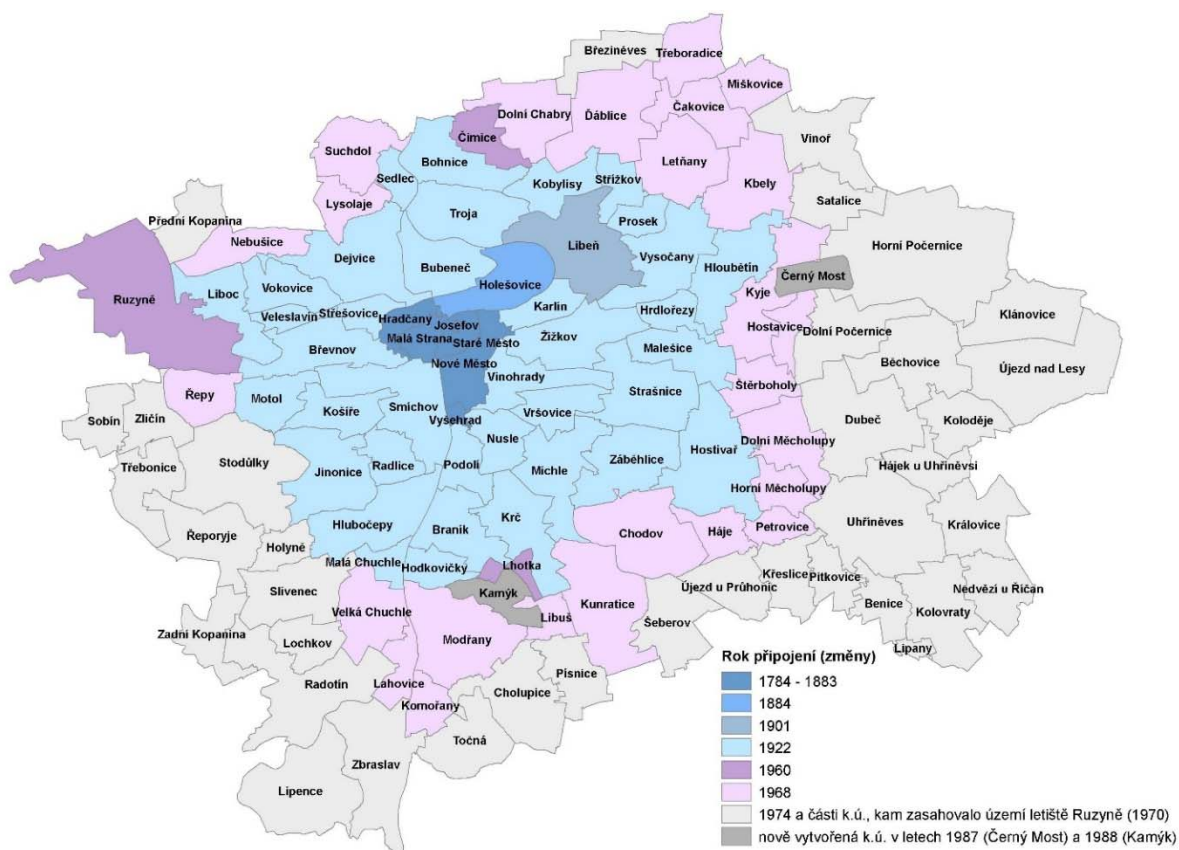
Nejvíce obydlených bytů mělo v Praze celkovou plochu mezi 60-79,9 m². Na druhém místě byly byty s 40-59,9 m². Byty s plochou 40-59,9 a 60-79,9 m² tvořily celkem 61,2 % všech obydlených bytů. V případě bytů v rodinných domech byla nejrozšířenější plocha 150 m² a více.

2. Sídlní struktura

Hlavní město Praha je zároveň obcí, městem a krajem. I když je chápáno jako jeden celek, existují uvnitř města rozdíly, které jsou dány vývojem v minulosti. V roce 1784 vzniklo královské hlavní město Praha a skládalo se pouze ze čtyř katastrálních území - Nového Města, Starého Města, Malé Strany a Hradčan (1,5 % současné rozlohy). Tyto katastry byly celou řadu staletí typicky městské. V roce 1850 byl připojen ještě Josefov a v roce 1883 Vyšehrad. Ostatní části dnešní Prahy byly až na výjimky malými vesničkami. V roce 1884 byl k Praze připojen katastr Holešovic a Buben a po 17 letech, v roce 1901 pak území Libně. Karlín a Smíchov byly připojeny později (až v roce 1922 se vznikem tzv. Velké Prahy), ačkoliv i na konci 19. století již vykazovaly městské prvky. Před velkým rozšířením Prahy v roce 1922 měla Praha pouze 4 % dnešní rozlohy. Po připojení 38 obcí nebo jejich částí vznikla tzv. Velká Praha s rozlohou, která představovala přibližně 32 % dnešního území. Postupně bylo území Prahy dále rozšiřováno, zejména s ohledem na potřebu dalších ploch pro rozvoj města. Kromě rozšíření Prahy v roce 1922 stojí za zmínku připojení některých katastrů v roce 1960, připojení dalších 21 obcí v roce 1968 a poslední velké rozšíření v roce 1974, kdy bylo k Praze připojeno 30 obcí. V roce 1974 Praha dosáhla své současné rozlohy (496 km²). Připojované části měly venkovský charakter a na části z nich (například Stodůlky, Chodov, Háje) začala výstavba nových sídlišť.

Mapa 2.1. Územní růst hlavního města Prahy podle katastrálních území

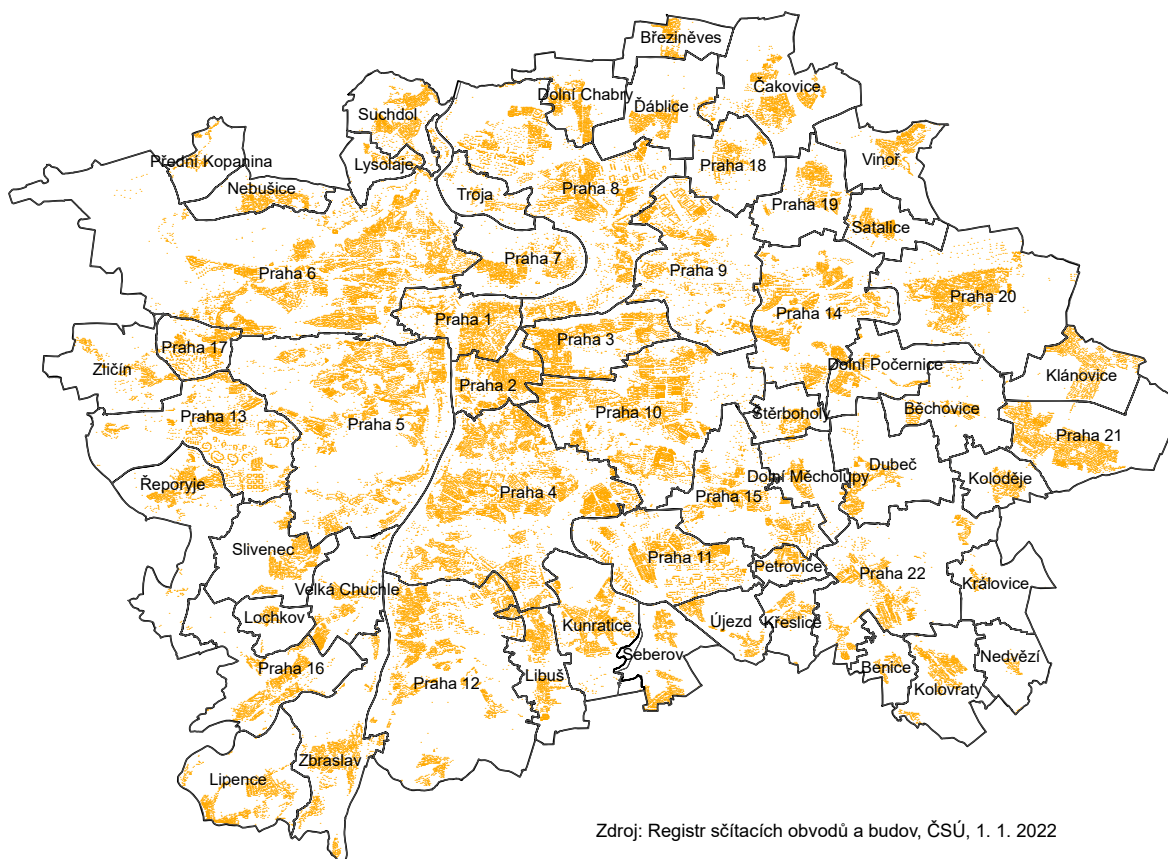

V současné Praze je 57 samosprávných městských částí. Některé jsou tvořeny jedním katastrem (například MČ Praha 21 na katastrálním území Újezd nad Lesy), některé dvěma (například MČ Praha 11 je tvořena katastry Chodov a Háje). Některé jsou tvořeny jedním celým katastrem a částmi dalších katastrů (například MČ Praha-Řeporyje je tvořena celým katastrem Zadní Kopanina a částmi katastrů Řeporyje, Stodůlky a Třebonice). Největší městská část měla podle údajů Sčítání lidu, domů a bytů 2021 (dále SLDB) 130 957 obyvatel (Praha 4), následovala městská část s 114 377 obyvateli (Praha 10). Přes 100 tisíc obyvatel měla ještě MČ Praha 8 (104 921 obyvatel). Tyto městské části se tak počtem obyvatel vyrovnají

velikosti krajských měst (například Olomouc měla k datu sčítání 106 063 obyvatel). Další městské části jsou populačně srovnatelné s okresními městy sousedního Středočeského kraje. Například MČ Praha 9 měla k datu Sčítání 2021 přibližně 62,6 tisíc obyvatel a ve městě Kladno žilo 67,8 tisíc obyvatel. V městské části Praha 7 bydlelo 44,4 tisíc obyvatel, v Mladé Boleslavi pak 42,5 tisíc obyvatel. Naopak v nejmenší městské části Prahy žilo 366 obyvatel (Praha-Nedvězí) a ve druhé nejmenší bylo 438 obyvatel (Praha-Královice). To je přibližně stejný počet obyvatel jako v obcích Nučice (360 obyvatel) nebo Černé Voděrady (380 ob.) v okrese Praha-východ.

Počet obyvatel je silně vázán na rozmístění domovního a bytového fondu. Následující mapa ilustruje rozmístění budov v městských částech Prahy k 1. 1. 2022.

Mapa 2.2. Budovy v hl. m. Praze podle Registru sčítacích obvodů a budov (stav k 1. 1. 2022)

Zdroj: Registr sčítacích obvodů a budov, ČSÚ, 1. 1. 2022

Městské části jsou pro potřeby přenesené působnosti státní správy rozděleny do tzv. správních obvodů, kterých je v Praze 22. Úřad městské části, který vykonává některé činnosti přenesené z působnosti státní správy pro městské části v jeho správním obvodu, je sídlem tohoto obvodu.

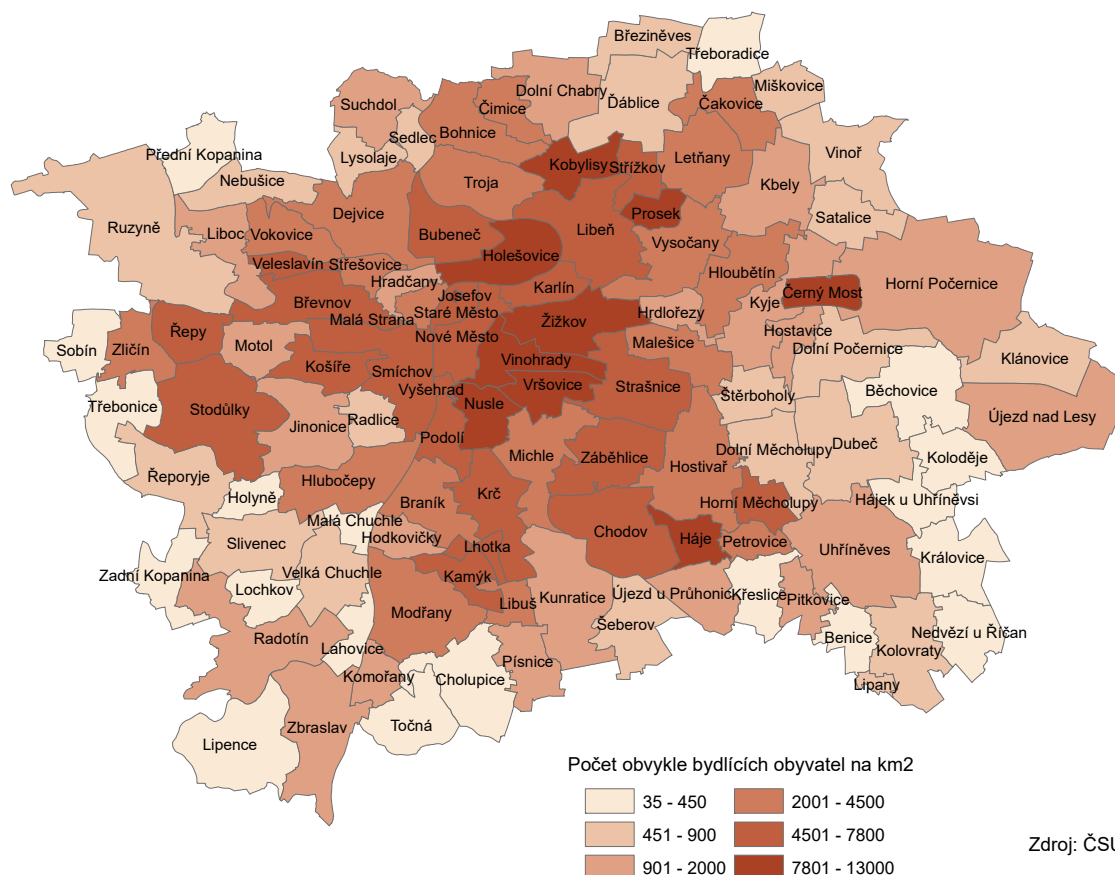

Tab. 2.1. Hustota zalidnění městských částí hl. m. Prahy na základě výsledků SLDB 2021

10 městských částí s nejvyšší a nejnižší hustotou zalidnění

městská část	Nejnižší hustota zalidnění (obyv. na km ²)	Počet obyvatel	městská část	Nejvyšší hustota zalidnění (obyv. na km ²)	Počet obyvatel
Praha-Královice	88	438	Praha 3	11 463	74 307
Praha-Nedvězí	96	366	Praha 2	10 849	45 405
Praha-Přední Kopanina	192	628	Praha 11	7 362	72 102
Praha-Benice	263	729	Praha 17	6 905	22 461
Praha-Lochkov	322	874	Praha 7	6 264	44 442
Praha-Křeslice	341	1 173	Praha 10	6 149	114 377
Praha-Běchovice	353	2 414	Praha 4	5 411	130 957
Praha-Lipence	360	2 970	Praha 8	4 814	104 921
Praha-Koloděje	433	1 626	Praha 9	4 707	62 651
Praha-Troja	435	1 468	Praha 13	4 561	60 189

Další úrovní územně-správního členění jsou katastrální území. To je jednotka tvořící místopisně uzavřený celek, který je společně evidovaný v katastru nemovitostí a je zároveň evidenční jednotkou pro číslování parcel. Takových jednotek je v Praze 112. Hranice katastrů se mohou měnit. Poslední velká změna ve vymezení katastrů v Praze proběhla v roce 1988 a 1989. 1. 1. 1988 vzniklo nové katastrální území Černý Most, které bylo vymezeno z částí katastrů Kyje a Horní Počernice. Obdobně vzniklo katastrální území Kamýk k 1. 1. 1989, které bylo vyčleněno z katastrů Lhotka a Libuš. Obě tyto velké změny proběhly v důsledku výstavby panelových sídlišť¹.

Mapa 2.3. Hustota zalidnění v katastrálních územích Prahy podle SLDB 2021

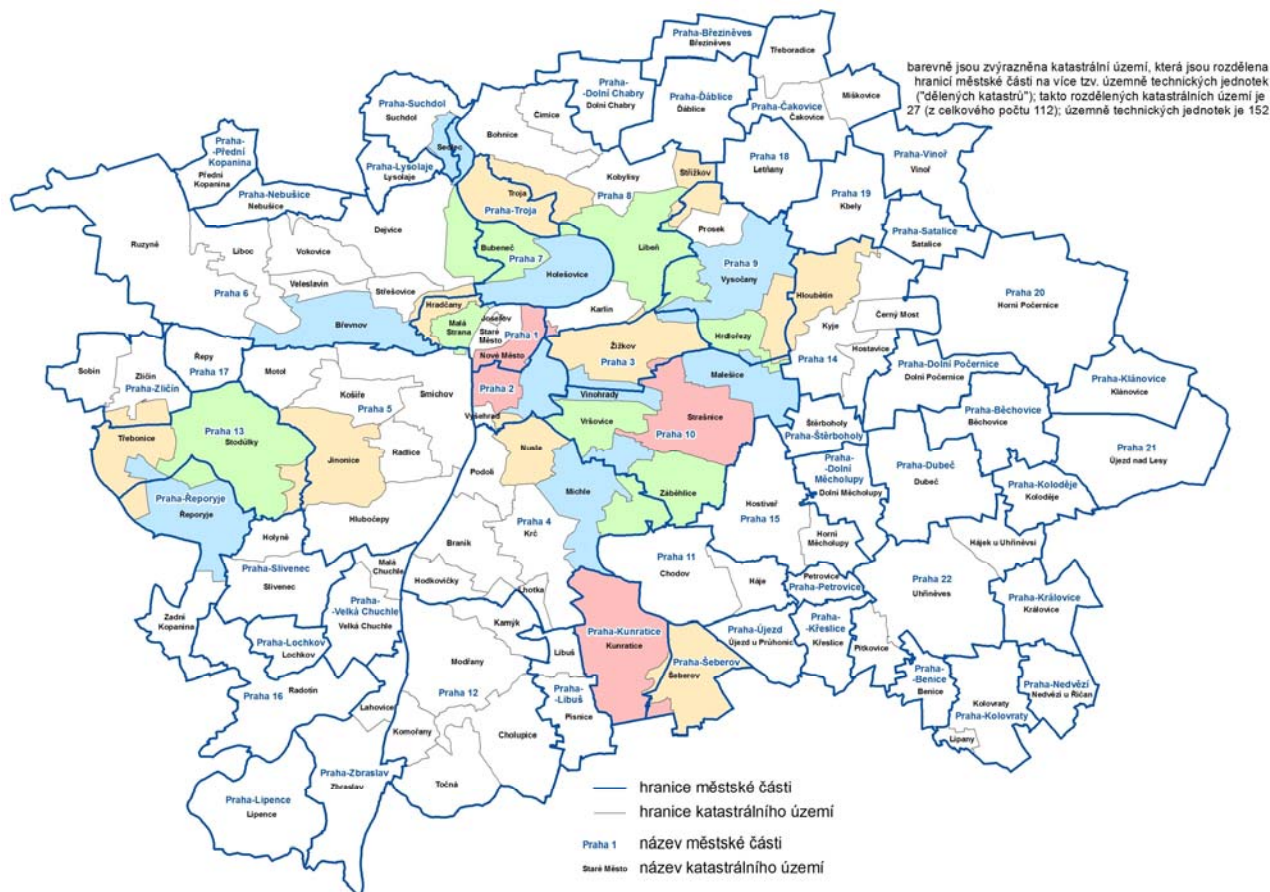
¹Viz článek Jana Müllera „Územní vývoj hlavního města Prahy od roku 1784“ v časopise Demografie z roku 2003, ročník 1.

Tab. 2.2. Hustota zalidnění katastrálních území hl. m. Prahy na základě výsledků SLDB 2021

10 katastrálních území s nejvyšší a nejnižší hustotou zalidnění

katastrální území	Nejnižší hustota zalidnění (obyv. na km ²)	Počet obyvatel	katastrální území	Nejvyšší hustota zalidnění (obyv. na km ²)	Počet obyvatel
Zadní Kopanina	35	123	Vinohrady	12 889	48 805
Královice	88	438	Vršovice	12 550	36 836
Nedvězí u Říččan	96	366	Nusle	12 311	35 150
Třebonice	142	651	Josefov	11 085	977
Cholupice	177	1 133	Žižkov	10 708	58 267
Lahovice	188	381	Černý Most	10 696	22 466
Točná	188	870	Prosek	10 077	16 887
Přední Kopanina	192	628	Háje	9 331	22 059
Malá Chuchle	205	289	Kobylisy	8 358	27 030
Sobín	224	677	Holešovice	8 032	37 664

Pokud je některé katastrální území rozděleno mezi více městských částí, jsou části, které takto vzniknou, nazývány územně technické jednotky. V Praze je velká část městských částí, na jejichž území se nachází více katastrů (viz výše). Zjednodušenou představu podává následující mapa.

Mapa 2.4. Hranice městských částí a katastrálních území hl. m. Prahy

Nižší úroveň než územně technické jednotky reprezentují základní sídelní jednotky (ve městech často nazývané urbanistické obvody). Jsou to malé části území, které jsou dány svými urbanistickými podmínkami a funkčním využitím. Základní sídelní jednotky byly označeny písmeny podle jejich charakteru (např. obytné

plochy, plochy dopravních areálů a další). Také mezi jednotlivými základními sídelními jednotkami existují značné rozdíly² co do funkčního využití i počtu obyvatel.

Vysokou hustotu zalidnění mají obytné ZSJ se sídlištní nebo činžovní zástavbou, na opačné straně stojí jednotky, které neslouží k bydlení, ale k dopravním účelům, zemědělské plochy (pole), jednotky se stavbami občanské vybavenosti (nemocnice, kanceláře, školy) nebo rekreační plochy (zahrady, lesoparky). 59 základních sídelních jednotek (6 % z celkového počtu) má více než 5 000 obyvatel. Největší mají více než 10 000 obyvatel - plošně rozsáhlá území Nové Letňany a Ohrada se sídlištní zástavbou. Náměstí Svobody je ZSJ v Praze 6 s bloky činžovních domů, naproti tomu Nový Prosek představuje území s řadovými rodinnými a bytovými domy doplněnými rozsáhlou sídlištní zástavbou. ZSJ-díl Chvaly je rozsáhlé zastavěné území (2 km²) s převážně vilovou zástavbou.

Tab. 2.3. Počet obyvatel a hustota zalidnění v základních sídelních jednotkách (díl) v Praze s nejvyšším počtem obvykle bydlících obyvatel (TOP 10 vybraných)

Název MČ	Název ZSJ-díl	Charater ZSJ-díl	Obvykle bydlící obyvatelstvo	Výměra (km ²)	Hustota zalidnění (obyv. na km ²)
Praha 18	Nové Letňany	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	10 945	0,58	18 862
Praha 13	Ohrada	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	10 255	0,73	14 030
Praha 6	Náměstí Svobody	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	9 219	0,34	27 163
Praha 7	Bubny	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	8 462	0,31	27 475
Praha 4	Spořilov II	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	8 389	0,80	10 525
Praha 9	Nový Prosek	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	7 685	0,58	13 328
Praha 11	Jižní Město-Nad Šeberovem	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	7 674	0,53	14 346
Praha 10	Nové Malešice	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	7 519	0,62	12 113
Praha 20	Chvaly	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	7 273	2,02	3 601
Praha 4	Sídliště Krč	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	7 270	0,59	12 263

Naopak menší počet obyvatel (do 500 obyvatel) mají jednotky, které nemají obytnou funkci, malá sídliště, oblasti s chatami nebo vilové čtvrti s rozvolněnou zástavbou (například ZSJ Na Dlážděnce, či Královice). ZSJ Barrandov VI představuje ZSJ, na jehož území jsou na volné ploše v blízkosti polí postaveny dva velké bytové domy, naproti tomu ZSJ Jalový Dvůr je území, kde se mísí především sídlištní a vilová zástavba.

² více o územním a samosprávním členění a definici jednotek například v Lexikonu hl. m. Prahy 2009 (<http://www.praha.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/krajp/101323-09-xa>) nebo v Registru sčítacích obvodů a budov (<https://www.czso.cz/csu/rso/soustava-uzemnich-prvku-a-uzemne-evidencnich-jednotek>)

Tab. 2.4. Počet obyvatel a hustota zalidnění v základních sídelních jednotkách (díl) v Praze s počtem obvykle bydlících obyvatel menším než 500 osob (TOP 10 vybraných)

Název MČ	Název ZSJ-díl	Charakter ZSJ-díl	Obvykle bydlící obyvatelstvo	Výměra (km ²)	Hustota zalidnění (obyv. na km ²)
Praha 8	Bohnice-ústav	Areál občanské vybavenosti	498	0,66	759
Praha 4	Jalový Dvůr	Obytná plocha v kompak. zástavbě	483	0,14	3 356
Praha 8	Na Dlážďence	Obytná plocha v kompak. zástavbě	475	0,31	1 517
Praha 9	Za horou-západ	Obytné rekreační plocha	471	0,32	1 466
Praha-Nebošice	Nebošice-východ	Zemědělská plocha	465	0,32	1 463
Praha-Dolní Počernice	Vinice	Obytná plocha v kompak. zástavbě	457	0,74	614
Praha 5	Barrandov VI	Obytná plocha v kompak. zástavbě	448	0,28	1 618
Praha 13	Třebonice	Obytná plocha v kompak. zástavbě	441		
Praha-Královice	Královice ¹⁾ , U Markéty ¹⁾	Obyt. plocha v kompak. zástavbě	¹⁾ 438	¹⁾ 3,24	¹⁾ 135
Praha-Troja	U Hrachovky-botanická zahrada	Měst. a příměst. smíšená plocha	432	1,51	285

1) vzhledem k ochraně důvěrných dat byly sloučeny dvě sousední ZSJ-díl. Královice (kod ZSJ-díl 726210) a U Markéty (kod ZSJ-díl 3175600). Údaje reprezentují obě ZSJ-díl.

Sčítání lidu, domů a bytů je zdrojem podrobných dat nejen o obyvatelstvu a jeho struktuře, ale také o bytech, domech a domácnostech. Jeho význam spočívá právě v tom, že disponuje rozsáhlou sadou dat, která mohou postihnout socio-ekonomickou situaci uvnitř malých územních celků.

3. Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 mělo Hlavní město Praha podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 1 301 432 obyvatel. Hlavní město bylo, s podílem 12,4 % osob, po Středočeském kraji druhým nejlidnatějším krajem České republiky. Z celkového počtu obyvatel představovaly ženy 51,3 %.

3.1 Věková struktura

Složení obyvatelstva podle věku a pohlaví je výsledkem dlouhodobého vývoje porodnosti, úmrtnosti a migrace. Pro věkovou strukturu hlavního města Prahy, stejně tak jako pro věkovou strukturu ČR, jsou charakteristické nepravidelnosti, způsobené především výkyvy ve vývoji porodnosti. Těmi nejvýraznějšími byly mimo jiné: pokles za první světové války a vzestup po jejím ukončení, pokles za hospodářské a politické krize ve 30. letech, natalitní vlna po ukončení druhé světové války a v 70. letech, pokles počtu narozených od 90. let a od nultých let narůstající migrace, zejména zahraniční, která výrazně ovlivňuje věkovou strukturu v mladších věkových skupinách.

Uvedené nerovnoměrnosti se v čase posouvají do vyšších věků a ovlivňují věkovou strukturu v jednotlivých letech. Nerovnoměrné zastoupení starších věkových kategorií podle pohlaví je dáno výrazně vyšší úmrtností mužů v tomto věku.

Věková struktura obyvatelstva Prahy se mírně odlišuje od věkové struktury ČR. Podíl osob ve věku 0-14 let v Praze tvořil 15,3 %, průměr za ČR byl 16,1 %. Odlišnost od ostatních krajů a průměru ČR byla i v podílu osob v produktivním věku. Podíl osob ve věku 15-64 let byl v Praze 66,3 %, tedy o 2,8 procentních bodů vyšší než průměr v ČR (63,5 %). Byl to také nejvyšší podíl osob v produktivním věku ze všech krajů ČR. Naopak podíl lidí ve věku 65 a více byl v Praze (18,4 %) o dva procentní body nižší než v celé ČR (20,4 %) a byl nejnižší i ve srovnání s ostatními kraji ČR.

Nejpočetnější generací podle desetiletých věkových skupin byli lidé ve věku 30-39 let, tedy lidé narození v 80. letech a na úplném počátku 90. let minulého století. V devadesátých letech porodnost prudce klesla a tak je významné zastoupení této věkové skupiny dáno především migrací z ostatních krajů ČR i ze zahraničí. Podle jednotek věku byli nejvíce zastoupení lidé, kterým bylo 42 let, a to jak u mužů, tak i u žen. Početně významná je kromě osob ve věku 30-39 let také populace osob narozených ve druhé polovině sedmdesátých let, které byly v době sčítání nejčastěji ve věku 40-46 let.

Tab. 3.1.1 Obyvatelstvo v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

	Obyvatelstvo celkem	v tom ve věku (%)								
		0 - 9 let	10 - 19 let	20 - 29 let	30 - 39 let	40 - 49 let	50 - 59 let	60 - 69 let	70 - 79 let	80 a více
Hl. m. Praha	1 301 432	10,5	8,7	12,7	17,0	16,7	11,4	9,9	9,0	4,0
Středočeský kraj	1 415 463	11,8	11,0	9,1	13,4	17,8	12,6	11,5	9,2	3,7
Česká republika	10 524 167	10,6	10,2	10,2	13,4	16,5	12,9	12,2	9,9	4,2

Nejnižší počet žijících osob byl logicky vlivem úmrtnosti na vrcholu věkové pyramidy. Počet osob starších 70 let se v jednotlivých generacích pohyboval pod hranicí 10 tis. osob. Hned po nejstarších věkových kategoriích byly v populaci hlavního města nejméně zastoupeny mladší věkové kategorie a to konkrétně desetiletá skupina 10-19 let. V této skupině bylo o 23 tisíc obyvatel méně než ve skupině 0-9 let. Nejméně zastoupenou jednoletou věkovou skupinou z těch pod 70 let byli lidé, kterým bylo v době sčítání 17 let, tedy narození mezi roky 2003 a 2004.

Z pohledu věkové struktury jsou patrné odlišnosti v podílovém zastoupení mužů a žen. Věková struktura mužů je odlišná od věkové struktury žen. Zatímco chlapců se rodí nepatrně více než dívek, ve starší populaci (65 a více) převažují ženy. Z celkového rozložení populace starší 75 let, představují starší ženy 62,5 % případů. Ženy také dosahují vyššího průměrného věku než muži. Ženám v hlavním městě bylo ke dni sčítání v průměru

42,8 let, mužům v průměru o necelé 3 roky méně (39,9 let). Také poměr mladé a starší populace (tzv. index stáří - udávající počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0-14 let) je u obou pohlaví výrazně odlišný. U mužů vlivem zvýšené úmrtnosti ve vyšších věkových skupinách převyšoval počet dětí ve věku 0-14 let počet mužů ve věku nad 65 let a hodnota indexu stáří je tak pod stovkovou hranicí - 95,6. U žen naopak výrazně převyšoval počet ve věkové skupině 65 let a více a hodnota indexu stáří byla 145,5.

Věkové rozložení obyvatelstva lze charakterizovat rovněž pomocí indexu ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0-14 let a počet seniorů (osob ve věku 65 a více let) na 100 osob v produktivním věku (15-64 let). Na 100 osob v produktivním věku připadalo 51 osob v neproduktivním věku (46 mužů, 55 žen). Index ekonomického zatížení nepostihuje ekonomickou závislost, dává do poměru pouze vybrané věkové skupiny. Podíl závislých osob může být jiný, protože část osob v produktivním věku je nezaměstnaných, naopak část osob ve věku 65 let a více je zaměstnáno.

Tab. 3.1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

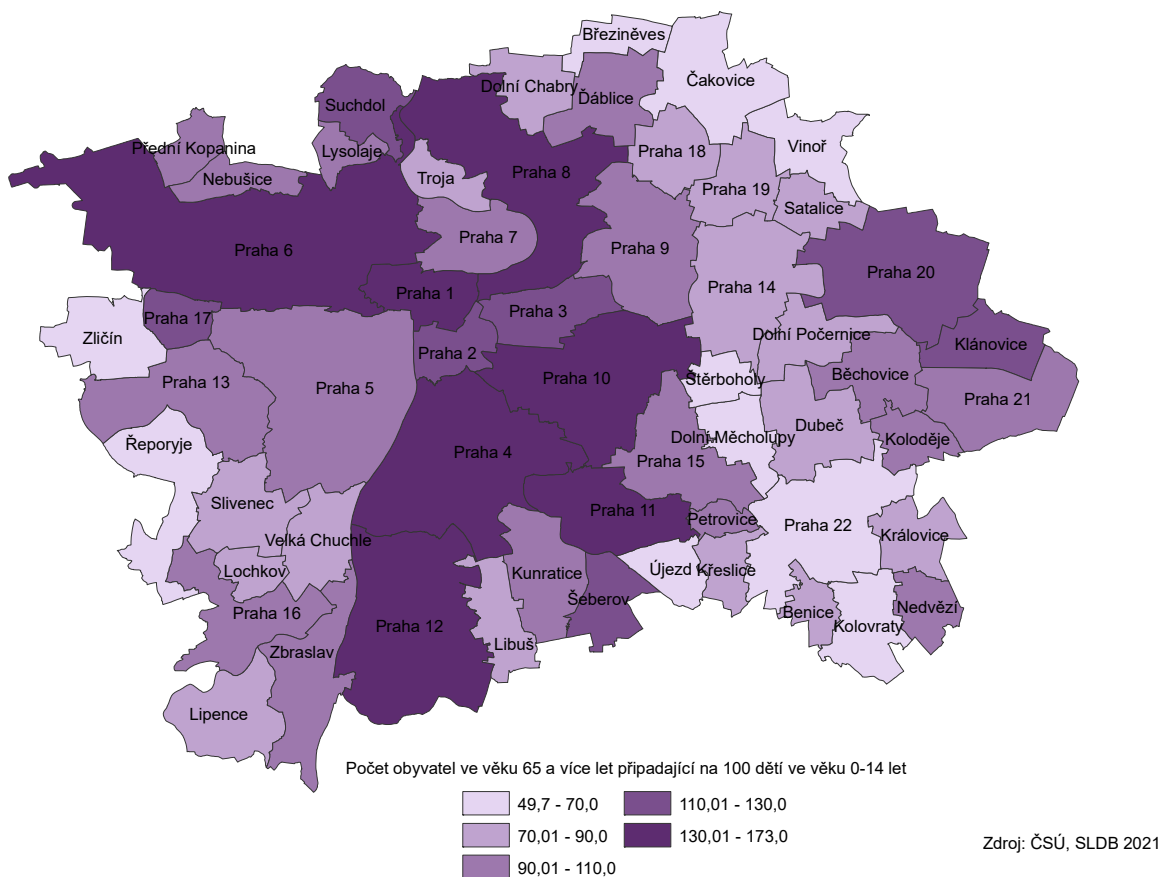
	Obyvatelstvo celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)			Index stáří ¹⁾	Průměrný věk (roky)	
			0–14	15–64	65 a více		muži	ženy
Hl. m. Praha	1 301 432	51,3	15,3	66,3	18,4	119,9	39,9	42,8
Středočeský kraj	1 415 463	50,4	17,9	63,3	18,8	105,3	40,4	42,8
Česká republika	10 524 167	50,7	16,1	63,5	20,4	127,0	41,2	44,1

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

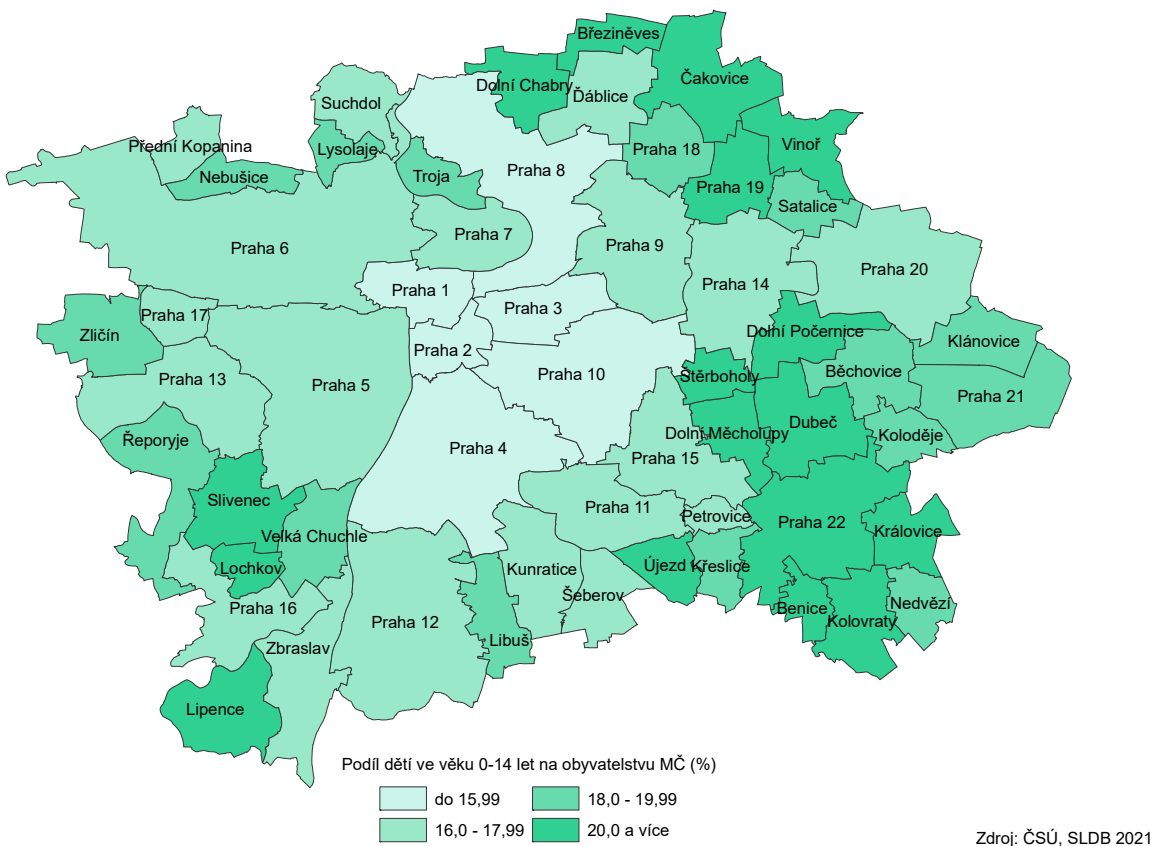
Obyvatelé Prahy jsou v průměru mladší než obyvatelé celé ČR. Průměrný věk obyvatel Prahy byl o 1,3 let nižší než v České republice, kdy v Praze byl 41,4 a v ČR 42,7 let. Stejný rozdíl mezi Prahou a ČR byl i u průměrného věku mužů, i u žen. Praha také měla jak celkově, tak i u mužů, tuto hodnotu nejnižší ze všech krajů ČR. U žen byla druhá nejnižší po Středočeském kraji.

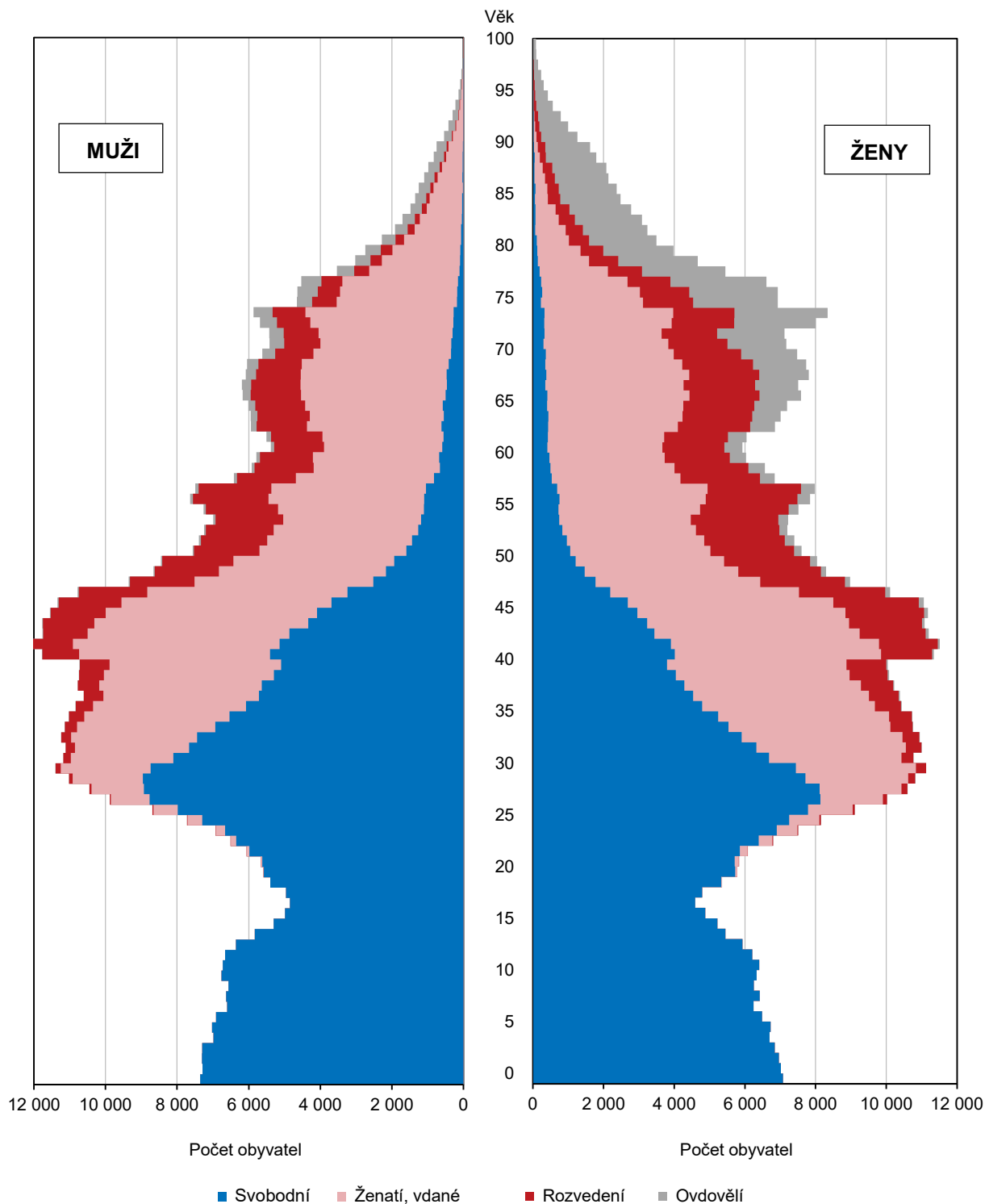
Kartogram 3.1 Index stáří v městských částech hl. m. Prahy

Kartogram 3.2 Děti v městských částech hl. m. Prahy

Graf 3.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu v hl. m. Praze

3.2 Rodinný stav

Vedle struktury podle věku je významnou charakteristikou obyvatelstva jeho složení podle rodinného stavu. To je určováno především časováním vstupu do manželství, výší rozvodovosti a s ní spojené sňatečnosti rozvedených. Ve vyšším věku ovlivňuje strukturu obyvatelstva podle rodinného stavu rozdílná úroveň úmrtnosti mužů a žen. Na počty a podíly osob podle věku a rodinného stavu dále působí nepravidelnost věkové struktury zmíněná v předchozí podkapitole.

Z celkového počtu mužů nad 15 let žijících v Praze se zjištěným rodinným stavem jich bylo 43,3 % svobodných, 42,6 % ženatých, 11,6 % rozvedených a 2,3 % ovdovělých. U žen bylo svobodných 34,5 % žen, vdaných 39,2 %, rozvedených 15,9 % a ovdovělých 10,4 % žen. Podíl svobodných mužů v Praze převyšoval podíl svobodných mužů v České republice o 5,8 procentních bodů. Podíl ženatých mužů ve stejné věkové kategorii byl v Praze o 4,2 procentní body nižší. Výrazný rozdíl oproti republikovému průměru jsme mohli zaznamenat také u svobodných a vdaných žen. Podíl svobodných žen nad 15 let byl v hlavním městě o 7,6 p. b. vyšší než v celé ČR, podíl vdaných žen byl o 5,3 p. b. nižší.

Tab. 3.2.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, rodinného stavu a věku v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Muži	z toho podle rodinného stavu (%)				Ženy	z toho podle rodinného stavu (%)			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Celkem ve věku 15 let a více	531 125	43,3	42,6	11,6	2,3	570 938	34,5	39,2	15,9	10,4
v tom ve věku:										
15–19 let	25 776	100,0	0,0	-	-	25 090	99,9	0,1	-	-
20–24 let	31 670	98,1	1,8	0,0	-	33 087	95,5	4,3	0,2	0,0
25–29 let	49 547	87,6	11,7	0,5	0,0	50 658	80,0	18,7	1,2	0,0
30–34 let	57 768	69,1	28,3	2,2	0,0	55 901	58,3	37,5	4,0	0,1
35–39 let	55 207	54,0	40,5	5,1	0,1	52 689	44,0	47,4	8,1	0,3
40–49 let	111 429	36,8	49,4	13,1	0,2	105 698	28,0	51,8	19,0	1,0
50–59 let	73 108	16,7	56,1	26,1	0,9	74 654	10,8	52,6	32,3	4,2
60–69 let	59 496	9,2	64,0	23,4	3,3	69 965	5,9	53,0	27,9	13,2
70 let a více	67 124	4,1	68,4	13,6	13,8	103 196	3,5	34,1	18,7	43,7

Rozdíly ve struktuře podle rodinného stavu byly výraznější při současném zahrnutí kritéria věku a pohlaví. Do 15 let věku jsou všechny osoby z hlediska rodinného stavu svobodné. Pro osoby starší 15 let svobodné i žijící v manželství byl charakteristický jejich vyšší podíl mezi muži. Mezi osobami rozvedenými a ovdovělými bychom naopak častěji hledali ženy. Především díky tomu, že u rozvedených uzavírali další manželství častěji muži než ženy. Převaha vdov nad vdovci byla logicky způsobena vyšší úmrtností mužů.

Společenským jevem, jenž byl zaznamenán už při minulém sčítání lidu a jenž v uplynulých deseti letech dále pokračoval, bylo snižování sňatečnosti v mladším věku a preference neformálních soužití. Odklad sňatku doprovází také posun maximální plodnosti do vyššího věku. To pak dále ovlivňuje také celkový počet dětí v populaci, kdy ženy, které jsou prvoroďičkami ve vyšším věku, mají během svého života méně dětí.

V důsledku posunu uzavírání manželství do vyššího věku či jeho nahrazování nesezdaným soužitím byl vysoký podíl svobodných mezi mladými lidmi. Ve věkové skupině 25-29 let bylo 80 % žen svobodných, mužů dokonce o 7,6 procentních bodů více. Ve věku 30-34 let byla stále ještě nadpoloviční většina žen (58,3 %), i mužů (69,1 %) této věkové kategorie svobodných. Teprve ve věkové kategorii 40-49 let byla nadpoloviční většina žen vdaná a to 51,8 %. Podíl ženatých mužů v této věkové kategorii nepřesáhl polovinu jen těsně (49,4 %). Manželství velmi mladých párů prakticky vymizela. Vdaných žen mladších 20 let bylo v hlavním městě sečteno pouze 25, ženatí muži byli pouze 4.

Díky vzestupu rozvodovosti a snížení zájmu o opětovné uzavření manželství přibývá se zvyšujícím se věkem také rozvedených osob. Nejvíce rozvedených mužů i žen v příslušné věkové skupině bylo v Praze ve věku 50-59 let (z dané věkové skupiny bylo rozvedených 26,1 % mužů a 32,3 % žen). Se zvyšujícím se věkem přirozeně přibýval podíl ovdovělých, v případě žen o něco dříve. V důsledku zvýšené úmrtnosti mužů bylo ze všech žen starších 70 let 43,7 % ovdovělých, kdežto z mužů ve věku 70 a více let bylo ovdovělých pouze 13,8 %

Za zmínku také stojí údaj o registrovaném partnerství. Registrované partnerství je právní stav uzavřený osobami stejného pohlaví. V hlavním městě bylo při sčítání 2021 sečteno 1 519 osob aktuálně žijících v registrovaném partnerství, z toho 1 092 mužů a 427 žen. Muži tedy mají mezi registrovanými partnery výraznou převahu (71,9 %). Podle věku bylo nejvíce registrovaných partnerů/partnerek ve věku 40-44 let (272 osob) a 35-39 let (263 osob).

3.3 Plodnost žen

Informace o reprodukčním chování obyvatelstva patří mezi nejdůležitější výsledky populačních cenů a slouží především k vyhodnocení trendů populačního vývoje a věkové struktury obyvatelstva. Údaje o plodnosti žen se zjišťují otázkou na počet narozených dětí, na kterou odpovídají všechny ženy starší 15 let. Jedná se vlastně o retrospektivní šetření u žijících žen, zachycující stav k okamžiku sčítání.

Při sčítání 2021 bylo na území Prahy 570 938 žen ve věku 15 a více let. Těmto ženám se během jejich dosavadního života narodilo 666 610 dětí (podle údajů zjištěných k datu sčítání), což znamenalo, že na 1 000 žen se zjištěným počtem dětí připadalo 1 208 dětí. Úroveň celkové plodnosti žen v hlavním městě byla ve srovnání s ostatními kraji nejnižší. V celorepublikovém měřítku byl počet dětí připadajících na 1 000 žen se zjištěným počtem dětí 1 570.

Tab. 3.3.1 Ženy podle počtu živě narozených dětí a věku v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Ženy ve věku 15 let a více	570 938	33,1	23,2	35,4	6,8	1,1	0,3	1 208
v tom ve věku:								
15–19 let	25 090	99,5	0,5	0,1	0,0	-	-	6
20–24 let	33 087	94,7	4,3	0,8	0,1	0,0	0,0	64
25–29 let	50 658	81,9	13,3	4,2	0,5	0,1	0,0	238
30–34 let	55 901	54,6	26,4	16,4	2,2	0,3	0,1	676
35–39 let	52 689	31,7	27,0	34,0	6,2	0,8	0,2	1 182
40–44 let	55 722	21,0	26,1	42,2	9,0	1,4	0,4	1 450
45–49 let	49 976	15,9	27,2	44,8	9,9	1,6	0,5	1 560
50–59 let	74 654	11,2	28,1	48,2	9,9	1,9	0,6	1 652
60–69 let	69 965	9,0	24,5	54,1	10,3	1,6	0,5	1 729
70 let a více	103 196	8,7	28,2	51,8	9,4	1,5	0,4	1 685

Celkově 3,4 % ze všech žen nevedlo ve sčítacím formuláři počet narozených dětí (19,2 tis. žen starších 15 let). To může být dáno také tím, že mezi ženami, které údaj nevyplnily, se vyskytovaly i ty, které k datu sčítání žádné děti neměly. Z těchto důvodů byly do výpočtu ukazatelů plodnosti zahrnuty pouze ty ženy, které tento údaj uvedly.

Nejvíce žen, konkrétně 34,2 % žen, bylo ke dni sčítání matkami dvou dětí, 32,0 % žen bylo bezdětných a 22,4 % se narodilo jedno dítě. Převažující model dvoudětné rodiny, charakteristický pro Prahu jako region s nejnižší úrovní plodnosti v republice, zůstal tak prozatím zachován, ačkoliv je v hlavním městě podíl žen se dvěma dětmi o 8,1 procentních bodů nižší než v průměru v ČR. Podíl žen se třemi a více dětmi byl v celé ČR větší skoro o polovinu. V Praze tvořily tyto ženy 8,0 %, v celé ČR 15,4 %. Podíl bezdětných žen i žen s jedním dítětem byl v Praze naopak vyšší, kdy v České republice bylo 22,0 % žen bezdětných a jedno dítě mělo 18,2 % žen. Celkem 29 žen žijících v Praze uvedlo počet dětí 10 a více.

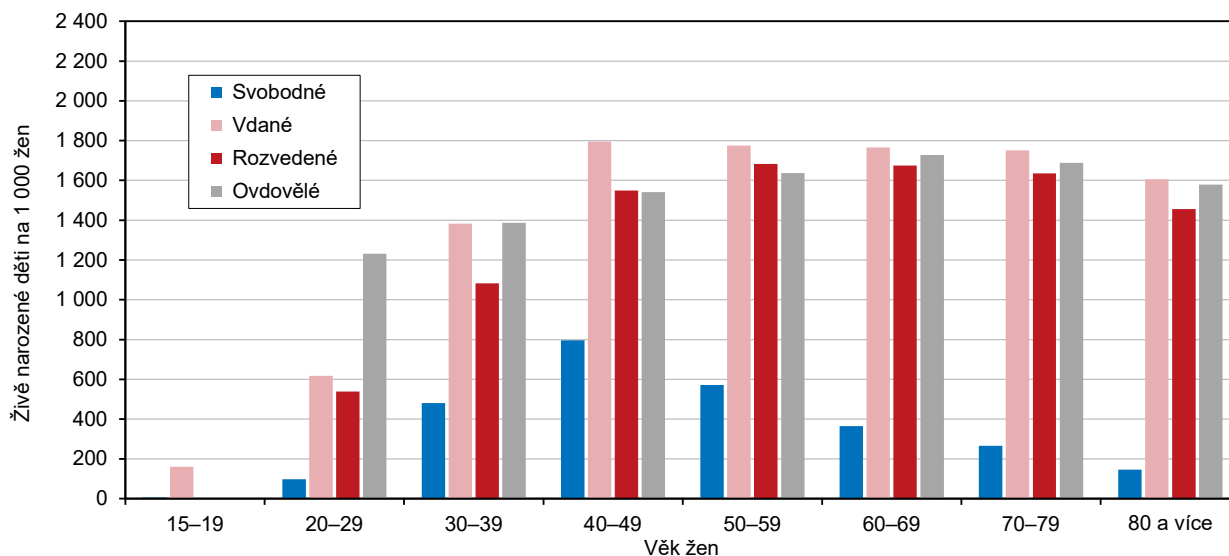

Výše ukazatele počtu dětí připadajících na 1 000 žen je ovlivněna neukončenou, převážně však ještě nezapočatou plodností mladých žen. Převážná většina žen do 25 let byla bezdětných. Ve věku 15-19 let bylo bezdětných 99,5 % z těch žen, které uvedly svůj počet narozených dětí. Ve věku 20-24 let bylo bezdětných 94,7 % žen se zjištěným počtem dětí. Nízká plodnost byla zjištěna i u žen ve věku 25-29 let, bezdětných bylo 81,9 % žen se zjištěným počtem dětí. Od 30 roku výše se podíl bezdětných žen výrazně snižoval ve prospěch podílu žen s jedním či více dětmi. Ženy starší 35 let měly stabilně nejčastěji dvě děti. Nejvyšší hodnoty počtu narozených dětí na 1 000 žen byly zjištěny u 60-69letých žen (1 729 dětí na 1 000 žen). Počet dětí narozených jedné ženě v průměru nepřesáhl v Praze hodnotu 2 u žádné věkové kategorie. Ani jedna generace tedy nezajistila svou přirozenou reprodukci.

Převážná většina všech dětí (54,3 %) se narodila ženám vdaným. Na 1 000 vdaných žen tak připadalo 1 692 dětí. Rozvedeným, ovdovělým a ženám s nezjištěným rodinným stavem se narodilo 36,2 % všech dětí. V průměru připadalo na 1 000 těchto žen 1 623 dětí. Svobodným ženám se narodilo zbývajících 9,5 % ze všech dětí. Z výše uvedeného vyplývá, že rodinný stav, respektive uzavření či neuzavření manželství, byl jednoznačně výrazným faktorem ovlivňujícím výši plodnosti.

Zajímavá byla struktura vdaných žen do 29 let podle počtu dětí. Skoro polovina, přesněji 48,4 % těchto žen bylo bezdětných (ve věkové skupině 15-19 let dokonce 76,0 % žen). Vypovídá to o tom, že pro poměrně velkou část žen neznamenal sňatek zároveň zahájení reprodukce a vdané ženy tak odkládaly rození dětí i v rámci manželství. Mezi vdanými ženami ve vyšší věkové skupině, tedy mezi ženami ve věku 30-39 let, již výrazně převládají ty, které mají jedno a více dětí (80,3 %). Bezdětných a zároveň vdaných žen ve věkové skupině 30-39 let bylo pouhých 16,4 % (u zbývajících 3,3 % nebyl počet dětí zjištěn).

Graf 3.2 Počet dětí na 1 000 žen podle rodinného stavu a věku žen v hl. m. Praze

Důležitým faktorem diferenciací plodnosti byla výše vzdělání. Obecně platilo, že ženy s nižším vzděláním měly vyšší plodnost, přičemž nejvyšší plodnost měly ženy se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučení), kdy na 1 000 žen starších 15 let připadalo 1 565 dětí. Druhou nejvyšší plodnost v závislosti na výši vzdělání měly ženy bez vzdělání, 1 260 dětí na 1 000 žen příslušné vzdělanostní kategorie. Nejnižší úroveň plodnosti byla charakteristická pro absolventky vysokých škol (1 068 dětí na 1 000 žen).

Rozdíly mezi jednotlivými vzdělanostními kategoriemi byly také ve struktuře podle toho, zda ženy byly bezdětné, nebo s jedním a více dětmi. Nejnižší podíl bezdětných žen byl u kategorie mezi vyučenými a se středním vzděláním bez maturity a to 15,7 %. Bezdětných žen se středním vzděláním s maturitou bylo 29,9 %. Největší podíl bezdětných žen byl mezi vysokoškolsky vzdělanými, kde tvořil 39,5 %. Velký podíl bezdětných žen byl u těch se základním vzděláním (52,6 %), do této kategorie však spadaly také např. studentky středních škol v nízkém věku.

Tab. 3.3.2 Ženy podle počtu živě narozených dětí a nejvyššího dosaženého vzdělání v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Ženy ve věku 15 let a více	v tom s počtem živě narozených dětí (%)						Počet živě narozených dětí na 1 000 žen
		0	1	2	3	4	5 a více	
Celkem	570 938	33,1	23,2	35,4	6,8	1,1	0,3	1 208
z toho vzdělání:								
bez vzdělání	1 675	42,9	16,3	24,9	9,4	3,8	2,7	1 260
základní vč. neukončeného	46 435	52,6	13,4	23,1	7,6	2,1	1,0	970
střední vč. vyučení (bez maturity)	85 413	15,7	26,7	45,7	9,8	1,6	0,5	1 565
úplně střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	201 054	29,9	24,6	38,3	6,2	0,8	0,2	1 242
vyšší odborné, konzervatoř	15 239	34,3	26,3	32,9	5,5	0,9	0,2	1 131
vysokoškolské	193 904	39,5	22,2	31,4	5,9	0,8	0,2	1 068
nezjištěno	27 218	30,0	25,5	29,9	9,3	3,3	2,0	1 381

3.4 Státní občanství

Z celkového počtu osob sečtených v Praze k datu sčítání tvořily naprostou většinu (85,2 %) osoby se státním občanstvím České republiky. Obyvatel s cizí státní příslušností bylo na území hlavního města sečteno 180 387. Za osoby s cizí státní příslušností byly považovány osoby s jinou státní příslušností než České republiky. Kromě státního občanství jednotlivých států jsou ve zpracování výsledků uváděny samostatně i údaje za osoby s dvojitým občanstvím a za osoby bez státního občanství, u nichž byla tato skutečnost zjištěna.

Osoby s cizí státní příslušností tak představovaly 13,9 % úhrnného počtu obyvatel hlavního města. Největší absolutní počet cizinců pocházel z Ukrajiny (54,4 tis. osob), Slovenska (24,2 tis.), Ruska (23,0 tis.) a Vietnamu (12,7 tis.). Z celkového počtu cizinců jich 25,7 % pocházelo ze zemí Evropské unie. Občané evropských zemí mimo EU (kam od roku 2020 patří i Velká Británie) tvořili skoro polovinu, přesněji 49,4 % všech cizinců žijících v Praze. Cizinci ze zemí mimo Evropu pak tvořili zbývajících 24,9 %. Ze zemí mimo Evropu žilo v Praze po Vietnamu nejvíce cizinců z Číny (4,1 tisíc), Kazachstánu (4 tisíce), a USA (3,3 tisíce).

V celorepublikovém měřítku představoval podíl cizinců v hlavním městě výrazný nadprůměr. V ČR celkem byl podíl cizinců na počtu obyvatel 4,7 %, Praha tak byla s 13,9 % o 9,1 procentních bodů nad republikovým průměrem a byla krajem se suverénně nejvyšším podílem cizinců. V pořadí druhým krajem byl až s 5,7 % Plzeňský kraj.

Celkově byl mezi cizinci vyšší počet mužů než žen. Muži tvořili 52,7 % cizinců žijících v Praze. Muži také převládali u většiny početněji zastoupených zemí. Jen ve výjimečných případech státního občanství převažovaly ženy a to např. z Polska, Ruska či Běloruska (z evropských zemí) nebo Kazachstánu, Japonska či Jižní Koreje (z mimoevropských zemí). Muži výrazněji dominovali u většiny početněji zastoupených zemí Evropské Unie, z mimoevropských pak nejvýrazněji u Uzbekistánu, Indie a USA.

Pro věkovou strukturu cizinců je charakteristické výrazné zastoupení osob v produktivním věku (15-64 let). Podíl produktivní složky cizinců tvořil 84,8 %. Pro srovnání podíl produktivní složky obyvatel s českým státním občanstvím činil 63,1 %. Logicky díky tomu bylo procentuální zastoupení zbylých dvou věkových složek cizinců nižší. Vzhledem k převážně pracovní orientované imigraci byl podíl dětí mladších 15 let 12,0 % a osob starších 65 let 3,2 %.

Tab. 3.4.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a státního občanství¹⁾ v hl. m. Praze

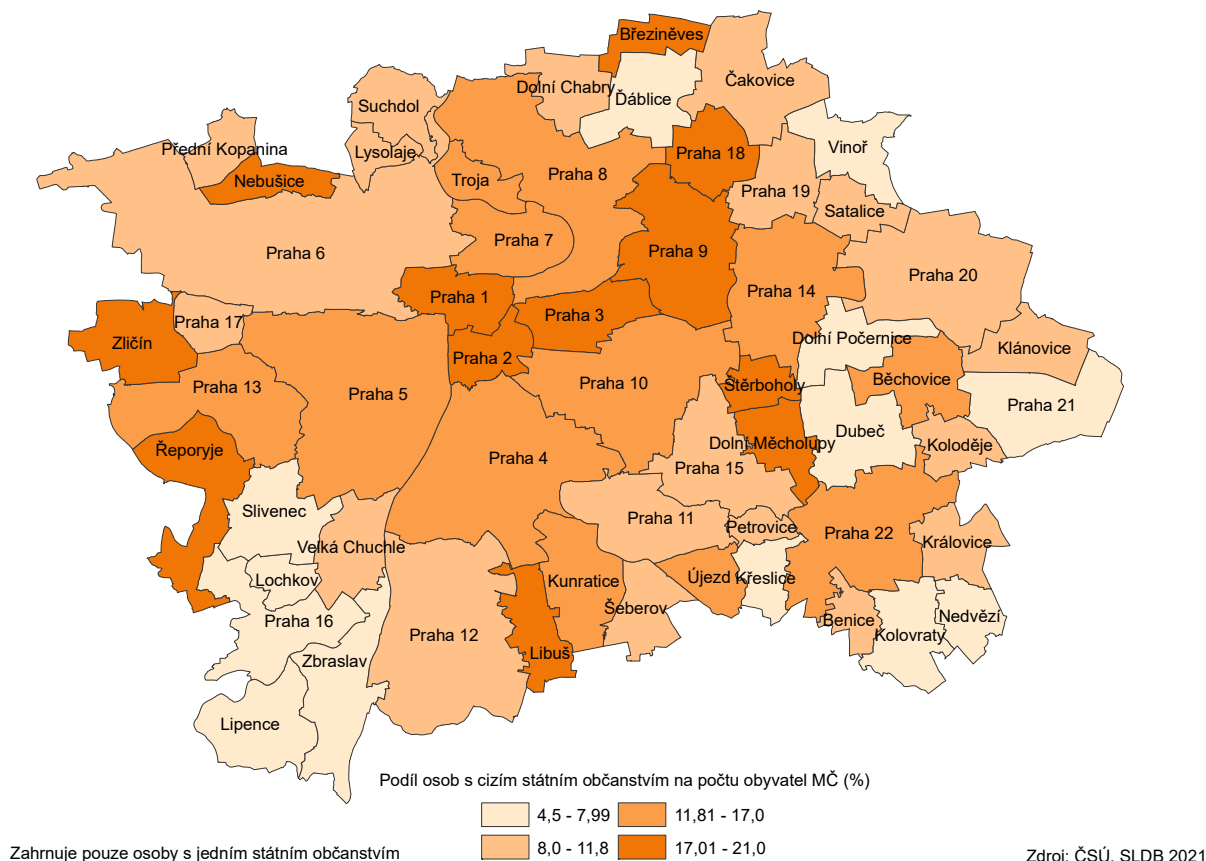
	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	1 301 432	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
z toho podle státního občanství:						
Česká republika	1 109 566	48,0	52,0	15,9	63,1	21,0
cizí státní občanství	180 387	52,7	47,3	12,0	84,8	3,2
země EU mimo ČR	46 333	54,2	45,8	11,2	84,8	4,0
z toho:						
Bulharsko	3 145	57,3	42,7	14,4	80,9	4,8
Itálie	2 175	73,5	26,5	8,0	85,2	6,7
Maďarsko	2 183	55,5	44,5	13,2	85,0	1,7
Německo	1 702	65,3	34,7	7,8	77,1	15,0
Francie	1 630	70,9	29,1	12,8	83,5	3,7
Polsko	2 207	42,9	57,1	10,6	78,6	10,8
Chorvatsko	1 021	57,2	42,8	11,2	76,6	12,2
Rumunsko	3 700	54,2	45,8	16,8	82,6	0,6
Slovensko	24 239	48,8	51,2	10,6	87,0	2,4
ostatní evropské země	89 141	51,1	48,9	11,4	85,5	3,1
z toho:						
Bělorusko	2 634	47,2	52,8	9,1	88,2	2,7
Moldavsko	1 303	55,1	44,9	14,9	83,2	1,9
Rusko	23 021	43,4	56,6	10,9	84,4	4,7
Srbsko	1 391	60,7	39,3	9,2	82,2	8,6
Ukrajina	54 408	52,1	47,9	12,0	85,9	2,1
Velká Británie a Severní Irsko	2 591	75,8	24,2	7,4	87,4	5,1
země mimo Evropu	44 913	54,2	45,8	14,0	83,6	2,5
z toho:						
Čína	4 120	51,9	48,1	15,4	81,4	3,3
Indie	2 781	66,2	33,8	12,1	87,7	0,3
Japonsko	923	46,9	53,1	20,3	78,1	1,6
Kazachstán	4 018	42,7	57,3	5,2	93,1	1,7
Korejská republika	1 033	47,1	52,9	20,1	78,9	1,0
Republika Uzbekistán	1 536	69,8	30,2	12,4	86,7	0,9
Spojené státy americké	3 259	58,3	41,7	7,2	85,6	7,2
Vietnam	12 685	50,1	49,9	24,5	73,1	2,4
nezjištěno	11 395	52,5	47,5	12,2	85,4	2,4

¹⁾ Osoby s dvojným nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Z vybraných nejčastějších cizích státních občanství měli ve věkové struktuře nejvíce zastoupené děti občané Vietnamu (24,5 % osob ve věku 0-14 let), Japonska (20,3 %) a Jihokorejské republiky (20,1). Z evropských zemí byly děti ve věku 0-14 let nejčastěji zastoupeni u státních občanů Rumunska (16,8 %). Nejstarší věkovou strukturou se vyznačovali občané Německa (15,0 % osob starších 65 let) a Chorvatska (12,2 % osob starších 65 let).

Největší podíl osob s cizím státním občanstvím měly městské části v širším centru Prahy. Našly se však i městské části na okraji hlavního města s relativně velkým podílem cizinců, jako např. Nebušice, Březiněves, Libuš, Řeporyje a Zličín.

Kartogram 3.3 Obyvatelstvo s cizím státním občanstvím v městských částech hl. m. Prahy

3.5 Národnost, mateřský jazyk

Při sčítání lidu, domů a bytů nebylo vyplnění otázky na národnost povinné. Údaj vyplňoval každý občan podle svého rozhodnutí, včetně možnosti uvedení dvou národností nebo neuvedení žádné. Stejně jako v případě otázky náboženské víry se jednalo o dobrovolný údaj.

Jelikož se jednalo o dobrovolný údaj, otázku o národnosti nevyplnil poměrně velký podíl osob. V Praze na otázku národnosti odpovědělo 70 % osob, přičemž v celé ČR to bylo 72,4 % osob. Vyplněnost této otázky tak byla podobná jako u náboženství, kde v Praze odpovědělo 71,7 % osob.

Struktura obyvatel hlavního města podle národnosti k datu sčítání tedy vypadala následovně: Z osob, které dobrovolně uvedly svou národnost, bylo 88,2 % osob české národnosti, 3,6 % národnosti ukrajinské, 3,5 % slovenské, a 2,2 % národnosti ruské. Co se týče národností nepatřících k žádnému aktuálně existujícímu státu, tak k národnosti moravské se přihlásilo 0,8 % Pražanů, k národnosti romské 0,2 % a ke slezské 0,1 %.

Populace menšinových národností se odlišovala v demografických charakteristikách od většinové populace. Například netypická převaha v zastoupení mužů nad ženami byla zjištěna u slezské (65,9 % mužů), německé (59,1 % mužů) a moravské národnosti (55,1 % mužů), naopak ženy výrazněji převažovaly u národností ruské (58,1 % žen), polské (57,9 % žen) a slovenské (54,9 % žen).

Tab. 3.5.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a národnosti v hl. m. Praze

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	1 301 432	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
z toho národnost ¹⁾ :						
česká	803 153	46,9	53,1	15,0	62,4	22,6
ukrajinská	33 099	48,6	51,4	12,3	85,6	2,1
slovenská	31 987	45,1	54,9	13,0	74,0	13,0
ruská	19 873	41,9	58,1	12,3	82,0	5,8
moravská	7 651	55,1	44,9	5,2	77,1	17,7
německá	3 582	59,1	40,9	15,1	69,8	15,1
polská	3 097	42,1	57,9	16,4	71,5	12,1
maďarská	2 779	50,1	49,9	12,7	75,0	12,3
čínská	2 658	51,1	48,9	16,1	81,4	2,5
romská	1 775	51,7	48,3	19,2	76,2	4,7
slezská	945	65,9	34,1	4,6	90,3	5,2

¹⁾ Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech.

Z hlediska věkového rozložení se různé národnosti vyznačovaly vyšším podílem osob v produktivním věku. Zastoupení věkové kategorie dětí do 15 let bylo poměrně nízké u slezské (4,6 %) a moravské (5,2 %) národnosti. K těmto dvěma národnostem se tak v Praze aktivně hlásili hlavně dospělí lidé. Produktivní věková skupina, tedy lidé ve věku mezi 15-64 lety, byla z nejčetnějších národností výrazně zastoupena u národnosti ukrajinské (85,6 %), ruské (82 %) a čínské (81,4 %). U těchto národností byl pak výrazněji nižší podíl v kategorii nad 65 let.

Spolu s přihlášením k národnosti úzce souvisí uvedení mateřského jazyka. Otázka na mateřský jazyk je v zásadě ekvivalentem k dobrovolné otázce národnosti. Jako mateřský jazyk se uváděl jazyk, kterým se sčítanou osobou v dětství hovořila matka nebo osoby, které ji vychovaly. Bylo přípustné uvést i více jazyků. Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, byly započteny v obou mateřských jazycích.

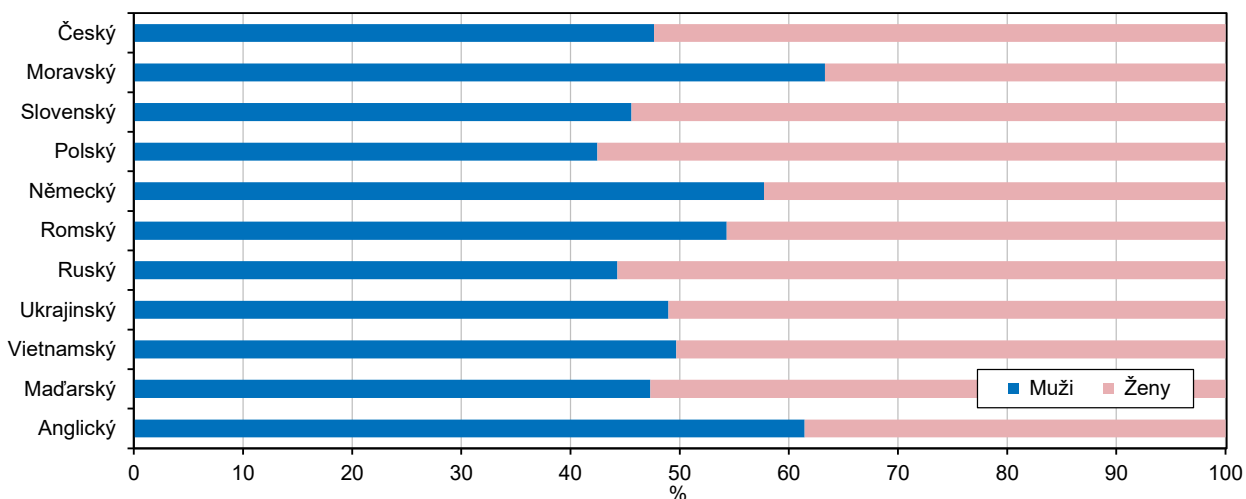
Tab. 3.5.2 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a mateřského jazyka v hl. m. Praze

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	1 301 432	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
z toho mateřský jazyk ¹⁾ :						
Český	1 029 802	47,6	52,4	15,7	63,2	21,2
Ruský	47 494	44,3	55,7	12,5	82,5	4,9
Ukrajinský	43 403	49,0	51,0	11,7	86,2	2,1
Slovenský	40 839	45,6	54,4	11,2	73,6	15,3
Vietnamský	14 674	49,7	50,3	22,7	75,2	2,1
Anglický	14 422	61,4	38,6	21,2	75,6	3,1
Německý	4 582	57,7	42,3	16,0	65,4	18,6
Polský	4 079	42,5	57,5	14,6	68,6	16,8
Čínský	3 950	50,0	50,0	16,0	81,2	2,8
Maďarský	3 223	47,3	52,7	11,3	71,1	17,6
Romský	1 788	54,3	45,7	12,2	81,0	6,8
Moravský	387	63,3	36,7	5,7	79,6	14,7
Slezský	73	53,4	46,6	12,3	84,9	2,7

¹⁾ Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou započteny v obou mateřských jazycích.

Z osob, které uvedly mateřský jazyk, bylo nejvíce osob s českým mateřským jazykem (85,2 %), následováno podílem 3,9 % osob s ruským mateřským jazykem, 3,6 % s ukrajinským, 3,4 % se slovenským a 1,2 % s vietnamským a stejně tak 1,2 % s anglickým jazykem. Přestože v otázce národnosti převažovala ukrajinská nad ruskou, u mateřského jazyka měla větší podíl ruština nad ukrajinštinou, což může být způsobeno tím, že část občanů ukrajinské národnosti uvádělo ruštinu jako mateřský jazyk. Větší podíl anglického mateřského jazyka zase vychází z kumulace několika méně zastoupených národností, které tímto jazykem mluví.

Graf 3.3 Obyvatelstvo podle vybraného mateřského jazyka a pohlaví v hl. m. Praze ¹⁾

¹⁾ zahrnuje osoby s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky

Z hlediska poměru mezi pohlavími, bylo výrazně vyšší zastoupení mužů než žen s mateřským jazykem anglickým (61,4 % mužů a 38,6 % žen), německým (57,7 % mužů) a romským (54,3 % mužů). Podobně jako v případě národnosti byl nejvyšší podíl žen zaznamenán u polského (57,5 % žen) a ruského (55,7 % žen) a slovenského (54,4 % žen) mateřského jazyka. Provázanost národnosti a mateřského jazyka se projevila i z hlediska věkového rozložení. Jiné než české mateřské jazyky se vyznačovaly opět vyšším podílem osob v produktivním věku.

3.6 Vztah k náboženské víře

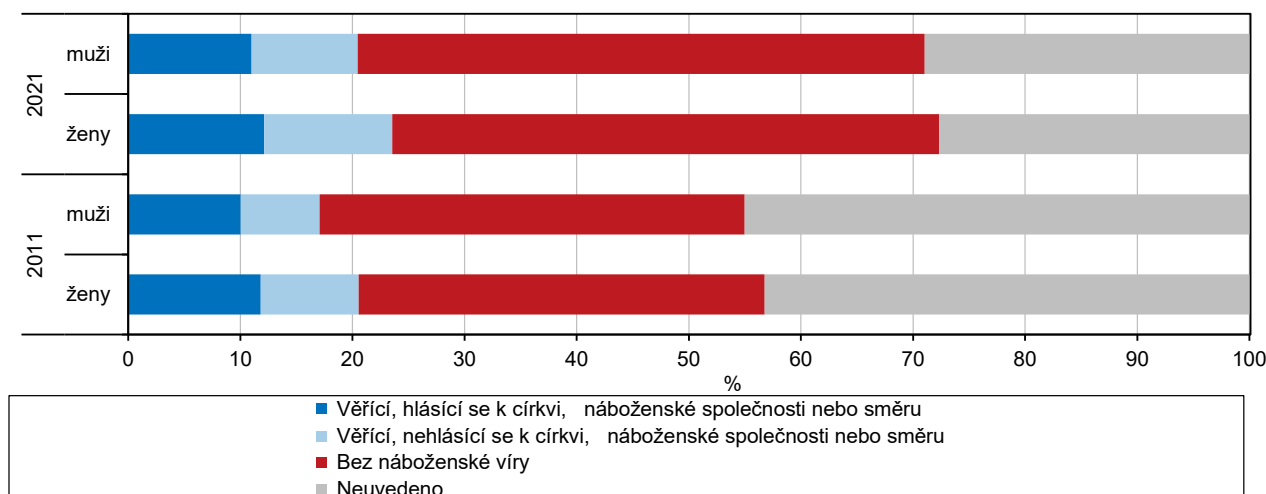
Údaj o náboženském vyznání vyplňoval každý občan podle svého rozhodnutí. Uvedení tohoto údaje nebylo povinné, jednalo se o dobrovolný údaj, stejně jako v případě otázky národnosti. Možností bylo buď uvést „bez náboženské víry“ nebo „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“ nebo „věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti“ s možností doplnění konkrétní církve nebo náboženské společnosti.

Jelikož se jednalo o dobrovolnou otázku, zůstal údaj o náboženském vyznání při Sčítání v roce 2021 v poměrně velké míře nevyplněn. 28,3 % osob odpověď na tuto otázku nevedlo. V celé České republice to bylo 30,0 % osob. Vyplněnost této otázky tak byla podobná jako u národnosti, kde odpověď nevedlo 30 % účastníků Sčítání. Podíl osob, které na otázku odpověděly, ale uvedly, že jsou bez náboženské víry, tvořil v hlavním městě 49,6 %, a byl tak o 1,8 procentních bodů větší, než republikový podíl. Naopak podíl osob věřících přihlášených k církvi nebo náboženské společnosti byl v Praze oproti ČR o 1,5 p. b. nižší, když tvořil hodnotu 11,6 %. Podíl osob, které se označily za věřící, ale nepřihlásily se k žádné církvi, byl v Praze naopak mírně vyšší (10,5 %) než v ČR (9,1 %). Pokud vezmeme v úvahu obě kategorie věřících (hlásících se k některé církvi i nehlásících) bylo v Praze 12,3 % věřících osob z celé populace ČR.

Tab. 3.6.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a náboženské víry v hl. m. Praze

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	1 301 432	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
z toho podle náboženské víry:						
bez náboženské víry	645 956	49,6	50,4	15,8	67,5	16,7
věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	150 695	46,3	53,7	11,2	61,7	27,1
z toho:						
Církev československá husitská	3 949	38,2	61,8	5,0	34,3	60,7
Církev římskokatolická	54 863	42,7	57,3	12,6	50,5	36,9
Českobratrská církev evangelická	5 507	44,1	55,9	10,9	51,2	37,9
Náboženská společnost Svědkové Jehovovi	1 680	39,4	60,6	4,7	67,4	27,9
Pravoslavná církev v českých zemích	14 268	47,1	52,9	12,7	81,5	5,8
věřící - nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	136 397	44,0	56,0	7,8	73,1	19,1
neuveдено	368 384	49,8	50,2	18,9	63,6	17,5

Z hlediska konkrétní církve či náboženské společnosti dominovala v hlavním městě Praze římskokatolická církev. K této církvi se přihlásilo 4,2 % všech obyvatel Prahy a 36,4 % všech osob věřících a přihlášených ke konkrétní církvi či náboženské společnosti. V absolutních číslech se k římskokatolické církvi hlásilo 55 tisíc obyvatel Prahy, dalších 26,5 tisíc se identifikovalo jako katolíci bez dalšího upřesnění, 14 tisíc osob se hlásilo k pravoslavné církvi, 5,5 tisíc k českobratrské církvi evangelické a 4 tisíce k církvi husitské. Toto byly nejvíce zastoupené církve v Praze. Římskokatolická církev měla nejvyšší zastoupení také v celé ČR, kdy se k ní hlásilo 7,0 % obyvatel a 53,9 % všech osob věřících a přihlášených ke konkrétní církvi či náboženské společnosti. Pravoslavná církev měla v Praze výrazněji větší zastoupení než v celé ČR (1,1 % ze všech obyvatel, v ČR 0,4 %), přičemž v Praze žilo 35,1 % všech osob, hlásících se v České republice k této církvi. To může být vysvětleno také výraznějším podílem ruské menšiny v Praze oproti zbytku ČR.

Graf 3.4 Obyvatelstvo podle náboženské víry a pohlaví v hl. m. Praze

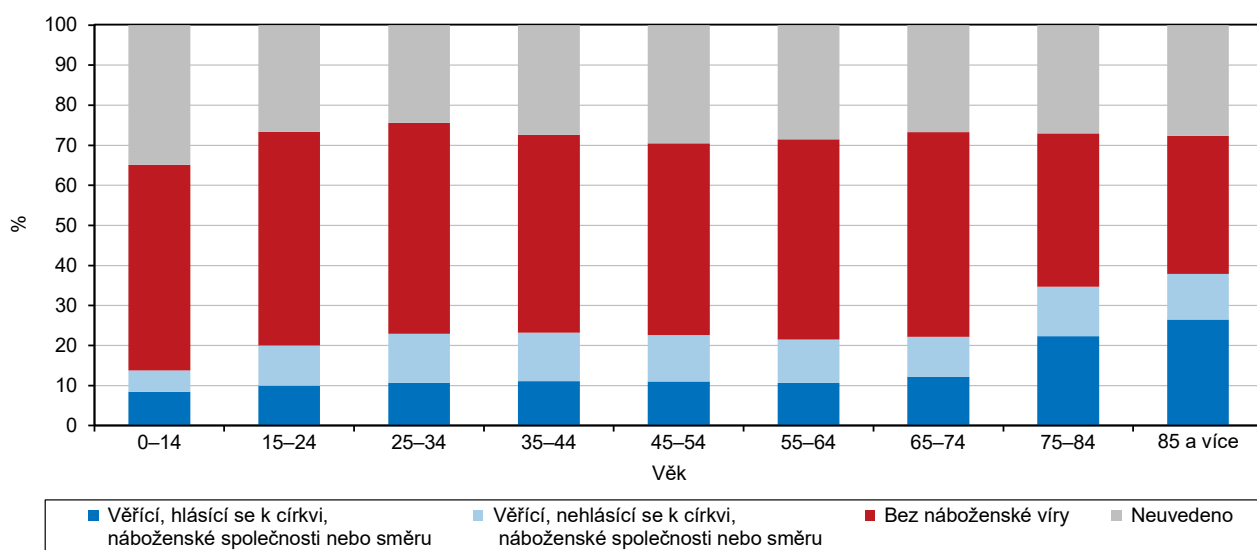
K náboženskému vyznání se častěji hlásily ženy. V roce 2021 bylo zastoupení věřících v ženské části populace (tedy mezi všemi dotázanými) 23,6 %, v mužské 20,5 %. Převaha žen byla charakteristická pro všechny nejčetněji zastoupené církve či náboženské společnosti, jak lze vidět v tabulce 3.6.1.

Tab. 3.6.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a náboženské víry v hl. m Praze, Středočeském kraji a České republice

	Věřící						Bez náboženské víry		Neuvedeno	
	celkem		muži		ženy		počet	%	počet	%
	počet	%	počet	%	počet	%				
Hl. m. Praha	287 092	22,1	129 718	45,2	157 374	54,8	645 956	49,6	368 384	28,3
Středočeský kraj	222 651	15,7	101 147	45,4	121 504	54,6	767 306	54,2	425 506	30,1
Česká Republika	2 334 486	22,2	1 040 601	44,6	1 293 885	55,4	5 027 141	47,8	3 162 540	30,1

Převážná většina osob bez náboženské víry se nacházela ve věkové skupině 15-64 let a to 67,5 % všech, kteří tuto odpověď uvedli. Osoby starší 65 let tvořily 16,7 % a děti do 14 let zbývajících 15,8 %. U osob věřících a zároveň hlásících se k církvi, náboženské společnosti nebo směru byl podíl osob nad 65 let vyšší, a to 27,4 %. Osoby ve věku 15-64 let tvořily 61,7 % této kategorie. Naopak u věřících, nehlásících se k žádné církvi lidé mezi 15- 64 lety převažovaly výrazněji, a tvořili 73,1 % osob této kategorii, zatímco lidé nad 65 let tvořili 19,1 %.

Obecně platilo, že s přibývajícím věkem, se zvyšoval podíl věřících, a to hlavně po překročení hranice 75 let. Zvyšoval se hlavně podíl věřících hlásících se k některé církvi nebo náboženské společnosti, ve věkové skupině 75-84 let tvořili 22,3 % a ve věkové skupině nad 85 let tvořili 26,5 %. Naopak podíl osob bez náboženské víry se v těchto věkových skupinách oproti mladším ročníkům výrazněji snížil. U věkových skupin, které se pohybovaly v rozmezí 0-75 let, byl tento podíl kolem 50 %. Ve skupinách 75-84 let a 85 let a více klesnul na 38,3 %, potažmo 34,5 %. Podíl věřících nehlásících se k žádné církvi byl napříč věkovými skupinami, s výjimkou dětí, konstantní, v rozmezí 10-12,5 %.

Graf 3.5 Obyvatelstvo podle náboženské víry a věku v hl. m. Praze

3.7 Místo bydliště v době narození

Jedna z otázek na sčítacím formuláři osob směřující ke zjištění migračních trendů se týkala místa bydliště matky v době narození sčítané osoby, tedy místa prvního bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození. Výsledkem zpracování byl podíl „původního“ obyvatelstva, resp. osob, které měly v rozhodném okamžiku sčítání obvyklé bydliště ve stejné obci, jako jejich matka v době jejich narození. Pro tento podíl se také používá označení „podíl rodáků“, což jednodušeji vystihuje podstatu tohoto ukazatele. Neznamenalo to však, že se osoby nikdy nestěhovaly. Tento údaj nevypovídá o migračních pohybech mezi narozením a datem sčítání.

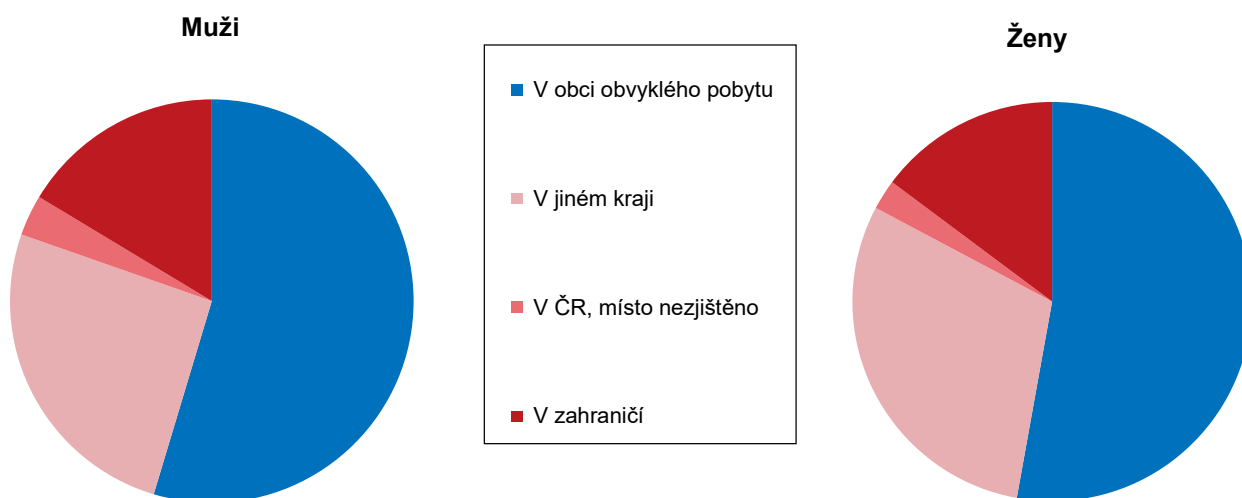
Tab. 3.7.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a místa bydliště v době narození v hl. m. Praze

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Obyvatelstvo	1 301 432	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
v tom:						
narození v České republice	1 098 830	48,2	51,8	17,3	62,4	20,3
v tom:						
v obci obvyklého pobytu	699 027	49,5	50,5	25,2	56,3	18,5
v jiné obci okresu	-	-	-	-	-	-
v jiném okrese kraje	-	-	-	-	-	-
v jiném kraji	362 861	44,9	55,1	3,2	73,7	23,1
v ČR, místo nezjištěno	36 942	56,1	43,9	5,2	67,8	27,0
narození v zahraničí	202 470	51,2	48,8	4,7	87,5	7,8
z toho ve Slovenské republice	41 863	45,8	54,2	-	-	-
nezjištěno	132	51,5	48,5	21,2	75,8	3,0

Ke dni sčítání žilo v Praze 1 301 432 osob, z toho se 84,4 % narodilo v ČR. V zahraničí se narodilo 15,6 % obyvatel hlavního města, z toho více jak pětina na Slovensku (20,7 %). Pražští rodáci tvořili 53,7 % obyvatel Prahy, rodáci z jiných krajů ČR 27,9 % a lidé, u kterých bylo zjištěno, že pochází z ČR, ale nebylo zjištěno místo narození, tvořili 2,8 %.

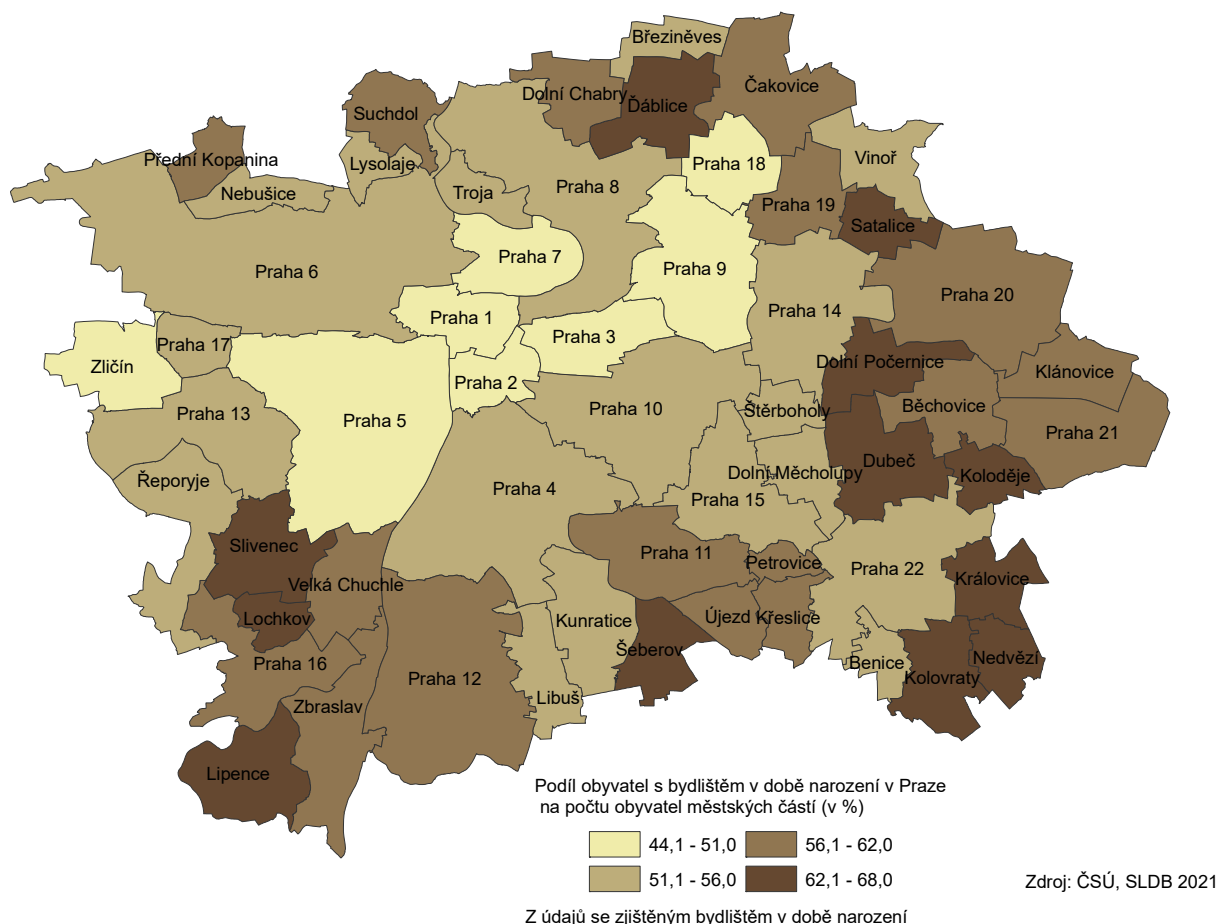
Děti do patnácti let tvořily u pražských rodáků celou čtvrtinu jejich populace, konkrétně 25,2 %. Naopak u lidí narozených v jiném kraji ČR (3,2 %) a v zahraničí (4,7 %) měla tato věková skupina výrazně menší podíl. U pražských obyvatel narozených mimo ČR měla velmi výrazný podíl skupina obyvatel v produktivním věku (tedy 15-64 let) a to 87,5 %.

Osoby, které ke dni sčítání bydlely v Praze, ale nepatří mezi zdejší rodáky, nejčastěji pocházely ze Středočeského (88,3 tisíc osob), Ústeckého (37,5 tisíc osob) Moravskoslezského (31,7 tisíc osob) a Jihočeského kraje (30,7 tisíc osob).

Graf 3.6 Obyvatelstvo podle místa bydliště v době narození a pohlaví v hl. m. Praze (ze zjištěných hodnot)

Největší podíl pražských rodáků na celkovém obyvatelstvu měly městské části na okrajích Prahy. Výjimkou z tohoto pravidla byla jen městská část Zličín, kde rodáci tvořili méně než polovinu obyvatel. V městských částech v centru Prahy naopak ve většině případů převažovaly osoby, které se do Prahy přistěhovaly.

Kartogram 3.4. Obyvatelstvo s bydlištěm v době narození v Praze v městských částech hl. m. Prahy

3.8 Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní úroveň se při sčítání lidu zjišťovala otázkou určenou osobám starším 15 let na nejvyšší dosažený stupeň školního vzdělání. Úroveň dosaženého vzdělání byla členěna do kategorií odpovídající mezinárodní klasifikace ISCED-97 (International Classification of Education)

Složení obyvatelstva podle vzdělání je důležitou charakteristikou populace. Nejvyšší dosažené vzdělání je z ekonomického, sociálního i demografického hlediska jedním z hlavních diferenačních faktorů. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu studentů na vysokých školách a zvyšujícímu se podílu absolventů vysokých škol v populaci může pozvolna klesat význam vysokoškolského vzdělání a to tak nemusí nutně být hlavním faktorem určujícím socioekonomickou úroveň regionů či obyvatel.

Vzdělanostní úroveň obyvatelstva hlavního města byla oproti ostatním regionům vyšší. Podle výsledků sčítání lidu byl v Praze ve srovnání s celorepublikovým průměrem nižší podíl osob se základním vzděláním (o 5,0 procentních bodů) a podíl osob se středním vzděláním bez maturity vč. učňovského (o 14,7 procentních bodů). Naopak mírně vyšší podíl v případě osob s úplným středním vzděláním (o 2,1 procentních bodů) a výrazně vyšší podíl u osob s vysokoškolským vzděláním (o 17,2 procentních bodů). Podílem vysokoškoláků v populaci Praha výrazně převyšovala i ostatní jednotlivé kraje ČR. Druhý nejvyšší podíl absolventů vysokých škol

v populaci nad 15 let byl v Jihomoravském kraji a to 20,7 %, tedy o 13 p. b. nižší než v Praze. Nejnížší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob v populaci nad 15 let byl v Karlovarském kraji, a to 9,6 %.

Tab. 3.8.1 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a nejvyššího dosaženého vzdělání v hl. m. Praze

	Celkem	z toho ženy (%)	Z celku podle věku (%)						
			15–19	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	70 a více
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	1 102 063	51,8	4,6	15,0	20,1	19,7	13,4	11,7	15,5
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:									
bez vzdělání	3 916	42,8	20,8	11,0	20,6	19,4	11,8	9,1	7,3
základní vč. neukončeného	85 743	54,2	47,0	9,9	8,2	7,7	5,7	7,6	13,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	187 884	45,5	1,3	7,4	10,9	20,5	16,9	17,8	25,3
úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového	361 420	55,6	1,6	19,1	16,6	19,8	14,4	11,8	16,7
vyšší odborné, konzervatoř	24 906	61,2	0,1	15,4	29,3	28,6	10,0	6,7	9,8
vysokoškolské	371 351	52,2	-	16,6	30,2	20,6	11,9	10,0	10,8
bakalářské	75 961	56,3	-	38,3	36,2	17,3	5,6	1,7	0,9
magisterské	269 964	52,4	-	11,9	29,2	21,1	13,6	11,9	12,3
doktorské	25 426	37,7	-	1,2	22,1	25,4	12,2	14,4	24,7
nezjištěno	66 843	40,7	2,5	11,8	20,7	23,9	18,2	11,3	11,6

U nejvyššího ukončeného vzdělání byly patrné rozdíly podle pohlaví. Ženy v Praze výrazněji převažovaly v kategorii základního (vč. neukončeného) vzdělání (podíl 54,2 %), naopak v menšině byly u vzdělání středního vč. vyučení, bez maturity, (podíl 45,5 %). Ve vyšších stupních vzdělání pak vždy převažovaly, a to jak u vzdělání středního s maturitou (podíl 55,6 %), u vyššího odborného s konzervatoří (61,2 %) a mírně i u vzdělání vysokoškolského (podíl 52,2 %). U ukončeného vzdělání vysokoškolského převažovaly u bakalářského a magisterského stupně, naopak u ukončeného doktorského vzdělání výrazně převládali muži (podíl žen byl 37,7 %).

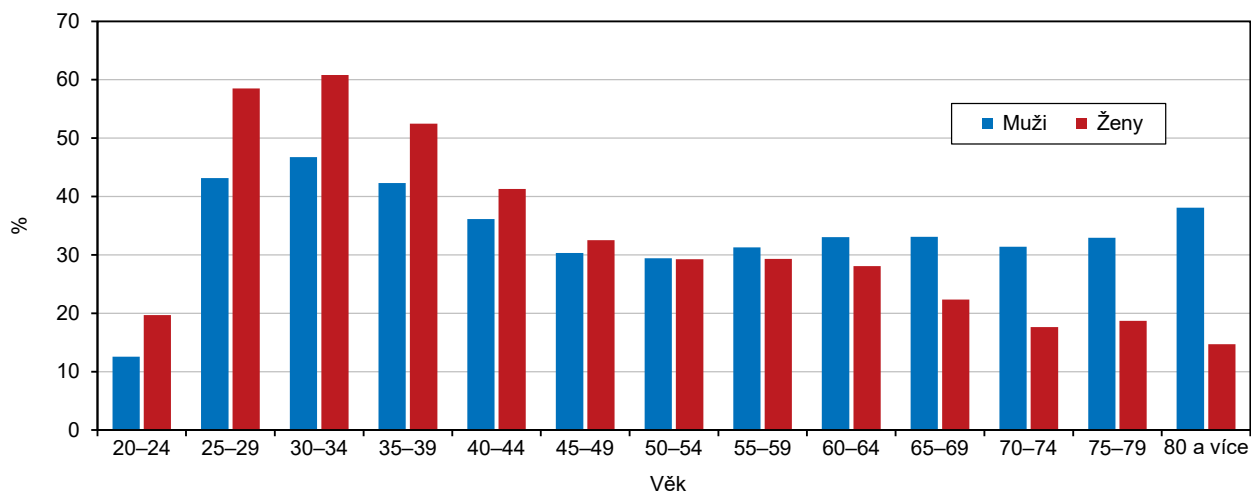
Tab. 3.8.2 Obyvatelstvo podle nejvyššího dosaženého vzdělání v hl. m. Praze, Středočeském kraji a České republice

	Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání (%)					
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské
Hl. m. Praha	1 102 063	0,4	8,3	18,1	34,9	2,4	35,9
Středočeský kraj	1 162 092	0,6	12,9	32,2	34,4	1,9	17,9
Česká Republika	8 832 407	0,7	13,3	32,9	32,8	1,7	18,7

Jednotlivé vzdělanostní kategorie se lišily i podle podílu zastoupení různých věkových skupin. U vzdělání základního bylo největší zastoupení, kromě osob ve věku 15-19 let, mezi lidmi nad 70 let, a to 13,9 %. U vzdělání středního bylo poměrně nízké zastoupení u věkových skupin 20-29 let a 30-39 let, naopak u desetiletých skupin od 40 let výše se podíl v této vzdělanostní kategorii zvyšoval, největší byl právě ve skupině 40-49 let (20,5 %) a nad 70 let (25,3 %). U úplného středního vzdělání s maturitou byl podíl

jednotlivých věkových skupin poměrně vyrovnaný. Naopak u lidí s ukončeným vysokoškolským vzděláním výrazně převažovali lidé ve věku 30-39 let, kteří tvořili 30,2 % této kategorie. Lidé ve věku 40-49 let tvořili 20,6 % a lidé ve věku 20-29 let 16,6 % osob s ukončeným vysokoškolským vzděláním, přičemž část z nich samozřejmě ještě vysokoškolské vzdělání mít ukončené nemohla. Podíly desetiletých věkových skupin 50-59 let, 60-69 let a nad 70 let se pohybovaly kolem 10 %. Mezi lidmi s ukončeným doktorským vzděláním byla ovšem věková skupina nad 70 let zastoupena poměrně výrazně a tvořila 24,7 %. Praha je tak město s převážně mladší vysokoškolsky vzdělanější populací a starší populací s větším zastoupením v nižších vzdělanostních kategoriích. Je to mimo jiné důsledek trendu dostupnějšího vysokoškolského vzdělání a rozšiřujícího se počtu studujících zaznamenaného v posledních více než deseti letech.

Graf 3.7 Podíl obyvatelstva s dosaženým vysokoškolským vzděláním podle pohlaví a věku v hl. m. Praze (ze zjištěných hodnot)

3.9 Způsob bydlení

Způsob bydlení byl pro potřeby této kapitoly v sekci Obyvatelstvo rozdělen do dvou kategorií a 3 podkategorií a to na osoby bydlící a osoby bez domova. Osoby bydlící byly dále rozděleny na ty bydlící v bytech, v zařízeních a mimo byty a zařízení. V rámci dělení podle těchto kategorií bydlí 97 % obyvatel Prahy v bytech. Dalších 1,8 % bydlelo v zařízeních a tuto skupinu tvořili z 57 % muži. Mimo byty a zařízení žilo 1,2 % osob, a z toho 71,3 % tvořili muži, 6,8 % této skupiny tvořily děti do 14 let a 85 % osob bylo v produktivním věku 15-64 let.

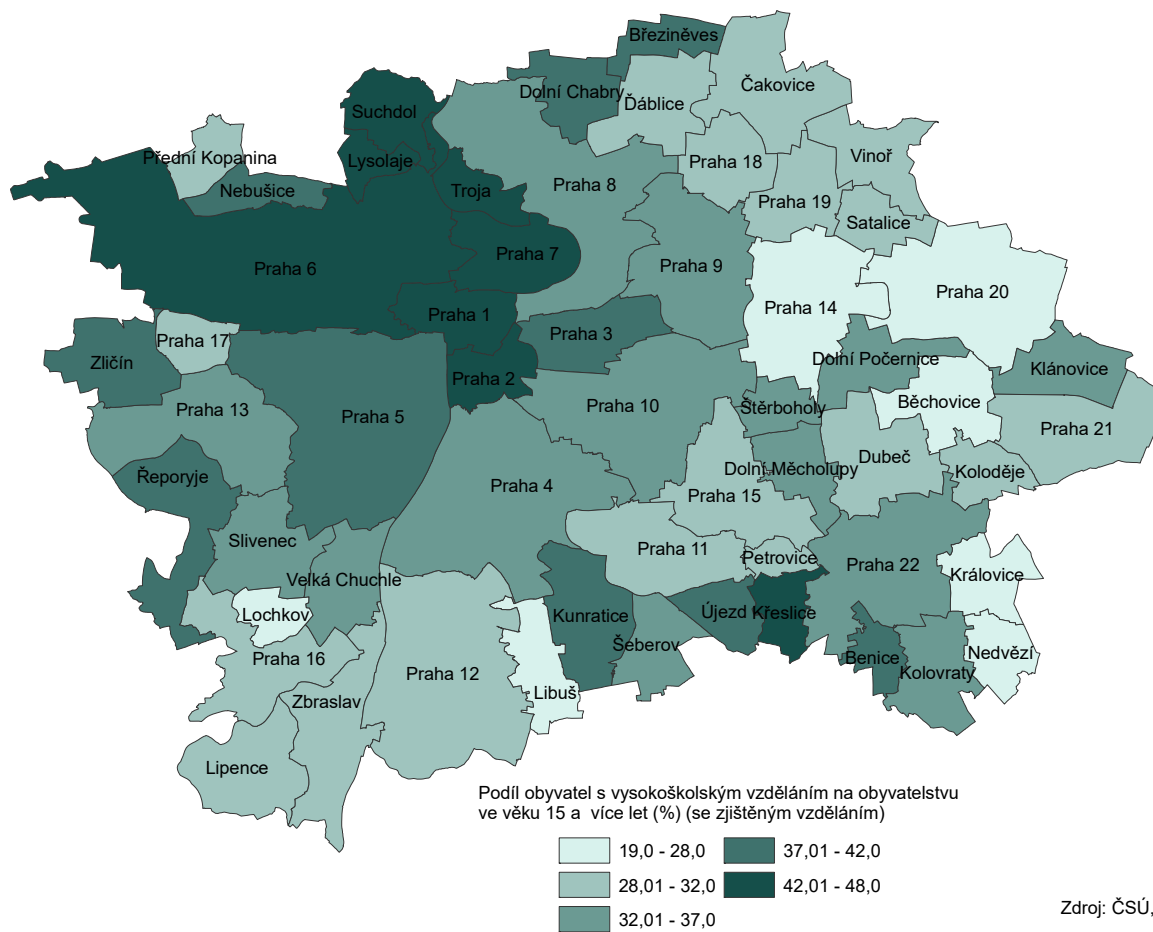
Lidí bez domova se v Praze sečetlo celkem 611. Převážnou většinu, konkrétně 77,9 % této skupiny tvořili muži. Děti do 14 let mezi nimi mnoho nebylo, jen 0,7 %, ve věku 15-64 let bylo 85,6 % a celých 13,7 % lidí bez domova tvořily osoby v důchodovém věku nad 65 let.

Je potřeba zdůraznit, že údaj o počtu bezdomovců více vypovídá o tom, kolik bezdomovců v Praze vyplnilo sčítací formulář, než to, kolik bezdomovců v Praze skutečně je. Podle posledního sčítání bezdomovců Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí z roku 2019 je v Praze přibližně 2 tisíce osob bez domova (tzv. kategorie „bez střechy“, tj. osob venku a v noclehárnách). Z nich cca 80 % žije venku a 20 % v noclehárnách a jejich průměrný věk je 47,9 let.

Tab. 3.9.1 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení v hl. m. Praze

	Celkem	v tom (%)		v tom věková skupina (%)		
		muži	ženy	0–14	15–64	65 a více
Bydlící osoby celkem	1 300 821	48,7	51,3	15,3	66,3	18,4
v tom:						
v bytech	1 261 930	48,2	51,8	15,7	65,9	18,4
v zařízeních	23 624	57,0	43,0	3,0	74,2	22,8
mimo byty a zařízení	15 267	71,3	28,7	6,8	85,0	8,1
Osoby bez domova	611	77,9	22,1	0,7	85,6	13,7

Kartogram 3.5 Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním v městských částech hl. m. Prahy

4. Ekonomická aktivita obyvatelstva

Ekonomická aktivita charakterizuje ekonomické postavení obyvatelstva, jeho členění na pracovní sílu (osoby ekonomicky aktivní) a osoby mimo pracovní sílu (osoby ekonomicky neaktivní).

Pracovní sílu představují osoby zaměstnané (pracující) a nezaměstnané. Mezi **zaměstnané** patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání měly formální vazbu k zaměstnání nebo pracovaly alespoň 1 h týdně za mzdu, plat nebo jiný druh odměny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující žáci a studenti a osoby na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů). Osoby s formální vazbou k zaměstnání jsou zaměstnanci a osoby s podnikatelským oprávněním, bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Kategorii **nezaměstnaných** tvoří všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce a zároveň si práci hledaly (prostřednictvím Úřadu práce nebo jiným způsobem).

Osoby mimo pracovní sílu (osoby ekonomicky neaktivní) jsou osoby, které nepatří mezi zaměstnané ani nezaměstnané. Jsou to nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáci a studenti, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

4.1 Zaměstnaní, nezaměstnaní, obyvatelstvo mimo pracovní sílu

Při sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 bylo v hl. m. Praze sečteno **766 484 obyvatel** patřících do kategorie **pracovní síla**, což představovalo **podíl 59,9 % na obyvatelstvu Prahy** se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Praha měla **v mezikrajském porovnání nejvyšší podíl** pracovní síly na obyvatelstvu se zjištěnou ekonomickou aktivitou a o 6,4 p. b. přesáhla celorepublikový průměr. Druhý nejvyšší podíl pracovní síly na obyvatelstvu měl Středočeský kraj (54,2 %), nejnižší naopak kraj Moravskoslezský (51,5 %). Podíl mužů na pracovní síle v Praze činil 52,6 %, podíl žen 47,4 %. Z hlediska mužů to byl nejnižší podíl mezi kraji v České republice, z hlediska žen naopak nejvyšší. Ve srovnání s výsledky SLDB 2011 byl v roce 2021 podíl pracovní síly na obyvatelstvu v Praze o 3,6 p. b. vyšší. Ke zvýšení došlo ve všech krajích. Počet obyvatel v kategorii pracovní síla narostl od minulého sčítání v celé České republice (o 9,5 %) i ve všech krajích, nejvíce ale v Praze – o 18,9 % (tj. 121,8 tis. osob).

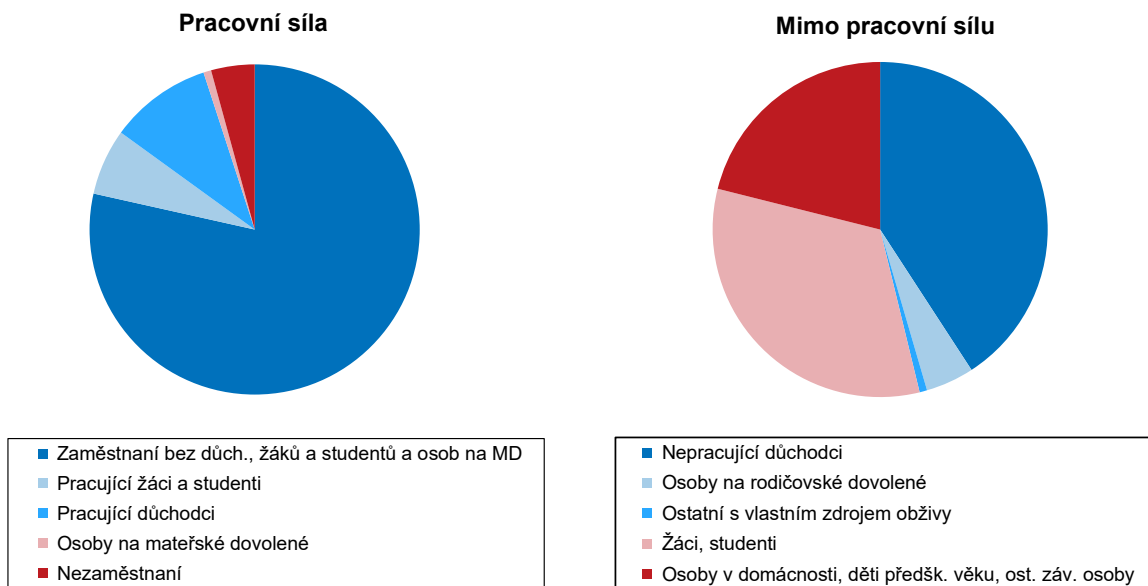
Tab. 4.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a ekonomické aktivity v hl. m. Praze

	Celkem	v tom		z toho ve věku 15–64		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	766 484	403 284	363 200	713 756	375 014	338 742
v tom:						
zaměstnaní	733 840	387 199	346 641	681 444	359 143	322 301
v tom:						
pracující důchodci	76 668	36 610	40 058	27 143	10 589	16 554
pracující žáci a studenti	49 745	23 241	26 504	49 735	23 236	26 499
osoby na mateřské dovolené	5 822	58	5 764	5 822	58	5 764
ostatní zaměstnaní	601 605	327 290	274 315	598 744	325 260	273 484
nezaměstnaní	32 644	16 085	16 559	32 312	15 871	16 441
Osoby mimo pracovní sílu	512 729	217 608	295 121	128 248	46 365	81 883
v tom:						
nepracující důchodci	209 297	78 276	131 021	24 585	9 506	15 079
ostatní s vlastním zdrojem obživy	3 733	2 049	1 684	3 495	1 922	1 573
žáci, studenti	167 620	84 251	83 369	63 451	31 046	32 405
osoby na rodičovské dovolené	23 920	222	23 698	23 916	221	23 695
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	108 159	52 810	55 349	12 801	3 670	9 131
Nezjištěno	22 219	12 557	9 662	21 082	11 927	9 155

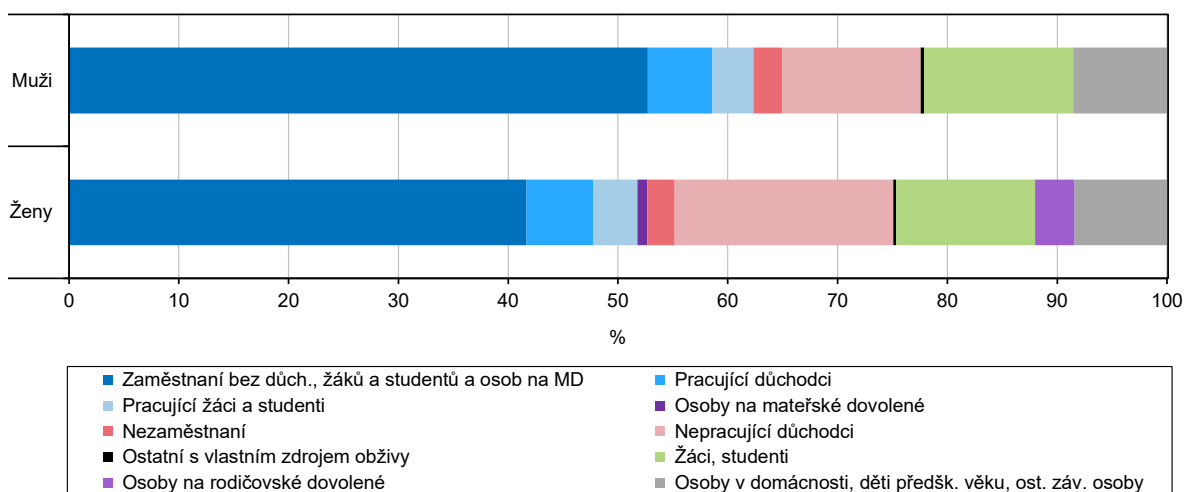

Míra ekonomické aktivity (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) dosáhla v Praze celkově na hodnotu **71 %**, u mužů na **77,7 %** a u žen na **64,7 %**. V porovnání krajů byla míra ekonomické aktivity v hlavním městě nejvyšší, hodnotu za celou Českou republiku převýšila celkově o 7,1 p. b., u mužů o 6,5 p. b., a u žen o 7,7 p. b. Podíl pracovní síly na celkovém počtu mužů se zjištěnou ekonomickou aktivitou činil nadprůměrných 65 % (v ostatních krajích se pohyboval mezi 56,9 % /Moravskoslezský kraj/ a 59,5 % /Středočeský kraj/). Podíl pracovní síly na celkovém počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou dosáhnul v Praze na 55,2 % a byl rovněž výrazně vyšší než v ostatních krajích. Hlavní město bylo jediným regionem, kde u žen měla pracovní síla nadpoloviční většinu, v ostatních krajích převažovala kategorie žen mimo pracovní sílu.

Graf 4.1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v hl. m. Praze

Graf 4.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a pohlaví v hl. m. Praze

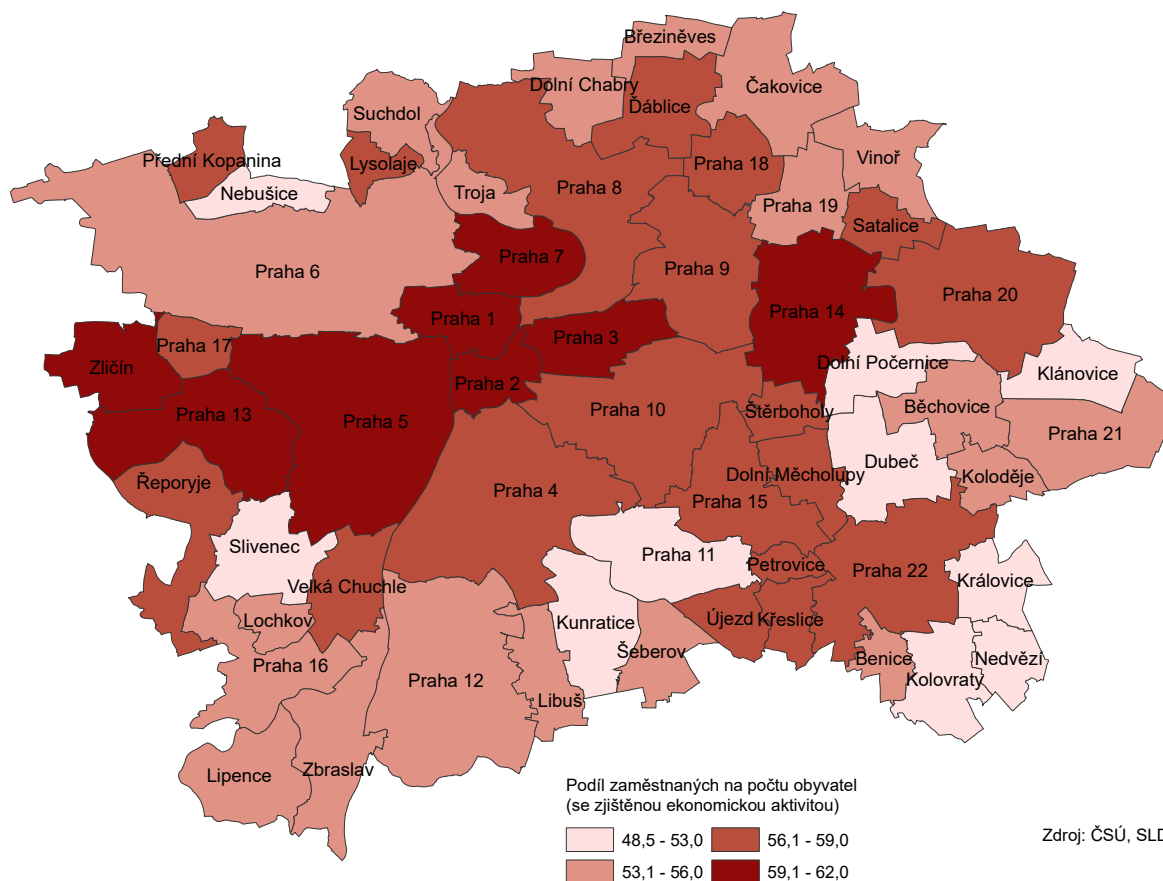

Tab. 4.1.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

Kraj	Pracovní síla	v tom				Osoby mimo pracovní sílu	z toho		Nezjištěno
		zaměstnaní	z toho		nezaměstnaní		nepracující důchodci	žáci, studenti	
			pracující důchodci	osoby na mateřské dovolené					
Hlavní město Praha	766 484	733 840	76 668	5 822	32 644	512 729	209 297	167 620	22 219
Středočeský kraj	758 515	726 887	74 609	5 815	31 628	642 233	274 052	211 476	14 715
Česká republika	5 563 258	5 290 071	565 811	40 097	273 187	4 830 885	2 281 067	1 465 320	130 024

V kategorii pracovní síly převažovaly v celé republice osoby zaměstnané. **V Praze bylo zaměstnaných osob sečteno 733 840** (95,7 % z celkového objemu pracovní síly a 57,4 % obyvatel Prahy se zjištěnou ekonomickou aktivitou). **Míra zaměstnanosti** (podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) činila celkově **67,9 %**, u mužů 74,6 % a u žen 61,7 %. Ve všech třech hodnotách převyšovala celorepublikové průměry a byla nejvyšší ze všech krajů. Při pohledu na jednotlivé městské části jsou patrné velké rozdíly. K rozhodnému okamžiku sčítání existovalo pět městských částí, kde podíl zaměstnaných na počtu obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou příslušné městské části převyšoval 60 %. Byly to Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 7 a Praha-Zličín. V ostatních městských částech měli zaměstnaní nadpoloviční většinu (51,4-59,4 %) s výjimkou městské části Praha-Nebošice (48,8 %).

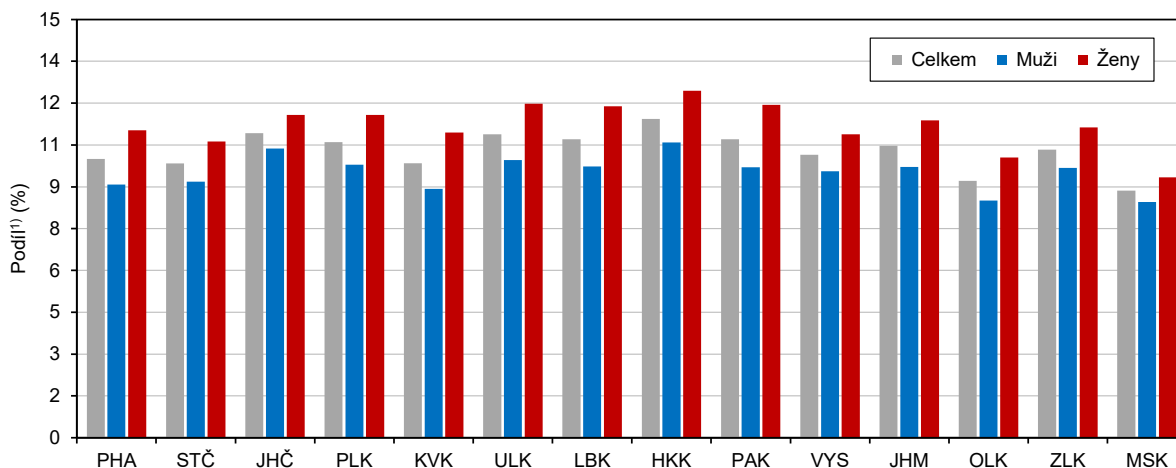
Kartogram 4.1 Zaměstnaní v městských částech hl. m. Prahy

Ze zaměstnaných osob tvořili v Praze v době sčítání 2021 pracující důchodci 10,4 % (76 668 osob). Je to 0,3 p. b. pod celorepublikovým průměrem. Mezi pražskými pracujícími důchodci mírně převažovaly ženy (52,2 %). Nejvyšší podíl pracujících důchodců na zaměstnaných byl v krajích Královéhradeckém (11,9 %) a Ústeckém (11,8 %), nejnižší v krajích Moravskoslezském (9,5 %) a Olomouckém (9,7 %).

V porovnání se sčítáním 2011 pracujících důchodců prudce přibýlo. Přírůstek se týkal všech krajů. V Praze se počet pracujících důchodců za deset let navýšil o 66,5 % (30 608 osob), tedy velmi podstatně. V ostatních krajích však bylo tempo růstu ještě rychlejší – od 107,9 % (Karlovarský kraj) až po 221,1 % (Kraj Vysočina). Z celkového množství důchodců v roce 2011 pracoval v Praze každý šestý, v roce 2021 již přibližně každý čtvrtý. Je však třeba vzít v úvahu, že srovnatelnost těchto údajů je omezena, protože způsob zjišťování se v jednotlivých letech lišil. V roce 2021 nově stačila pro zařazení mezi zaměstnané pouhá jedna hodina práce týdně a pomoc při rozhodování, kdo z důchodců pracuje, poskytl i administrativní zdroje.

Graf 4.3 Pracující důchodci podle pohlaví a podle krajů

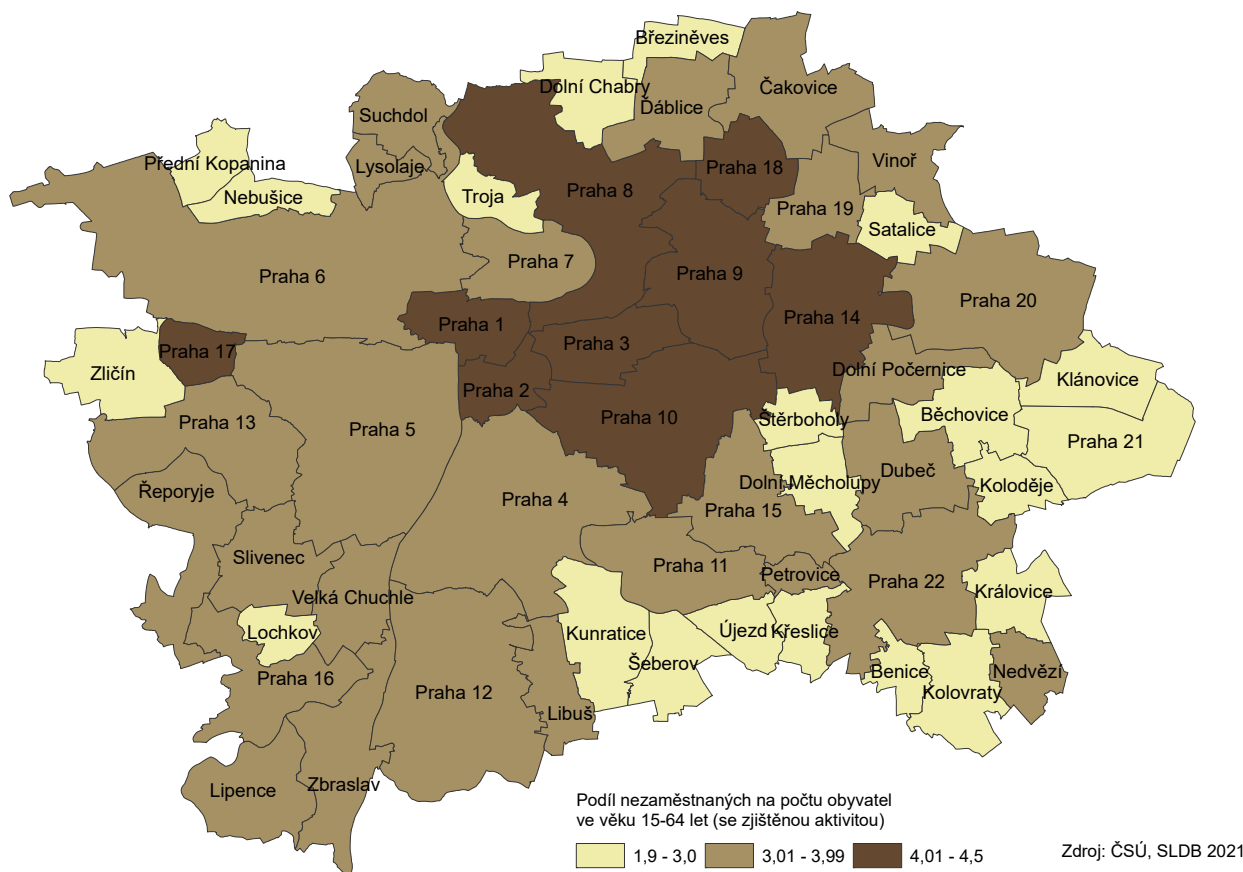
¹⁾ podíl pracujících důchodců z pracovní síly

Do skupiny **nezaměstnaných** se dle sčítání 2021 zařadilo v Praze celkem **32 644** osob.

Míra nezaměstnanosti (podíl nezaměstnaných na celkové pracovní síle) dosáhla v Praze na **4,3 %** a nachází se 0,6 p. b. pod celorepublikovým průměrem. Nejnížší míru nezaměstnanosti měly Pardubický kraj (3,6 %) a Kraj Vysočina (3,7 %). Na opačném konci žebříčku se nalézaly kraje Karlovarský (8,2 %) a Ústecký (7,7 %). Míra nezaměstnanosti byla v Praze i ve všech ostatních krajích typicky vyšší u žen (Praha 4,6 %) než u mužů (Praha 4,0 %).

Míra nezaměstnanosti v Praze se lišila rovněž podle jednotlivých věkových skupin. Obecně nejvyšší byla u osob velmi mladých (ve věkové skupině 15-19 let dosáhla na 10,5 %, ve skupině 20-24 let na 6,4 %) a u lidí na hranici důchodového věku ve skupině 55-59 let (5 %). Podle věkových skupin u velmi mladých lidí 15-24 let byla míra nezaměstnanosti o něco vyšší u mužů (věk 15-19 let – míra nezaměstnanosti u mužů 11,4 %, u žen 9,6 %; věk 20-24 let – míra nezaměstnanosti u mužů 7,1 %, u žen 5,8 %). Ve věkovém rozmezí 25-59 let dosahovaly ve všech pětiletých věkových skupinách vyšší míry nezaměstnanosti ženy, aby se po šedesátém roce věku karta opět obrátila.

Podíl nezaměstnaných (podíl počtu nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15-64 let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) činil v Praze celkově **3,8 %**. Devět městských částí mělo podíl nezaměstnaných v rozmezí 4-4,3 %, nejnížší podíl nezaměstnaných měly Praha-Královice (1,9 %), Praha-Lochkov (2 %), Praha-Dolní Chabry a Praha-Kolovraty (shodně 2,1 %). Rozdíl mezi pohlavími za Prahu jako celek prakticky neexistoval (ženy 3,9 %, muži 3,8 %). U jednotlivých městských částí byl největší rozdíl v Praze-Dolních Počernicích (ženy 4,5 %, muži 2,2 %), v Praze-Nebošicích (ženy 4 %, muži 2 %) a v Praze-Štěrboholech (ženy 3,3 %, muži 1,7 %).

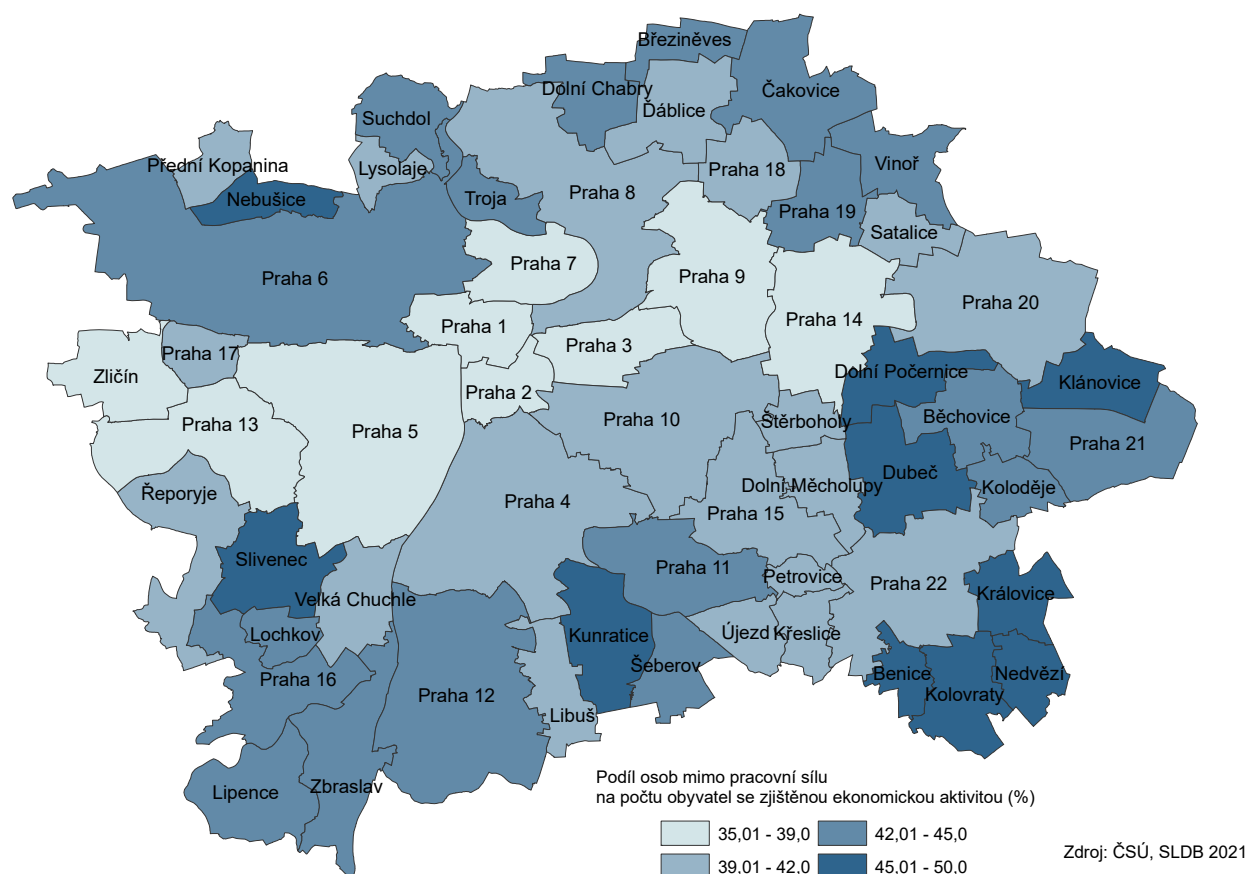
Kartogram 4.2 Nezaměstnaní v městských částech hl. m. Prahy

Osob mimo pracovní sílu (ekonomicky neaktivních) bylo v Praze k rozhodnému okamžiku sčítání **512 729**, tedy **40,1 %** z celkového množství obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou. V porovnání s ostatními kraji, kde se hodnoty pohybovaly mezi 45,8 % (Středočeský kraj) a 48,5 % (Moravskoslezský kraj), je to výrazně menší podíl. Mimo pracovní sílu stálo v Praze jen 35 % mužů a 44,8 % žen. V jednotlivých městských částech se podíl osob mimo pracovní sílu na celkovém množství osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou pohyboval mezi 35,2 % a 49,4 %. Velmi nízké podíly osob mimo pracovní sílu (pod 36 %) měly hlavně městské části v širším centru hlavního města – Praha 1, Praha 2, Praha 3 a Praha 7, vyšší podíly naopak některé okrajové městské části – např. Praha-Nebušice (49,4 %), Praha-Královice (47,4 %), Praha-Kolovraty (46,5 %) nebo Praha-Dolní-Počernice (46,2 %).

Počet obyvatel v kategorii mimo pracovní sílu narostl od minulého SLDB v Praze pouze o 2,3 % (11,8 tis. osob) a celorepublikově o 1 %, ve většině krajů obyvatel v této kategorii dokonce ubylo (výrazně se odlišoval pouze Středočeský kraj s nárůstem 10,2 %).

Nejvýraznější složkou kategorie osob mimo pracovní sílu byli i v Praze **nepracující důchodci** (40,8 %), i když jejich podíl byl v porovnání krajů nejnižší a ležel 6,4 p. b. pod celorepublikovým průměrem. V celkovém množství nepracujících důchodců, kterých bylo v Praze 209 297, převažovaly s 62,6 % ženy. V mezikrajském srovnání jde o nejvyšší podíl žen na nepracujících důchodcích, ale rozdíly jsou nepatrné, okolo 60 % se podíl žen pohyboval ve všech krajích. Počet nepracujících důchodců za deset let poklesl v hlavním městě o 9,4 % (21 838 osob), nejvíce ze všech krajů.

Přibližně třetinový podíl ve skupině osob mimo pracovní sílu měli v Praze nepracující **žáci a studenti**. Zastoupení obou pohlaví mezi žáky a studenty bylo velmi vyrovnané nejen v Praze, ale i ve všech ostatních krajích.

Kartogram 4.3 Osoby mimo pracovní sílu v městských částech hl. m. Prahy

Intenzita ekonomické aktivity vyjadřuje počet zaměstnaných a nezaměstnaných na 1 000 osob se zjištěnou ekonomickou aktivitou příslušné věkové skupiny. Ve věkové kategorii 15-64 let dosáhla intenzita ekonomické aktivity v Praze u mužů hodnoty 890 a u žen 805 (to znamená, že 890 mužů z tisíce a 805 žen z tisíce bylo ekonomicky aktivních – tedy zaměstnaných či nezaměstnaných). Při detailnějším pohledu podle pětiletých věkových skupin je zřejmé, že intenzita ekonomické aktivity je obecně výrazně nižší u věkových skupin 15-19 let i 20-24 let z důvodu přípravy na povolání a 60-64 let a zejména 65-69 let z důvodu odchodu do důchodu. **U mužů** dosáhla intenzita ekonomické aktivity svého **maxima s hodnotou 979 ve věkové skupině 30-39 let**, ale po celé období v rozmezí 25-59 let patřilo více než 90 % mužů do kategorie pracovní síla (= ekonomicky aktivní). U žen byl vývoj intenzity ekonomické aktivity podle pětiletých věkových skupin proměnlivější především z důvodu péče o děti. Desetiletí 30-39 let, kdy byli muži z hlediska intenzity ekonomické aktivity na vrcholu, bylo u žen naopak nejslabší (s výjimkou období přípravy na povolání a odchodu do důchodu). Ve věkové kategorii 30-34 let bylo ekonomicky aktivních jen 810 žen z tisíce a v kategorii 35-39 let 817 žen z tisíce. **U žen** vykazovala **nejvyšší intenzitu ekonomické aktivity** skupina **45-49 let (939)** a skupina **50-54 let (935)**. Nejmenší rozdíl v intenzitě ekonomické aktivity mezi pohlavími byl ve věku 50-59 let.

4.2 Zaměstnaní podle věku a vzdělání

Zaměstnaných osob bylo v Praze celkem **733 840**, z toho 52,8 % mužů a 47,2 % žen. **Většina** zaměstnaných (92,9 %) se rekrutovala z **věkové kategorie 15-64 let**, pouze 7,1 % bylo ve věku 65 let a více. Na zastoupení jednotlivých věkových skupin v kategorii zaměstnaných byl patrný vliv celé řady faktorů, kam patří zejména věková struktura obyvatelstva, prodlužující se období přípravy na povolání, odchod do důchodu a u žen mateřská a rodičovská dovolená. **Nejsilněji** byla **mezi zaměstnanými v Praze zastoupena věková kategorie 40-44 let (13,7 %)**, následovala skupina 30-34 let (13 %) a 45-49 let (12,5 %).

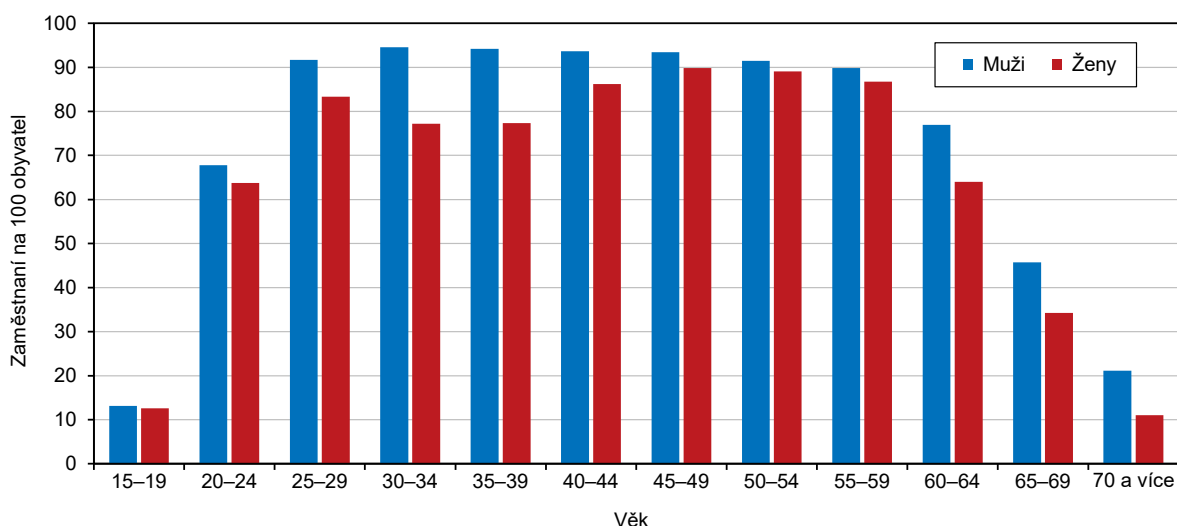
Tab. 4.2.1 Pracovní síla podle pohlaví a věku v hl. m. Praze

	Celkem	v tom					
		muži	v tom		ženy	v tom	
			zaměstnaní	nezaměstnaní		zaměstnané	nezaměstnané
Pracovní síla	766 484	403 284	387 199	16 085	363 200	346 641	16 559
v tom ve věku:							
15 - 19	7 207	3 766	3 337	429	3 441	3 112	329
20 - 24	44 500	22 590	20 997	1 593	21 910	20 638	1 272
25 - 29	89 354	46 198	44 362	1 836	43 156	41 233	1 923
30 - 34	99 033	55 119	53 246	1 873	43 914	41 855	2 059
35 - 39	94 216	52 505	50 562	1 943	41 711	39 482	2 229
40 - 44	105 215	55 822	53 721	2 101	49 393	47 040	2 353
45 - 49	95 364	49 213	47 419	1 794	46 151	44 161	1 990
50 - 54	69 697	35 078	33 513	1 565	34 619	32 993	1 626
55 - 59	65 245	31 957	30 436	1 521	33 288	31 537	1 751
60 - 64	43 925	22 766	21 550	1 216	21 159	20 250	909
65 - 69	27 108	14 063	13 868	195	13 045	12 947	98
70 a více let	25 620	14 207	14 188	19	11 413	11 393	20

Tab. 4.2.2 Zaměstnaní a míra zaměstnanosti podle věku v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

Kraj	Celkem	v tom ve věku				Míra zaměstnanosti ¹⁾ %	v tom ve věku			
		15–29	30–44	45–59	60 a více		15–29	30–44	45–59	60 a více
		Hlavní město Praha	733 840	133 679	285 906		220 059	94 196	67,9	63,2
Středočeský kraj	726 887	103 956	268 570	271 268	83 093	63,3	53,7	86,3	90,4	24,2
Česká republika	5 290 071	841 199	1 892 392	1 955 321	601 159	60,8	54,7	85,5	89,0	21,8

¹⁾ podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou

Graf 4.4 Míra zaměstnanosti podle pohlaví a věku v hl. m. Praze (ze zjištěných hodnot)

Pražská pracovní síla (osoby se zjištěným vzděláním) v době sčítání 2021 dosáhla nejčastěji **vysokoškolského vzdělání (42 %)**, v čemž se velmi lišila od České republiky jako celku, kde byl podíl osob s dosaženým vysokoškolským vzděláním pouze 23,6 %. Další přibližně třetina osob v Praze i v České

republiky dosáhla úplného středního vzdělání s maturitou. Podstatně nižší byl v Praze podíl osob se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (Praha 16 %, ČR 31,7 %). Více než 5 % osob v Praze i v ČR docílilo absolvování nějaké formy pomaturitního, nástavbového či vyššího odborného studia. Pouze 4,3 % osob v Praze spadalo do kategorie základní vzdělání či bez vzdělání, v celé České republice jich bylo 6,4 %.

Ženská pracovní síla v Praze mohla nabídnout o něco vyšší úroveň vzdělání než mužská. Ukončenou vysokou školu mělo 43,9 % žen a 40,3 % mužů, pomaturitní, nástavbové či vyšší odborné vzdělání 6,8 % žen a 4,8 % mužů, přibližně třetinové zastoupení mělo u obou pohlaví úplné střední vzdělání s maturitou. Téměř pětina mužů, ale jen 12,6 % žen patřilo do kategorie střední vzdělání včetně vyučení bez maturity.

Struktura nejvyššího dosaženého vzdělání zaměstnaných (se zjištěným vzděláním) v Praze v podstatě kopírovala strukturu vzdělání pracovní síly, a to shodně u mužů i u žen.

Téměř třetinu nezaměstnaných se zjištěným vzděláním tvořili v hlavním městě lidé s úplným středním vzděláním s maturitou, druhá nejpočetnější skupina měla střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (26,7 %), přibližně pětinu (21,4 %) tvořili vysokoškoláci, 14,3 % osoby se základním vzděláním a bez vzdělání. Z nezaměstnaných žen jich měla vysokoškolské vzdělání čtvrtina, u mužů pouze 17,4 %. A naopak z celkového množství nezaměstnaných mužů jich 30,8 % mělo střední vzdělání včetně vyučení bez maturity, u žen pouze 22,9 %.

V České republice jako celku převažovala mezi nezaměstnanými skupina osob se středním vzděláním bez maturity (38,2 %), čtvrtina nezaměstnaných dosáhla úplného středního vzdělání s maturitou a podobné množství mělo pouze základní či žádné vzdělání.

Tab. 4.2.3 Pracovní síla podle pohlaví a nejvyššího dokončeného vzdělání v hl. m. Praze

	Celkem	v tom		z toho					
		muži	ženy	zaměstnaní			nezaměstnaní		
				celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Pracovní síla	766 484	403 284	363 200	733 840	387 199	346 641	32 644	16 085	16 559
v tom podle vzdělání:									
bez vzdělání	2 022	1 342	680	1 729	1 184	545	293	158	135
základní vč. neukončeného	29 380	16 439	12 941	25 428	14 276	11 152	3 952	2 163	1 789
střední vč. vyučení (bez maturity)	116 682	72 575	44 107	108 766	68 142	40 624	7 916	4 433	3 483
úplné střední (s maturitou)	233 699	118 558	115 141	224 110	114 024	110 086	9 589	4 534	5 055
nástavbové a pomaturitní studium	22 096	9 933	12 163	21 329	9 596	11 733	767	337	430
vyšší odborné, konzervatoř	20 255	8 398	11 857	19 511	8 134	11 377	744	264	480
vysokoškolské	307 216	153 447	153 769	300 882	150 943	149 939	6 334	2 504	3 830
nezjištěno	35 134	22 592	12 542	32 085	20 900	11 185	3 049	1 692	1 357

Zaměstnaní se zjištěným vzděláním v hl. m. Praze měli nejčastěji vysokoškolské vzdělání (42,9 %), následovalo úplné střední vzdělání s maturitou (31,9 %) a střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (15,5 %). Zaměstnaných pouze se základním vzděláním či bez vzdělání bylo v Praze velmi málo (3,9 %). Stejně pořadí úrovně vzdělání platilo ve všech třech skupinách zaměstnaných – tedy u zaměstnanců, zaměstnavatelů i osob pracujících na vlastní účet. Podíl vysokoškolsky vzdělaných zaměstnaných nabýval hodnot mezi 42,2 % (osoby pracující na vlastní účet) a 45,5 % (zaměstnavatelé).

Hlavní město dosáhlo v tomto směru výrazně nadprůměrných hodnot oproti České republice jako celku. Zaměstnaných se zjištěným vysokoškolským vzděláním bylo v České republice jen 24,3 %. Třetinu zaměstnaných v zemi tvořili lidé s úplným středním vzděláním s maturitou a velmi podobný podíl měly i osoby se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity. Rovněž z pohledu České republiky jako celku byly podíly jednotlivých úrovní vzdělání ve všech typech postavení v zaměstnání obdobné.

V hlavním městě byl určitý rozdíl mezi vzděláním zaměstnaných mužů a žen, přičemž **zaměstnané ženy častěji absolvovaly vysokou školu (ženy 44,7 %, muži 41,2 %)**. V případě zaměstnanců byl rozdíl nevelký, v případě podnikajících osob podstatně viditelnější (zaměstnavatelé – ženy 61,9 % VŠ, muži 36,2 % VŠ;

osoby pracující na vlastní účet – ženy 48,8 % VŠ, muži 38,3 % VŠ). Zaměstnaní muži naopak ve větší míře uváděli střední vzdělání včetně vyučení bez maturity (muži 18,6 %, ženy 12,1 %).

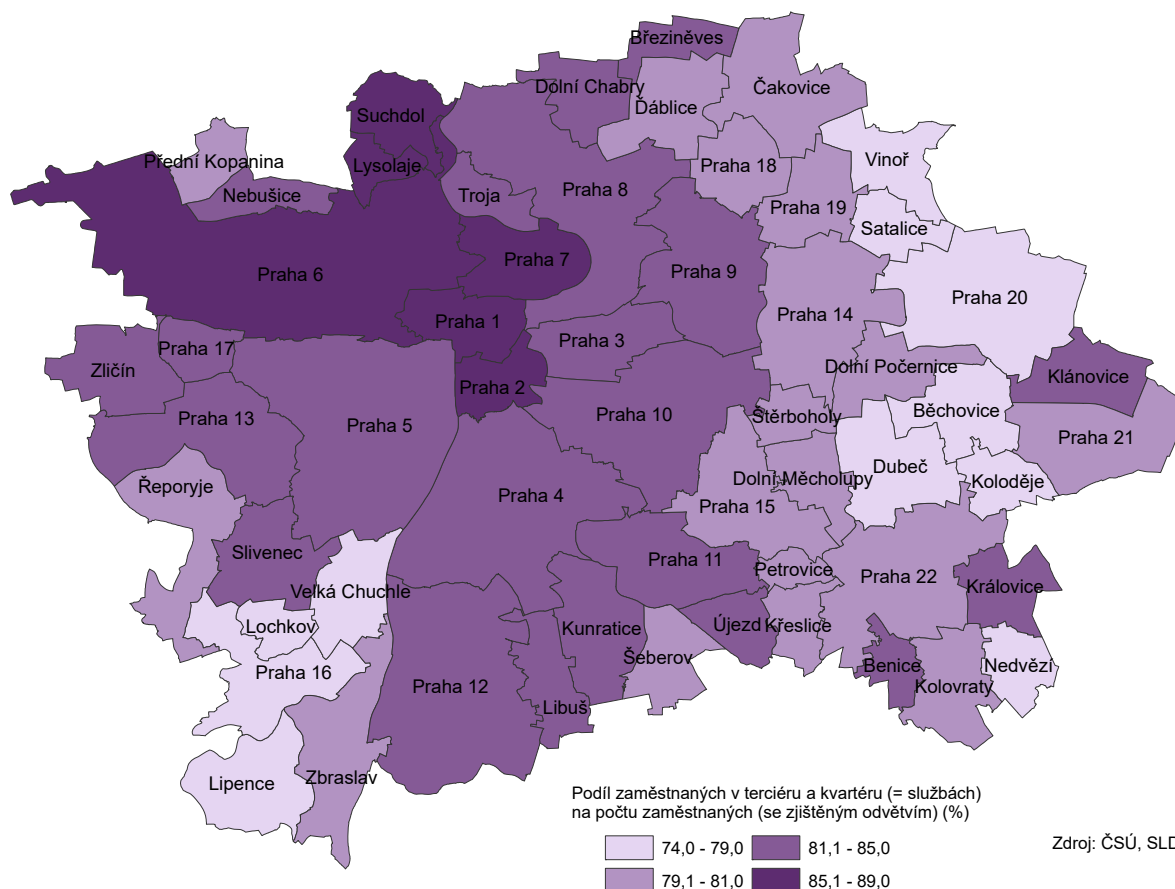
4.3 Zaměstnaní podle odvětví

Z celkového počtu zaměstnaných v Praze, u nichž bylo zjištěno odvětví (725 974), jich 605 325 – tj. **83,4 % pracovalo v terciárním a kvarterním sektoru**, u žen dokonce 90,9 %, u mužů 76,6 %. **V sekundárním sektoru pracovalo pouze 15,9 % zaměstnaných**, 22,5 % mužů a pouze 8,6 % žen. Do **primárního sektoru** patřilo jen **0,7 % zaměstnaných**, 0,9 % mužů a 0,5 % žen.

Praha se svou odvětvovou strukturou velmi odlišovala od zbytku České republiky. Ve všech krajích sice zaměstnaní v odvětví služeb, vzdělání a vědy (terciárního a kvarterního sektoru) tvořili nadpoloviční většinu, ale podíl terciárního a kvarterního sektoru v Praze převyšoval celorepublikový průměr o 21 p. b. Druhý nejvyšší podíl zaměstnaných v terciárním a kvarterním sektoru měl kraj Středočeský (65,3 %), v němž vynikaly okresy Praha-východ a Praha-západ. Třetí místo obsadil kraj Jihomoravský (63,8 %), kde výsledek výrazně ovlivnil okres Brno-město. Pouhých 51 % tvořili zaměstnaní těchto sektorů v Kraji Vysočina a 53 % ve Zlínském kraji.

V rámci Prahy ve 36 městských částech převyšoval podíl zaměstnaných v terciárním a kvarterním sektoru 80 %. V městské části Praha 1 sem patřilo dokonce 88,6 % zaměstnaných se zjištěným odvětvím a na více než 86 % zaměstnaných v odvětví služeb, vzdělání a vědy dosáhly i městské části Praha 2, Praha 6, Praha-Lysolaje a Praha 7. Nejnižší podíly zaměstnaných v terciárním a kvarterním sektoru měly městské části Praha-Běchovice (74,2 %) a Praha-Koloděje (74,3 %).

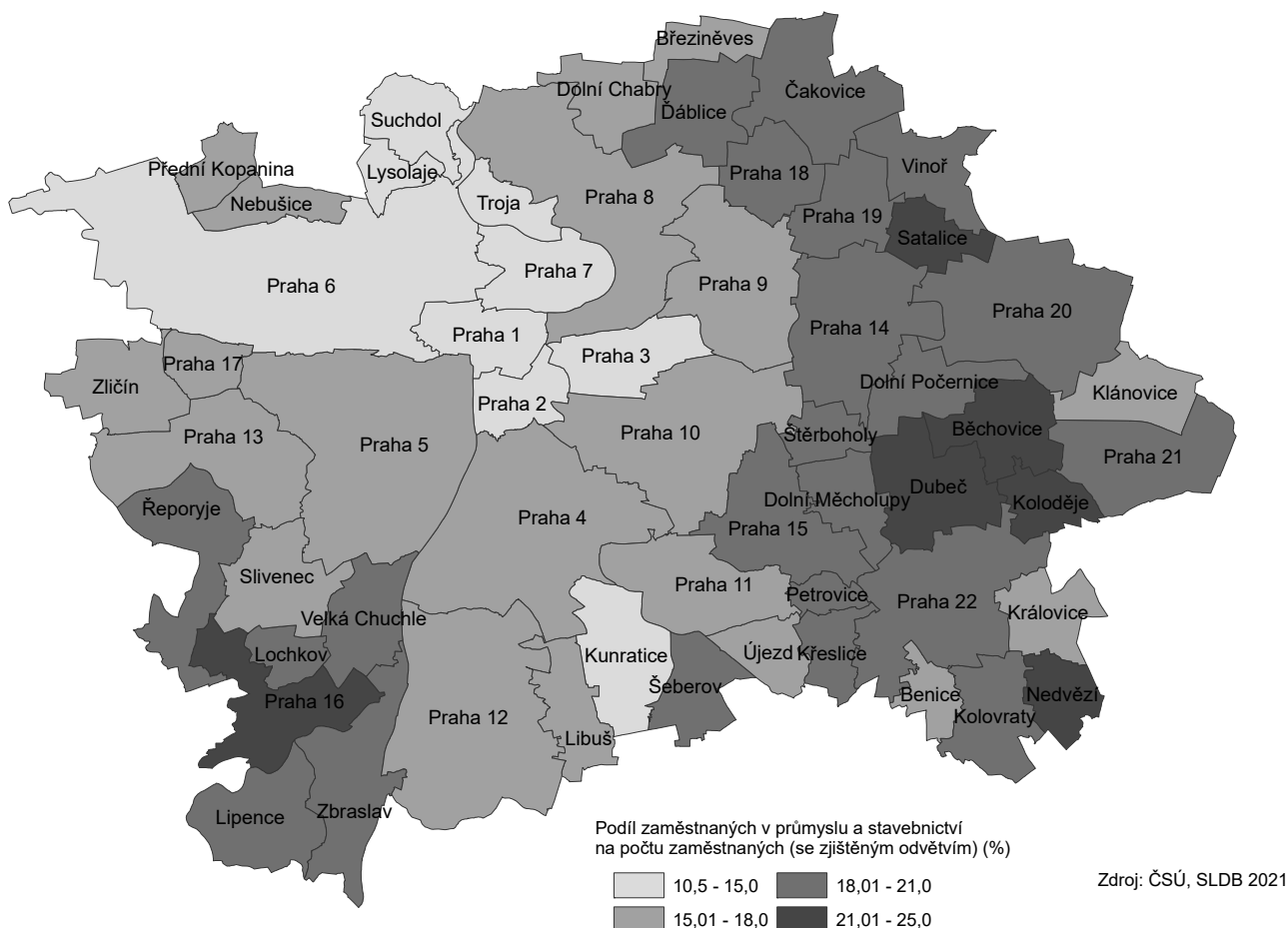
Kartogram 4.4 Zaměstnaní v terciárním a kvarterním sektoru v městských částech hl. m. Prahy

Praha měla v porovnání s ostatními kraji naopak nejnižší podíl zaměstnaných v odvětví průmyslu, energetiky a stavebnictví (15,9 %). Nižší podíly zaměstnaných v sekundárním sektoru měly i kraje Středočeský (31,6 %)

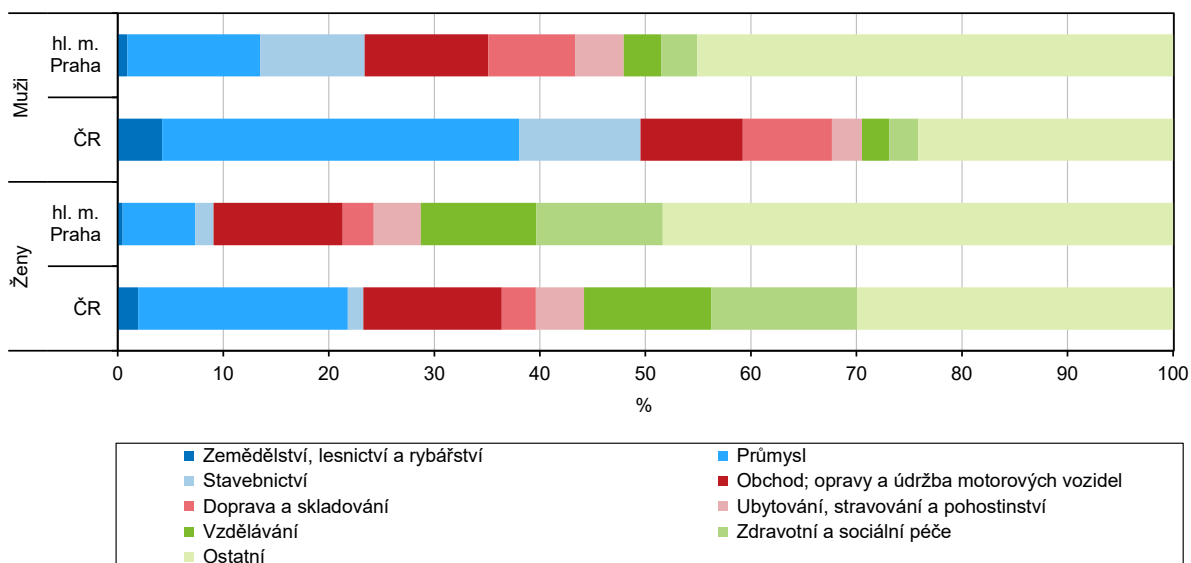
a Jihomoravský (33 %). Nejvyšší podíly zaměstnaných v tomto sektoru, převyšující 40 %, byly sečteny v krajích Zlínském (43,8 %), Libereckém (43,3 %), v Kraji Vysočina (41,9 %) a v Pardubickém kraji (40,7 %).

Kartogram 4.5 Zaměstnaní v sekundárním sektoru v městských částech hl. m. Prahy

V Praze pouze ve dvanácti městských částech přesáhl podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru 20 %. Nejvíce jich bylo sečteno v Praze-Běchovicích (24,9 %) a v Praze-Kolodějích (24,5 %). Nejmenší výskyt byl zaznamenán v městské části Praha 1 (10,6 %) a v dalších pěti městských částech nepřesáhl 13 % (Praha 2, Praha 6, Praha-Lysolaje, Praha-Suchdol a Praha 7).

Nejvíce zaměstnaných v primárním sektoru měly Kraj Vysočina (7,1 %) a Jihočeský kraj (5,8 %), nejméně, kromě hl. m. Prahy (0,7 %), kraj Moravskoslezský (2,2 %).

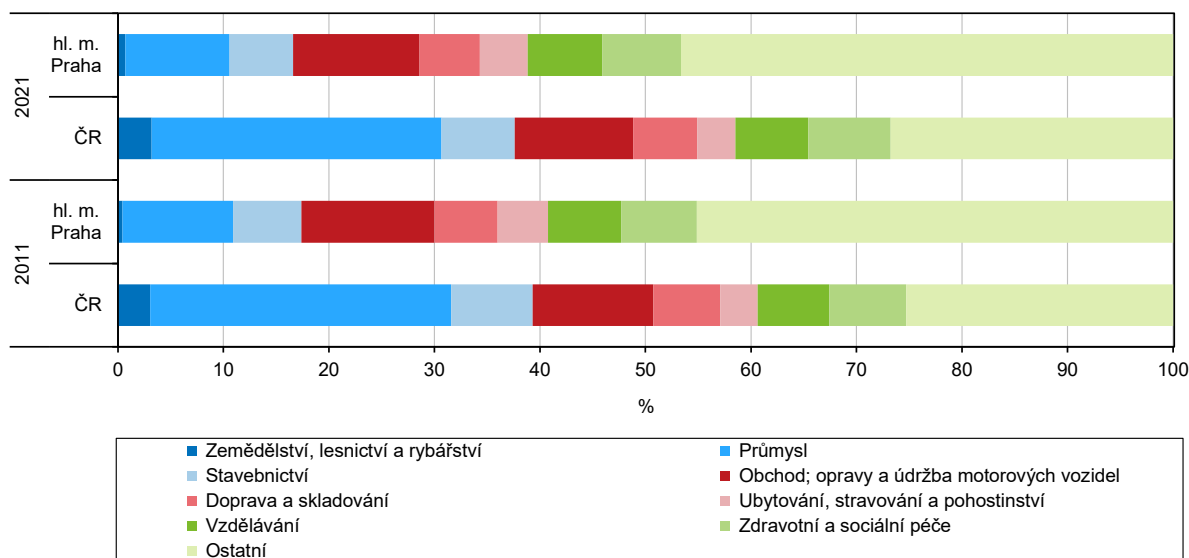
Graf 4.5 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a pohlaví v hl. m. Praze a ČR**Tab. 4.3.1 Zaměstnaní podle věku a odvětví ekonomické činnosti v hl. m. Praze**

	Celkem	v tom ve věku					
		15–29	30–39	40–49	50–59	60–64	65 a více
Zaměstnaní	733 840	133 679	185 145	192 341	128 479	41 800	52 396
v tom podle odvětví ekonomické činnosti:							
zemědělství, lesnictví, rybářství	5 098	879	1 227	1 368	940	318	366
těžba a dobývání	1 505	263	508	440	205	46	43
zpracovatelský průmysl	58 324	9 750	15 620	16 334	10 401	3 112	3 107
výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	7 330	904	1 699	2 022	1 578	552	575
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	4 651	477	858	1 298	1 203	428	387
stavebnictví	43 741	5 642	9 955	12 927	9 422	3 028	2 767
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	86 917	16 808	20 950	24 699	16 137	4 398	3 925
doprava a skladování	41 512	7 436	9 282	11 349	8 703	2 694	2 048
ubytování, stravování a pohostinství	33 003	8 448	8 474	8 586	5 141	1 263	1 091
informační a komunikační činnosti	73 203	16 971	26 323	18 380	7 224	2 022	2 283
peněžnictví a pojišťovnictví	33 800	6 274	10 300	9 987	4 955	1 225	1 059
činnosti v oblasti nemovitostí	11 766	1 127	2 165	2 964	2 411	863	2 236
profesní, vědecké a technické činnosti	83 646	18 213	25 188	19 588	10 226	3 507	6 924
administrativní a podpůrné činnosti	43 802	8 306	9 431	10 270	8 044	2 956	4 795
veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	44 632	4 470	9 417	11 997	10 929	4 111	3 708
vzdělávání	51 158	7 158	9 544	13 190	10 800	4 308	6 158
zdravotní a sociální péče	54 227	9 087	11 031	13 722	11 034	3 936	5 417
kulturní, zábavní a rekreační činnosti	24 894	5 698	6 068	5 601	3 764	1 319	2 444
činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výr. a sl. pro vlastní potřebu	3 349	580	571	766	705	220	507
činnosti exteriorních organizací a orgánů	655	124	205	178	95	28	25
ostatní činnosti	18 761	3 184	4 449	4 988	3 427	1 079	1 634
nezjištěno	7 866	1 880	1 880	1 687	1 135	387	897

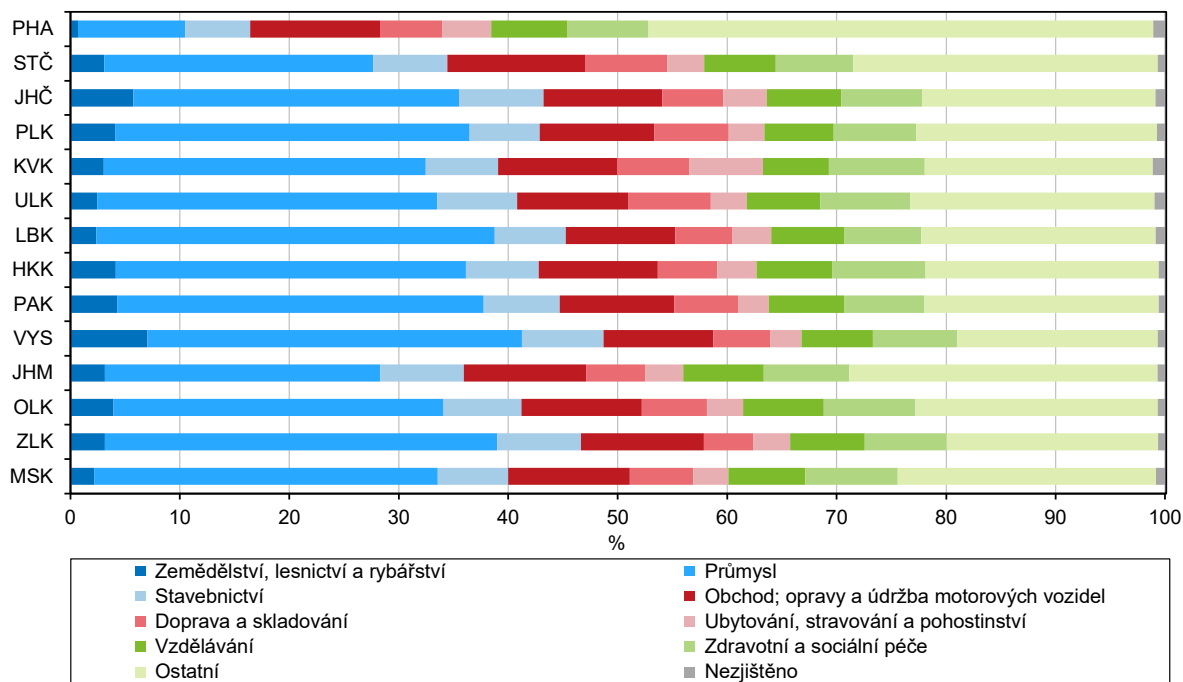

Podle klasifikace CZ-NACE našli zaměstnaní Pražané, u kterých bylo zjištěno odvětví ekonomické činnosti, uplatnění **nejčastěji v odvětvích velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (12 %), profesní, vědecké a technické činnosti (11,5 %), informační a komunikační činnosti (10,1 %), průmysl (9,9 %) a zdravotní a sociální péče (7,5 %)**. Naopak vzhledem k velkoměstskému charakteru Prahy jen 0,7 % zaměstnaných v hlavním městě spadalo do odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství. Zastoupení jednotlivých odvětví se lišilo podle pohlaví, kdy muži i ženy přednostně působili v oborech pro ně typických. Poměrně v rovnováze byly podíly mužů a žen pracujících v odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (muži 11,7 %, ženy 12,3 %) a také ubytování, stravování a pohostinství (muži 4,6 %, ženy 4,5 %). Příliš velký rozdíl nebyl ani v odvětví profesní, technické a vědecké činnosti (muži 10,6 %, ženy 12,5 %). Mezi odvětví s výraznou převahou mužů se řadily informační a komunikační činnosti (muži 13,8 %, ženy 6 %), průmysl (muži 12,6 %, ženy 6,9 %), stavebnictví (muži 9,9 %, ženy 1,7 %), doprava a skladování (muži 8,2 %, ženy 2,9 %). Naopak doménou žen se staly zdravotní a sociální péče (ženy 12 %, muži 3,4 %) a vzdělávání (ženy 10,9 %, muži 3,6 %).

Graf 4.6 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti v hl. m. Praze a ČR

V porovnání s ostatními kraji měla Praha nejvyšší podíl osob zaměstnaných v odvětví profesní, vědecké a technické činnosti (11,5 %) a také informační a komunikační činnosti (10,1 %) a naopak nejnižší podíl osob zaměstnaných v průmyslových odvětvích a v zemědělství, lesnictví a rybářství. V odvětví profesní, vědecké a technické činnosti se na druhém místě s velkým odstupem umístil Jihomoravský kraj (6,1 %) a na třetí příčce kraj Středočeský (5,6 %), jen velmi nízké podíly zaměstnaných v tomto odvětví měly kraje Karlovarský (2,8 %) a Ústecký (3,1 %). Pořadí v odvětví informačních a komunikačních činností bylo velmi podobné. Podíly tohoto odvětví na celkovém množství zaměstnaných se zjištěným odvětvím se pohybovaly od 1,3 % (Karlovarský kraj) po 5,4 % (Jihomoravský kraj). Zatímco v hlavním městě pracoval v průmyslu jen přibližně každý desátý zaměstnaný, v ostatních krajích se podíl těchto pracovníků pohyboval mezi 24,7 % (Středočeský kraj) až po 36,7 % (Liberecký kraj). V zemědělství v Praze nepracovalo ani 1 % zaměstnaných, v nejvíce zemědělsky zaměřeném Kraji Vysočina zde našlo pracovní příležitost 7,1 % zaměstnaných.

Graf 4.7 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti a krajů

Mezi odvětví, kde se v hlavním městě uplatnilo nejvíce mužů, patřily informační a komunikační činnosti (13,8 % zaměstnaných), průmysl (12,6 %) a profesní, vědecké a technické činnosti (10,6 %). Odvětví informační a komunikační činnosti a profesní, vědecké a technické činnosti stála v hlavním městě 8,3 p. b. a 5,9 p. b. nad celorepublikovým průměrem, průmysl naopak 21 p. b. pod celorepublikovým průměrem, přičemž hned v pěti krajích (Zlínském, Libereckém, Moravskoslezském, Pardubickém a v kraji Vysočina) pracovalo v některém průmyslovém oboru více než 40 % zaměstnaných mužů. Při pohledu na ostatní odvětví pracovali v porovnání s celorepublikovým průměrem pražští muži méně často v odvětví stavebnictví (1,6 p. b. pod celorepublikovým průměrem). Ve větší míře je ale bylo možné potkat v oblasti velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (2 p. b. nad celorepublikovým průměrem), ubytování, stravování a pohostinství (1,8 p. b. nad celorepublikovým průměrem), vzdělávání (1 p. b. nad celorepublikovým průměrem) a zdravotní a sociální péče (0,7 p. b. nad celorepublikovým průměrem).

Pražanky, na rozdíl od žen z jiných krajů, pracovaly nejčastěji v odvětví profesní, vědecké a technické činnosti (Praha 12,5 % zaměstnaných, průměr ČR 6 %). Další tři velké skupiny pražských zaměstnaných žen patřily do odvětví **velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (12,3 %), zdravotní a sociální péče (12 %) a vzdělávání (10,9 %).** Ve všech těchto třech odvětvích však Praha zaujala místo pod průměrem České republiky. Nejvyšší podíly v odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel měly zaměstnané ženy v Moravskoslezském, Zlínském a Středočeském kraji (14,2, resp. 14,1 %). Podobně v krajích Karlovarský, Královéhradecký a Moravskoslezský pracovalo ve zdravotní a sociální péči shodně 15,3 % žen (v Praze pouze 12 %). V odvětví vzdělávání měly nejvyšší podíl ženy zaměstnané v Olomouckém kraji (13 %), nejnižší v Praze a Karlovarském kraji (shodně 10,9 %). V Praze se ve větší míře než v ostatních krajích ženy vyskytovaly v odvětvích informační a komunikační činnosti (Praha 6 %, průměr ČR 2,2 %), peněžnictví a pojišťovnictví (Praha 5,2 %, ČR 2,9 %) nebo činnosti v oblasti nemovitostí (Praha 1,6 %, ČR 0,7 %). Naopak v odvětví průmyslu stála Praha s 6,9 % 13 p. b. pod celorepublikovým průměrem.

Velmi mladí lidé obou pohlaví ve věku 15-19 let v Praze pracovali především v odvětví velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (muži 17 %, ženy 21 %) a ubytování, stravování a pohostinství (muži 16,7 %, ženy 19,3 %). Obchod a opravy a údržba motorových vozidel figurovaly v rámci prvních třech míst ve všech desetiletých věkových skupinách až do hranice 69 let u mužů a 59 let u žen. Pro věkovou kategorii 20-49 let měla mimořádný význam odvětví profesní, vědecké a technické činnosti

a informační a komunikační činnosti. Pro zaměstnané mezi 50-69 lety nabyla na významu odvětví veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení, zdravotní a sociální péče a vzdělávání. Zaměstnaní ve věku 70-89 let působili nejčastěji v odvětvích profesní, vědecké a technické činnosti a vzdělávání. Muži ve věkovém rozmezí 40-69 let pracovali ve větší míře ve stavebnictví a ve zpracovatelském průmyslu, ženy ve vzdělávání a zdravotní a sociální péči. Ze zaměstnaných žen ve věku 60-69 let působila každá třetí právě v jednom z těchto dvou oborů.

4.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a postavení v zaměstnání

V třídění podle deseti hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO převažovali v Praze specialisté (34,8 %), následovali techničtí a odborní pracovníci (20,7 %) a pracovníci ve službách a prodeji (12,9 %). V Praze mělo k rozhodnému dni sčítání svůj obvyklý pobyt 49 052 zákonodárců a řídicích pracovníků, 226 007 specialistů, 134 179 technických a odborných pracovníků nebo 59 550 úředníků. Klasifikace zaměstnání je založena na dvou hlavních principech, kterými jsou druh vykonávané práce a úroveň dovedností. Skladba zaměstnaných souvisí se strukturou podniků, které se v jednotlivých regionech nacházejí. Praha má v tomto směru velmi specifické postavení, protože zde sídlí vláda, parlament, ústřední státní orgány, velká část státních institucí, centrály mnoha velkých firem, město je významným centrem vysokého školství, je zde umístěna řada nemocnic a dalších zařízení kladoucích velké nároky na kvalifikaci zaměstnaných. Všechny tyto faktory se projeví při porovnání s ostatními kraji. Více než třetinu zaměstnaných tvořili v Praze specialisté (34,8 % - tj. 13,8 p. b. nad celorepublikovým průměrem), mezi které patří např. právníci, lékaři, různí vědeckí pracovníci, architekti, auditoři nebo učitelé.

Přibližně každý pátý zaměstnaný z celkového počtu zaměstnaných se zjištěnou hlavní třídou zaměstnání spadal v hlavním městě do kategorie techničtí a odborní pracovníci, jejichž příkladem jsou technici a mistři z různých oborů, operátoři velinů nebo zdravotní laboranti. I v této skupině převyšovala Praha celorepublikový průměr (o 2,5 p. b.). Více než v celorepublikovém průměru byli v Praze zastoupeni i úředníci (Praha 9,2 %, ČR 7,8 %) a zcela mimořádný byl podíl zákonodárců a řídicích pracovníků (Praha 7,6 %, ČR 5,6 %). Vyšší podíly poslední jmenované skupiny zaměstnaných měly i kraje Středočeský (odkud se do Prahy za práci hojně dojíždí) a Jihomoravský. Praha měla naopak v porovnání s ostatními kraji podstatně nižší podíly zaměstnaných ve třídách obsluha strojů a zařízení, montéři (Praha 4,9 %, ČR 13,7 %) nebo řemeslníci a opraváři (Praha 6,2 %, ČR 12,9 %).

Tab. 4.4.1 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a ekonomické aktivity v hl. m. Praze

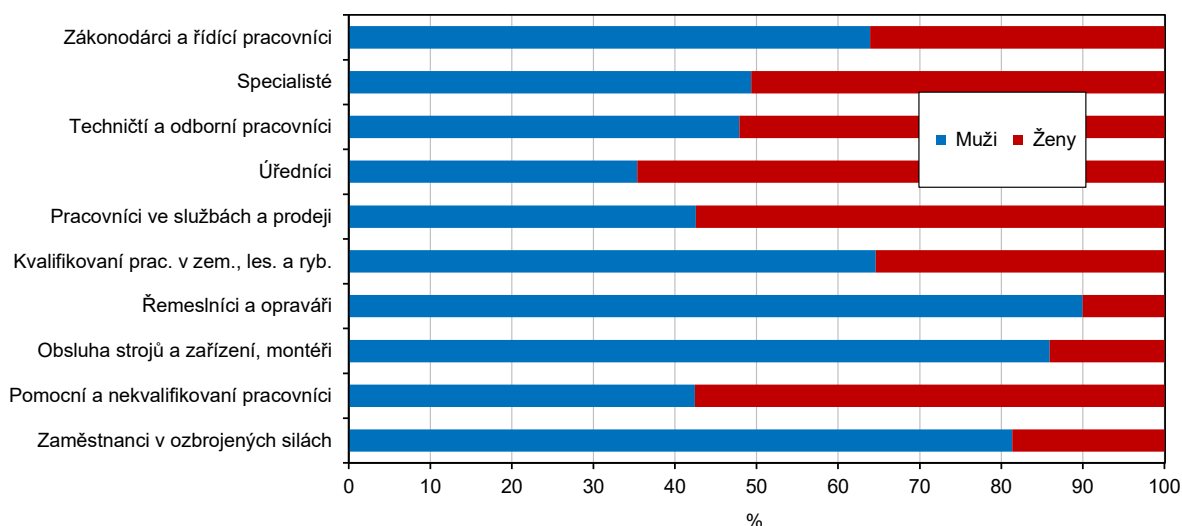
	Celkem	v tom			
		pracující důchodci	pracující žáci a studenti	osoby na mateřské dovolené	ostatní zaměstnaní
Zaměstnaní	733 840	76 668	49 745	5 822	601 605
v tom hlavní třídy zaměstnání:					
zákonodárci a řídicí pracovníci	49 052	3 163	1 446	306	44 137
specialisté	226 007	18 111	19 381	2 245	186 270
techničtí a odborní pracovníci	134 179	11 691	8 285	977	113 226
úředníci	59 550	6 107	5 004	480	47 959
pracovníci ve službách a prodeji	84 095	8 592	6 242	406	68 855
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	2 142	217	109	7	1 809
řemeslníci a opraváři	40 524	2 909	861	35	36 719
obsluha strojů a zařízení, montéři	31 941	2 446	682	28	28 785
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	20 857	4 058	1 112	29	15 658
zaměstnanci v ozbrojených silách	1 213	4	157	2	1 050
nezjištěno	84 280	19 370	6 466	1 307	57 137

V Praze, ale i v České republice jako celku, se projevily i genderové rozdíly. Do třídy zákonodárci a řídicí pracovníci patřilo v Praze 9,2 % zaměstnaných mužů se zjištěnou hlavní třídou zaměstnání, ale pouze 5,7 % žen. Z celkového množství zákonodárců a řídicích pracovníků tak žen byla v Praze pouze o něco více než třetina (36,1 %). Pražské ženy byly zaměstnané především ve třídě specialisté (36,9 %), techničtí a odborní pracovníci (22,5 %), pracovníci ve službách a prodeji (15,6 %) a úředníci (12,4 %).

Muži v hlavním městě pracovali taktéž především ve třídách specialisté (32,9 %) a techničtí a odborní pracovníci (18,9 %). Méně mužů se uplatnilo ve třídě úředníci (6,2 %) a pracovníci ve službách a prodeji (10,6 %). Mnohem častěji než ženy naopak patřili do tříd řemeslníci a opraváři (muži 10,8 %, ženy 1,3 %) nebo obsluha strojů a zařízení, montéři (muži 8,1 %, ženy 1,4 %).

V Praze ženy výrazně převládaly mezi úředníky (64,6 %), pomocnými a nekvalifikovanými pracovníky (57,6 %) a pracovníky ve službách a prodeji (57,5 %). Jako převážně mužské třídy lze v hlavním městě charakterizovat kategorie řemeslníci a opraváři (90 % mužů), obsluha strojů a zařízení, montéři (85,9 %), zaměstnanci v ozbrojených silách (81,4 %), kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (64,6 %) a zákonodárci a řídicí pracovníci (63,9 %).

Graf 4.8 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v hl. m. Praze (ze zjištěných hodnot)

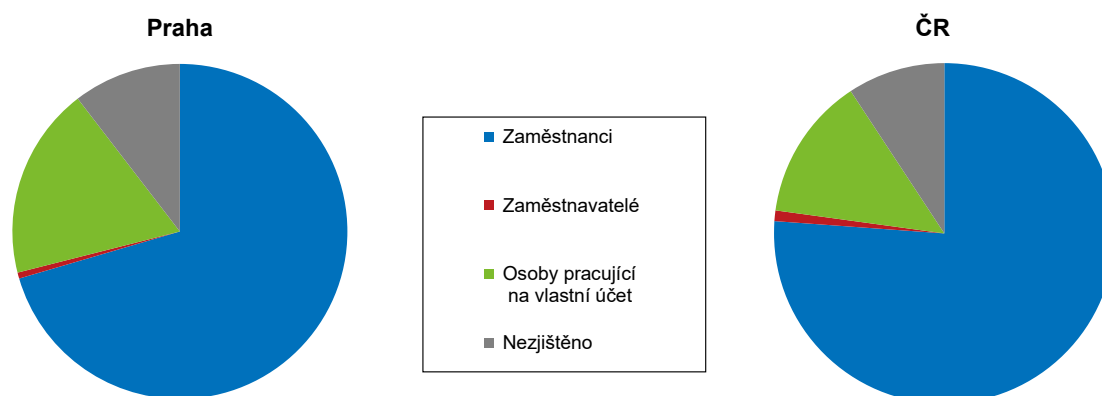
V ostatních krajích byly trendy obdobné, Praha měla ale svá specifika. Jako zákonodárci a řídicí pracovníci se ženy uplatnily nejčastěji v Karlovarském kraji (40,1 %), nejméně naopak v Kraji Vysočina (32,1 %). Praha měla prakticky vyvážený poměr mezi mužskými a ženskými specialisty. V ostatních krajích v této třídě převažovaly ženy – nejvýrazněji opět v Karlovarském kraji (65,6 %). Úřednická povolání byla doménou žen celorepublikově, nejvyšší podíl žen-úřednic měl kraj Zlínský (69 %). Praha měla nejvyšší podíl mužů pracujících ve službách a prodeji (42,5 % - tedy 7.1 p. b. nad celorepublikovým průměrem). Podíl žen ve třídě řemeslníci a opraváři byl v hlavním městě ze všech krajů nejnižší (10 %), nejčastěji se těmito profesím věnovaly ženy v Karlovarském kraji (16,7 %). Třída obsluha strojů a zařízení, montéři měla nejnižší podíl ženské složky opět v Praze (14,1 %), avšak v pěti krajích – Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém, Zlínském a v Kraji Vysočina - přesáhla dokonce 30 %. Pomocné a nekvalifikované práce zůstávaly ve všech krajích převážně na ženách – od 55 % ve Středočeském kraji až po 61,4 % v kraji Moravskoslezském.

Tab. 4.4.2 Zaměstnaní podle pohlaví a postavení v zaměstnání v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura zaměstnaných (%)		
		muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnaní	733 840	387 199	346 641	100,0	100,0	100,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	517 049	254 815	262 234	78,7	73,9	83,9
zaměstnavatelé	4 261	2 746	1 515	0,6	0,8	0,5
osoby pracující na vlastní účet	135 918	87 149	48 769	20,7	25,3	15,6
nezjištěno	76 612	42 489	34 123	x	x	x

Zaměstnané osoby se zjištěným postavením v zaměstnání se dělí **do tří skupin – na zaměstnance, zaměstnavatele a osoby pracující na vlastní účet**. Kategorie **zaměstnanců** čítala v Praze **517 049** zaměstnaných. **Podíl** zaměstnanců na celkovém množství osob se zjištěným postavením v zaměstnání v Praze činil **78,7 %**, **každý pátý zaměstnaný pracoval na vlastní účet** a zcela minoritní skupinou byli zaměstnavatelé (0,6 %). Zaměstnavatelé jsou podnikatelé se zaměstnanci. Osoby pracující na vlastní účet jsou podnikatelé bez zaměstnanců.

Graf 4.9 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání v hl. m. Praze a ČR

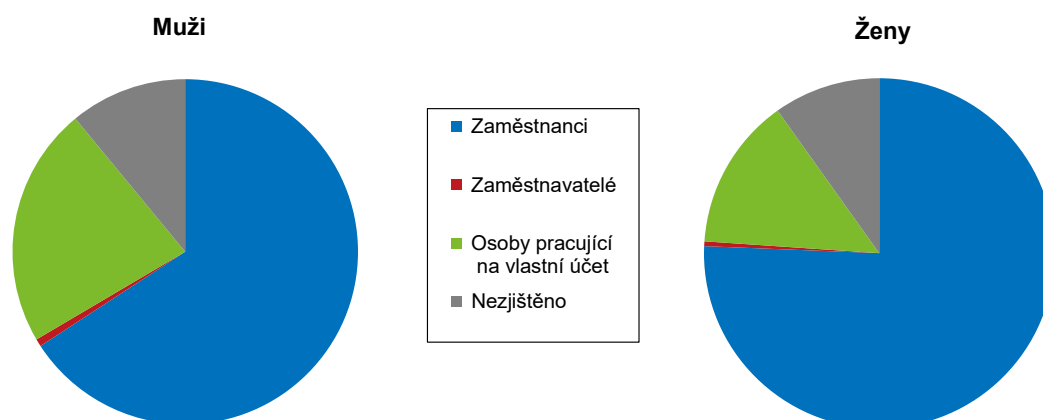
Praha měla mezi kraji nejnižší podíl zaměstnanců a nejvyšší podíl podnikatelů.

Struktura zaměstnaných obou pohlaví se přitom dost výrazně lišila. Přestože zaměstnanci převažovali na obou stranách, bylo pro ženy mnohem typičtější nechat se zaměstnat, než pro muže. Do kategorie zaměstnanců patřilo 83,9 % žen ve srovnání se 73,9 % mužů. A naopak mužů pracujících na vlastní účet byla plná čtvrtina oproti pouhým 15,6 % žen.

Ve všech věkových kategoriích (pětiletých věkových skupinách) převažovali k rozhodnému okamžiku sčítání 2021 mezi zaměstnanými v Praze zaměstnanci. Při porovnání struktury zaměstnaných je patrné, že existuje **souvislost s věkem**. **Nejvíce** byla **kategorie zaměstnanců zastoupena** u tří nejmladších skupin zaměstnaných – **ve věku od 15 do 29 let** byli v jednotlivých pětiletých věkových skupinách zastoupeni v rozmezí 82,2-84,5 %. Ve věku mezi 30 a 64 lety tvořili zaměstnanci v průměru přibližně 79 %, u nejstarších věkových kategorií podíl zaměstnanců postupně klesal až na 63,5 %. Poněkud odlišná byla situace u žen a mužů. **Mezi muži** byl celkově **nižší podíl zaměstnanců** (muži 73,9 %, ženy 83,9 %) **a vyšší podíl osob pracujících na vlastní účet** (muži 25,3 %, ženy 15,6 %). Tento jev je zřetelný ve všech pětiletých věkových skupinách. Již ve věkové skupině 15-19 let tvořily 20,5 % zaměstnaných mužů se zjištěným postavením v zaměstnání osoby pracující na vlastní účet, takto podnikajících mladých žen bylo v Praze ale jen 9,4 %. Ve věku 15 až 64 let bylo v postavení osob pracujících na vlastní účet 24,6 % zaměstnaných pražských mužů,

ale jen 14,9 % žen. Detailnější pohled na pětileté věkové skupiny ukázal velmi podobné rozdíly mezi oběma pohlavími napříč věkem.

Graf 4.10 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a pohlaví v hl. m. Praze

Tab. 4.4.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

Kraj	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Hlavní město Praha	733 840	517 049	4 261	135 918	76 612
Středočeský kraj	726 887	552 556	7 315	107 754	59 262
Česká republika	5 290 071	4 027 988	53 454	718 346	490 283

Tab. 4.4.4 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání a věku v hl. m. Praze

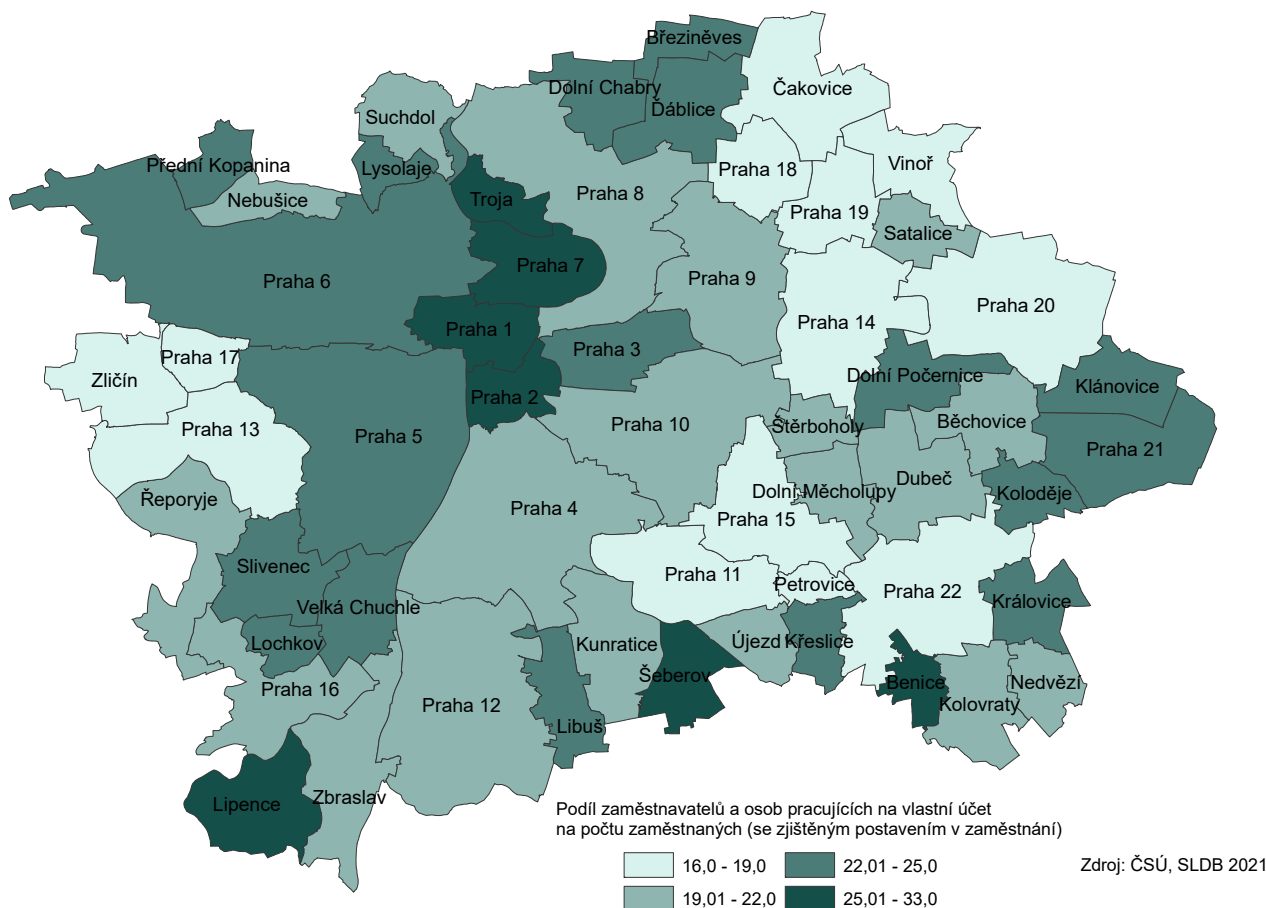
	Celkem	v tom podle postavení v zaměstnání			
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	nezjištěno
Zaměstnaní	733 840	517 049	4 261	135 918	76 612
v tom ve věku:					
15–24 let	48 084	26 694	9	5 648	15 733
25–34 let	180 696	130 826	265	30 756	18 849
35–44 let	190 805	138 971	892	36 587	14 355
45–54 let	158 086	115 054	1 244	30 414	11 374
55–64 let	103 773	76 188	1 093	19 176	7 316
65 let a více	52 396	29 316	758	13 337	8 985

I přes výraznou převahu zaměstnanců ve skupině zaměstnaných osob v českém hlavním městě měla **Praha** v porovnání s ostatními kraji nejnižší podíl zaměstnanců a **nejvyšší podíl osob pracujících na vlastní účet v republice**. Druhý nejnižší podíl zaměstnanců (82,8 %) a druhý nejvyšší podíl osob pracujících na vlastní účet měl Středočeský kraj (16,1 %). Nejvíce se nechávali zaměstnávat lidé v krajích Moravskoslezském, Ústeckém a Olomouckém, kde podíl zaměstnanců překročil 86 % a podíl osob pracujících na vlastní účet se pohyboval pouze mezi 12–12,7 %. Vyšší preference možnosti pracovat na vlastní účet ze strany mužů byla typická pro všechny kraje. V polovině krajů přesáhl podíl žen-zaměstnanek na celkovém počtu zaměstnaných žen se zjištěným postavením v zaměstnání 90 %. Podíl žen-zaměstnanek v Praze ležel 5,3 p. b. pod celorepublikovým průměrem. Nejméně se od sebe odlišovalo chování žen a mužů pracujících na vlastní

účet v Plzeňském a Moravskoslezském kraji – v obou činil rozdíl mezi podílem takto podnikajících mužů a žen 7,6 p. b., nejvíce v Kraji Vysočina, kde byl podíl mužů pracujících na vlastní účet v porovnání s ženami o 10,3 p. b. vyšší.

Velmi nízké zastoupení mezi zaměstnanými měli ve všech krajích zaměstnavatelé – nejméně obvyklá byla tato forma postavení v zaměstnání v Praze (0,6 %), ve všech ostatních krajích podíl zaměstnavatelů přesáhnul 1 % s maximem v Karlovarském kraji (1,4 %).

Kartogram 4.6 Podnikatelé v městských částech hl. m. Prahy

V Praze bylo v roce 2021 sečteno **140 179 podnikatelů**. Více než 25 % podnikatelů na celkovém počtu zaměstnaných se zjištěným postavením v zaměstnání bylo sečteno pouze v sedmi městských částech. Nejvyšší podíl podnikatelů měly městské části Praha-Benice (32,6 %), Praha 1 (31,1 %) a Praha-Troja (29,2 %). Nejméně podnikaví byli zaměstnaní v Praze-Petrovicích (16,1 %), v Praze 17 (16,6 %) a v Praze 14 (16,7 %). Zaměstnané ženy nejčastěji patřily mezi podnikatelky v Praze 1 (27,5 %), jediná městská část, kde podíl podnikajících žen nedosáhnul ani na 10 %, byla Praha-Benice.

Většina podnikatelů patřila v oblasti dosaženého vzdělání buď mezi vysokoškoláky, nebo uvedla úplné střední vzdělání s maturitou (včetně nástavbového a pomaturitního studia). Nadpoloviční většina vysokoškoláků byla sečtena mezi podnikateli ve věkových skupinách 30-39 let a 70 a více let, nejméně jich bylo mezi podnikateli ve věku 50-59 let (32,2 %). V této věkové skupině bylo v porovnání s ostatními věkovými kategoriemi nejvíce podnikatelů se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (25,1 %). **Osoby pracující na vlastní účet v Praze podnikaly nejčastěji v odvětvích profesní vědecké a technické činnosti (21,2 %)**, informační a komunikační činnosti (14,2 %) a stavebnictví (11,8 %). V odvětví profesní, vědecké a technické činnosti měly vysoké zastoupení (mezi 20 a 29,3 %) všechny věkové skupiny s výjimkou kategorie 50-59 let (16 %). V odvětví informačních a komunikačních činností podnikala hlavně mladší generace mezi 18-39 lety, v odvětví stavebnictví naopak lidé mezi 40-69 lety.

Zaměstnavatelé v Praze podnikali zejména v **odvětví zdravotní a sociální péče (20,8 %)**, přičemž tomuto oboru se věnovala především starší generace nad 60 let (35 % ze zaměstnavatelů v této věkové skupině). Druhým nejsilněji zastoupeným odvětvím, kde působili podnikatelé se zaměstnanci, byl velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (19,4 %), třetím profesní, vědecké a technické činnosti (15,8 %).

Tab. 4.4.5 Podnikatelé podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku v hl. m. Praze

	Celkem	v tom podle vzdělání						nezjištěno
		bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplně střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské	
Počet podnikatelů	140 179	345	3 729	21 566	46 857	3 739	55 789	8 154
v tom:								
zaměstnavatelé	4 261	6	76	820	1 249	51	1 839	220
osoby pracující na vlastní účet	135 918	339	3 653	20 746	45 608	3 688	53 950	7 934
z toho ve věku:								
18–29 let	19 058	30	846	1 333	7 948	493	7 738	670
30–39 let	35 427	115	918	3 038	10 466	1 125	17 898	1 867
40–49 let	38 025	100	961	7 174	12 909	1 222	12 973	2 686
50–59 let	25 250	73	579	5 850	8 774	494	7 499	1 981
60–69 let	15 166	24	309	3 139	4 562	244	6 109	779
70 let a více	7 237	3	100	1 032	2 198	161	3 572	171

4.5 Ekonomická aktivita žen

Ekonomickou aktivitu žen ovlivňuje celá řada faktorů, mezi něž patří v první řadě počet žen v produktivním věku, počet dětí a následná péče o ně a nejvyšší dokončené vzdělání. V Praze z celkového množství žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou jich k rozhodnému okamžiku sčítání **363 200** patřilo do kategorie **pracovní síla, mimo pracovní sílu** se nacházelo **295 121 žen** (včetně dívek mladších než 15 let). Více než polovina (55,2 %) pražských žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou tak patřila do kategorie pracovní síla, což byl jev při srovnání krajů v České republice ojedinělý. V ostatních krajích se tato hodnota pohybovala v rozmezí 45,6–48,9 %. **Míra ekonomické aktivity žen** (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných žen na počtu všech žen ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) dosáhla v Praze na **64,7 %**, nejvíce ze všech krajů. Druhou nejvyšší míru ekonomické aktivity měly ženy ve Středočeském kraji (59,3 %), nejnižší ve Zlínském kraji (53,9 %) a v Kraji Vysočina (54 %).

V třídění podle zjištěného rodinného stavu byl nejvyšší podíl žen mimo pracovní sílu ve skupině žen ovdovělých (Praha 80,5 %, ČR 85,6 %), což souvisí s tím, že přibližně tři čtvrtiny pražských i českých vdov dosáhly věku 70 a více let. Nejnižší podíl žen mimo pracovní sílu byl v Praze zjištěn u žen svobodných (25,7 %), z nichž byla téměř polovina mladší než 30 let. Z žen vdaných a rozvedených jich v Praze stála mimo pracovní sílu shodně přibližně třetina. V České republice jako celku se situace trochu lišila - nejnižší podíl skupiny mimo pracovní sílu měly ženy rozvedené (32,8 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných žen byl, jak v Praze (5,3 %), tak v České republice (7,8 %), mezi ženami svobodnými.

Tab. 4.5.1 Ženy ve věku 15 a více let podle ekonomické aktivity, postavení v zaměstnání a počtu živě narozených dětí v hl. m. Praze

	Pracovní síla	v tom					Osoby mimo pracovní sílu	Nezjištěná ekonomická aktivita
		zaměstnané	z toho postavení v zaměstnání			nezaměstnané		
			zaměstnankyně	zaměstnavatelky	osoby pracující na vlastní účet			
Ženy ve věku 15 a více let	363 200	346 641	262 234	1 515	48 769	16 559	198 308	9 430
v tom s počtem živě narozených dětí:								
0	135 280	128 851	94 067	172	16 482	6 429	46 147	1 332
1	78 056	74 064	57 081	412	11 034	3 992	48 233	1 623
2	115 608	111 419	86 496	736	16 142	4 189	78 350	1 429
3 a více	26 266	24 775	18 594	166	3 742	1 491	18 723	672
nezjištěno	7 990	7 532	5 996	29	1 369	458	6 855	4 374
Průměrný počet dětí	1,1	1,1	1,1	1,6	1,2	1,1	1,4	1,4

Z celkového množství žen, které tvořily pražskou pracovní sílu, jich byla převážná většina zaměstnaných (95,4 %). **Zaměstnaných žen bylo v Praze 346 641, nezaměstnaných pouze 16 559. Míra zaměstnanosti žen v hlavním městě (podíl počtu zaměstnaných žen na počtu všech žen ve věku 15 a více let se zjištěnou ekonomickou aktivitou) dosáhla na 61,7 %.**

Stěžejní složku zaměstnaných žen v Praze, u nichž bylo zjištěno postavení v zaměstnání, tvořily **zaměstnankyně (83,9 %)**. V postavení osoby pracující na vlastní účet bylo 15,6 % žen a pouze 0,5 % připadlo na zaměstnavatelky. Zaměstnankyně přitom převažovaly ve všech třídách zaměstnání.

Absolutně nejvíce žen pracujících na vlastní účet patřilo do třídy specialisté (17 878). Vyšší podíly žen pracujících na vlastní účet měly třídy kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství (27,8 %), řemeslníci a opraváři (26 %) a pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (19,2 %).

Hlavní skupinu tzv. ostatních zaměstnaných žen (79,1 %) doplnily pracující důchodkyně (11,6 %), pracující žákyně a studentky (7,6 %) a ženy na mateřské dovolené (1,7 %).

Ze statistik vyplývá, že každá přibližně čtvrtá důchodkyně v Praze pracovala (v ČR přibližně každá šestá). Nezřídka však na tuto skupinu zaměstnaných žen zbývala práce nekvalifikovaná – ve třídě pomocní a nekvalifikovaní pracovníci v Praze činil podíl pracujících seniorek 22,2 %. Častěji se pracující důchodkyně vyskytovaly i ve třídě úřednice (11,5 % z celkového množství žen pracujících v této třídě) a řemeslníci a opraváři (10,1 %). Z hlediska odvětví ekonomické činnosti bylo pracující důchodkyně nejčastěji vidět v oblasti nemovitostí (21,9 % z celkového množství žen zaměstnaných v této oblasti) a v odvětví administrativních a podpůrných činností (17,4 %).

Nejvyšší podíly žen na mateřské dovolené v hlavním městě měly třídy specialisté (1,9 %) a zákonodárci a řídicí pracovníci (1,7 %), naopak pouze 0,2 % žen na mateřské dovolené bylo sečteno mezi pomocnými a nekvalifikovanými pracovníci.

Nejobvyklejšími činnostmi pro přivýdělek pražských studentek byly kulturní, zábavní a rekreační činnosti (13,2 % z celkového množství žen pracujících v tomto odvětví), profesní, vědecké a technické činnosti (10,8 %) a ubytování, stravování a pohostinství (10,3 %).

V postavení **mimo pracovní sílu** se v Praze v rozhodný okamžik sčítání nacházelo **198 308 žen (44,8 %) ve věku 15 a více let** (pro úplnost do kategorie mimo pracovní sílu patřilo i dalších 96 813 dívek mladších 15 let). Skupina mimo pracovní sílu zahrnuje zejména nepracující důchodkyně (131 021), nepracující žákyně a studentky (83 369) a ženy na rodičovské dovolené (23 698).

Právě péče o děti a rodinu obecně je pro ženy v jejich pracovním uplatnění nejvíce limitujícím faktorem. Méně často než muže najdeme ženy ve vedoucích pozicích nebo mezi podnikatelkami. **Pražské ženy ve věku 15 a více let měly v průměru 1,2 dítěte, ženy v celé České republice 1,6 dítěte** (započítány jsou všechny živě narozené děti). Nejvíce dětí připadalo v průměru na ženy v postavení zaměstnavatelky (Praha 1,6 dítěte,

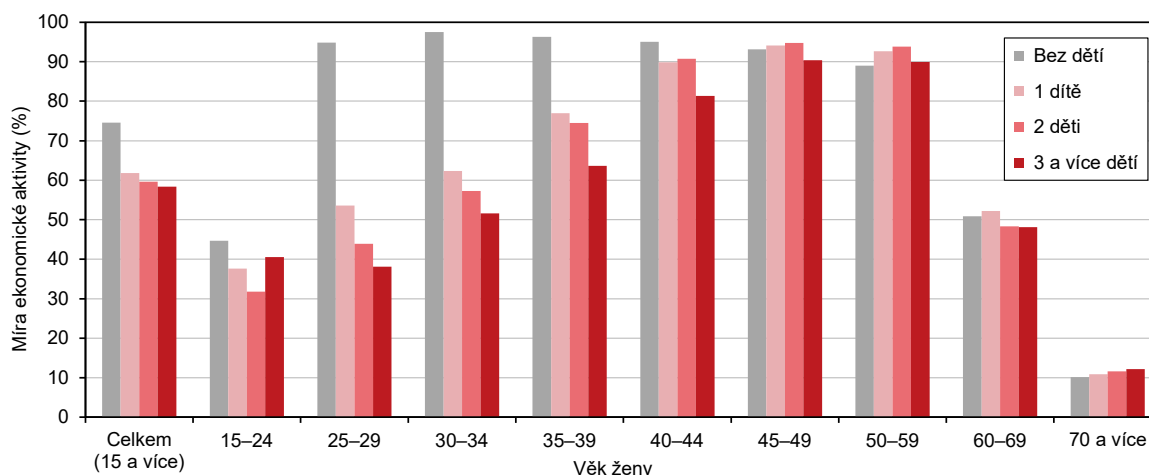
ČR 1,8 dítěte). Průměrný počet dětí u zaměstnankyň a žen pracujících na vlastní účet se prakticky neliší (1,1 a 1,2 dítěte v Praze a 1,5 dítěte v ČR). Zaměstnané ženy se zjištěným počtem živě narozených dětí v Praze byly nejčastěji bezdětné (38 %), třetina žen měla dvě děti a 21,8 % jedno dítě. V České republice jako celku tvořily největší skupinu zaměstnaných žen ty se dvěma dětmi (43,5 %), přibližně čtvrtina žen byla bezdětná a téměř pětina měla jedno dítě. Pouze 6,2 % z pražských zaměstnaných žen mělo děti tři a zanedbatelných 1,1 % čtyři a více dětí. V České republice byly případy zaměstnaných žen s více dětmi častější – tři děti mělo 9,9 % z nich a čtyři a více dětí 2,2 % žen.

Z jednotlivých skupin zaměstnaných žen vybočovaly v Praze i České republice jako celku pouze zaměstnavatelky, které měly více dětí než ostatní skupiny. V Praze prakticky polovina z nich měla děti dvě, 27,7 % jedno dítě a 9,6 % tři děti, v České republice dokonce 54,9 % mělo dvě děti a 12,4 % děti tři. Jenom 11,6 % zaměstnavatelek v Praze a 8,6 % v ČR představovaly ženy bezdětné.

Ve skupině nezaměstnaných žen byl v porovnání s jednotlivými kategoriemi zaměstnaných nejvyšší podíl bezdětných žen (Praha 39,9 %, ČR 27,9 %) i žen se čtyřmi a více dětmi (Praha 2,8 %, ČR 7,5 %).

Míra ekonomické aktivity žen byla výrazně ovlivněna počtem živě narozených dětí. **S rostoucím počtem živě narozených dětí klesala.** Nejvyšší míru ekonomické aktivity měly v Praze ženy bezdětné (74,6 %). U žen s jedním dítětem už byla míra ekonomické aktivity pouze 61,8 %, rozdíl mezi ženami se dvěma (59,6 %) a se třemi dětmi (59 %) byl zcela bezvýznamný. U žen se čtyřmi a více dětmi dosáhla míra ekonomické aktivity pouze na 55,4 %. Rovněž v České republice platilo, že čím více dětí ženy měly, tím nižší byla jejich míra ekonomické aktivity – od 63,5 % u žen bezdětných po 42,4 % u žen se čtyřmi a více dětmi.

Graf 4.11 Míra ekonomické aktivity žen podle věku a počtu živě narozených dětí v hl. m. Praze (ze zjištěných hodnot)

Pozn.: podíl počtu ekonomicky aktivních žen v daném věku a s daným počtem dětí na celkovém počtu žen se zjištěnou ekonomickou aktivitou v daném věku a s daným počtem dětí.

Míra ekonomické aktivity podle počtu živě narozených dětí byla v Praze nejvyšší ve skupině 45-49 let (93,9 %) a 50-59 let (92,5 %). V jednotlivých pětiletých věkových skupinách až do 44 let byla míra ekonomické aktivity nejvyšší u žen bezdětných. U žen ve věku 25 až 39 let platilo, že s rostoucím počtem dětí klesá míra ekonomické aktivity. U velmi mladých žen mezi 15 až 24 lety byla míra ekonomické aktivity žen se třemi a více dětmi vyšší než u žen se dvěma (o 8,7 p. b.) nebo jedním dítětem (o 2,9 p. b.).

5. Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání a do školy

Při sčítání lidu, domů a bytů 2021, se stejně jako v minulém sčítání zjišťovalo, kam lidé dojíždí do zaměstnání a do škol. Na sčítacím formuláři bylo třeba vyplnit místo pracoviště osoby. Vyjíždka a dojíždka jsou dva pojmy, které popisují krátkodobý pohyb za prací (nebo do škol) určený směrem. Vyjíždějící jsou osoby směřující ven z určitého územního celku, dojíždějící jsou osoby směřující dovnitř celku. Pokud budeme v této publikaci o pohybu za prací či do škol hovořit obecně, budeme používat pouze slovo dojíždka, pokud bude nutné směr nějak upřesnit, používáme pojmy vyjíždka a dojíždka. Osoby vyjíždějící do zaměstnání nebo školy jsou všechny osoby, jejichž místo pracoviště je na jiné adrese, než jejich místo obvyklého pobytu³. Místem pracoviště se rozumí adresa místa výkonu práce, nikoliv sídla firmy.

Otázky týkající se dojíždky do zaměstnání vyplňovaly osoby zaměstnané a pracující žáci, studenti a učni. Nepracující studenti a učni uváděli pouze dojíždku do školy. To je metodický rozdíl oproti sčítání roku 2011, kdy pracující studenti a učni uváděli dojíždku do školy.

Pokud osoba pracovala na stejném místě, na kterém měla místo obvyklého bydliště, není v údajích o vyjíždějících osobách zahrnuta. Taktéž nejsou zahrnuty osoby s nestálým a nezjištěným místem pracoviště. Zaměstnaných, kteří měli adresu místa obvyklého pobytu shodnou s adresou místa pracoviště, bylo v Praze 141,9 tisíc a studentů a učňů se stejnou adresou bydliště a pracoviště bylo 96. Osoby, které často mění místo výkonu zaměstnání uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“ (82,2 tisíc osob). U žáků a studentů se tato varianta nevyskytovala.

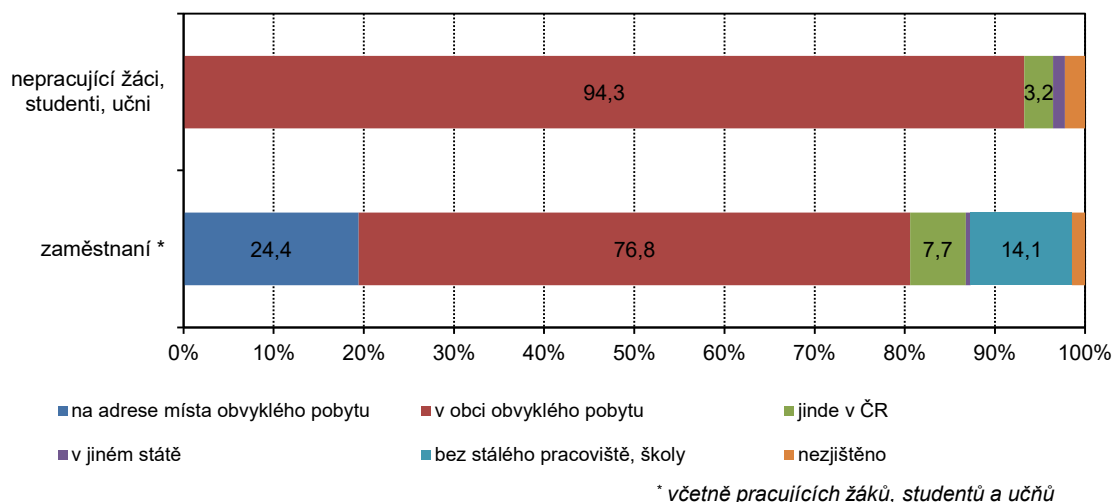
Rozbor dojíždky má v případě Prahy oproti jiným krajům svá specifika. Tato kapitola poskytne pouze základní poznatky o dojíždce týkající se Prahy. Vzhledem k rozsahu této publikace zde nemůžeme poskytnout podrobnější informace o vnitroměstské dojíždce, tedy například o dojíždce mezi městskými částmi Prahy.

5.1 Vyjíždka a dojíždka celkem

Ve sčítání roku 2021 byla dojíždka a vyjíždka zjišťována z místa obvyklého pobytu, stejně jako v minulém sčítání 2011. Možnost porovnat údaje z roku 2011 a 2021 je omezená: srovnání ztěžuje fakt, že v případě vyplňování údajů o dojíždce došlo k tomu, že v roce 2011 byla vysoká nevyplněnost tohoto údaje. V roce 2011 se nezjištěnost u vyjíždky do zaměstnání pohybovala na úrovni 33 % a u vyjíždky do škol na úrovni 35 %. V roce 2021 představoval podíl nezjištěných odpovědí 2 % u obou typů vyjíždky.

Z celkového počtu 733 840 osob zaměstnaných v Praze nebylo zjištěno místo pracoviště u 13 300 z nich (1,8 %). U nepracujících žáků, studentů a učňů (167 620 osob) nebylo uvedeno místo školy v 3 806 případech (2,3 %). Další poměrně početnou skupinou jsou lidé, kteří uvedli, že pracují nebo studují v jiném kraji ČR. Těch bylo v Praze 45 072 zaměstnaných osob a 5 333 žáků, studentů a učňů. Pokud hovoříme v textu o vyjíždějících osobách, jsou to tedy pouze osoby, které uvedly, že vyjíždí z místa svého obvyklého bydliště. Tyto osoby mohly vyjíždět na jiné místo v Praze, nebo mimo Prahu (tedy do ostatních krajů České republiky) či do zahraničí. Do počtu vyjíždějících nejsou zahrnuty osoby pracující na adrese svého obvyklého pobytu, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěnou vyjíždkou. V Praze se liší údaje o vyjíždějících v závislosti na tom, zda hodnotíme vyjíždku mimo Prahu nebo celkovou vyjíždku Pražanů mimo adresu bydliště (tzn. v rámci Prahy).

³ místem obvyklého pobytu se rozumí místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Graf 5.1 Zaměstnaní * a nepracující žáci, studenti a učni bydlící v Praze podle místa pracoviště nebo školy (2021)

Celkem 141,9 tisíc osob bydlících v Praze pracovalo na stejné adrese, na které bydlelo. Je možné, že se zde projevil vliv pandemie. V březnu 2021, kdy sčítání probíhalo, byla v ČR uplatňována striktní omezení na pohyb osob v území vzhledem k probíhající epidemii covid-19. Metodická doporučení ČSÚ k osobám, které vyplňovaly sčítací formuláře, však směřovala k tomu, aby lidé vyplňovali obvyklý stav (ne stav ovlivněný pandemií). V minulém sčítání 2011 stejné místo pracoviště a bydliště uvedlo 71,4 tisíc osob. V roce 2011 tak tyto osoby představovaly 18 % z těch, co místo pracoviště uvedli. V roce 2021 bylo mezi zaměstnanými 20 % osob, které uvedly místo pracoviště stejné jako místo bydliště. Tyto dvě hodnoty je však problematické porovnávat vzhledem k vysoké míře nezjištěnosti místa pracoviště při minulém sčítání.

Ze všech zaměstnaných (733 840 osob), kteří měli v Praze v roce 2021 obvyklý pobyt a u kterých bylo zjištěno místo pracoviště, jich valná většina pracovala na jiné adrese v Praze (447 273 osob, 62,1 %). V jiném kraji mělo místo pracoviště 45 072 osob. Poměrně významná část zaměstnaných neměla stálé pracoviště (82 173 osob a představovali 11,4 % zaměstnaných). Do zahraničí za práci dojíždělo 4 076 osob (0,6 % zaměstnaných).

Z nepracujících žáků a studentů bydlících v Praze (167 620) jich drtivá většina studovala v Praze (156 189 osob, 95,3 %): Vzhledem k tomu, že Praha je centrem nejen vysokého školství, ale je zde také rozsáhlá síť středních a dalších škol, pouze 5 333 žáků, studentů nebo učňů studovalo v jiném kraji (3,3 %).

5.2 Vyjíždka a dojíždka do zaměstnání

Z celkového počtu zaměstnaných v Praze (733 840 osob) jich zde pracovalo celkem 589 219. Jedná se jak o osoby pracující přímo na adrese svého bydliště (141,9 tisíc), tak o osoby pracující jinde v Praze (447,3 tisíc). Do jiného kraje dojíždělo 45,1 tisíc osob.

Dojíždka a vyjíždka je vzhledem k postavení Prahy s ostatními obcemi prakticky nesrovnatelná. Prahu je možné porovnávat pouze s dalšími velkými městy v ČR, například s Brnem či Ostravou, případně s příměstskými okresy, se kterými jsou velká města intenzivně propojena. I když struktura nabídky (pracovní síly) i poptávky (pracovní místa) na trhu práce se v těchto městech liší, porovnání Prahy s těmito městy či okolními okresy je vhodnější, než porovnání s ostatními kraji.

Porovnání zaměstnaných podle místa pracoviště v různých územích Česka je uvedeno v následující tabulce. Uvedeny jsou údaje jak za Prahu, Středočeský kraj a pro srovnání i ČR, tak za druhé nejvýznamnější město Brno a okresy přilehlé k Praze a Brnu.

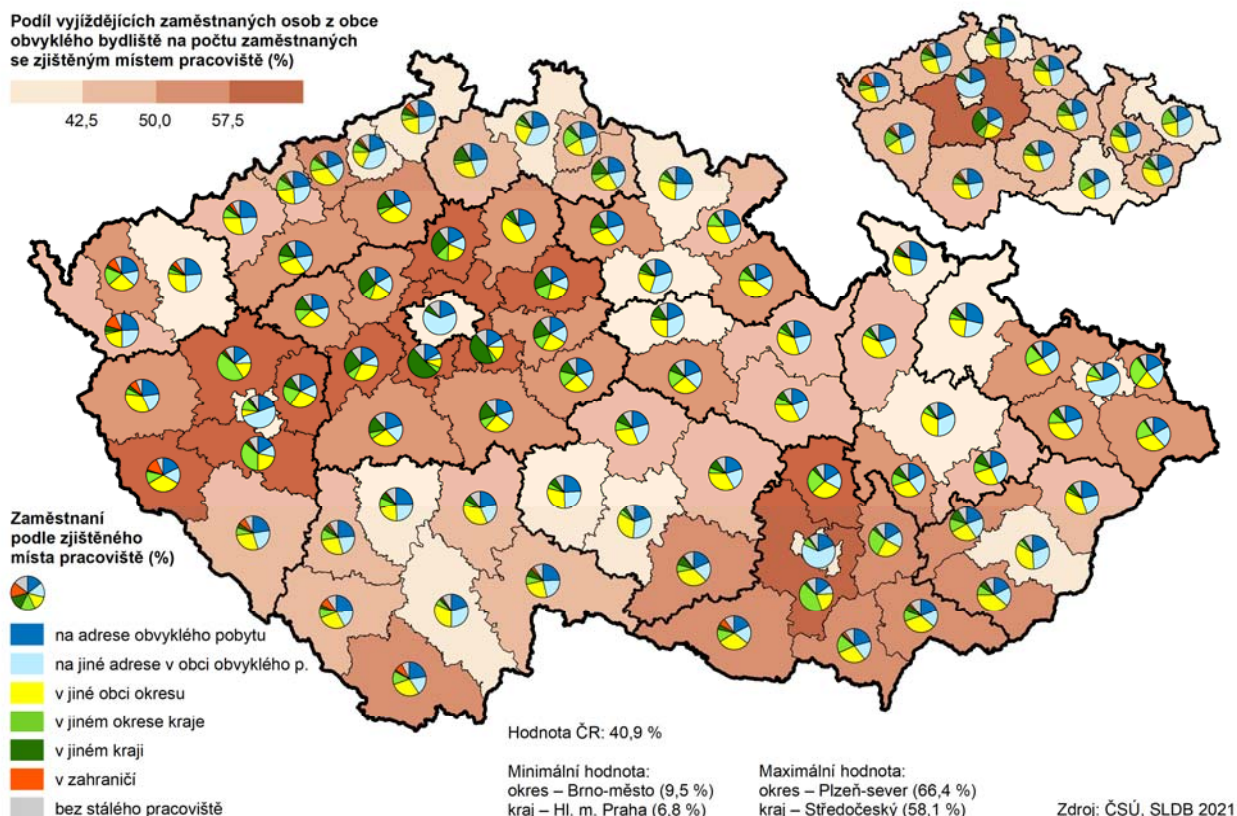
Tab. 5.2.1 Zaměstnaní podle místa pracoviště - územní srovnání (2021)

Území	Zaměstnaní celkem ¹⁾	v tom podle místa pracoviště								
		v České republice						v zahraničí	bez stálého pracoviště	nezjištěno
		na adrese obvyklého pobytu	na jiné adrese v obci pobytu	v jiné obci okresu	v jiném okrese kraje	v jiném kraji				
Hl. m. Praha	733 840	141 946	447 273	x	x	45 072	4 076	82 173	13 300	
Středočeský kraj	726 887	129 193	95 086	159 920	60 712	186 833	3 382	71 851	19 910	
okres Praha-východ	104 885	17 325	8 649	14 684	5 005	44 785	451	12 058	1 928	
okres Praha-západ	85 282	14 185	4 616	7 407	4 554	43 062	484	9 743	1 231	
Brno (město)	211 852	39 505	129 135	x	14 746	3 725	1 366	19 488	3 887	
okres Brno-venkov	113 763	16 892	9 636	22 707	47 194	3 238	720	11 225	2 151	
Česká republika	5 290 071	1 011 538	1 539 021	1 110 573	486 879	431 973	74 198	493 756	142 133	

¹⁾ včetně pracujících žáků a studentů

V Praze pracovala většina zaměstnaných jinde v Praze (62,1 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště) a na adrese svého pobytu (19,7 %). V Brně byla situace podobná, jinde v Brně taktéž pracovalo 62,1 % zaměstnaných. Zaměstnaní bez stálého pracoviště mělo v Praze 11,4 % zaměstnaných a v Brně jen 9,4 %. Celkem 1,8 % zaměstnaných Brňanů dojíždělo za prací do jiného kraje, v Praze to bylo 6,3 % zaměstnaných Pražanů (bydlících v Praze). Pražské příměstské okresy se vyznačovaly vysokým podílem zaměstnaných v jiném kraji (43,5 % Praha-východ a 51,2 % Praha-západ). Většina jich pracovala v Praze. Okres obklopující Brno (Brno-venkov) měl pouze 2,9 % pracujících v jiném kraji, což je dáno geografickým vymezením Prahy, Středočeského a Jihomoravského kraje. Příměstské okresy Praha-východ a Praha-západ přímo sousedí s krajem Hl. m. Praha, Brno-venkov a Brno-město patří do stejného kraje. Okres Brno-venkov menší částí své hranice také sousedí s jiným krajem, ale u něj jistě hraje roli výrazná atraktivita Brna.

Kartogram 5.1 Zaměstnaní podle místa pracoviště v okresech a krajích

Podíl osob bez stálého pracoviště i pracujících na adrese obvyklého pobytu byl ve všech sledovaných územích na podobné úrovni. Mezi 9,4 % až 11,7 % se pohybovalo zastoupení zaměstnaných bez stálého pracoviště ve vybraných územích (hodnoty reprezentují okresy Brno-město a Praha-východ). A podobně, na adrese obvyklého pobytu pracovalo v různých zájmových územích 15,1 % až 19,7 % zaměstnaných (hodnoty se vztahují k okresu Brno-venkov a hl. m. Praze).

Zaměstnané osoby, které vyjížděly mimo hranice Prahy, nejčastěji směřovaly do Středočeského kraje (ze 45,1 tisíc osob vyjíždějících z Prahy na jiné místo v ČR jich do Středočeského kraje dojíždělo 38,4 tisíc).

Tab. 5.2.2 Vyjíždka do zaměstnání z Prahy do krajů ČR

	Počet vyjíždějících z Prahy	Okresy s nejvyšším počtem vyjíždějících z Prahy					
		vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících	vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících	vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících
Vyjíždějící do krajů ČR celkem	45 072	x	x	x	x	x	x
z toho do kraje:							
Středočeský	38 438	Praha-východ	16 221	Praha-západ	11 871	Kladno	2 404
Jihočeský	723	České Budějovice	173	Tábor	186	Písek	108
Plzeňský	804	Plzeň-město	459	Klatovy	83	Rokycany	76
Karlovarský	254	Karlovy Vary	126	Cheb	76	Sokolov	52
Ústecký	1 370	Litoměřice	365	Ústí nad Labem	294	Louny	233
Liberecký	627	Liberec	321	Česká Lípa	119	Jablonec n. Nis.	98
Královéhradecký	615	Hradec Králové	279	Trutnov	162	Jičín	88
Pardubický	474	Pardubice	302	Chrudim	70	Ústí n. Orlicí	62
Vysočina	401	Jihlava	116	Pelhřimov	102	Havl. Brod	72
Jihomoravský	675	Brno-město	482	Brno-venkov	50	Hodonín / Břeclav	50
Olomoucký	224	Olomouc	125	Prostějov	32	Přerov	28
Zlínský	181	Zlín	64	Uher. Hradiště	45	Kroměříž / Vsetín	36
Moravskoslezský	286	Ostrava-město	68	Frydek-Místek	52	Opava	43

Ze všech vyjíždějících za hranice Prahy jich tedy 85,3 % vyjíždělo do Středočeského kraje, výrazně menší byla vyjíždka do Ústeckého kraje, kam směřovalo 3 % zaměstnaných vyjíždějících mimo Prahu (1 370 osob). Vyjíždka u ostatních krajů je nevýznamná.

Z pohledu okresů, kterých se vyjíždka z Prahy nejčastěji týkala, bylo nejvíce cest do zaměstnání realizováno z Prahy do okresu Praha-východ (16,2 tisíc osob), Praha-západ (11,8 tisíc osob) a Kladno (2,4 tis. osob). V ostatních krajích to bylo Brno-město a Plzeň-město (oba 0,5 tis. osob).

Opačným směrem, tedy z ostatních krajů do Prahy, vyjíždělo celkem 225 320 osob, z toho 173,6 tisíc osob bydlelo ve Středočeském kraji. Atraktivita pražského trhu práce je jednoznačná - Praha nabízí uplatnění obyvatelům Středočeského kraje i ostatních krajů ČR. Z údajů o stěhování víme, že mezi Prahou a Středočeským krajem probíhá rozsáhlá migrace. Část obyvatel Prahy i během let 2011 až 2021 přesunula své bydliště do zázemí hlavního města, zaměstnání ale stále vykonává v Praze, což se odráží na rozsahu dojíždky. Zároveň pražský trh práce dlouhodobě nabízí volná pracovní místa široké škále uchazečů s různou úrovní vzdělání, kvalifikace i praxe, což zvyšuje jeho atraktivitu nejen pro zázemí Prahy, ale i pro další kraje České republiky.

Tab. 5.2.3 Dojíždka do zaměstnání do Prahy z krajů ČR

	Počet dojíždějících do Prahy	Okresy s nejvyšším počtem dojíždějících do Prahy					
		dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících	dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících	dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících
Dojíždějící z krajů celkem	225 320	x	x	x	x	x	x
z toho z kraje:							
Středočeský	173 556	Praha-východ	43 971	Praha-západ	42 348	Mělník	13 801
Jihočeský	5 940	Tábor	1 721	Č. Budějovice	1 163	Písek	1 132
Plzeňský	4 656	Plzeň-město	1 932	Rokycany	832	Klatovy	592
Karlovarský	1 490	Karlovy Vary	687	Cheb	443	Sokolov	360
Ústecký	12 435	Litoměřice	4 568	Louny	2 257	Ústí n. Labem	1 437
Liberecký	3 921	Liberec	1 466	Česká Lípa	936	Jablonec n. Nisou	833
Královéhradecký	4 330	Hradec Králové	1 753	Jičín	786	Trutnov	779
Pardubický	4 522	Pardubice	2 345	Ústí n. Orlicí	889	Chrudim	794
Vysočina	3 612	Havl. Brod	1 098	Pelhřimov	836	Jihlava	602
Jihomoravský	3 238	Brno-město	1 160	Brno-venkov	494	Hodonín	454
Olomoucký	2 380	Olomouc	870	Šumperk	508	Přerov	440
Zlínský	1 937	Zlín	605	Uher. Hradiště	553	Vsetín	435
Moravskoslezský	3 303	Ostrava-město	863	Karviná	648	Frýdek-Místek	573

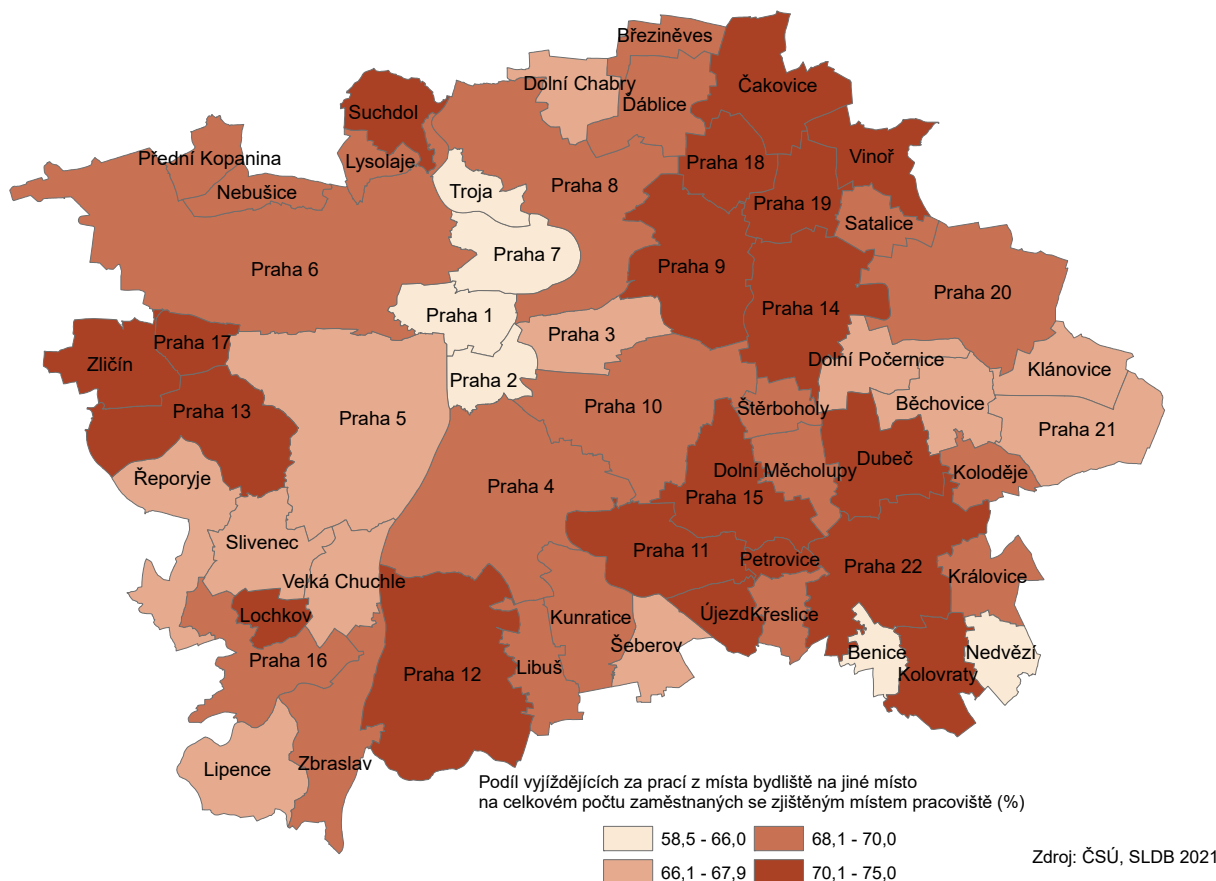
Z celkového počtu dojíždějících do Prahy jich většina bydlela ve Středočeském kraji (77 %), z ostatních krajů dojíždělo mnohem méně osob. Z celkového počtu dojíždějících do Prahy jich lidé z Ústeckého kraje tvořili pouze 5,5 %. U ostatních krajů se tento podíl pohyboval od 2,0 % (Pardubický kraj) po 0,7 % (Karlovarský kraj). Zastoupení krajů na dojíždce do Prahy bylo sice podobné jako u vyjíždky z Prahy, ale celkové počty se pohybovaly na výrazně vyšší úrovni. Ze Středočeského kraje dojíždělo do Prahy 173,6 tisíc osob, z Ústeckého 12,4 tisíc osob a z Jihočeského 5,9 tisíc osob.

Okresy, které realizovaly největší dojíždku do Prahy, byly samozřejmě ty přímo sousedící s Prahou – z Prahy - východ tak do Prahy dojíždělo 43,9 tisíc osob a z Prahy-západ 42,3 tisíc. V ostatních krajích byla významná vyjíždka z Mělníka (13,8 tisíc osob), Litoměřic (4,6 tis. osob), Pardubic (2,3 tisíc), nebo Loun (2,3 tis.).

Na závěr krátký pohled do městských částí Prahy. Na adrese pobytu měly místo pracoviště nejčastěji zaměstnaní ve dvou centrálních částech Prahy (MČ Praha 1 a Praha 2). V Praze 1 to bylo 28 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště, v MČ Praha 2 pak 24 %. Celkem 27 % zaměstnaných pracovalo na adrese bydliště ještě v MČ Praha-Troja. Mezi další městské části s vyšším počtem pracujících na adrese bydliště byly Praha-Benice (25 %), Praha-Dolní Počernice, Praha-Klánovice a Praha-Nebošice (všechny 23 %). Nejnižší podíl zaměstnaných pracujících na adrese bydliště byl v Praze-Petrovicích (15 %) a Praze-Lochkově (16 %).

Na jiné adrese v Praze pracovalo nejméně zaměstnaných v městských částech Praha-Nedvězí (48 % ze zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště), Praha-Benice (50 %), Praha 1 (53 %), Praha-Klánovice (54 %) a Praha-Šeberov (56 %). Nejvyšší podíl zaměstnaných pracujících na jiné adrese v Praze pak byl v MČ Praha-Petrovice (67 %), Praha 18 a Praha 15 (obě 65 %), Praha-Čakovice a Praha 13 (obě 64 %). Pro podrobnější analýzu pohybů za prací na úrovni městských částí bohužel není v této publikaci prostor.

Na konci této kapitoly ještě přinášíme **porovnání městských částí** z hlediska jejich celkové vyjíždky z místa bydliště. Kartogram 5.3 ukazuje, ze kterých městských částí nejčastěji zaměstnaní vyjížděli za prací na jiné místo, než je místo bydliště. Zahrnuta je jak vyjíždka v rámci Prahy, mimo ni i do zahraničí. Části, ze kterých vyjíždí za prací zaměstnané osoby nejméně, jsou v centrální Praze a pak dvě části na okraji Prahy. Nejméně osob vyjíždělo za prací z městské části Praha 1 (58,6 %). Z městské části Praha-Benice již vyjíždělo více zaměstnaných osob (62,4 %). Třetici uzavírá Praha-Troja, ze které do práce vyjíždělo mimo bydliště 62,5 % zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště.

Kartogram 5.2 Vyjíždějící za prací v městských částech hl. m. Prahy

Naopak více jak 70% podíl vyjíždějících mimo místo bydliště byl v 19 městských částech. Nejvyšší jsme zaznamenali v MČ Praha-Petrovice (74,7 %), Praha-Vinoř (73,2 %), Praha 18 (72,4 %) a Praha-Čakovice (71,9 %).

5.3 Vyjížd'ka a dojížd'ka do škol

V Praze je rozsáhlá síť školských zařízení. Na úrovni mateřských a základních škol dokáže pokrýt potřeby Pražanů. V některých částech Prahy bývají problémy s dostupností škol zejména vzhledem k rozsáhlé bytové výstavbě na území, která není včas doplněna dostatečnou kapacitou škol. Často mají také rodiče kvalitativní nároky na školská zařízení pro své malé děti, které nespĺňuje škola spádová, a tak si vyberou školu vzdálenou od bydliště a musí tedy i za vzděláváním v mateřských a základních školách dojíždět.

Většina rodičů však preferuje školu blízkou bydlišti a tak na nižších úrovních vzdělávacího systému není dojíždka do školy tak významná. Stejně tak se v dojíždce do škol může projevit koncentrace obyvatel v zázemí Prahy a dojíždění za školami směrem do Prahy. V případě vysokých škol již není návaznost na místo bydliště studenta tak významná. Vysoké školy se specializovanými obory studia jsou rozmístěny po celé České republice a dojíždka do Prahy a nebo vyjíždka z Prahy může mít větší intenzitu než v případě nižších stupňů škol.

Většina nepracujících žáků, studentů a učňů, bydlících v Praze, studovala na školách v Praze (95,3 % z jejich počtu). Malá část studentů a žáků studovala v jiném kraji (3,3 % studujících). Podobné to bylo v Brně. V tomto velkoměstě se také koncentrují školská zařízení a vysoké školy Brna jsou magnetem pro studenty především z Moravy, ale také z Čech. V Brně studovalo 95,1 % žáků, studentů a učňů zde bydlících. V jiném kraji studoval menší podíl studentů (1,9 %) než v Praze. V jiném okrese kraje (Jihomoravského) realizoval svá studia poměrně malý podíl studentů (2,3 %).

Tab. 5.3.1 Nepracující žáci a studenti podle místa školy (2021)

Území	Nepracující žáci a studenti celkem ¹⁾	v tom podle místa školy						
		v České republice					v zahraničí	nezjištěno
		na adrese obvyklého pobytu	na jiné adrese v obci pobytu	v jiné obci okresu	v jiném okrese kraje	v jiném kraji		
hl. m. Praha	167 620	96	156 189	x	x	5 333	2 196	3 806
Středočeský kraj	211 476	108	93 020	56 017	12 232	45 004	1 056	4 039
okres Praha-východ	34 180	5	13 012	6 381	1 944	12 148	242	448
okres Praha-západ	28 177	7	9 856	3 137	1 504	12 509	285	879
Brno (město)	51 130	32	47 755	x	1 136	965	315	927
okres Brno-venkov	34 246	26	13 818	7 040	11 600	943	135	684
Česká republika	1 465 320	1 018	871 068	311 508	114 863	125 621	7 839	33 403

¹⁾ u pracujících žáků a studentů nebylo zjišťováno místo školy, ale pouze místo pracoviště

V okrese Praha-východ studenti nejčastěji studovali na jiné adrese v obci pobytu (38,6 % studujících), ale podobně často studovali i v jiném kraji (36,0 %). Naopak v okrese Praha-západ se výrazně častěji vyskytovali studenti, žáci a uční dojíždějící do jiného kraje (45,8 % případů), než ti, kteří dojížděli na jinou adresu obce pobytu (36,1 %).

Valná většina žáků, studentů a učňů, bydlících v Praze, měla školu v Praze. Do jakých krajů Česka vyjížděli do školy ostatní žáci, studenti a uční bydlící v Praze je patrné z následující tabulky.

Tab. 5.3.2 Vyjíždka do školy z Prahy do krajů ČR

	Počet vyjíždějících z Prahy	Okresy s nejvyšším počtem vyjíždějících z Prahy					
		vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících	vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících	vyjíždějící z Prahy do:	počet vyjíždějících
Vyjíždějící do krajů ČR celkem	7 529	x	x	x	x	x	x
z toho do kraje:							
Středočeský	2 764	Praha-východ	853	Praha-západ	648	Kladno	319
Jihočeský	256	České Budějovice	115	Jindř. Hradec	44	Písek	32
Plzeňský	350	Plzeň-město	294	Klatovy	15	Rokycany	11
Karlovarský	49	Cheb	19	Sokolov	16	Karlovy Vary	14
Ústecký	345	Ústí nad Labem	121	Most	55	Děčín	54
Liberecký	206	Liberec	132	Semily	30	Česká Lípa	24
Královéhradecký	308	Hradec Králové	206	Rychnov n. Kněž.	28	Náchod	24
Pardubický	173	Pardubice	107	Svitavy	41	Chrudim	14
Vysočina	85	Jihlava	29	Pelhřimov	19	Havl. Brod	18
Jihomoravský	370	Brno-město	338	Břeclav	15	Blansko	6
Olomoucký	199	Olomouc	158	Prostějov	15	Přerov	13
Zlínský	166	Uher. Hradiště	125	Zlín	31	Vsetín	7
Moravskoslezský	62	Ostrava-město	32	Opava	16	Karviná	6

Vyjíždka do škol mimo Prahu byla minimální – z Prahy do ostatních krajů do školy dojíždělo 7 529 osob. Největší byla vyjíždka z Prahy do Středočeského kraje, resp. okolních příměstských okresů a do okresu Kladno. Z celkového počtu vyjíždějících z Prahy za učením a studiem představovala vyjíždka do okresů Praha-východ a Praha-západ 20 % z celkové vyjíždky studentů, žáků a učňů. Významnější školní dojíždka do ostatních krajů pak směřovala do okresů Brno-město, Kladno, Plzeň-město a Hradec Králové. Všechny tyto okresy včetně příměstských se na celkové vyjíždce pražských žáků, studentů a učňů podílely 35 %.

Co se týče dojíždky studentů, žáků a učňů z jiných krajů do škol v Praze, rozsah dojíždky byl výrazně větší. Do pražských škol dojíždělo ze všech krajů celkem 54 564 žáků, studentů a učňů.

Ze všech dojíždějících žáků, studentů a učňů tvořily osoby dojíždějící do Prahy ze Středočeského kraje 69 %. Školní dojíždka byla významnější ještě z Ústeckého (5,4 % dojíždějících do Prahy) a Jihočeského kraje (4,6 %). Z celkového počtu 167,6 tisíc studentů a žáků bydlících v Praze jich pak 95,3 % mělo školu v Praze. Z nejčastěji zastoupených okresů pak kromě těch Středočeských dojížděl do Prahy ještě významný počet studentů, žáků a učňů (více jak 500 osob) z okresu České Budějovice, Litoměřice, Liberec, Hradec Králové a Tábor.

Tab. 5.3.3 Dojíždka do školy do Prahy z krajů ČR

	Počet dojíždějících do Prahy	Okresy s nejvyšším počtem dojíždějících do Prahy					
		dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících	dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících	dojíždějící do Prahy z:	počet dojíždějících
Dojíždějící z krajů celkem	54 564	x	x	x	x	x	x
z toho z kraje:							
Středočeský	37 601	Praha-západ	12 156	Praha-východ	11 710	Kladno	2 531
Jihočeský	2 533	Č. Budějovice	759	Tábor	520	Písek	334
Plzeňský	1 562	Plzeň-město	456	Klatovy	364	Domažlice	206
Karlovarský	1 081	Karlovy Vary	432	Cheb	391	Sokolov	258
Ústecký	2 931	Litoměřice	662	Louny	442	Chomutov	426
Liberecký	1 611	Liberec	598	Jablonec n. Nisou	347	Česká Lípa	344
Královéhradecký	1 852	Hradec Králové	552	Náchod	362	Trutnov	437
Pardubický	1 261	Pardubice	499	Ústí n. Orlicí	308	Chrudim	263
Vysočina	1 193	Pelhřimov	340	Havl. Brod	338	Jihlava	207
Jihomoravský	666	Brno-město	211	Hodonín	102	Brno-venkov	101
Olomoucký	623	Olomouc	246	Šumperk	144	Přerov	110
Zlínský	674	Zlín	238	Uher. Hrad. / Vsetín	173	Kroměříž	90
Moravskoslezský	976	Ostrava-město	274	Frydek-Místek	223	Opava	146

5.4 Vyjíždka a dojíždka podle dopravního prostředku a frekvence vyjíždky

Vzhledem k dosavadnímu intenzivnímu stěhování zejména z Prahy do Středočeského kraje, jsou tyto oblasti významně propojeny každodenním pohybem obyvatel. Situace, kdy osoby bydlící ve Středočeském kraji vyjždí za prací do Prahy, se netýká jen obyvatel, kteří se přistěhovali do kraje v rámci tzv. procesu suburbanizace, ale většiny obyvatel Středočeského kraje. Suburbanizací se celková míra dojíždění za prací mezi oběma celky „jen“ výrazně zvýšila. V této kapitole se budeme věnovat zejména využívání dopravních prostředků při cestách do zaměstnání a do škol.

V následujícím grafu vycházíme z celkového počtu obyvatel vyjíždějících z území, tzn. opouštějících adresu bydliště za prací. Mezi vyjíždějící nejsou tedy započteny osoby, u nichž adresa pobytu je zároveň místem pracoviště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezájštěným místem pracoviště. V případě Prahy jsou tedy zahrnuty všechny osoby, které tyto podmínky splňují, tzn. v počtu vyjíždějících jsou také ti, kteří vyjždí na jiné místo v rámci Prahy. V případě ostatních území to platí obdobně.

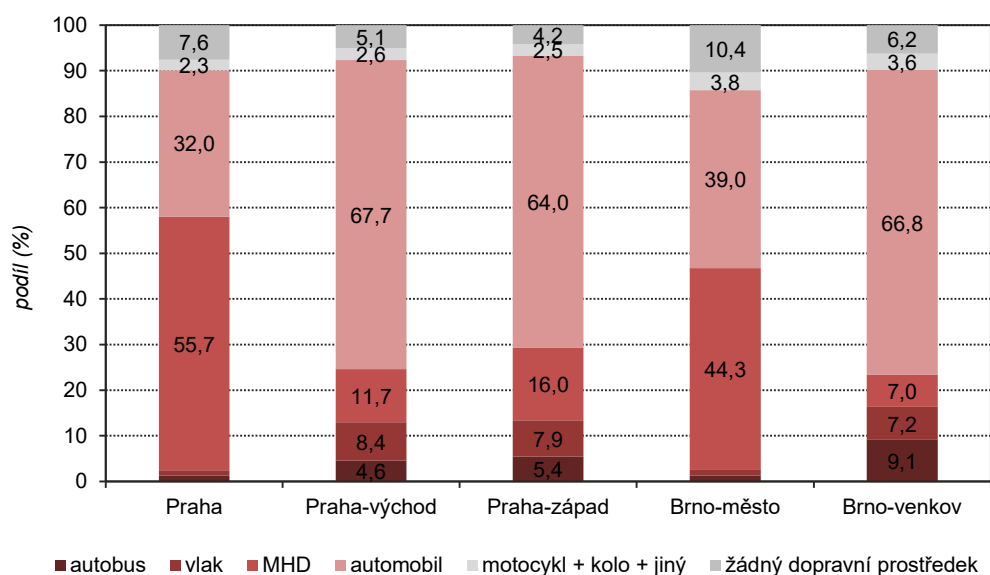
Podle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021 můžeme konstatovat, že lidé ve velkých městech při svých cestách do zaměstnání preferovali městskou hromadnou dopravu – v Praze ještě více než v Brně (viz graf 5.2.). V Praze více než polovina zaměstnaných, vyjíždějících ze svého bydliště za prací, používala městskou hromadnou dopravu (z osob, které uvedly, jaký dopravní prostředek používají). V příměstských okresech Prahy a Brna lidé preferovali automobilovou dopravu. Využívalo ji více než 60 % vyjíždějících z těchto okresů za prací.

Tab. 5.4.1 Vyjíždějící do zaměstnání podle hlavního dopravního prostředku v Praze a vybraných území

Kraj, okresy	Vyjíždějící celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Česká republika	3 642 644	2 057 724	530 890	199 755	116 155	133 629	23 874	356 109	224 508
Hl. m. Praha	496 421	146 013	253 765	5 537	5 449	7 017	3 614	34 511	40 515
Středočeský kraj	505 933	322 100	32 942	32 897	32 451	12 585	3 345	38 596	31 017
okres Praha-východ	73 574	46 493	8 030	3 131	5 744	1 230	537	3 497	4 912
okres Praha-západ	60 123	35 979	8 994	3 066	4 453	951	445	2 370	3 865
Brno (město)	148 972	54 876	62 316	1 738	1 813	4 121	1 264	14 665	8 179
okres Brno-venkov	83 495	52 685	5 548	7 182	5 666	2 228	608	4 919	4 659

Doprava autem představuje flexibilní formu dopravy s tím, že člověk si může určit čas odjezdu, může využít nákladový prostor vozidla a další. V neposlední řadě je cestování autem (pokud se naplní kapacita vozidla) ve většině případů levnější než cestování vlakem. K důvodům, proč lidé preferují při svých cestách auto, patří též nedostatečná nabídka veřejné dopravy, nízká frekvence spojů a z toho plynoucí přeplněnost dopravních prostředků. Zhruba u 6 % vyjíždějících z adresy svého bydliště nebyl uveden použitý dopravní prostředek.

Graf 5.2 Vyjíždějící do zaměstnání podle použitého dopravního prostředku

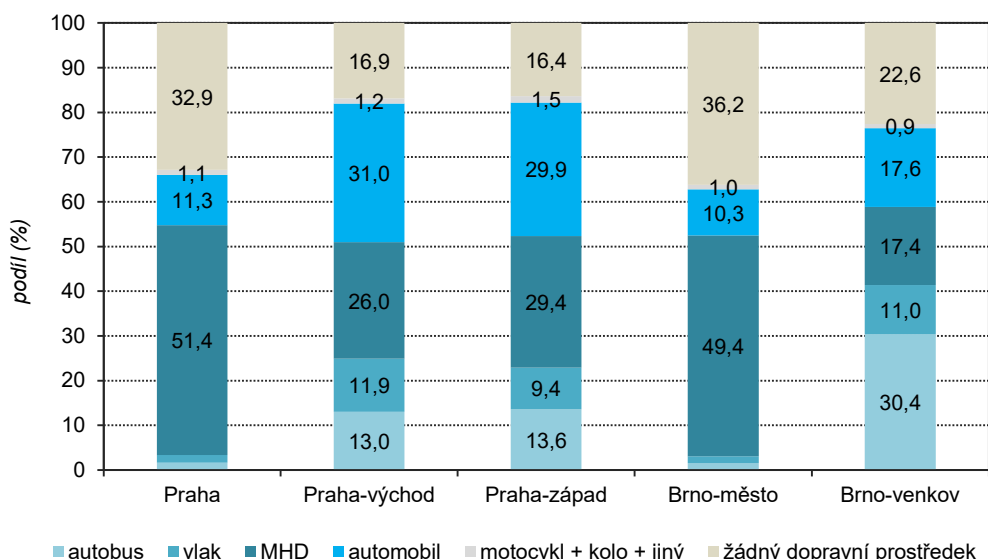
V příměstských okresech Prahy lidé častěji využívali dopravu vlakem, než tomu bylo v příměstském okrese Brna. Naopak v Brně více lidé využívali dopravu autobusem. Pěšky chodilo do práce v Praze téměř 8 % osob, v Brně dokonce více než 10 % osob, které měly místo pracoviště jiné, než místo bydliště.

Tab. 5.4.2 Vyjíždějící do školy podle hlavního dopravního prostředku a vybraných území

Kraj, okresy	Vyjíždějící do školy celkem	v tom hlavní dopravní prostředek							nezjištěno
		automobil (řidič i spolucestující)	městská hromadná doprava (MHD)	autobus (kromě MHD)	vlak	jízdní kolo	ostatní dopravní prostředky	žádný dopravní prostředek (pouze pěšky)	
Česká republika	1 430 899	175 753	192 188	215 399	89 033	7 200	4 019	248 120	499 187
hl. m. Praha	163 718	12 270	56 062	1 832	1 826	532	689	35 855	54 652
Středočeský kraj	207 329	37 904	23 935	31 909	15 479	936	663	28 282	68 221
okres Praha-východ	33 727	7 381	6 195	3 099	2 830	163	116	4 015	9 928
okres Praha-západ	27 291	5 820	5 730	2 649	1 824	159	124	3 189	7 796
Brno (město)	50 171	3 529	16 914	539	519	149	195	12 415	15 911
okres Brno-venkov	33 536	4 149	4 097	7 138	2 593	135	85	5 315	10 024

U žáků, studentů a učňů byla struktura vyjížděky do školy podle dopravního prostředku jiná, větší podíl než v případě zaměstnaných představovala pěší docházka do školy, či učiliště a menší podíl naopak zaujímala dojížděka autem.

U vyjížděky do školy byla vyšší úroveň nezjištěných odpovědí na otázku o využívaném dopravním prostředku. Dopravní prostředek nevyplnilo 33 % z celkového počtu žáků, studentů a učňů, kteří vyjížděli někam do školy.

Graf 5.3 Vyjíždějící do školy podle použitého dopravního prostředku

Většina studentů ve velkých městech využívala pro své cesty do školy městskou hromadnou dopravu a chodila do školy pěšky. Příměstské okresy Prahy se z hlediska využívání dopravních prostředků při cestách do školy odlišovaly od příměstského okresu Brna. V okrese Brno-venkov studenti výrazně více využívali autobus (30 % vyjíždějících z místa bydliště do školy), než studenti z okresu Praha-východ a Praha-západ (13 % resp. téměř 14 %). Zhruba stejný podíl studentů používal ke svým cestám automobil (ať už jako řidič, či jako spolujezdec) v Praze a Brně. V příměstských okresech Prahy dokonce většina studentů měla automobil jako nejčastější dopravní prostředek při cestách do školy. V okrese Brno-venkov to bylo jen 18 % studujících, kteří vyjížděli do školy z místa svého bydliště.

U vyjížděky do zaměstnání byla dále zjišťována také **frekvence vyjížděky, tzn. jak často osoby vyjíždí za prací či do škol**. V této části se budeme věnovat frekvenci pouze u dojížděky pracovní. Nejobyklejším typem chování u vyjíždějících do zaměstnání byla ve všech krajích i jednotlivých okresech vyjížděka s frekvencí 5x týdně a častěji, následovala varianta 1x-4x týdně a možnost nepravidelně. **V Praze vyjíždělo do zaměstnání 5x týdně a častěji 66,2 % z celkového množství osob, u kterých byla zjištěna frekvence dojížděky.**

V porovnání krajů jde o nejnižší hodnotu. Podobně vypadala situace ještě v okrese Praha-východ (66,4 %). Frekvenci dojížděky 5x týdně a častěji uváděli nejčastěji respondenti z krajů Zlínský (81,1 %), Plzeňský (80,3 %) a z Kraje Vysočina a Olomouckého (shodně 80,2 %). Takto častá frekvence dojížděky byla po Praze nejnižší ve Středočeském kraji (73,2 %) a Ústeckém kraji (74,2 %). V Praze vyjíždělo 1x-4x týdně 27 % vyjíždějících do zaměstnání, nepravidelně 4,9 % z nich a pravidelně, ale méně než 1x týdně pouze 0,7 %. Z dat je patrné, že v Praze je ve firmách a institucích více rozšířena možnost alespoň částečné práce z domova, než je tomu v ostatních krajích.

Každodenní vyjížděka do zaměstnání dosáhla alespoň na 70 % u vyjíždějících ze sedmi městských částí hlavního města – Praha-Petrovice (74 %), Praha 17 a Praha-Libuš (shodně 72,1 %), Praha 20 (71 %), Praha 14 (70,9 %), Praha 12 (70,2 %) a Praha 11 (70 %). Méně často se objevovala frekvence 5x týdně a častěji u obyvatel vyjíždějících z Prahy 1 (60,2 %), z Prahy 2 (60,3 %) a z Prahy 7 (61,7 %). Frekvence dojížděky 1x-4x týdně se v jednotlivých městských částech pohybovala mezi 31,6 % (Praha-Klánovice) a 20,7 % (Praha-Petrovice). Nepravidelnou dojížděku v největší míře využívali vyjíždějící z Prahy-Březiněvsí (7,3 %), Prahy-Šeberova (7 %) a Prahy-Lochkova (6,8 %).

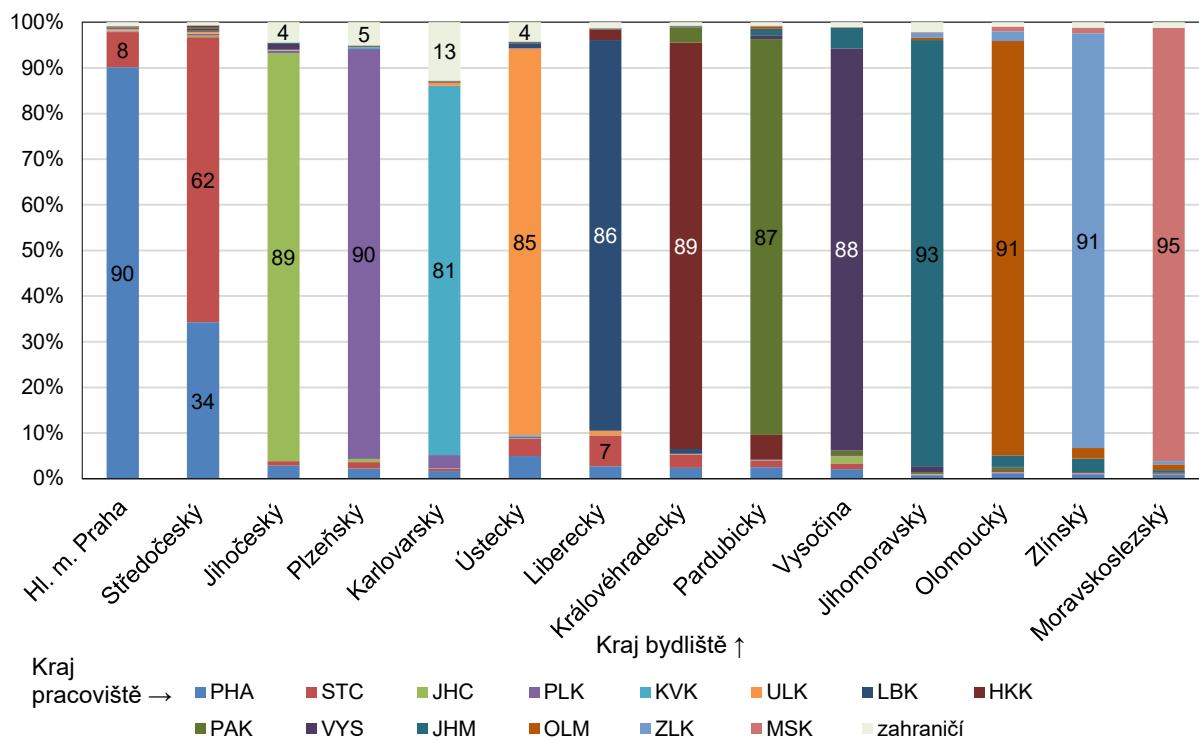
5.5 Úhrnná bilance dojížděky do zaměstnání a do školy

Dojížděka je prostorový pohyb obyvatel, který je většinou pravidelný. Proto se sleduje dojížděka za prací a do škol. Území, jako je Praha a Středočeský kraj, jsou však propojena i nedenní dojížděkou. Například dojížděkou za kulturou (velké multiplexy na okraji Prahy, ale také návštěva divadel, muzeí a galerií), nebo za nákupy (velká obchodní centra s potravinářským i nepotravinářským zbožím). V neposlední řadě lidé ze Středočeského kraje do Prahy dojíždí k lékaři. V tomto ohledu je Praha zájmovým územím i pro obyvatele ze vzdálenějších krajů, kteří sem dojíždí na operace a další specializované lékařské zákroky, nebo za lékařské specialisty, kteří v ostatních krajích nejsou.

V této kapitole se stručně zmíníme o pracovní vyjížděce mezi kraji a porovnáme saldo dojížděky Prahy s ostatními kraji a s okresy. Saldo dojížděky je rozdíl mezi počtem dojíždějících do určitého území a počtem vyjíždějících z území. Pro posouzení relativní významnosti salda dojížděky vůči populaci nebo pracovní síle je vhodné saldo vztáhnout na počet obyvatel nebo na počet zaměstnaných.

Kraje s městy, které mají dostatek pracovních příležitostí, měly většinou vyšší podíl osob pracujících přímo v kraji a méně jich dojíždělo jinam. Z údajů o dojížděce uvnitř kraje lze usuzovat, že dostatek pracovních příležitostí měly kromě Prahy velké kraje, jako je například Jihomoravský kraj s jedním dominantním velkoměstem a dalšími menšími městy, nebo Moravskoslezský kraj, kde je více velkých měst.

Z celkového počtu vyjíždějících v Jihomoravském kraji jich 93,5 % zde pracovalo. U Moravskoslezského kraje to bylo ještě více (94,9 %). Tyto podíly reprezentují vyjíždějící mimo adresu bydliště a to včetně pracujících studentů a učňů, zároveň je do celku vyjíždějících (oproti jiným místům v textu) započítáno také místo pracoviště v zahraničí.

Graf 5.4 Vyjíždějící do zaměstnání - porovnání kraje bydliště a kraje pracoviště (kraje a zahraničí)

V Praze mělo 90,1 % vyjíždějících obyvatel místo pracoviště v Praze. Ve Středočeském kraji to bylo jen 62 % obyvatel zde bydlících, 34 % obyvatel tohoto kraje pracovalo v Praze. U některých krajů bylo také poměrně výrazné zastoupení vyjíždějících pracujících v cizině. Významná se jevila tato vyjíždka zejména u krajů sousedících s Německem nebo Rakouskem. Více než 4 % zaměstnaných vyjíždějících obyvatel pracovalo v cizině v Karlovarském (13 %), Plzeňském (5 %), Jihočeském a Ústeckém kraji (oba měly shodně 4 % vyjíždějících do zahraničí).

Následující tabulka ilustruje význam Prahy pro ostatní kraje z pohledu dojížděky do zaměstnání. Ve všech krajích Česka byl počet dojíždějících do Prahy z kraje vyšší než počet vyjíždějících z Prahy do daného kraje. Největší zápornou bilanci dojížděky měl Středočeský kraj, kam z Prahy dojíždělo 38,4 tisíc obyvatel, ale opačným směrem jezdilo za prací 173,6 tisíc obyvatel.

Tab. 5.5.1 Bilance vyjížděky krajů s hl. m. Prahou

Kraj	Dojíždějící do Prahy z:	Vyjíždějící z Prahy do:	Saldo dojížděky mezi Prahou a krajem	Zaměstnaní v kraji ¹⁾	Podíl vyjíždějících z kraje do Prahy na zaměstnaných kraje (%)	Saldo dojížděky s Prahou na 1 000 zaměstnaných v kraji
Hlavní město Praha	447 273	447 273	0	720 540	62,1	0,0
Středočeský	173 556	38 438	-135 118	706 977	24,5	-191,1
Jihočeský	5 940	723	-5 217	304 934	1,9	-17,1
Plzeňský	4 656	804	-3 852	286 721	1,6	-13,4
Karlovarský	1 490	254	-1 236	126 403	1,2	-9,8
Ústecký	12 435	1 370	-11 065	356 124	3,5	-31,1
Liberecký	3 921	627	-3 294	206 150	1,9	-16,0
Královéhradecký	4 330	615	-3 715	258 771	1,7	-14,4
Pardubický	4 522	474	-4 048	249 190	1,8	-16,2
Kraj Vysočina	3 612	401	-3 211	240 208	1,5	-13,4
Jihomoravský	3 238	675	-2 563	590 946	0,5	-4,3
Olomoucký	2 380	224	-2 156	293 714	0,8	-7,3
Zlínský	1 937	181	-1 756	272 403	0,7	-6,4
Moravskoslezský	3 303	286	-3 017	534 857	0,6	-5,6

¹⁾ nezahrnuje zaměstnané s nejištěným místem pracoviště

Významná vyjíždka do Prahy byla ještě v Ústeckém kraji, který měl s Prahou negativní bilanci na úrovni 11,1 tisíc osob. Dojíždkou za práci vyjádřenou v absolutních hodnotách ztrácely více jak 3 tisíce osob ještě kraje Pardubický, Plzeňský, Královéhradecký, Kraj Vysočina ale také vzdálenější Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Při přepočtu salda dojíždky na 1 000 zaměstnaných měly výraznou negativní bilanci de facto všechny české kraje a Vysočina. Karlovarský kraj byl výjimkou, zde negativní saldo dojíždky nedosahovalo ani 10 osob na 1 000 zaměstnaných, což je ovlivněno významnou dojíždkou do zahraničí.

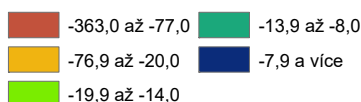
Při pohledu na nižší územní úroveň okresů, je zřetelné, že všechny okresy v Česku měly bilanci dojíždky s Prahou zápornou, tzn. více osob z okresu dojíždělo do Prahy, než naopak. Nejvíce osob dojíždělo do Prahy (v relativním vyjádření na 1 000 zaměstnaných) z okresu Praha-západ a Praha-východ. Jejich bilance dojíždky s Prahou byla výrazně záporná (362,6 osob resp. 269,5 osob ztrácely dojíždkou ve prospěch Prahy). Zápornou bilanci větší než 200 na 1 000 zaměstnaných mělo Kladno a Mělník. Mezi prvními deseti se pak ještě umístily všechny okresy Středočeského kraje. Zápornou bilanci dojíždky mezi 50 a 100 osobami na 1 000 zaměstnaných měly okresy Litoměřice, Kutná Hora a Louny. Mezi prvními dvacítkou se dostaly i vzdálenější okresy jako Pardubice, Havlíčkův Brod nebo Pelhřimov. U vzdálenějších míst od Prahy hraje roli dopravní dostupnost, ať už autem nebo hromadnou dopravou (autobus nebo vlak).

Následující kartogram 5.2 ukazuje saldo dojíždky Prahy s ostatními okresy ČR. Ilustruje rozdíl mezi dojíždějícími do Prahy z okresů a vyjíždějícími z Prahy do okresů. Údaj je vztažen na 1 000 zaměstnaných obyvatel okresu, u kterých bylo zjištěno místo pracoviště.

Kartogram 5.3 Saldo dojíždky okresů ČR s Prahou na 1 000 zaměstnaných

Saldo dojíždky okresů ČR s Prahou přepočtené na 1 000 zaměstnaných osob okresů se zjištěným místem pracoviště

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2021

Poznámka: Čím vyšší záporné saldo, tím větší počet vyjíždějících z okresu do Prahy než počet dojíždějících z Prahy do okresu.

Význam pražského trhu práce pro celý Středočeský kraj je jasný. Téměř všechny okresy ve Středočeském kraji měly výrazně vyšší záporné saldo dojíždky s Prahou než ostatní okresy. To znamená, že z okresů do Prahy dojíždělo výrazně více lidí než z Prahy do okresů. Záporné saldo dojíždky měly všechny okresy ČR,

včetně těch vzdálenějších, jako je například okres Kroměříž, Zlín, nebo Opava. V některých vzdálenějších okresech však nemusela být dojížďka na denní bázi.

Nejmenší záporné saldo dojížďky za prací přepočtené na 1 000 zaměstnaných bylo zjištěno jak v moravských krajích, tak v odlehlejších českých okresech – Českém Krumlově a Tachově. Naopak v okrese Ústí nad Labem i Havlíčkův Brod je saldo vyjížďky do Prahy poměrně vysoké i přes jejich relativní velkou vzdálenost od Prahy. Zde hrají pochopitelně roli i dopravní možnosti – přítomnost kvalitní veřejné dopravy či dostupnost dálniční sítě či silnic první třídy.

6. Domácnosti

Důležitými údaji, které se ve sčítání lidu, domů a bytů zjišťují, jsou údaje o domácnostech. Ty v podstatě nelze získat z jiných zdrojů než je sčítání. Údaje o domácnostech jsou většinou konstruovány až v samotném závěru zpracování sčítání a to na základě vztahů, které mezi sebou osoby uvedly ve sčítacím formuláři a na základě faktu, že tyto osoby společně hospodaří. Jednotkou je **hospodařící domácnost**, tedy osoby, které spolu společně hospodaří a hradí tedy společně výdaje domácností jako je strava, bydlení a další.

Hospodařící domácnosti jsou různého typu. Jsou to rodinné domácnosti tvořené úplnými rodinami (manželský pár, neformální soužití druha a družky - tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví - tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí) nebo neúplnými rodinami (jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem). Společně nejčastěji hospodaří jedna rodina, ale existují i hospodařící domácnosti tvořené více rodinami. Dále jsou hospodařící domácnosti nerodinné. Sem patří především domácnosti jednotlivců (osoby, které hospodaří samy) a dále vícečlenné nerodinné domácnosti (dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost; například domácnost prarodiče s vnoučaty).

Ze sčítání tak lze vyčíst nejen to, jaké typy hospodařících domácností v území jsou (například domácnosti jednotlivců), ale také to, kolik jich je, zda bydlí v bytech či nikoliv, kolik mají v bytě k dispozici pokojů či zda osoby v domácnosti jsou ekonomicky aktivní nebo ne, nebo také další podrobnější údaje o bydlení domácností.

Podrobné definice jednotlivých typů domácností a dalších pojmů, které byly v této části textu použity, jsou uvedeny v metodické části publikace.

6.1 Struktura domácností

V Praze žilo **celkem 658 001 hospodařících domácností s 1 280 093 členy**. Domácnosti ve statistické terminologii členíme na rodinné a nerodinné. Rodinné jsou tvořeny rodinami, přičemž jedna domácnost je většinou tvořena jednou rodinou (společně žijícími partnery, ať už jsou v oficiálním nebo neoficiálním svazku a závislími či nezávislími dětmi), ale může být tvořena také 2 rodinami, či dokonce 3 a více rodinami. Jako příklad domácnosti tvořené dvěma rodinami lze uvést např. manžele se svými dětmi, kteří hospodaří dohromady ještě s rodiči jednoho z manželů. Od sčítání 2011 se zjišťují údaje také o domácnostech stejnopohlavních párů. **Závislé dítě** je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let. **Nezávislé dítě** je pak dítě, které je 26leté a starší, je zahrnuto mezi pracovní sílu (tj. je zaměstnané nebo nezaměstnané) a není v postavení dítěte.

Tab. 6.1.1 Základní údaje o hospodařících domácnostech v hl. m. Praze

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom					
		rodinné domácnosti			nerodinné domácnosti		
		celkem	v tom tvořené		celkem	v tom	
			1 rodinou	2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
Počet domácností	658 001	328 604	323 764	4 840	329 397	308 279	21 118
%	100,0	49,9	98,5	1,5	50,1	93,6	6,4
Počet členů domácností	1 280 093	926 747	901 641	25 106	353 346	308 279	45 067
Průměrný počet členů	1,95	2,82	2,78	5,19	1,07	1,00	2,13

V Praze již v roce 2021 mírně převládaly **domácnosti nerodinné (50,1 %) nad rodinnými (49,9 %)**, přitom v předchozím sčítání to bylo naopak. Praha se tak v tomto ohledu vymyká ostatním krajům. V celé ČR byl

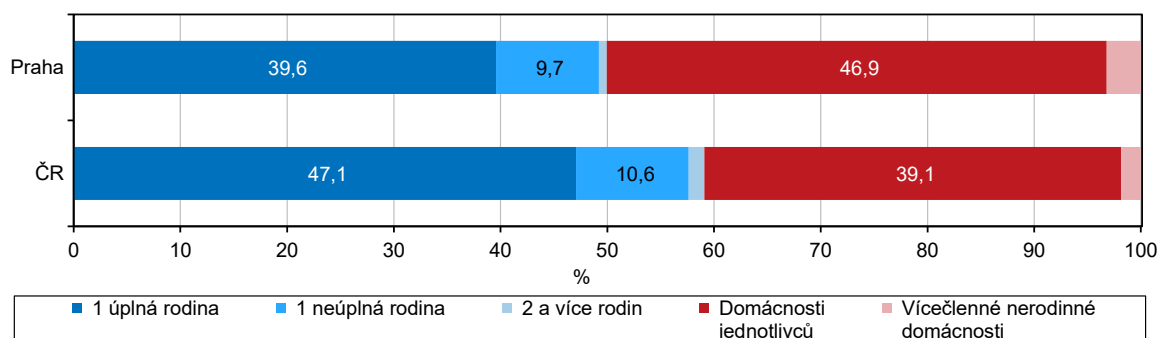
podíl rodinných domácností 59,1 %. V Kraji Vysočina (65,2 %), Zlínském (63,3 %) a Středočeském kraji (63,2 %) to bylo ještě více.

V Praze byl zároveň také největší počet i podíl **nukleárních rodin** (tj. dva partneři hospodařící pouze se svými dětmi, tvořící 1 rodinu). Celkem bylo takovýchto domácností 323 764. Domácností, kde spolu hospodařilo 2 a více rodin, bylo v Praze pouze 4 840, což představovalo pouhých 1,5 % z rodinných domácností. Nízký podíl domácností tvořených 2 nebo více rodinami byl kromě Prahy také v Ústeckém a Karlovarském (2,1 %) či v Moravskoslezském a Libereckém (2,2 %) kraji. Naopak mezi kraje, které mají nižší podíl jednorodinných domácností a vyšší podíl domácností tvořených 2 a více rodinami, patřily Kraj Vysočina, Jihomoravský, Zlínský a Středočeský kraj.

Tab. 6.1.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti v Praze, Středočeském kraji a ČR

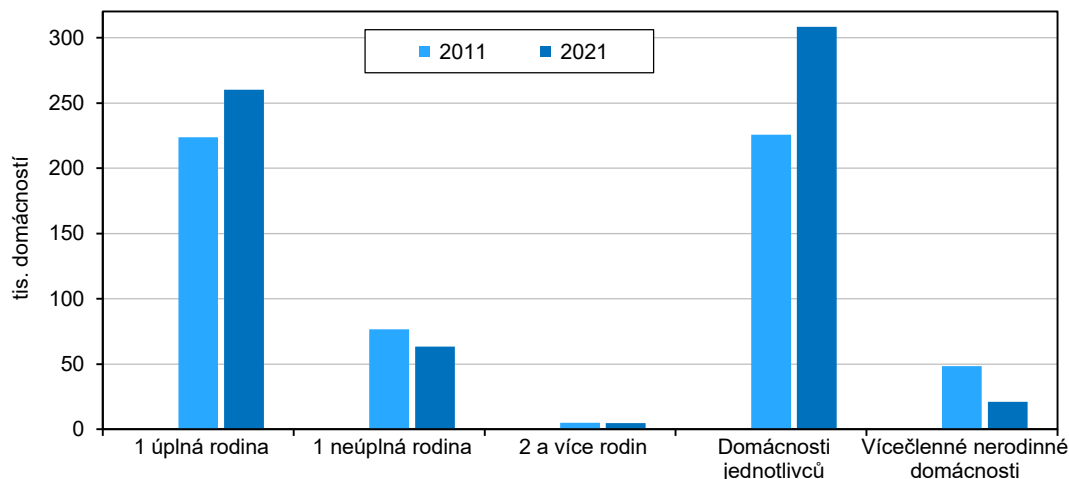
	Hospodařící domácnosti celkem	v tom domácnosti					
		rodinné			nerodinné		
		celkem	v tom tvořené		celkem	v tom	
			1 rodinou	2 a více rodinami		domácnosti jednotlivců	vícečlenné domácnosti
Hl. m. Praha	658 001	328 604	323 764	4 840	329 397	308 279	21 118
Středočeský kraj	612 940	387 087	376 494	10 593	225 853	216 053	9 800
Česká republika	4 813 103	2 844 045	2 773 930	70 115	1 969 058	1 880 336	88 722
Relativně v %							
Hl. m. Praha	100,0	49,9	98,5	1,5	50,1	93,6	6,4
Středočeský kraj	100,0	63,2	97,3	2,7	36,8	95,7	4,3
Česká republika	100,0	59,1	97,5	2,5	40,9	95,5	4,5

Graf 6.1 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti v hl. m. Praze a ČR

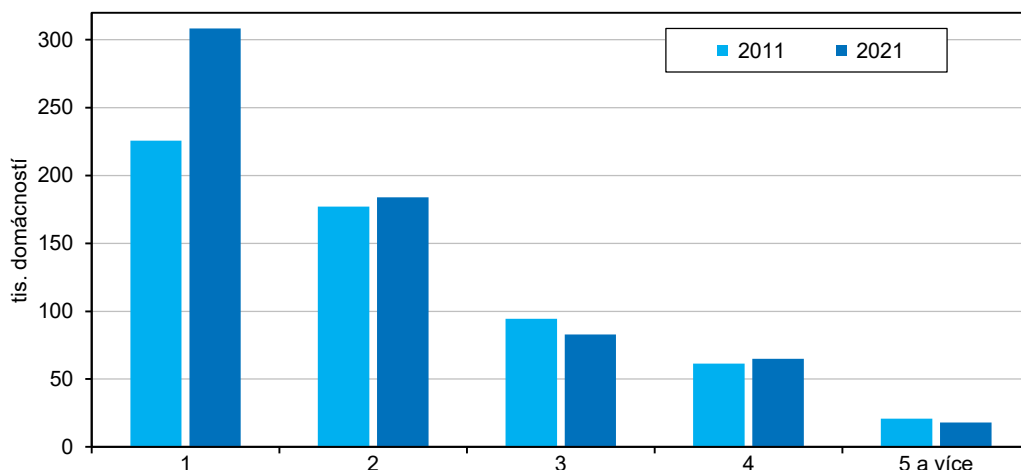
V Praze dále žil velký počet **domácností jednotlivců** (308 279 domácností), které byly hned po rodinných domácnostech nejčastěji zastoupeným typem domácností. Počet domácností jednotlivců byl v Praze nejvyšší mezi kraji. Zatímco ve Středočeském kraji dosahoval podíl jednotlivců pouze 35 %, v Praze byl téměř 47 %. Vysoké zastoupení domácností jednotlivců bylo také opět v Karlovarském (44 %) a Ústeckém kraji (42 %).

Vícečlenných nerodinných domácností bylo jednoznačně nejvíce v Praze (21,1 tisíc) a pak v Jihomoravském kraji (11,2 tisíc), v ostatních krajích neměly tak velké zastoupení. Mezi tyto domácnosti patřily jak domácnost prarodiče s vnoučaty, tak i osoby společně hospodařící bez vzájemných příbuzenských vazeb, například studenti bydlící v jednom bytě a sdílející své výdaje na hospodaření domácnosti. V Praze tvořily vícečlenné nerodinné domácnosti 6,4 % z počtu nerodinných domácností a 3,2 % ze všech hospodařících domácností. V Jihomoravském kraji to bylo 5,4 % resp. 2,1 %. Nejméně jich bylo v Karlovarském a Ústeckém kraji – v těchto krajích se vícečlenné nerodinné domácnosti na celku domácností podílely 1,6 % a na nerodinných domácnostech 3,5 %.

Graf 6.2 Hospodařící domácnosti podle typu domácnosti v hl. m. Praze v letech 2011 a 2021**Tab. 6.1.3 Hospodařící domácnosti podle počtu členů domácnosti v Praze, Středočeském kraji a ČR**

	Hospodařící domácnosti celkem	v tom hospodařící domácnosti s počtem členů					Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		1	2	3	4	5 a více		
Hl. m. Praha	658 001	308 279	183 865	82 920	64 993	17 944	1 280 093	1,95
Středočeský kraj	612 940	216 053	176 761	98 174	91 195	30 757	1 394 114	2,27
Česká republika	4 813 103	1 880 336	1 421 003	701 829	602 503	207 432	10 359 900	2,15
Relativně v %								
Hl. m. Praha	100,0	46,9	27,9	12,6	9,9	2,7	x	x
Středočeský kraj	100,0	35,2	28,8	16,0	14,9	5,0	x	x
Česká republika	100,0	39,1	29,5	14,6	12,5	4,3	x	x

S typem domácnosti souvisí i počet jejich členů. Jak udává tabulka, a jak již bylo předesláno výše, v Praze bylo nejvíce domácností tvořených jedním členem a dvěma členy. Domácností jednotlivců bylo 46,9 %, domácností se dvěma členy pak 27,9 %. Tyto „malé“ domácnosti představovaly celkem 74,8 % ze všech domácností. Ve Středočeském kraji jich bylo o 10 procentních bodů méně. V Praze bylo jednoznačně nejvyšší zastoupení jednočlenných domácností a také zde byl největší rozdíl v zastoupení mezi jedno a dvoučlennými domácnostmi. Například domácnosti jednotlivců představovaly v Praze 46,9 % domácností, ale dvoučlenné domácnosti se tu vyskytovaly výrazně méně – o 18,9 p. b. Naopak ve Středočeském kraji nebo v celé ČR nebyl tento „skok“ tak výrazný. Ve Středočeském kraji bylo jednočlenných domácností 35,2 % a dvoučlenných jen o 6,4 p. b. méně. V celém Česku jsme mezi jedno a dvoučlennými domácnostmi zaznamenali větší rozdíl (9,5 p. b.) než ve Středních Čechách, ale stále byl tento rozdíl výrazně menší než v Praze.

Graf 6.3 Hospodařící domácnosti podle počtu členů v hl. m. Praze v letech 2011 a 2021

To, co je velkou přidanou hodnotou údajů zjištěných ve Sčítání lidu, domů a bytů, je navázání údajů o domácnostech na další charakteristiky, například počet dětí v domácnostech, způsob bydlení domácností či jejich zapojení do trhu práce. Těmto tématům se věnuje další část této kapitoly.

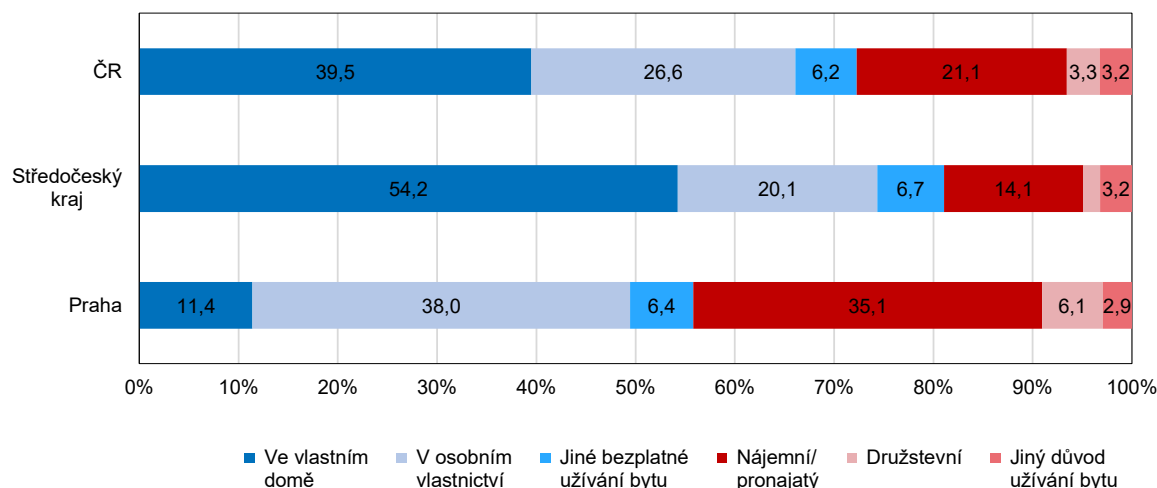
Domácnosti byly sčítány jak v bytech, tak mimo ně (například v různých chatách a chalupách) a také ty, bydlící v zařízeních (například matky s dětmi v azylových domovech, manželské páry v domovech pro seniory). Většina domácností bydlela v bytech (bylo jich 643,8 tisíc a tedy téměř 98 %), mimo byty žilo 2,0 % domácností (do tohoto počtu nezapočítáváme bezdomovce, kteří byli sečtení jako jednotlivci) a pouhých 0,2 % domácností se vyskytovalo v zařízeních. Z domácností bydlících mimo byty, kterých bylo téměř 13 tisíc, bydlelo nejvíce v nouzových obydlích (11,5 tisíc). Většinu jich tvořili jednotlivci.

Tab. 6.1.4 Základní údaje o bydlení hospodařících domácností v hl. m. Praze

	Celkem	v tom					
		tvořené 1 rodinou			tvořené 2 a více rodinami	domácnosti jednotlivců	vícečlenné nerodinné domácnosti
		celkem	bez závislých dětí	se závislými dětmi			
Hospodařící domácnosti	658 001	323 764	171 263	152 501	4 840	308 279	21 118
v tom podle způsobu bydlení:							
bydlící v bytech	643 821	321 264	170 030	151 234	4 810	296 669	21 078
z toho podle právního důvodu užívání bytu:							
ve vlastním domě	67 017	47 135	25 538	21 597	1 604	17 485	793
v osobním vlastnictví	223 391	133 232	70 270	62 962	1 521	84 680	3 958
jiné bezplatné užívání bytu	37 379	15 659	8 447	7 212	218	20 108	1 394
nájemní/pronajatý	206 384	87 092	45 799	41 293	945	105 442	12 905
družstevní	35 884	20 361	12 718	7 643	255	14 616	652
jiný důvod užívání bytu	17 255	7 617	4 010	3 607	180	8 392	1 066
nezjištěno	56 511	10 168	3 248	6 920	87	45 946	310
bydlící mimo byty	12 991	1 317	505	812	27	11 610	37
v tom:							
mobilní (pohyblivé) obydlí	808	79	41	38	3	724	2
nouzové obydlí	11 492	897	288	609	21	10 558	16
rekreační chalupa, chata	691	341	176	165	3	328	19
bydlící v zařízeních	1 189	1 183	728	455	3	x	3

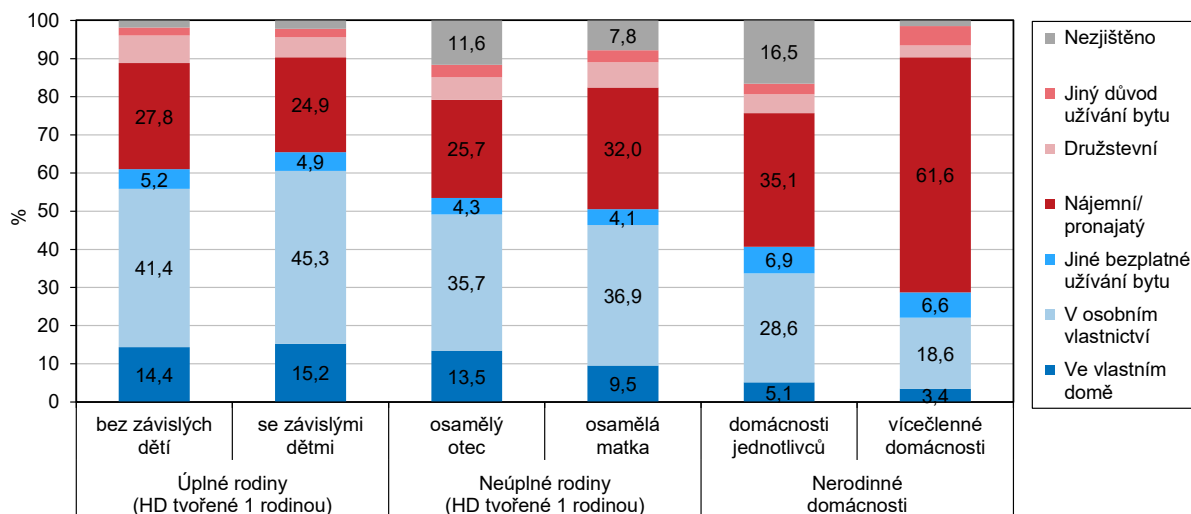
Z celkového počtu domácností, které bydlí v bytech, jich nejvíce bydlelo v bytech v osobním vlastnictví (38,0 %). Podobné zastoupení měly domácnosti bydlící v nájemním bydlení (35,1 %). Poměrně významná část domácností bydlela ještě ve vlastním domě (14,4 %). Všechny tyto údaje reprezentují domácnosti, u kterých byl zjištěn právní důvod užívání bytu. Nezjištěný právní důvod užívání bytu byl u 56,5 tisíc (8,8 %) domácností. Struktura domácností podle právního důvodu užívání bytu je v Praze ovlivněna významně strukturou bytového fondu, kdy většinu tvoří byty v bytových domech.

Graf 6.4 Hospodařící domácnosti bydlící v bytech podle právního důvodu užívání bytu v Praze, Středočeském kraji a Česku ¹⁾

Naopak v Česku či ve Středočeském kraji tvořily většinu byty v rodinných domech, i přesto byl mezi republikovým průměrem a průměrem za Středočeský kraj rozdíl. Ve Středočeském kraji bydlela nadpoloviční většina (54,2 %) domácností v bytě ve vlastním domě, cca pětina domácností pak v bytě v osobním vlastnictví. 14 % domácností bydlelo v pronajatých či nájemních bytech. V Česku mělo slabší zastoupení bydlení domácností ve vlastním domě (39,5 % domácností), zato větší než ve Středočeském kraji bylo zastoupení domácností bydlících v bytě v osobním vlastnictví (26,6 %) a v nájemním bydlení (21,1 %). Všechny hodnoty byly počítány pouze ze zjištěných údajů.

Graf 6.5 Hospodařící domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v hl. m. Praze

Podle důvodu užívání bytu je možné domácnosti, které bydlí samostatně v bytě (tzn. byt nesdílí s další domácností), v Praze rozdělit v podstatě do 4 různých skupin: domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou (dva partneři bez dětí nebo s dětmi), domácnosti tvořené neúplnou rodinou (jeden osamělý rodič s dětmi), domácnosti jednotlivců a zvláště nerodinné vícečlenné domácnosti. Tyto typy domácností se liší důvodem užívání bytu, tzn. zda žijí v nájemních, vlastních nebo družstevních bytech. U rodin úplných a neúplných nehraje příliš roli, zda mají nebo nemají závislé děti.

Úplné rodiny tvořené jednou rodinou (s dětmi nebo bez dětí) žily převážně v bytech v osobním vlastnictví (43 % z úplných rodin) a v nájemním bydlení (27 %). Neúplné rodiny bydlely také převážně v bytech v osobním vlastnictví (37 % z celku neúplných rodin), ale větší zastoupení tu mělo bydlení v nájemních bytech (31 %). Naopak u jednotlivců, kteří bydleli v bytě sami, bylo převládající nájemní bydlení (35 % z celku jednotlivců) a také zde byla výrazně větší nezjištěnost právního důvodu užívání bytu (17 %). V bytě v osobním vlastnictví bydlelo 29 % samostatně bydlících jednotlivců. Nerodinné vícečlenné domácnosti jsou velmi specifická kategorie sestávající se z různých druhů a způsobů a důvodů soužití a vymykající se v právních důvodech užívání bytu. 62 % těchto domácností žilo v nájemních či pronajatých bytech, pětina pak v bytech v osobním vlastnictví.

Podrobnější údaje o domácnostech, které bydlely samostatně v bytě, včetně typu domu a relativních údajů vztahujících se k bydlení, naleznete v příloze v tabulce 6.1.5.

6.2 Rodinné domácnosti

Jako rodinné domácnosti ve Sčítání lidu, domů a bytů označujeme soužití dvou partnerů s dětmi, nebo bez dětí (ať už jsou ve formálním či neformálním svazku), soužití jednoho osamělého rodiče se závislými dětmi nebo bez závislých dětí (v tomto případě jde o dítě 26leté a starší, které je zahrnuto mezi pracovní sílu, tj. je zaměstnané nebo nezaměstnané, a není v postavení dítěte), soužití stejnopohlavních párů (ať už jsou ve formálním či neformálním svazku) s dětmi nebo bez dětí. Rodinné domácnosti mohou být tvořené jednou rodinou (což nastává ve většině případů) nebo 2 rodinami, popřípadě více rodinami (které spolu společně hospodaří).

Rodinných domácností bylo k datu Sčítání 2021 v Praze celkem 328 604, nerodinných domácností bylo 329 397. **Většina rodinných domácností byla tvořena jednou rodinou (98,5 %)**, domácnosti tvořené více než jednou rodinou měly 1,5% zastoupení mezi rodinnými domácnostmi.

Tab. 6.2.1 Rodinné domácnosti (vč. partnerství osob stejného pohlaví) podle počtu členů a podle typu domácnosti v hl. m. Praze

	Celkem	v tom s počtem členů				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Rodinné domácnosti	328 604	164 852	81 272	64 667	17 813	926 747	2,82
v tom:							
tvořené 1 rodinou	323 764	164 852	81 272	62 906	14 734	901 641	2,78
úplné rodiny	260 252	122 969	63 496	59 649	14 138	748 417	2,88
v tom:					0		
bez závislých dětí	146 641	122 969	19 241	3 995	436	321 887	2,20
se závislými dětmi	113 611	x	44 255	55 654	13 702	426 530	3,75
neúplné rodiny	63 512	41 883	17 776	3 257	596	153 224	2,41
v tom:					0		
bez závislých dětí	24 622	20 706	3 519	360	37	53 607	2,18
se závislými dětmi	38 890	21 177	14 257	2 897	559	99 617	2,56
tvořené 2 a více rodinami	4 840	x	x	1 761	3 079	25 106	5,19

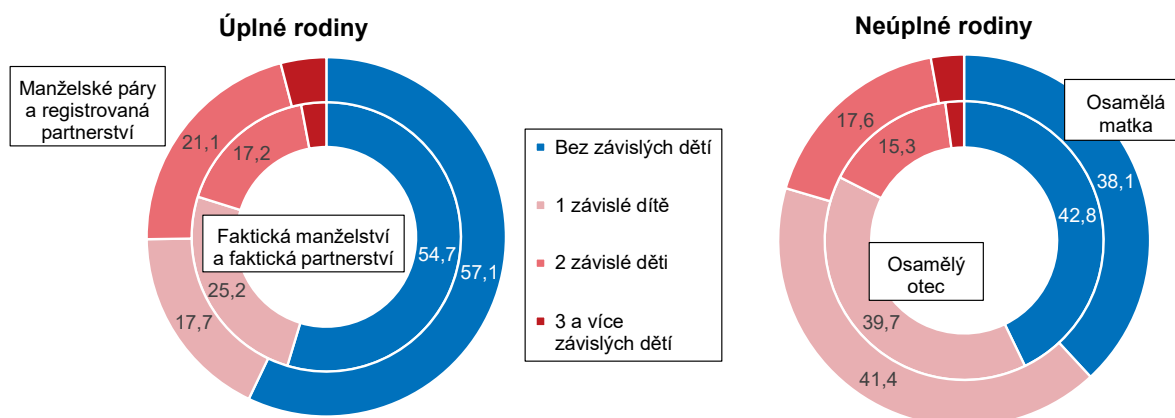
Úplných rodin bylo v Praze téměř 260,3 tisíc, z toho byla nadpoloviční většina (56,3 %) bez závislých dětí a zbytek představovaly domácnosti se závislými dětmi. **Neúplných rodin bylo v Praze sečteno 63,5 tisíc**, z toho většinu tvořily domácnosti se závislými dětmi (61,2 %) a menšina bez závislých dětí (38,8 %). Neúplné rodiny bez závislých dětí jsou rodiny, ve kterých je osamělý rodič a dítě, které již není závislé a je tedy starší 26 let, je zahrnuto mezi pracovní sílu a je ekonomicky nezávislé na dalších osobách. Rodinných domácností, které jsou tvořeny 2 a více rodinami, byl v Praze zanedbatelný počet (4,8 tisíc) a představovaly pouze 1,5 % rodinných domácností. Nejvyšší průměrný počet členů domácnosti byl u domácností tvořených 2 a více rodinami (5,19 členů), rodiny neúplné měly průměrně 2,41 členů a úplné rodiny 2,88 členů.

Tab. 6.2.2 Rodinné domácnosti (vč. partnerství osob stejného pohlaví) podle typu domácnosti v Praze, Středočeském kraji a ČR

	Praha	Středočeský kraj	Česká republika	Relativně v %		
				Praha	Středočeský kraj	Česká republika
Rodinné domácnosti	328 604	387 087	2 844 045	100,0	100,0	100,0
v tom:						
tvořené 1 rodinou	323 764	376 494	2 773 930	98,5	97,3	97,5
úplné rodiny	260 252	310 388	2 265 340	100,0	100,0	100,0
v tom:						
bez závislých dětí	146 641	165 459	1 297 544	56,3	53,3	57,3
se závislými dětmi	113 611	144 929	967 796	43,7	46,7	42,7
neúplné rodiny	63 512	66 106	508 590	100,0	100,0	100,0
v tom:						
bez závislých dětí	24 622	26 195	206 152	38,8	39,6	40,5
se závislými dětmi	38 890	39 911	302 438	61,2	60,4	59,5
tvořené 2 a více rodinami	4 840	10 593	70 115	1,5	2,7	2,5

Ve Středočeském kraji žilo téměř 310,4 tisíc úplných rodin, z toho stejně jako v Praze byla většina bez závislých dětí. Oba tyto kraje tak převahou úplných rodin bez závislých dětí odpovídaly republikovému průměru. Úplných rodin se závislými dětmi bylo ve Středních Čechách 46,7 %, což převyšovalo pražskou hodnotu a v Praze jich bylo více než činil průměr ČR. Podobně jako v Praze, ve Středočeském kraji (60,4 %) i v ČR celkem (59,5 %) převažovala mezi neúplnými rodinami většina rodin se závislými dětmi. V Praze bylo méně rodinných domácností tvořeno dvěma a více rodinami, naopak ve Středočeském kraji byl domácností tvořených dvěma a více rodinami větší podíl (2,7 %).

Graf 6.6 Hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou podle počtu závislých dětí v hl. m. Praze

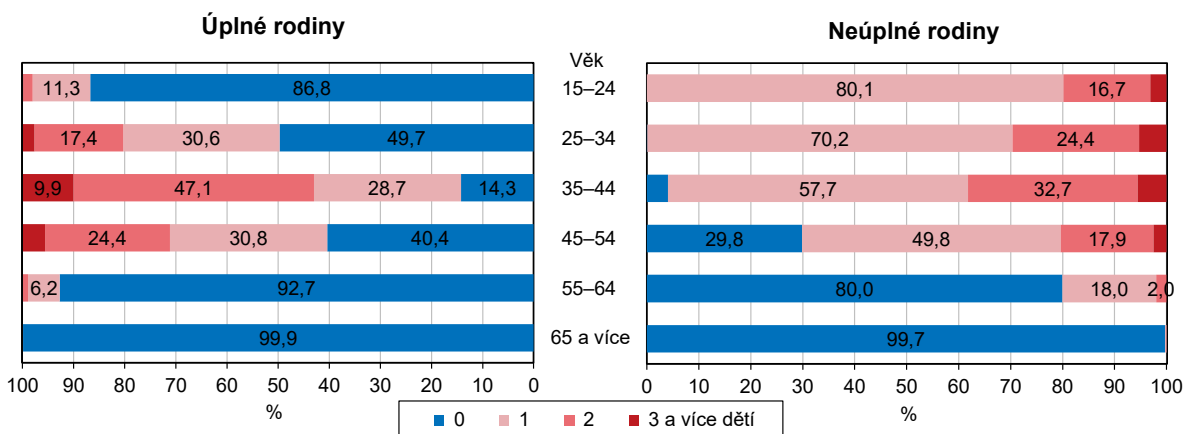

Jak již je patrné z výše uvedeného textu, v domácnostech se také zjišťovala přítomnost či nepřítomnost dětí. Ve většině neúplných rodin byly přítomny závislé děti, zatímco ve většině úplných rodin nebyly přítomny závislé děti.

V rodinách, kde žili dva partneři v manželském svazku nebo registrovaném partnerství,⁴ byly děti přítomny pouze u 42,9 % z nich. Ve faktických manželstvích a faktických partnerstvích se děti vyskytovaly ve větší míře (v 45,3 % z nich), stále jich byla ale méně než polovina. Naproti tomu závislé děti žily v 57,2 % neúplných rodin v čele s osamělým otcem a v 61,9 % neúplných rodin v čele s osamělou matkou. Pro úplnost je třeba dodat, že neúplných rodin v Praze bylo celkem 24,6 tisíc, osamělá matka byla v čele 20,8 tisíc těchto rodin (84,5 %) a osamělý otec v čele v 3,8 tisíci neúplných rodin (15,5 %). Rodiny manželských párů a registrovaných partnerství měly častěji 2 závislé děti, zatímco v rodinách faktických manželství a faktických partnerství se častěji vyskytovalo pouze 1 dítě.

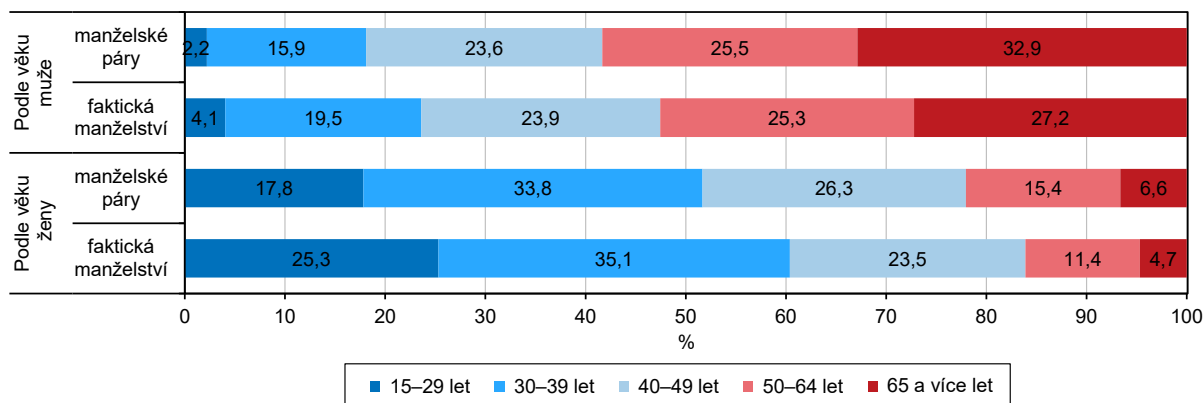
Podrobnější pohled na přítomnost dětí v úplných rodinách a v rodinách neúplných poskytuje následující graf. U úplných rodin jsme se zaměřili na to, v jakém věku jsou ženy starající se v těchto rodinách o děti. U neúplných rodin nás zajímaly neúplné rodiny, v jejichž čele je osamělá žena. Důležitá byla pro nás informace o věku osamělé ženy a počtu závislých dětí, se kterými sdílí domácnost.

Graf 6.7 Rodinné domácnosti podle věku ženy a počtu závislých dětí v hl. m. Praze (hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou bez stejnopohlavních párů)

Rozdíl mezi úplnými rodinami a neúplnými rodinami s osamělou matkou v čele podle věku žen a podle počtu dětí v domácnosti, je poměrně značný. Jediná věková kategorie, ve které ženy z těchto dvou typů rodin měly zhruba podobný počet dětí v domácnosti, byla kategorie žen starších 65 let. Zde se, jak u úplných rodin, tak u neúplných rodin, nevyskytovaly téměř žádné závislé děti. Naopak největší rozdíly z hlediska výskytu dětí v rodinách byly u žen ve věku 15-24 a 25-34 let. Ženy v nejmladší věkové kategorii 15-24 let v úplných rodinách měly jen v malé části případů (13,2 %) v domácnosti nějaké závislé dítě. Naproti tomu stejně staré osamělé matky (samoživitelky, věk 15-24 let) měly v domácnosti vždy alespoň jedno (nebo více) závislých dětí. Podobný rozdíl v (ne)přítomnosti dětí byl u žen ve věku 25-34 let. Ženy ve věku 25-34 let v úplných domácnostech neměly ve své domácnosti závislé dítě v 49,7 % případů, zatímco stejně staré ženy samoživitelky měly ve 100 % případech nějaké závislé dítě ve své domácnosti (nejčastěji jedno dítě, v jedné čtvrtině případů 2 děti). Pro upřesnění dodáváme, že osamělé ženy bez závislého dítěte reprezentují ty ženy, které sdílí domácnost s jedním nebo více nezávislými dětmi.

⁴ U stejnopohlavních párů jde o registrované partnerství v případě partnerství de iure (oficiálně stvrzené partnerství), případně o faktické partnerství v případě svazku de facto (svazek stejnopohlavního páru, který nebyl stvrzen jako registrované partnerství). U heterosexuálních párů u svazku de facto používáme termín faktická manželství, tedy soužití druha a družky.

Graf 6.8 Manželské páry a faktická manželství podle věku partnerů v hl. m. Praze (hospodářící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Věkové rozdíly mezi partnery v manželstvích a ve faktických manželstvích ilustruje graf 6.8. Ve většině manželských svazků žil muž ve věku 50 a více let (58,3 % z celku manželských párů) a žena ve věku 30-49 let (60,1 % z celku manželských párů). U faktických manželství byla většina žen ve věku 15-39 let (60,4 %) a muž ve věku 50 a více let (52,5 %). Ve faktických manželstvích více žili mladší lidé, naopak v manželských svazcích více žili lidé starší. Vyplývá to mimo jiné z hlavních trendů ve společnosti: starší muži se častěji žení s mladšími ženami a silná poválečná generace, která preferovala manželské svazky (svazky de facto byly méně společensky přijatelné, než v současnosti), ovlivňuje věkovou strukturu manželství.

Tab. 6.2.3 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství podle nejvyššího dosaženého vzdělání partnerů v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura (%)		
		manželské páry	faktická manželství	celkem	manželské páry	faktická manželství
Manželské páry a faktická manželství	257 716	178 820	78 896	100,0	100,0	100,0
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání muže:						
bez vzdělání	473	283	190	0,2	0,2	0,2
základní vč. neukončeného	6 455	3 620	2 835	2,6	2,1	3,7
střední vč. vyučení (bez maturity)	53 487	39 592	13 895	21,2	22,7	17,9
úplné střední (s maturitou)	71 184	47 050	24 134	28,2	27,0	31,1
nástavbové a pomaturitní studium	6 436	4 435	2 001	2,6	2,5	2,6
vyšší odborné, konzervatoř	5 092	3 239	1 853	2,0	1,9	2,4
vysokoškolské	108 934	76 256	32 678	43,2	43,7	42,1
nezjištěno	5 655	4 345	1 310	x	x	x
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání ženy:						
bez vzdělání	421	266	155	0,2	0,2	0,2
základní vč. neukončeného	9 398	6 444	2 954	3,7	3,7	3,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	36 347	27 368	8 979	14,4	15,7	11,6
úplné střední (s maturitou)	81 491	57 962	23 529	32,4	33,3	30,3
nástavbové a pomaturitní studium	9 270	7 149	2 121	3,7	4,1	2,7
vyšší odborné, konzervatoř	7 960	5 085	2 875	3,2	2,9	3,7
vysokoškolské	106 983	69 861	37 122	42,5	40,1	47,8
nezjištěno	5 846	4 685	1 161	x	x	x

Muži žijící v manželství měli nejčastěji vysokoškolské vzdělání (43,7 % mužů žijících v manželství) a dále vzdělání úplné střední s maturitou (27,0 %). U žen v manželství byla vzdělanostní struktura podobná, také byl nejvyšší podíl žen s vysokoškolským titulem (40,1 %) a druhý nejvyšší se střední školou s maturitou (33,3 %). Ženy s vysokoškolským titulem však měly menší zastoupení, než ženy se středním vzděláním

s maturitou, než tomu bylo u mužů. U lidí žijících ve faktických manželstvích byla situace podobná, i když se přece jen mírně odlišovala. Muži ve faktických manželstvích měli také nejčastěji vysokou školu (42,1 %), ale proti struktuře mužů žijících v manželství, jich bylo méně (o 1,6 p. b.). Na druhém místě se umístili také muži s úplným středním vzděláním s maturitou, ale bylo jich naopak více než v manželstvích (o 4,1 p. b.). A nakonec zde také bylo silné zastoupení mužů se středním vzděláním bez maturity (je jich 17,9 % ze všech mužů žijících ve faktických manželstvích), ale oproti ženatým mužům jich bylo méně (o 4,8 p. b.).

U žen byl nejvýraznější rozdíl u vysokošolaček, kterých žilo více ve faktických manželstvích (47,8 %) než v klasických manželských svazcích (40,1 %). Ve faktických manželstvích bylo u žen druhé nejčastější vzdělání úplné střední s maturitou (30,3 %), což ale bylo o 3,0 p. b. méně, než u žen žijících v manželství. A třetí nejčastější vzdělání žen žijících ve faktickém manželství bylo, stejně jako u mužů, středoškolské bez maturity a vyučených (11,6 %), takže se jednalo o nižší hodnotu než u žen v manželství (těch bylo 15,7 %).

Co se týče aktivity partnerů v manželstvích a faktických manželstvích na trhu práce, je zde možné pozorovat následující fakta: Muži žijící v manželství byli častěji zaměstnaní (73,5 %), než ženy žijící v manželství (62,8 %) a častěji se vyskytovali mezi osobami pracujícími na vlastní účet (samostatní podnikatelé, 17,4 %), než ženy (9,0 %). Naopak vdané ženy byly častěji nezaměstnané (představovaly 2,1 % z žen v manželství), než ženatí muži (1,2 %). Ženy žijící v manželském svazku byly častěji zařazeny mimo pracovní sílu (35,1 %) než muži (25,3 %), kteří žili v manželství.

Tab. 6.2.4 Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou – manželské páry a faktická manželství podle ekonomické aktivity partnerů v hl. m. Praze

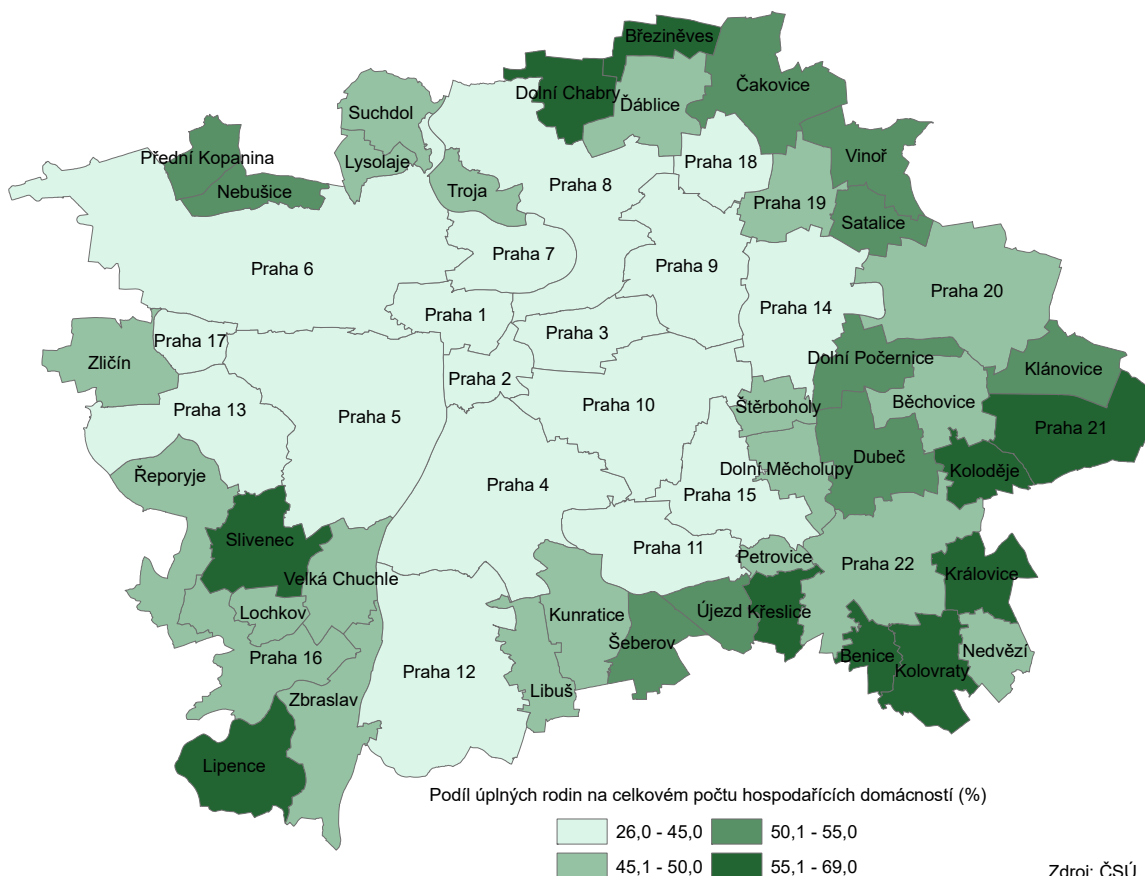
(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	v tom		Struktura (%)		
		manželské páry	faktická manželství	celkem	manželské páry	faktická manželství
Manželské páry a faktická manželství	257 716	178 820	78 896	100,0	100,0	100,0
v tom podle ekonomické aktivity muže:						
zaměstnaní	201 560	130 872	70 688	78,5	73,5	89,9
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	135 430	89 627	45 803	52,7	50,3	58,2
zaměstnavatelé	1 797	1 373	424	0,7	0,8	0,5
osoby pracující na vlastní účet	47 448	31 014	16 434	18,5	17,4	20,9
nezjištěno	16 885	8 858	8 027	x	x	x
nezaměstnaní	4 594	2 192	2 402	1,8	1,2	3,1
osoby mimo pracovní sílu	50 649	45 098	5 551	19,7	25,3	7,1
nezjištěno	913	658	255	x	x	x
v tom podle ekonomické aktivity ženy:						
zaměstnaní	170 695	111 382	59 313	66,9	62,8	76,0
v tom podle postavení v zaměstnání:						
zaměstnanci	133 011	88 305	44 706	52,1	49,8	57,3
zaměstnavatelé	847	677	170	0,3	0,4	0,2
osoby pracující na vlastní účet	24 245	15 973	8 272	9,5	9,0	10,6
nezjištěno	12 592	6 427	6 165	x	x	x
nezaměstnaní	6 712	3 699	3 013	2,6	2,1	3,9
osoby mimo pracovní sílu	77 913	62 187	15 726	30,5	35,1	20,1
nezjištěno	2 396	1 552	844	x	x	x

Největší rozdíly u mužů i u žen, podle toho, zda žily v klasickém manželském svazku, či v dlouhodobém soužití s partnerem/kou (faktické manželství), byly v zaměstnanosti, postavení v zaměstnání a ekonomické neaktivitě. Jak u mužů, tak u žen, byl větší podíl zaměstnaných ve faktických manželstvích (89,9 % u mužů a 76,0 % u žen), než v manželstvích. Také se zde vyskytovalo výrazně více osob v postavení zaměstnanci, než u manželství. Naopak méně osob ve faktických manželstvích byly osoby patřící mimo pracovní sílu (7,1 % u mužů a 20,1 % u žen) než u lidí žijících v manželstvích. Zde bylo osob mimo pracovní sílu více: 25,3 % u mužů a 35,1 % u žen.

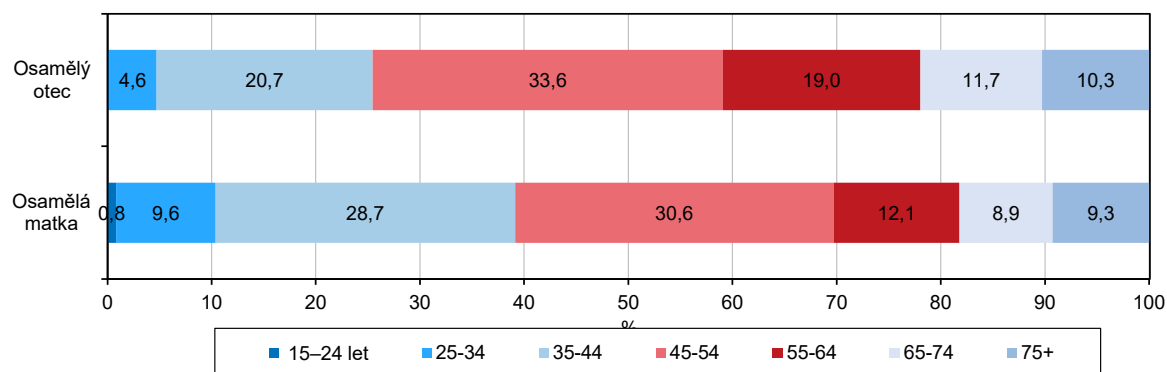
Kartogram 6.1 Úplné rodiny v městských částech hl. m. Prahy

Rozmístění úplných rodin v městských částech Prahy v zásadě kopírovalo dělení na venkovské a městské části. Většina městských částí centra a kompaktního města měla nižší podíl úplných rodin a naopak v okrajových částech Prahy měly úplné rodiny vyšší zastoupení. Nejvyšší podíl úplných rodin na celku všech domácností městské části byl v městských částech Praha-Křeslice (68,0 %), Praha-Benice (63,8 %) a Praha-Březiněves (60,4 %). Naopak nejmenší podíl úplných rodin jsme pozorovali v MČ Praha 1 (26,2 %), Praha 2 (30,0 %) a Praha 3 (31,5 %). Nejčastější hodnotou byl 49,5% podíl úplných rodin na domácnostech, který se vyskytl například v MČ Praha-Velká Chuchle, Praha-Troja nebo Praha-Štěrboholy.

Neúplné rodiny jsou rodiny, na které se v poslední době, zvláště během omezení způsobených epidemií covid-19, upřela pozornost veřejnosti. Patří sem jak osamělé ženy, tak osamělí otcové, kteří v domácnosti žijí se závislými dětmi nebo s nezávislými dětmi. Nezávislým dítětem je dítě 26leté a starší, které je zahrnuto mezi pracovní sílu a není v postavení dítěte.

Graf 6.9 Neúplné rodiny podle věku rodiče v hl. m. Praze (hospodářící domácnosti tvořené 1 rodinou)

Neúplných rodin žilo v Praze 63,5 tisíce, z toho v 54,6 tisíci z nich byla v čele osamělá matka, v 8,9 tisíci pak osamělý otec. Osamělých matek bylo 6 krát více než osamělých otců. Otcové v čele neúplných rodin byli většinou ve věku 45-54 let (bylo jich 33,6 %) a ve věku 35-44 let (20,7 % z neúplných rodin v čele s otcem). Matky v čele neúplných rodin se také rekrutovaly nejčastěji z věkové skupiny 45-54 let (30,6 %) a 35-44 let (28,7 %). Výrazně více osamělých otců v čele neúplných rodin bylo ve věku 55 a více let (40,9 %) než je tomu u osamělých matek ve stejném věku (30,3 %). Celkově jsme zaznamenali, že věková struktura osamělých matek byla výrazně mladší než u osamělých otců.

V absolutních hodnotách žilo více neúplných rodin ve Středočeském kraji (66,1 tisíc) než v Praze a hned po Praze jich bylo nejvíce v Moravskoslezském (58,5 tisíc) a Jihomoravském kraji (56,4 tisíc). Co se týče podílu neúplných rodin na všech domácnostech celkem, tak v Praze tvořily téměř 20 % domácností neúplné rodiny, více to bylo jen v Karlovarském a Ústeckém kraji (21 % shodně). Nejmenší podíl neúplných rodin mezi všemi domácnostmi byl v Kraji Vysočina (16 %), na východě Čech v krajích Královéhradecký a Pardubický (oba 17 %) a v Plzeňském kraji (také 17 %). Rozdíly mezi kraji však nebyly velké.

Tab. 6.2.5 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí, věku a rodinného stavu rodiče v hl. m. Praze

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	8 940	3 828	3 547	1 565	54 572	20 794	22 610	11 168
v tom podle věku rodiče:								
15–24 let	13	0	13	0	448	0	359	89
25–34 let	410	0	324	86	5 230	4	3 674	1 552
35–44 let	1 854	82	1 155	617	15 678	637	9 050	5 991
45–54 let	3 005	841	1 441	723	16 694	4 981	8 311	3 402
55–64 let	1 696	1 062	509	125	6 595	5 273	1 190	132
65–74 let	1 043	933	97	13	4 871	4 846	23	2
75 let a více	919	910	8	1	5 056	5 053	3	0
z toho podle rodinného stavu rodiče:								
svobodní, svobodné	1 492	148	1 016	328	14 691	1 366	9 724	3 601
ženatí, vdané	2 418	748	1 025	645	8 398	1 905	3 613	2 880
rozvedení	3 432	1 609	1 324	499	23 143	10 230	8 532	4 381
ovdovělí	1 553	1 307	159	87	8 146	7 208	659	279
nezjištěno	43	15	23	5	163	82	60	21

Nejvíce osamělých otců bylo ve věku 45-54 let (3 tisíce, 33,6 %). Z toho téměř polovina žila s jedním závislým dítětem, více než jedna čtvrtina s nezávislým dítětem a méně než 1/4 se dvěma a více závislými dětmi. Osamělých otců ve věku 35-44 let bylo celkem v Praze 1,9 tisíc, z toho 62 % těchto otců žilo s jedním závislým dítětem. Třetí nejčastější skupinu neúplných rodin otců představovali muži ve věku 55-64 let. Těch bylo 1,7 tisíc a většinou (z 63 %) bydleli s nezávislými dětmi.

Mezi osamělými matkami naopak převládaly matky ve věku 45-54 let (16,7 tisíc, 31 %). Matek ve věku 35-44 let byl podobný počet (15,7 tisíc, 29 %). Polovina osamělých matek ve věku 45-54 let žila s jedním závislým dítětem, 20 % pak se dvěma a více závislými dětmi. U matek mladších, ve věku 35-44 let, jedno dítě bylo přítomno dokonce v 58 % těchto domácností a dvě děti byly v 38 % domácností osamělých matek v tomto věku.

Co se týče rodinného stavu, tak nejčastěji zastoupenou skupinou mezi osamělými matkami v Praze byla žena rozvedená s jedním nezávislým dítětem a dále žena svobodná s jedním závislým dítětem. U mužů nastala trochu jiná situace. Nejčastějším typem neúplné rodiny byl také osamělý otec, rozvedený s jedním nezávislým dítětem a dále muž ženatý s jedním závislým dítětem.

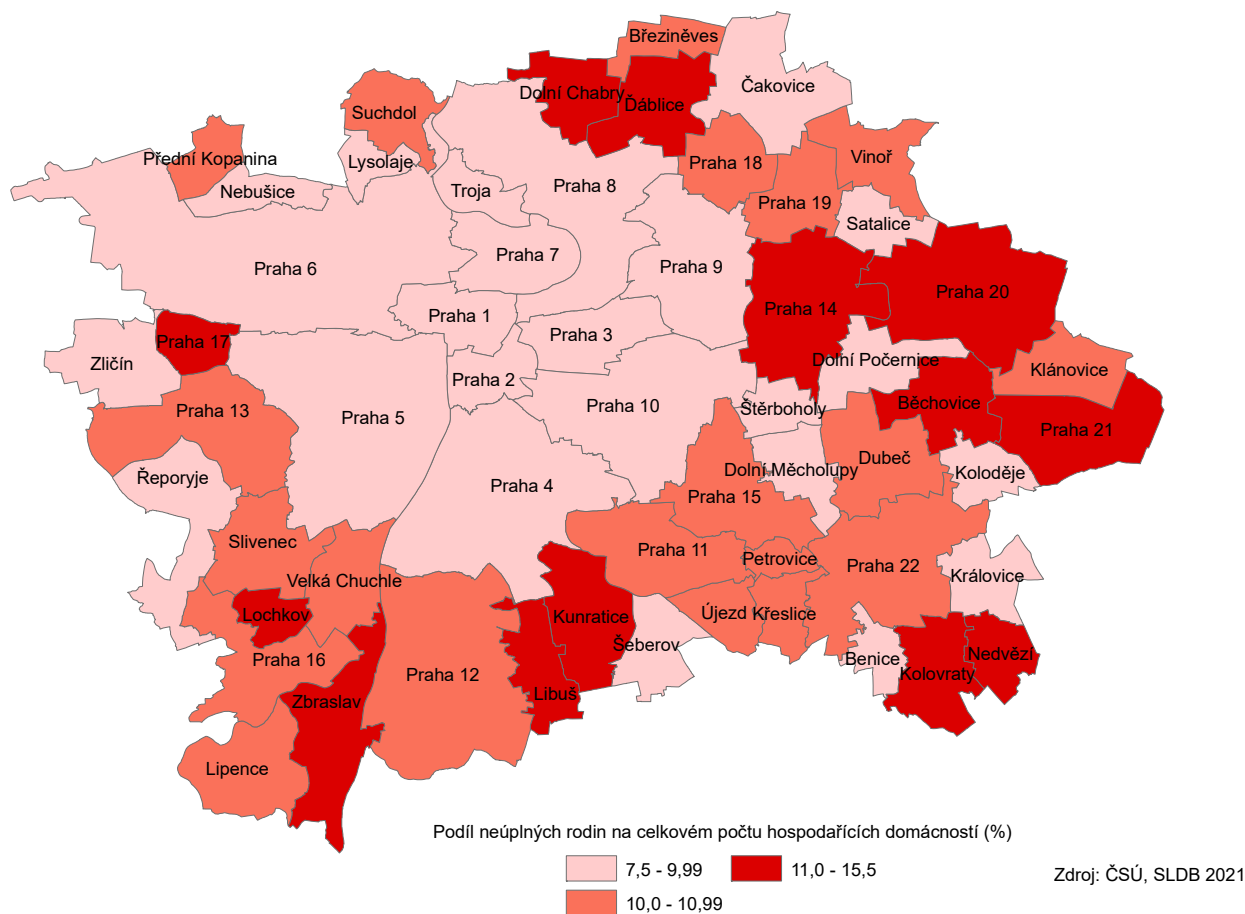
Tab. 6.2.6 Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou podle počtu závislých dětí a ekonomické aktivity rodiče v hl. m. Praze

	Osamělý otec	v tom s počtem závislých dětí			Osamělá matka	v tom s počtem závislých dětí		
		0	1	2 a více		0	1	2 a více
Neúplné rodiny	8 940	3 828	3 547	1 565	54 572	20 794	22 610	11 168
v tom podle ekonomické aktivity rodiče:				0				0
zaměstnaní	6 692	2 134	3 124	1 434	37 480	10 909	17 999	8 572
v tom podle postavení v zaměstnání:				0				0
zaměstnanci	4 243	1 303	1 992	948	29 226	8 512	14 006	6 708
zaměstnavatelé	77	26	31	20	224	77	89	58
osoby pracující na vlastní účet	1 803	582	850	371	5 501	1 410	2 774	1 317
nezjištěno	569	223	251	95	2 529	910	1 130	489
nezaměstnaní	222	79	109	34	2 267	486	1 215	566
osoby mimo pracovní sílu	1 768	1 575	154	39	13 243	9 269	2 515	1 459
nezjištěno	258	40	160	58	1 582	130	881	571

Také u neúplných rodin byla zjišťována ekonomická aktivita mužů a žen v čele těchto domácností. V následujícím textu se tedy podíváme, jak byli osamělí muži a ženy zapojeni do trhu práce. Hodnotíme pouze osoby, u nichž byla zjištěna jejich ekonomická aktivita, osoby, u kterých nemáme informaci, zda jsou nebo nejsou ekonomicky aktivní, nehodnotíme. U celkem 3 % osamělých otců a osamělých matek nemáme informaci o jejich ekonomické aktivitě.

Většina osamělých otců byla zaměstnaných (77 % těchto otců) v postavení zaměstnanci (69 % ze zaměstnaných osamělých otců). Významnou skupinu těchto otců představovaly osoby pracující na vlastní účet (samostatní podnikatelé) – bylo jich 29 % ze všech zaměstnaných. U osamělých žen bylo také nejvíce žen zaměstnaných (71 % těchto žen) a ve větší míře než u mužů se nacházelo v postavení zaměstnanců. 84 % těchto žen bylo v zaměstnaneckém poměru a pouze 16 % podnikalo na vlastní účet.

Mezi osamělými matkami byl větší podíl osob mimo pracovní sílu, než mezi osamělými muži a také se zde vyskytovala mírně zvýšená nezaměstnanost než mezi muži. Výrazné rozdíly byly u neúplných rodin, které neměly závislé děti, a těch, které měly závislé děti. U rodin s osamělým otcem v čele žijícím s nezávislým dítětem byl významnější podíl otců, kteří byli zařazeni mimo pracovní sílu. Celkem 42 % osamělých otců nebylo zařazeno mezi pracovní sílu. Naopak u osamělých otců se závislými dětmi bylo těchto osob malé zastoupení (cca 4 %). U osamělých matek nastala trochu jiná situace. Zaznamenali jsme vyšší zastoupení osamělých matek s nezávislým dítětem zařazených mimo pracovní sílu (45 %). A také u matek se závislými dětmi bylo větší zastoupení těch, které nepředstavovaly pracovní sílu (tzn. nejsou zaměstnané a ani nezaměstnané) – těch je zhruba 13 %.

Kartogram 6.2 Neúplné rodiny v městských částech hl. m. Prahy

Rozdíly v zastoupení neúplných rodin nejsou mezi městskými částmi příliš velké. Na rozdíl od zastoupení úplných rodin, kde se jejich podíl v městských částech pohyboval od 26 až do 68 %, mělo v městských částech zastoupení neúplných rodin menší rozptýl. Nejvyšší podíl neúplných rodin byl v městské části Praha-Lochkov (15,2 %) a Praha-Nedvězí (14,6 %), následovala Praha-Běchovice (12,3 %). Naopak nejnižším podílem neúplných rodin na celku domácností se vyznačovala MČ Praha-Benice (7,6 %), Praha-Řeporyje a Praha-Troja (shodně 7,7 %). Nejčastěji se vyskytoval shodně podíl 10,8 % a 9,3 %, který jsme mohli zaznamenat například v MČ Praha 13 a Praha 11, nebo v MČ Praha 6 nebo Praha-Lysolaje.

Kapitulu o rodinných domácnostech uzavíráme způsobem jejich bydlení. Hodnotíme jak domácnosti tvořené 1 rodinou (osoby žijící v manželstvích nebo ve faktických manželstvích bez nebo se (závislými) dětmi, osamělé otce a matky s dětmi nebo bez dětí), tak domácnosti tvořené 2 a více rodinami.

Bydlení domácností podle právního důvodu užívání bytu hodnotíme pouze u domácností, kde bylo zjištěno, jakým způsobem bydlí. Tzn. v textu používáme relativní hodnoty (%) vypočítané ze zjištěných údajů. Nejistota právního důvodu užívání bytu byla poměrně nízká – u 3 % rodinných domácností nebyla informace o důvodu užívání bytu. U neúplných rodin s jedním, nebo 2 a více dětmi, byla nejistota vyšší (11, resp. 14 %).

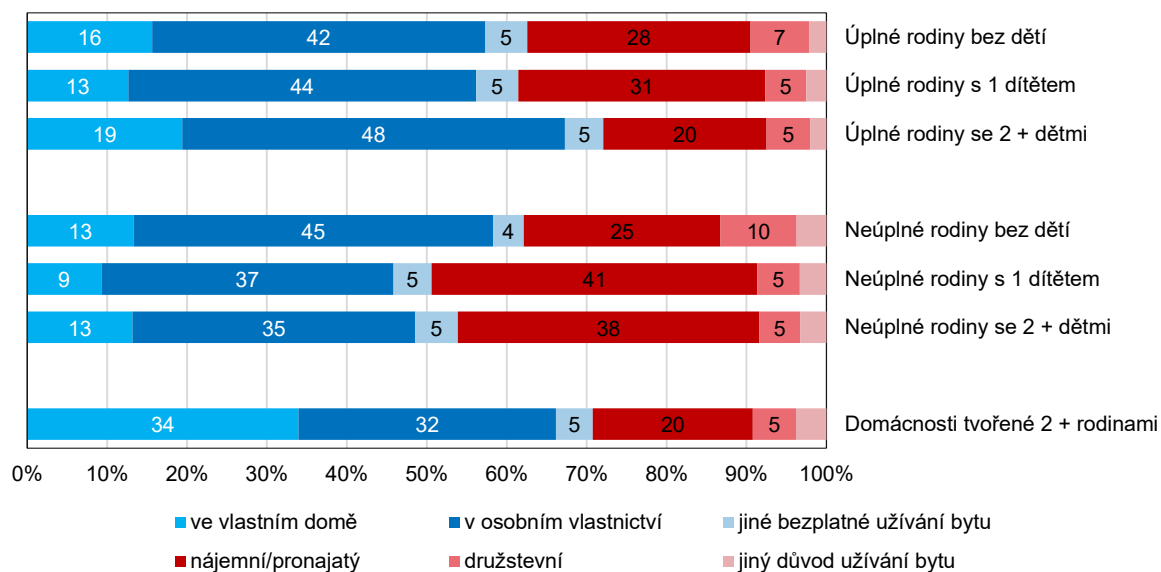
Rodinné domácnosti využívaly jako nejčastější formu užívání bytu osobní vlastnictví (43 % z rodinných domácností bydlících v bytech). Dále byty v nájmu nebo pronájmu (28 %) a ve vlastním domě (těch bylo 15 %). V družstevních bytech žilo 7 % rodinných domácností. Jiné bezplatné užívání bytu využívalo 5 % rodinných domácností a 2 % domácností bydlelo v bytech s jiným právním důvodem užívání. Nejčastějším typem bydlení rodinných domácností bylo tedy vlastnické a nájemní bydlení, přičemž způsob bydlení se lišil zejména s ohledem na to, zda v domácnosti byly nebo nebyly závislé děti. Velké rodinné domácnosti s 2 a více rodinami bydlely výrazně jinak než ostatní typy domácností.

Tab. 6.2.7 Rodinné domácnosti podle typu domácnosti a právního důvodu užívání a velikosti bytu v hl. m. Praze

	Celkem	v tom hospodařící domácnosti tvořené								2 a více rodinami
		1 rodinou								
		úplné rodiny				neúplné rodiny				
		celkem	s počtem závislých dětí			celkem	s počtem závislých dětí			
0	1		2 a více	0	1		2 a více			
Rodinné domácnosti	328 604	260 252	146 641	52 091	61 520	63 512	24 622	26 157	12 733	4 840
z toho bydlící v bytech	326 074	258 816	145 627	51 870	61 319	62 448	24 403	25 572	12 473	4 810
z toho podle právního důvodu užívání bytu:										
ve vlastním domě	48 739	40 431	22 371	6 425	11 635	6 704	3 167	2 116	1 421	1 604
v osobním vlastnictví	134 753	110 393	59 583	22 091	28 719	22 839	10 687	8 339	3 813	1 521
jiné bezplatné užívání bytu	15 877	13 079	7 532	2 680	2 867	2 580	915	1 093	572	218
nájemní/pronajatý	88 037	67 881	39 951	15 679	12 251	19 211	5 848	9 298	4 065	945
družstevní	20 616	16 332	10 453	2 612	3 267	4 029	2 265	1 207	557	255
jiný důvod užívání bytu	7 797	5 612	3 119	1 277	1 216	2 005	891	764	350	180
nezjištěno	10 255	5 088	2 618	1 106	1 364	5 080	630	2 755	1 695	87
z toho podle počtu obytných místností bytu:										
1	7 225	5 550	4 746	605	199	1 641	595	925	121	34
2	55 795	43 574	30 016	9 220	4 338	11 916	4 139	6 076	1 701	305
3	95 020	76 697	38 695	18 175	19 827	17 371	6 611	7 309	3 451	952
4	99 327	80 265	44 566	14 796	20 903	17 549	8 364	5 795	3 390	1 513
5 a více	58 866	47 962	25 151	8 033	14 778	8 998	4 116	2 753	2 129	1 906
z toho bydlící mimo byty	1 344	625	365	128	132	692	140	387	165	27

Úplné rodiny s 2 a více dětmi bydlely častěji v osobním vlastnictví (48 %) než ostatní úplné rodiny. Bydlení ve vlastním domě bylo v úplných rodinách s dvěma a více dětmi podobně rozšířené jako bydlení v nájemních bytech (19 % resp. 20 %). V bytě ve vlastním domě žilo 34 % a v osobním vlastnictví mělo svůj domov 32 % domácností tvořených 2 a více rodinami. Družstevní bydlení využívalo 5 % těchto velkých rodin. Nájemní bydlení bylo stejně rozšířené v rodinách tvořených 2 a více rodinami, jako v rodinách úplných se dvěma a více závislými dětmi (obě shodně 20 %).

Úplné rodiny bez dětí a s jedním dítětem využívaly byty v osobním vlastnictví méně než rodiny se dvěma a více dětmi, naopak více využívaly nájemní bydlení. 44 % úplných rodin s jedním dítětem bydlelo v bytě v osobním vlastnictví, u úplných rodin bez dětí to bylo ještě o něco méně (42 %). Až 48 % úplných rodin se dvěma a více závislými dětmi využívalo byty v osobním vlastnictví. 31 % úplných rodin s jedním dítětem bydlelo v pronajatém bytě, u úplných rodin bez dětí to bylo 28 %.

Graf 6.10 Rodinné domácnosti podle právního důvodu užívání bytu v hl. m. Praze

Jinak vypadala situace u neúplných rodin. Obecně se dá říci, že jich v porovnání s úplnými rodinami žilo více v nájemním a méně ve vlastnickém bydlení (v bytě v osobním vlastnictví a v bytě ve vlastním domě). Mezi neúplnými rodinami bez dětí (ty představují samostatnou matku nebo otce žijící (ho) s nezávislým dítětem) byl přitom rozšířen jiný způsob bydlení než mezi neúplnými rodinami se závislými dětmi. Neúplné rodiny bez dětí žily z větší části v bytech v osobním vlastnictví (45 % neúplných rodin bez dětí) a v bytech v pronájmu (25 %). Významná část jich také bydlela v družstevních bytech (10 %). Naopak u neúplných rodin s dětmi bylo převažující bydlení v pronájmu. 41 % neúplných rodin s jedním dítětem (tj. osamělá matka nebo otec s jedním závislým dítětem) bydlelo v nájemním bydlení, 37 % v bytě v osobním vlastnictví. U neúplných rodin s dvěma a více dětmi také převažovalo nájemní bydlení (38 %), ale bydlení v osobním vlastnictví zaostávalo jen mírně (35 % neúplných rodin s dvěma a více dětmi takto žilo).

Při pohledu na velikost bytu, měřenou počtem obytných místností, je zřejmé, že počet obytných místností přímo souvisí s velikostí rodiny a počtem dětí (i když ne vždy platí, že čím je rodina menší, tím má menší byt). Zkráceně řečeno, čtyřčlenná rodina se stěží vejde do bytu s 1 obytnou místností.

Nejčastěji tak úplné rodiny se dvěma a více závislými dětmi a úplná rodina s jedním závislým dítětem bydlely v bytech se 3 a 4 obytnými místnostmi (66 %, resp. 64 % z daného typu domácností). 57 % úplných rodin bez dětí pak žilo v takto velkých bytech. Neúplná rodina se dvěma dětmi obývala nejčastěji byty se 3 a 4 obytnými místnostmi (55 %), naopak neúplná rodina s jedním dítětem bydlela nejčastěji v bytech se 2 a 3 obytnými místnostmi (52 %). Neúplná rodina bez závislých dětí žila nejčastěji spíše ve větších bytech: 61 % těchto domácností využívalo byty se 3 a 4 obytnými místnostmi.

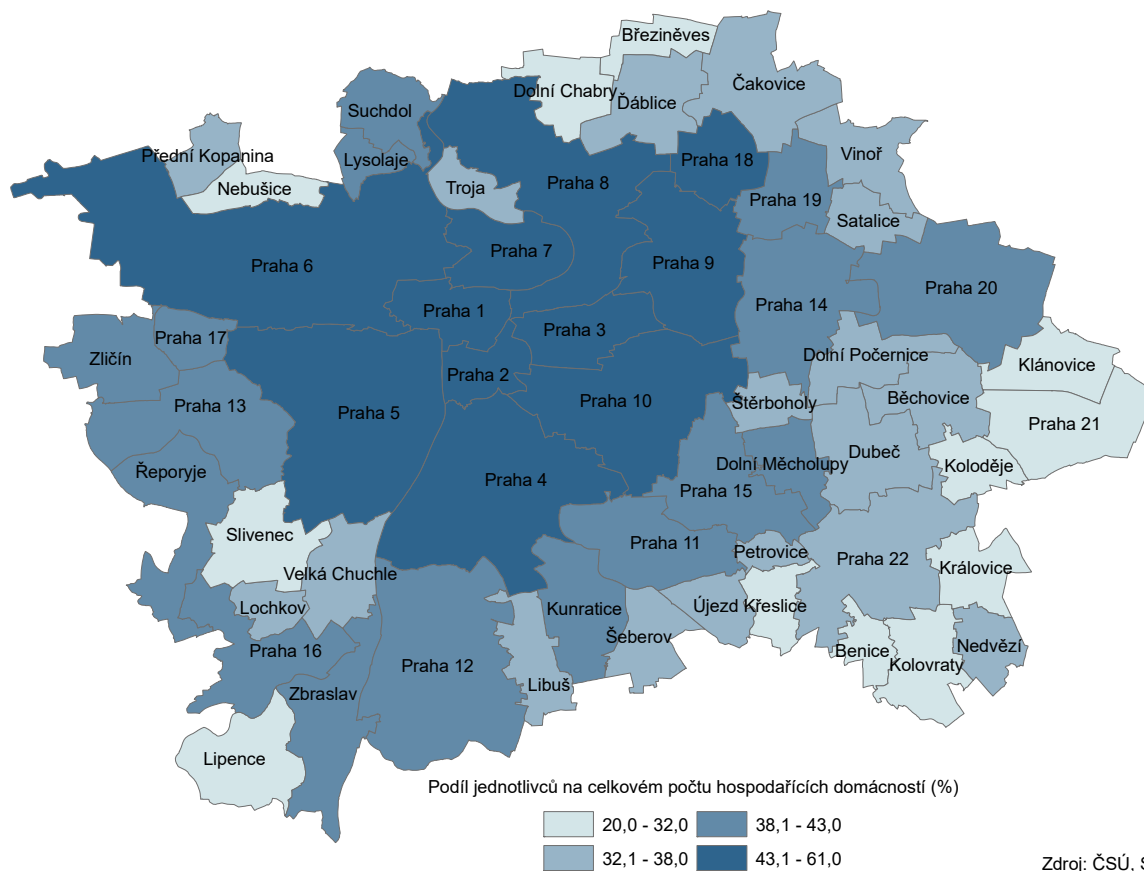
6.3 Domácnosti jednotlivců

Domácnosti jednotlivců jsou početně významnou skupinou, která v Praze **představovala 47 % všech domácností**. Domácností jednotlivců jsou jednotlivé osoby, které samostatně hospodaří a ve většině případů i bydlí v samostatném bytě. Typickým příkladem domácnosti jednotlivce je žena seniorka, avšak tyto domácnosti jsou různorodé. Domácností jednotlivce může být jak svobodný muž ve věku 30 let, tak rozvedená žena ve věku 50 let.

V Praze jsou domácnosti jednotlivců tradičně významně zastoupeny. Ve Sčítání 2021 jsme napočítali **celkem 308 279 domácností jednotlivců**, před deseti lety, ve Sčítání 2011 jich bylo 225 802. Tento nárůst je však také způsoben všeobecným nárůstem počtu obyvatel v Praze. Podíl domácností jednotlivců na celkovém počtu domácností v roce 2021 byl 47 %, v roce 2011 pak 39 %. Významnou část domácností tvořili v roce

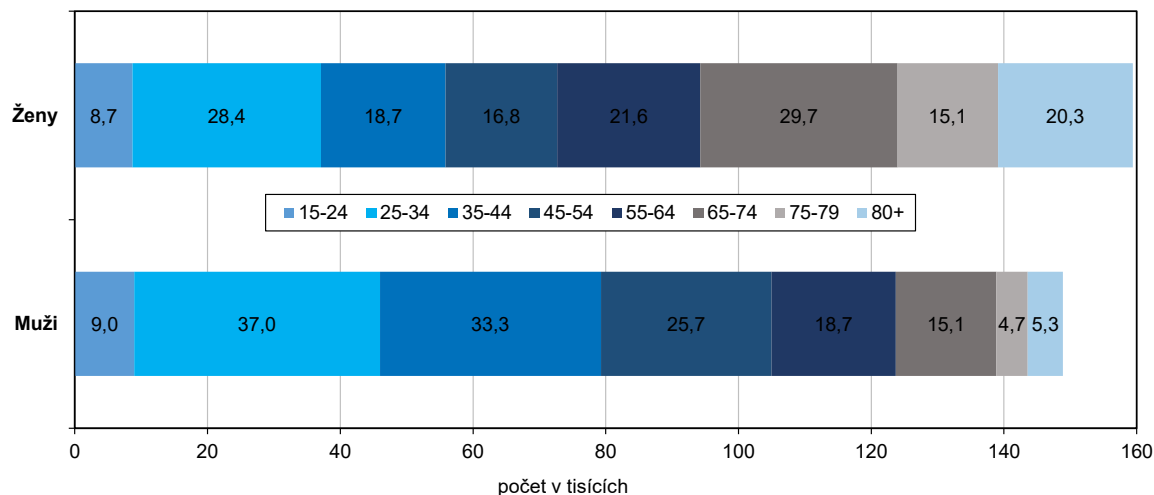
2021 jednotlivci ještě v Karlovarském a Ústeckém kraji, kde představovali 44 % respektive 42 % domácností. V Moravskoslezském a Libereckém kraji pak 40 % domácností. Nejnižší zastoupení domácností jednotlivců mezi kraji bylo v Kraji Vysočina (33 %) a ve Středočeském a Zlínském kraji (35 %).

Kartogram 6.3 Domácnosti jednotlivců v městských částech hl. m. Prahy

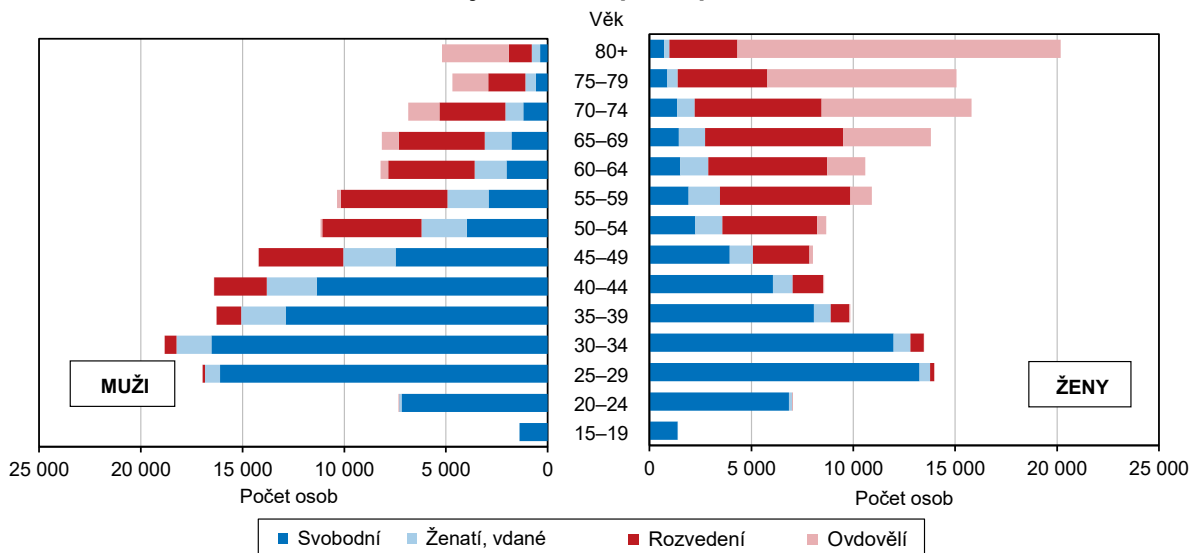
Rozdíly v zastoupení domácností jednotlivců v městských částech Prahy byly poměrně výrazné. Zastoupení jednotlivců se pohybovalo od 20,0 % v MČ Praha-Křeslice po 60,5 % v MČ Praha 1. Dalšími městskými částmi s významným zastoupením jednotlivců na celkovém počtu domácností byly Praha 2 (56,4 %), Praha 3 (55,5 %) a Praha 7 (53,1 %). Naopak nejméně se jich vyskytovalo v městských částech Praha-Křeslice (20,0 %), Praha-Benice (24,8 %), Praha-Březiněves (26,2 %) a Praha-Slivenec (27,9 %).

Většinu domácností jednotlivců tvořily ženy, kterých bylo 159,4 tisíc, tedy o 7 % více než mužů (těch bylo 148,9 tisíc). Většinu domácností jednotlivců mužů tvořily osoby ve věku 25-34 let (25 %) a ve věku 35-44 let (22 %). Nejméně jednotlivců mužů představovali muži-senioři. Muži ve věku 75-79 let tvořili 3 % domácností jednotlivců mužů a muži v nejstarší věkové kategorii 80 a více let pak 4 % těchto domácností.

Graf 6.11 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v hl. m. Praze

Většina domácností jednotlivců žen se rekrutovala z populace žen-seniorek. Nejvyšší zastoupení měly ženy ve věku 65-74 let (19 %) a poté ženy mladé ve věku 25-34 let (18 %). Třetí nejčastěji zastoupená skupina byly ženy ve věku mezi 55 a 64 lety (14 %), podobné zastoupení měly pak opět starší ženy ve věku 80 a více let (13 %).

Specifické bylo pak rozložení domácností jednotlivců podle jejich rodinného stavu, kdy mezi mladými, kteří žili sami v domácnosti, převažovaly svobodné ženy a svobodní muži, naopak mezi jednotlivci seniory převažovaly ovdovělé ženy. Ovdovělých mužů ve věku 80 a více let bylo téměř stejně jako rozvedených stejně starých žen. A naopak ovdovělých žen 80 letých a starších je téměř 5 krát více než ovdovělých mužů v tomto věku.

Graf 6.12 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví a rodinného stavu v hl. m. Praze

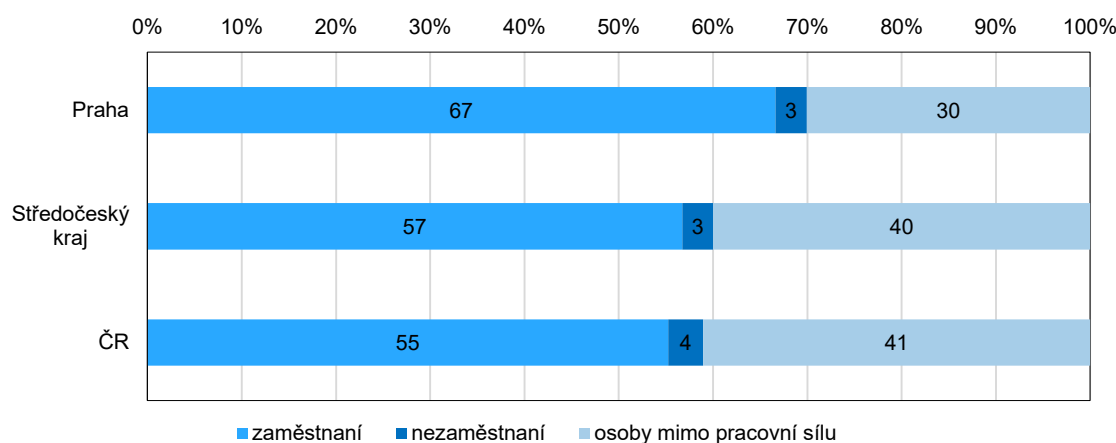
Zajímavé je sledovat **svobodné domácnosti jednotlivců**. Mezi ženami ve věku 80 a více let bylo dvakrát více svobodných než mezi muži ve stejném věku. Podobně, ve věku 75 až 79 let se mezi ženami vyskytovalo o polovinu více svobodných než mezi stejně starými muži. Ve věku 25 až 49 let byla většina domácností jednotlivců tvořena svobodnými, i když mužů bylo početně více než žen. Ve věku 50 až 54 let byla většina domácností tvořena rozvedenými ženami a rozvedenými muži. Svobodných mužů v tomto věku bylo téměř dvakrát více než svobodných žen. Svobodné ženy ve věku 60 až 74 let tvořily zhruba 11 % takto starých žen v domácnostech jednotlivců. Svobodných mužů-jednotlivců bylo více, cca 21 % mužů byla ve věku 60-74 let. Skutečnost, že tyto osoby byly svobodné, nevylučuje, že žily s někým ve vztahu.

Tab. 6.3.1 Domácnosti jednotlivců podle způsobu bydlení a podle ekonomické aktivity a postavení v zaměstnání v hl. m. Praze

	Celkem	v tom podle způsobu bydlení			
		bydlící v bytech	v tom bydlící		bydlící mimo byty
			samostatně v bytě	v bytě s další hospodařící domácností	
Domácnosti jednotlivců	308 279	296 669	275 733	20 936	11 610
v tom podle ekonomické aktivity:					
zaměstnaní	195 793	190 745	175 684	15 061	5 048
v tom podle postavení v zaměstnání:					
zaměstnanci	135 095	132 037	122 192	9 845	3 058
zaměstnavatelé	956	927	887	40	29
pracující na vlastní účet	38 684	37 601	34 954	2 647	1 083
nezjištěno	21 058	20 180	17 651	2 529	878
nezaměstnaní	9 772	8 512	7 746	766	1 260
osoby mimo pracovní sílu	88 363	86 647	81 621	5 026	1 716
z toho nepracující důchodci	79 076	77 942	74 336	3 606	1 134
nezjištěno	14 351	10 765	10 682	83	3 586

Domácnosti jednotlivců bydlely většinou v bytech (96 % z jejich celkového počtu). Stále bylo však v Praze cca 11,6 tisíc domácností bydlících mimo byty (4 %). Samostatně v bytě bydlelo 89 % domácností jednotlivců a s další domácností žilo 7 % jednotlivců. Z celkového počtu 308,2 tisíc domácností jednotlivců jich bylo 195,8 tisíc zaměstnaných (67 %) a 9,8 tisíc nezaměstnaných (3 %). 30 % nebylo započítáno mezi pracovní sílu a nepředstavovaly tedy ani zaměstnané ani nezaměstnané (v terminologii minulého sčítání byli označováni jako ekonomicky neaktivní). Nepracující důchodci byli mezi všemi jednotlivci tvořícími jednu domácnost zastoupeni 27 %. U všech domácností jednotlivců jsme údaje počítali pouze z osob, které uvedly svou ekonomickou aktivitu. Naopak, u 5 % domácností jednotlivců nebyla ekonomická aktivita uvedena.

Graf 6.13 Domácnosti jednotlivců podle ekonomické aktivity v Praze, Středočeském kraji a ČR ¹⁾

¹⁾ ze zjištěných hodnot

Při porovnání se Středočeským krajem a s celou republikou vycházíme opět z údajů o osobách, které svou aktivitu uvedly. Oproti Praze byl v domácnostech jednotlivců ve Středočeském kraji menší podíl zaměstnaných (o 10 p. b.). Podobné zastoupení zaměstnaných bylo i v ČR celkem (55 %). Naopak větší byl ve Středočeském kraji a v celé ČR podíl osob mimo pracovní sílu. Mezi jednotlivci ve Středočeském kraji bylo 40 % osob, které nebyly zahrnuty do pracovní síly (v ČR to bylo ještě o 1 p. b. více). Nepracující důchodci tvořili v Praze 27 % jednotlivců se zjištěnou ekonomickou aktivitou. Ve Středočeském kraji a ČR bylo zastoupení nepracujících důchodců ještě vyšší (38 % resp. 39 %). Nezištěná ekonomická aktivita byla v Praze u 5 % domácností jednotlivců, u Středočeského kraje a ČR shodně po 4 %.

Mezi pražskými jednotlivci, kteří bydleli samostatně v bytě, bylo méně zaměstnaných a nezaměstnaných, a více osob mimo pracovní sílu a nepracujících důchodců než mezi jednotlivci, kteří bydleli v bytě s další domácností. Skupina jednotlivců, kteří žili mimo byty, byla odlišná. Vyskytovalo se mezi nimi méně zaměstnaných (43 % z počtu domácností jednotlivců bydlících mimo byty) a více nezaměstnaných (11 %) než mezi jednotlivci bydlícími v bytech.

6.4 Vícečlenné nerodinné domácnosti

Vícečlenné nerodinné domácnosti jsou skupinou velmi různorodou: mohou to být prarodič bydlící s vnoučaty, spolubydlící studenti nebo kamarádi sdílející své výdaje a tvořící tak jednu domácnost a další skupiny osob jako například osoby bydlící spolu z pracovních důvodů a sdílející své výdaje na domácnost.

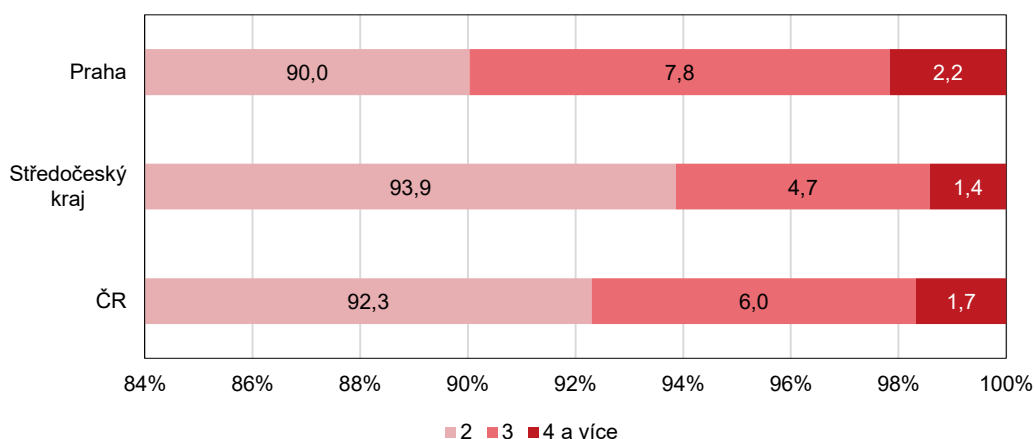
Takových domácností žilo v Praze 21,1 tisíc a tvořily tak pouze 3,2 % všech hospodařících domácností v Praze. Dalším krajem, kde se tento typ domácností, stejně jako v Praze vyskytoval ve větším měřítku, byl Jihomoravský kraj, kde tvořily 2,1 % domácností. V ostatních krajích jejich podíl nedosahoval ani 2 %. Vzhledem k vyššímu zastoupení v těchto dvou krajích s významnými centry pracovních příležitostí, lze předpokládat, že byly tyto domácnosti tvořeny ve větší míře spolubydlícími studenty i osobami sdílejícími stejnou domácnost z pracovních důvodů.

Tab. 6.4.1 Vícečlenné nerodinné domácnosti podle počtu členů a počtu osob zařazených mezi pracovní sílu v hl. m. Praze

	Celkem	v tom s počtem členů				Počet členů hospodařících domácností celkem	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
		2	3	4	5 a více		
Vícečlenné nerodinné domácnosti	21 118	19 013	1 648	326	131	45 067	2,13
z toho domácnosti prarodičů s vnoučaty	1 156	1 024	110	18	4	2 470	2,14
v tom s počtem osob zařazených mezi pracovní sílu:							
0	1 486	1 324	124	27	11	3 187	2,14
1	3 325	3 115	175	29	6	6 902	2,08
2	14 952	14 574	335	40	3	30 328	2,03
3	1 084	x	1 014	60	10	3 332	3,07
4 a více	271	x	x	170	101	1 318	4,86

V Praze bylo 21,1 tisíc nerodinných vícečlenných domácností, z toho **většina (90 %) se skládala ze dvou osob, v 8 % těchto domácností byly tři osoby**. V případě, že se v takové domácnosti vyskytovali 2 členové, tak byli oba zařazení mezi pracovní sílu v 77 % případů. V tříčlenné domácnosti byli všichni tři zařazení mezi pracovní sílu v 62 % případů.

Graf 6.14 Vícečlenné nerodinné domácnosti podle počtu členů v Praze, Středočeském kraji a ČR

Ve Středočeském kraji byla mezi vícečlennými nerodinnými domácnostmi většina těch o dvou členech, stejně tak v Praze i v ČR celkem. V Praze se však vyskytovalo výrazně více domácností, které měly členů více než dva. 3 členy měla v Praze takováto domácnost v téměř 8 % případů a 4 a více členů měla v 2 % případů. Ve Středočeském kraji a ČR celkem byly vícečlenné nerodinné domácnosti menší, a ty, kde bylo 4 a více členů, netvořily ani 2 % těchto domácností.

7. Domy a byty

Sčítání lidu, domů a bytů 2021 podléhají všechny domy, které jsou určeny k bydlení (např. rodinné, bytové domy), ubytovací zařízení určená k bydlení (domovy důchodců, penziony pro důchodce, ubytovny, ústavy sociální péče, kláštery a konventy apod.), nebo budovy sloužící primárně k jiným účelům, ale je v nich minimálně jeden byt (např. škola s bytem).

Za obydlený dům je při sčítání 2021 považován dům, ve kterém je alespoň jeden obydlený byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou obvykle bydlící osobou.

Do sčítání spadají i neobydlené domy, kterými jsou domy určené k bydlení, ve kterých nebyla sečtena žádná osoba s obvyklým pobytem. Do počtu neobydlených domů jsou zahrnuty všechny domy s byty a všechny domy s ubytovacím zařízením bez bytu, pokud jsou určeny k bydlení. Neobydlené objekty bez bytů, příp. se zařízením sloužícím pouze ke krátkodobému ubytování (hotely, turistické ubytovny, nemocnice, apod.) nejsou do počtu neobydlených domů zahrnuty.

V domech podléhají sčítání všechny byty, ať obydlené nebo neobydlené. Obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt. Neobydlený byt je byt, ve kterém nebyla žádná osoba s obvyklým pobytem. Byty se nacházejí v rodinných a bytových domech, ale i v budovách, které nejsou primárně určené k bydlení, ale byt se zde z různých důvodů nachází.

Důležitým výsledkem všech cenzů jsou ukazatele hodnotící úroveň bydlení. Tyto ukazatele, pomocí kterých úroveň bydlení charakterizujeme, vycházejí z kombinace dat o domech a bytech, zejména o velikosti, obydlenosti, technické vybavenosti a dalších. K nejdůležitějším charakteristikám, které nám pomáhají hodnotit úroveň bydlení, zcela jistě patří řada relativních ukazatelů, jako jsou obytná plocha na byt, obytná plocha na osobu, počet osob na byt, na obytnou místnost atd. Prakticky výhradně z výsledků pravidelných cenzů máme k dispozici údaje, v nichž jsou propojeny tyto jednotlivé ukazatele úrovně bydlení s obydleností bytů a s charakteristikami domácností či osob, které v těchto bytech bydlí. V tomto komplexním pohledu lze dalšími analytickými metodami získat celou řadu podkladů pro hodnocení vývoje životní úrovně v územním členění.

7.1 Charakteristika domovního fondu

Na základě SLDB 2021 bylo k 26. 3. 2021 v Praze sečteno celkem 106 154 domů. V naprosté většině šlo o obydlené domy (98 217 domů), z nichž 62,3 % byly rodinné domy a 35 % bytové domy. Neobydlených domů pak bylo 7,5 %.

Tab. 7.1.1 Domovní fond v hl. m. Praze, Středočeském kraji a České republice

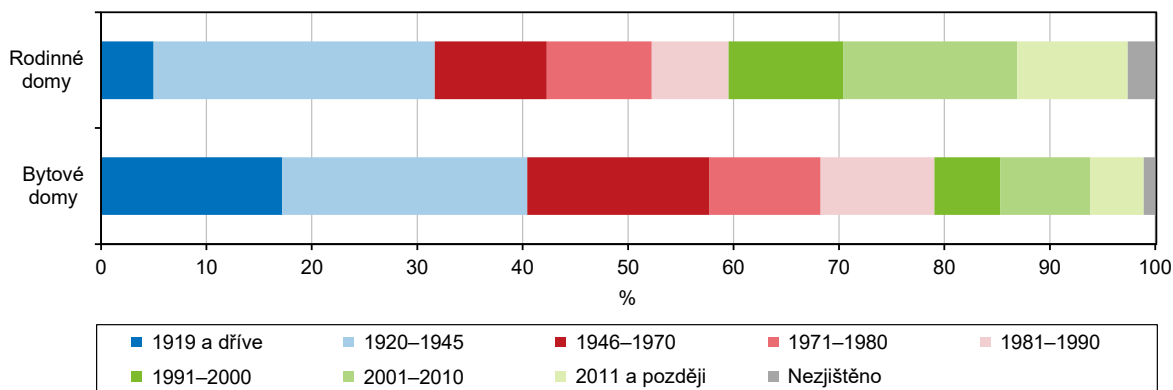
	Domy celkem	v tom								
		obydlené						neobydlené		
		celkem	v tom						celkem	%
			rodinné domy	bytové domy		ostatní budovy				
počet	%	počet	%	počet	%					
Hl. m. Praha	106 154	98 217	61 178	62,3	34 399	35,0	2 640	2,7	7 937	7,5
Středočeský kraj	398 487	331 341	306 925	92,6	19 547	5,9	4 869	1,5	67 146	16,9
Česká republika	2 317 276	1 952 668	1 709 845	87,6	207 540	10,6	35 283	1,8	364 608	15,7

Zástavba Prahy má ve srovnání s ostatními kraji specifický charakter. Tato neobvyklost je způsobena tím, že většinu území kraje tvoří městská zástavba. Z toho vyplývá složení domovního fondu, souvisí s ní míra obydlenosti domů a další charakteristiky.

V třídění podle druhu domu bylo v Praze ve srovnání s ostatními kraji i s celorepublikovým průměrem výrazně vyšší zastoupení bytových domů, kterých byla v Praze více než třetina. V ČR celkem byla bytových domů desetina (10,6 %) a v sousedním Středočeském kraji dosáhlo zastoupení bytových domů pouze 5,9 %. Oproti celorepublikové hodnotě je v Praze zvýšený i podíl ostatních budov, kterých zde bylo 2,7 % ze všech domů podléhajících sčítání. To je o 0,9 procentního bodu více než v ČR celkem a o 1,2 p. b. více, než ve Středočeském kraji.

Graf 7.1 Obydlené domy podle období výstavby nebo rekonstrukce a druhu domu v hl. m. Praze

V Praze se nachází obydlené domy s byty (97 925), jež mají různé období své výstavby. K největšímu stavebnímu rozvoji Prahy došlo v letech 1920-1945. Z této doby máme v bytovém fondu Prahy celkem 24 599 domů, což tvoří plnou čtvrtinu (25,8 %) všech obydlených budov v Praze. Druhá nejrozsáhlejší výstavba byla zaznamenána v letech 2001-2010, kdy bylo postaveno 13 367 budov (14 %). Naopak nejmenší výstavba proběhla v letech 2011 a později, kdy bylo zbudováno 8 303 budov (8,7 %), a zároveň v letech 1981-1990, kdy to bylo 8 332 budov (8,7 %). V případě obydlených rodinných domů s byty je situace obdobná. Nejvíce budov bylo vystavěno v obdobích 1920-1945 (16 335 budov, 27,4 %) a 2001-2010 (10 094 budov, 16,9 %). Nejmenší výstavba proběhla před rokem 1919 (3 040 budov, 5,1 %) a v letech 1981-1990 (4 448 budov, 7,5 %).

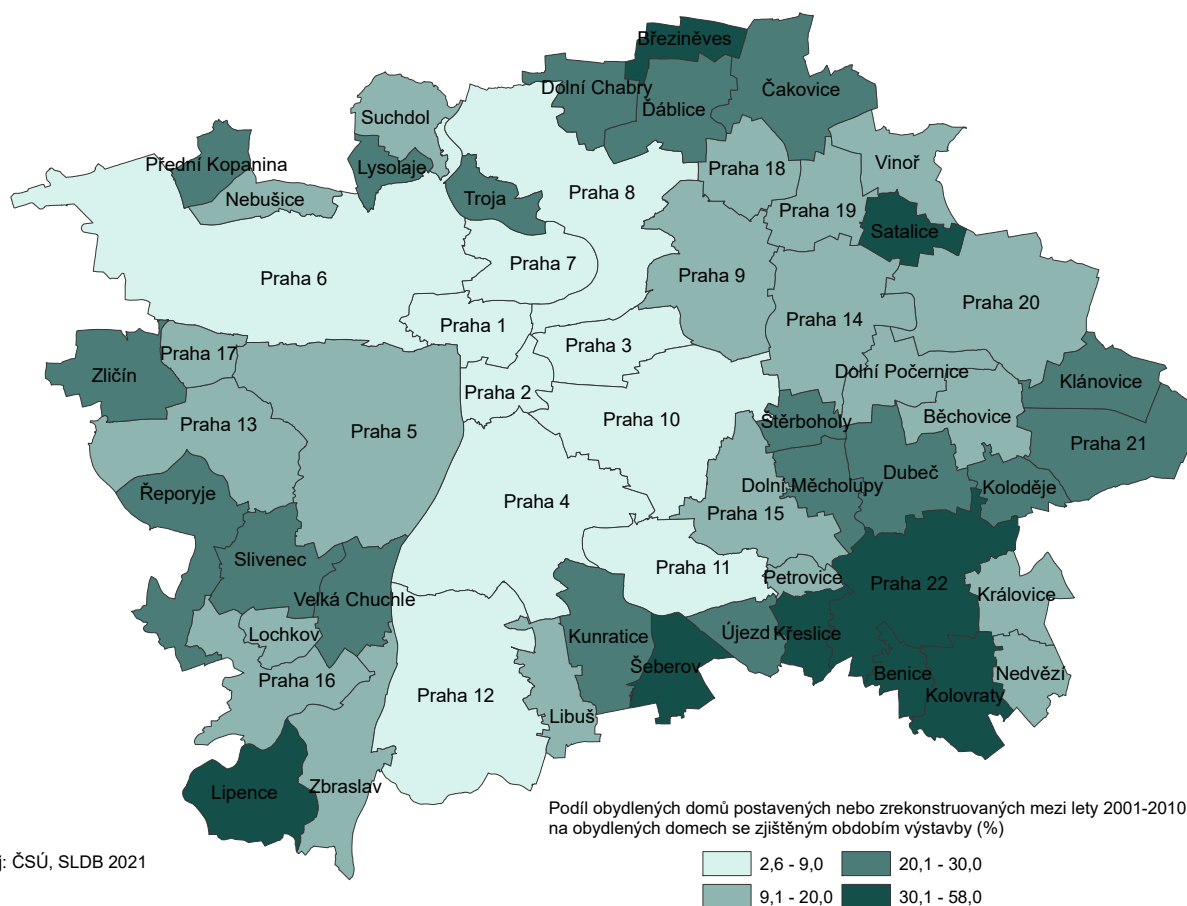
U obydlených domů s byty v bytových domech je situace trochu odlišná. Nejintenzivnější výstavba proběhla v letech 1920-1945 (7 995 budov, 23,5 %) a v letech 1946-1970 (5 950 budov, 17,5 %). Nejmenší naopak byla v letech 1991-2000 (2 167 budov, 6,4 %) a od roku 2011 (1 736 budov, 5,1 %). V období před rokem 1945 bylo celkově zbudováno 33 889 domů s byty (35,5 %). V období tzv. Třetí republiky a období komunistické vlády v letech 1946-1990 bylo celkem vystavěno 30 833 domů s byty (32,3 %). V porevolučních letech od roku 1991 bylo vystavěno 30 739 domů s byty (32,2 %). Hlavním podstatným rozdílem však je, že zatímco v prvních dvou výše zmíněných epochách byla výstavba mnohem více zaměřena i na obydlené bytové domy s byty (19 375 domů v RD na 13 905 domů v BD, respektive 17 044 domů v RD na 13 282 domů v BD), tak v případě výstavby po roce 1991 byla výstavba jednoznačně realizována zejména u obydlených rodinných domů s byty (23 160 domů v RD na 6 835 domů v BD). V případě obydlených domů s byty v ostatních budovách proběhla největší výstavba v letech 2001-2010 (341 budov, 18,3 %) a před rokem 1919, kdy to bylo 340 budov (18,3 %). Nejméně jich pak bylo postaveno v letech 1971-1980 (143 budov, 7,7 %) a od roku 2011 (170 budov, 9,1 %). Průměrné stáří obydlených domů v Praze činilo 56,7 let. U rodinných domů to pak bylo 51,4 let a u bytových domů 66 let.

Tab. 7.1.2 Obydlené domy s byty podle stáří a druhu domu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

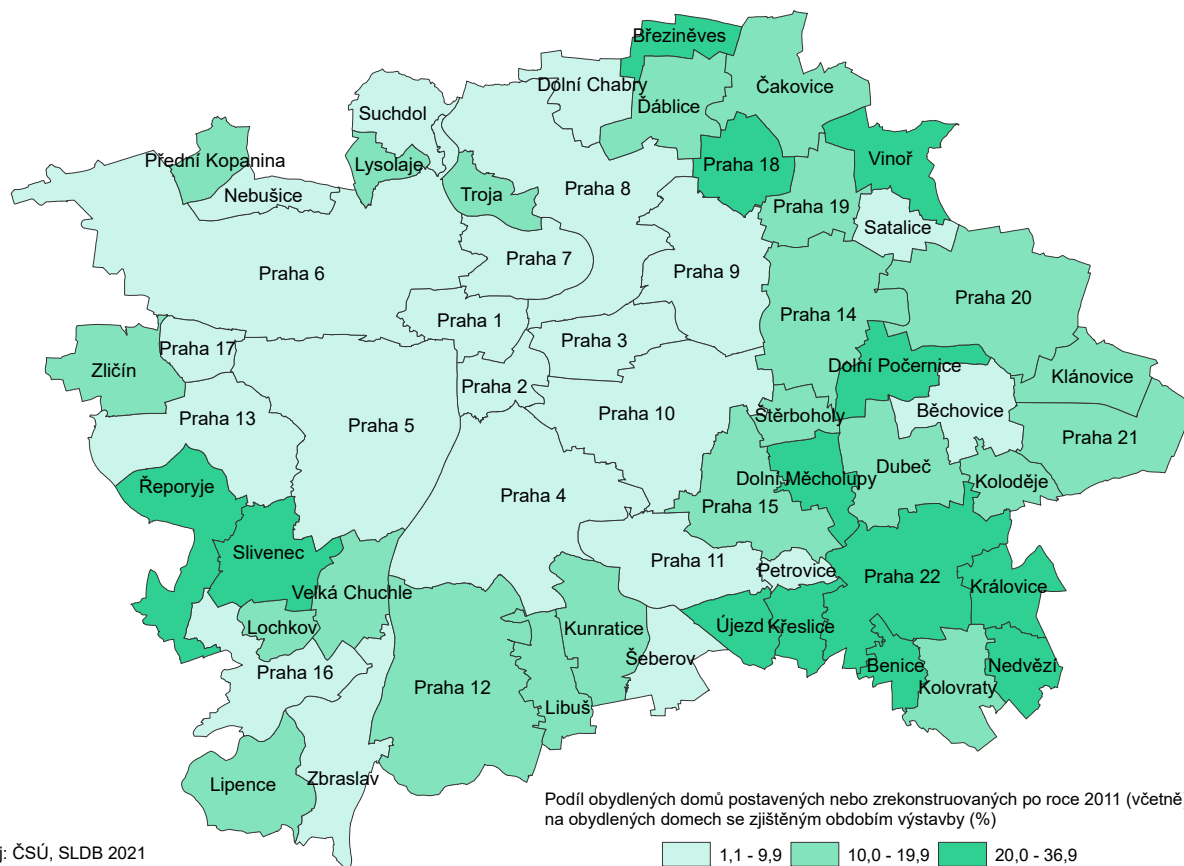
	Celkem	z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce								Průměrné stáří domů v letech
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později	
Počet										
Obydlené domy s byty	97 925	9 290	24 599	12 632	9 869	8 332	9 069	13 367	8 303	56,7
v tom:										
v rodinných domech	61 178	3 040	16 335	6 491	6 105	4 448	6 669	10 094	6 397	51,4
v bytových domech	34 399	5 910	7 995	5 950	3 621	3 711	2 167	2 932	1 736	66,0
v ostatních budovách	2 348	340	269	191	143	173	233	341	170	56,4
%										
Obydlené domy s byty	100,0	9,7	25,8	13,2	10,3	8,7	9,5	14,0	8,7	x
v tom:										
v rodinných domech	100,0	5,1	27,4	10,9	10,2	7,5	11,2	16,9	10,7	x
v bytových domech	100,0	17,4	23,5	17,5	10,6	10,9	6,4	8,6	5,1	x
v ostatních budovách	100,0	18,3	14,5	10,3	7,7	9,3	12,5	18,3	9,1	x

Kartogram 7.1 Obydlené domy s obdobím výstavby nebo rekonstrukce mezi lety 2001-2010 v městských částech hl. m. Prahy

Nejvyšší procentuální podíly obydlých domů postavených nebo zrekonstruovaných v letech 2001-2010 můžeme v Praze najít v městských částech Praha-Křeslice (57,8 %), Praha-Satalice (44,6 %), Praha-Šeberov (38,2 %) a dalších okrajových částech Prahy. Naopak nejméně jich najdeme v historických částech Prahy, jako jsou Praha 1 (2,7 %), Praha 2 (3,5 %) a Praha 3 (4,4 %).

Kartogram 7.2 Obydlené domy s obdobím výstavby nebo rekonstrukce po roce 2011 v městských částech hl. m. Prahy

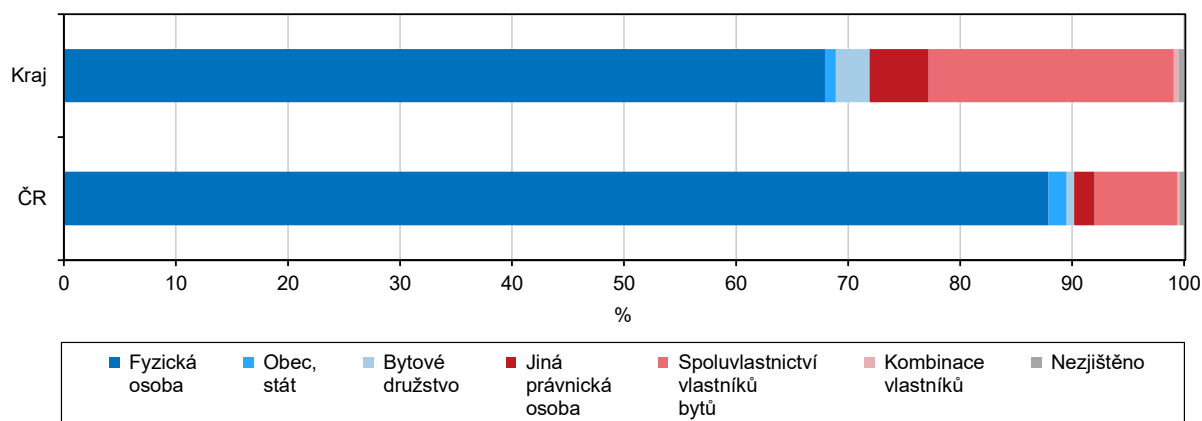
V případě obydlých domů postavených nebo zrekonstruovaných po roce 2011 je situace podobná. Největší podíly připadaly na periferní městské části, jako jsou Praha-Březiněves (36,8 %), Praha-Královice (31,8 %), Praha-Řeporyje (25,0 %) a další okrajové městské části. Nejmenší podíly byly zaznamenány v Praze 1 (1,1 %), Praze 2 (1,8 %) a Praze 17 (2,2 %, sídliště Řepy).

Naprostá většina obydlých domů s byty je ve vlastnictví fyzické osoby (68,1 %), případně ve spoluvlastnictví vlastníků bytů, neboli jednotek (21,9 %). V těchto dvou formách vlastnictví je v Praze 90 % obydlých domů s byty. Zbytek zahrnuje vlastnictví bytového družstva, obce, státu, jiné právnické osoby nebo kombinace vlastníků. U rodinných domů tvoří dominantní podíl vlastníků fyzická osoba (95,5 %). Naopak v případě bytových domů výrazně převažuje spoluvlastnictví vlastníků bytů (60,2 % všech bytů v bytových domech), zatímco fyzické osoby vlastnily pouze 21,9 % domů s byty. Největší podíl vlastníků jako fyzické osoby je u domů z let 1920-1945 (29,7 %). Spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) je pak nejčastěji u domů vystavěných v letech 1946-1970 (20,6 %). Obec a stát má největší podíl v domech z období před skončením druhé světové války (v roce 1919 a dříve to bylo 26,9 % a v letech 1920-1945 to bylo 23,4 %), zatímco kombinace vlastníků je pak nejčastějším jevem u novějších domů z let 2001-2010 (21,8 %), následovanými opět domy postavenými před skončením druhé světové války.

Tab. 7.1.3 Obydlené domy s byty podle druhu, stáří a vlastníka domu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené domy s byty	97 925	61 178	34 399	9,7	25,8	13,2	10,3	8,7	9,5	14,0	8,7
v tom podle vlastníka domu:											
fyzická osoba	66 699	58 405	7 526	8,8	29,7	9,8	9,3	6,8	10,4	15,5	9,6
obec, stát	884	117	448	26,9	23,4	13,6	6,5	15,5	5,9	5,8	2,4
bytové družstvo	2 958	96	2 852	7,3	13,4	34,8	19,8	16,7	5,6	1,4	0,9
jiná právnická osoba	4 989	1 231	2 630	22,1	21,3	13,9	5,5	5,6	11,2	13,8	6,6
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	21 494	738	20 698	9,5	17,0	20,6	13,4	14,1	7,1	11,2	7,1
kombinace vlastníků	435	196	208	20,1	20,8	15,4	6,6	1,0	7,8	21,8	6,4
nezjištěno	466	395	37	3,4	6,7	9,0	6,5	7,3	6,7	19,1	41,3

Graf 7.2 Obydlené domy podle vlastníka domu v hl. m. Praze a ČR

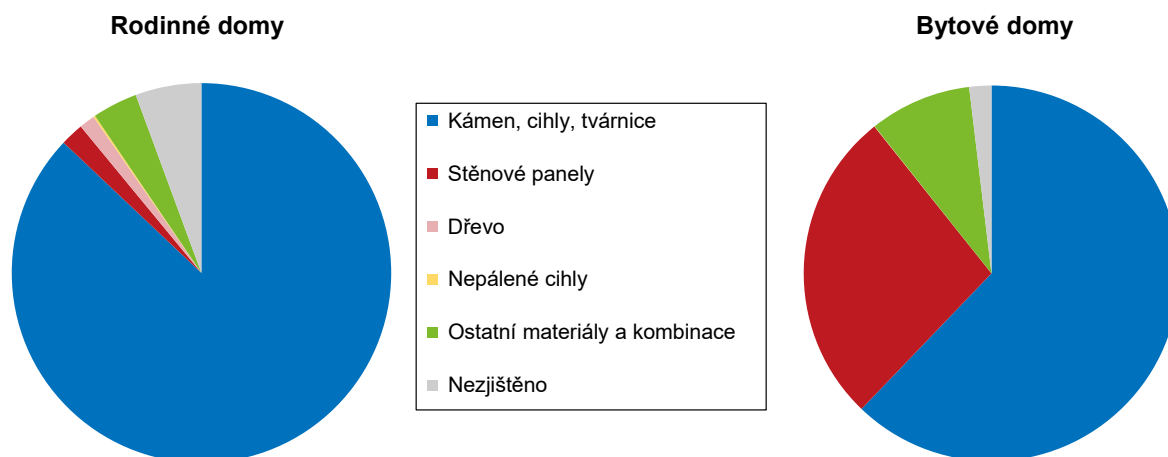
Na výstavbu obydlí s byty byl nejčastěji použit kámen, cihly nebo tvárnice. Konkrétně takto bylo postaveno 75 925 domů, což představuje 77,5 % všech domů. Dále se také za účelem stavby používaly stěnové panely. Tento materiál byl použit u 10 778 domů. Ostatní materiály jako například dřevo nebo nepálené cihly představovaly pouze zanedbatelný podíl. Kámen, cihly a tvárnice se využívaly zejména na výstavbu rodinných domů, zatímco stěnové panely se využívaly více na výstavbu bytových domů. Co se týče užívání materiálu v jednotlivých obdobích, tak před rokem 1945 se především využíval kámen, cihly nebo tvárnice (tento materiál byl ze 42,8 % využit právě v tomto období). V této době měly velmi vysoký podíl i domy z nepálených cihel (86,3 %), i když jejich celkové využití v absolutních číslech bylo nepatrné. Stěnové panely se jako stavební materiál využívaly zejména v období komunistické vlády, tedy v době, kdy byla v Praze budována rozsáhlá sídliště jako například Jižní Město na Chodově s tzv. panelovými domy. Toto období let 1946-1990 zahrnovalo 82,7 % všech domů postavených z tohoto typu materiálu. Od roku 1991 pak roste podíl domů vystavěných ze dřeva, nicméně jejich celkový počet je stále zanedbatelný. U domů z tohoto období je významná část domů postavena z ostatních materiálů a kombinace materiálů a z kamene, cihel a tvárnice.

Tab. 7.1.4 Obydlené domy s byty podle druhu, stáří domu a materiálu nosných zdí v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho		z toho domy podle období výstavby nebo rekonstrukce (%)							
		rodinné domy	bytové domy	1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Obydlené domy s byty	97 925	61 178	34 399	9,7	25,8	13,2	10,3	8,7	9,5	14,0	8,7
v tom podle materiálu nosných zdí:											
kámen, cihly, tvárnice	75 925	53 250	21 387	12,1	30,7	12,8	7,8	5,5	9,2	13,7	8,3
stěnové panely	10 778	1 210	9 327	0,0	0,0	19,9	28,7	34,1	10,5	4,0	2,8
dřevo	832	821	4	0,1	3,3	8,0	9,0	3,5	15,6	22,2	38,4
nepálené cihly	99	96	3	14,7	71,6	6,3	-	-	-	3,2	4,2
ostatní materiály a kombinace	5 584	2 359	3 025	1,9	9,5	7,2	11,8	6,2	10,8	29,6	23,1
nezjištěno	4 707	3 442	653	1,7	28,1	14,4	7,5	6,5	8,5	27,0	6,3

Graf 7.3 Obydlené domy podle materiálu nosných zdí a druhu domu v hl. m. Praze

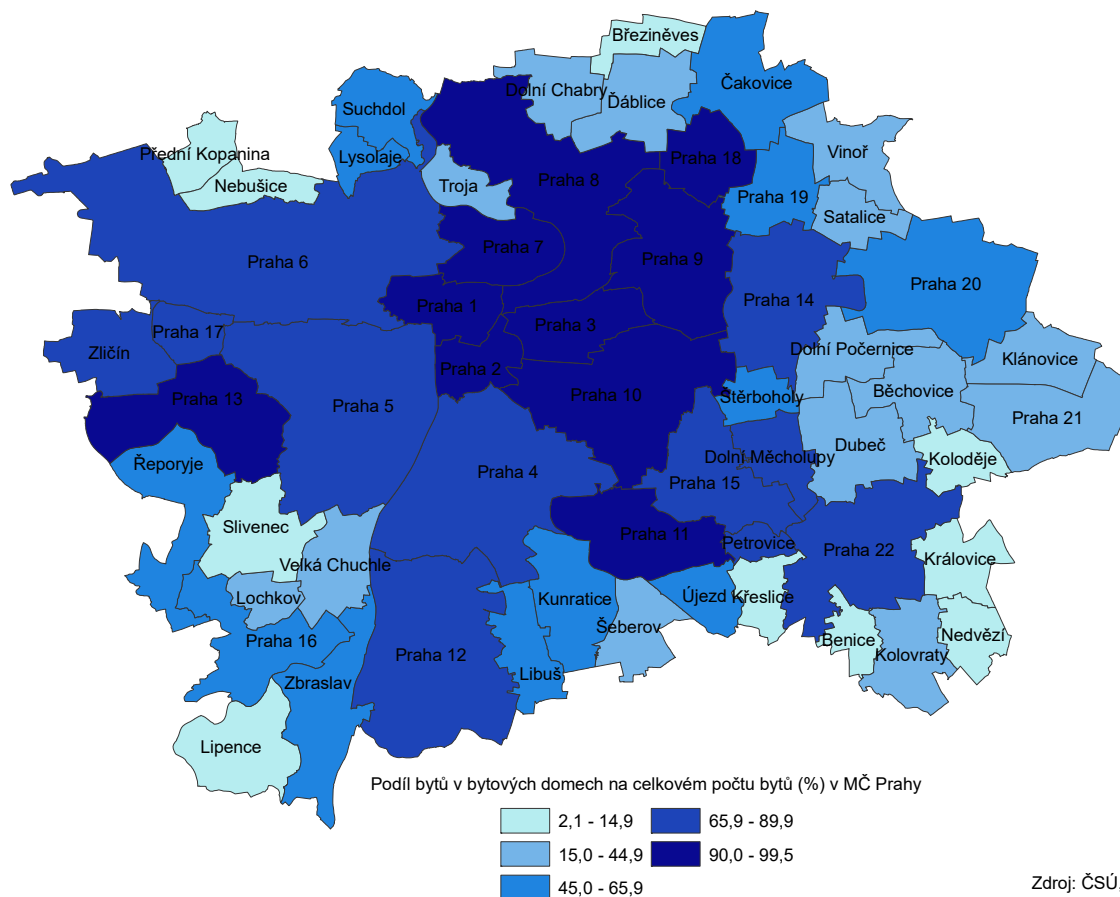
7.2 Charakteristika bytového fondu

Na základě SLDB 2021 bylo k 26. 3. 2021 v Praze sečteno celkem 721 332 bytů. Z toho bylo 627 705 bytů obydleno a 93 627 bytů neobydleno. V procentuálním vyjádření jich bylo obydleno 87 %. V případě obydlených bytů představovalo 86,4 % z nich byty v bytových domech. U neobydlených bytů to bylo 79 % bytů v bytových domech. V Praze tak rozhodně převažují byty v bytových domech nad byty v rodinných domech. To je zcela opačný stav, než v případě sousedního Středočeského kraje, ve kterém převažuje počet bytů v rodinných domech nad byty v bytových domech. V tomto kraji představovaly byty v bytových domech pouze 36,6 % v obydlených domech, respektive 17,3 % v neobydlených domech. Praha má dále menší podíl neobydlených bytů než právě Středočeský kraj i celá Česká republika. Celkově v České republice, stejně jako v Praze, převažují byty v bytových domech nad byty v rodinných domech.

Tab. 7.2.1 Bytový fond v hl. m. Praze, Středočeském kraji a České republice

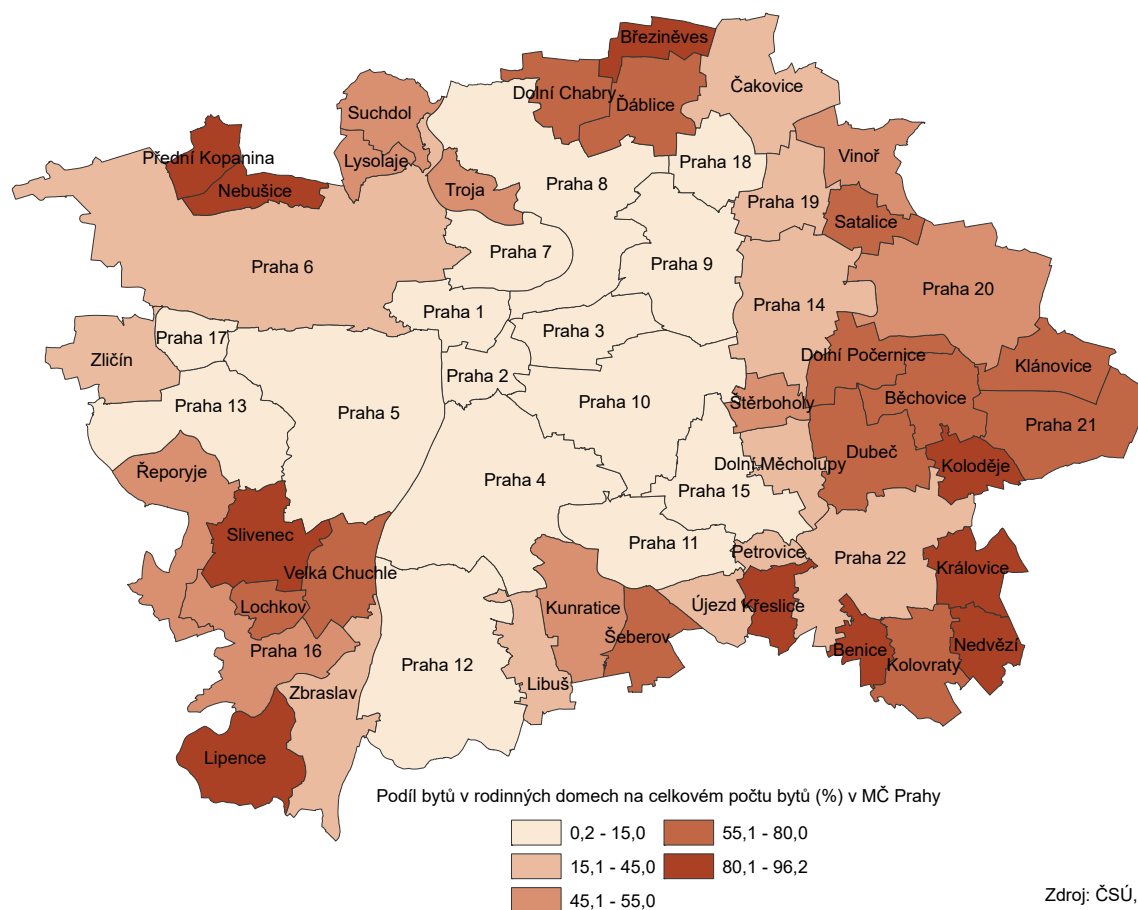
	Byty celkem	v tom						Podíl neobydlených bytů z celkového počtu bytů (%)
		obydlené byty			neobydlené byty			
		celkem	z toho		celkem	z toho		
			v rodinných domech	v bytových domech		v rodinných domech	v bytových domech	
Hl. m. Praha	721 332	627 705	79 161	542 548	93 627	19 030	73 992	13,0
Středočeský kraj	681 857	561 642	347 422	205 814	120 215	98 037	20 795	17,6
Česká republika	5 340 033	4 480 139	1 974 855	2 431 918	859 894	592 991	258 182	16,1

Kartogram 7.3 Byty v bytových domech v městských částech hl. m. Prahy

Největší podíly bytů v bytových domech na celkovém počtu bytů v Praze lze najít především v centrálních částech Prahy, konkrétně v městských částech Praha 7 (99,2 %), Praha 2 (98,5 %) a Praha 3 (97,0 %). Naopak nejvyšší podíly bytů v rodinných domech na celkovém počtu bytů v Praze byly zaznamenány na periferiích města, zejména v městských částech Praha-Křeslice (96,2 %), Praha-Přední Kopanina a Praha-Nebošice (obě shodně 93,6 %) či Praha-Benice (92,6 %).

Kartogram 7.4 Byty v rodinných domech v městských částech hl. m. Prahy

Nadpoloviční většina (61,4 %) všech obydlených bytů se nachází ve spoluvlastnictví vlastníků bytů, neboli jednotek. Týká se to především obydlených bytů v bytových domech, kde tento podíl vyšplhal dokonce na 70,6 %. V Praze je pak 12,5 % obydlených bytů v bytových domech ve vlastnictví fyzické osoby. Jiná situace je v případě obydlených bytů v rodinných domech, kde je 95 % ve vlastnictví fyzické osoby, zatímco podíly jiných typů vlastníků představují jenom zanedbatelnou část. Celkově je potom 23 % všech obydlených bytů ve vlastnictví fyzické osoby. Podíl bytových družstev jakožto vlastníka domu tvořil 8 % všech obydlených bytů, přičemž naprostou většinu z nich tvořily byty v bytových domech. U obydlených bytů v ostatních budovách je nejčastějším vlastníkem jiná právnická osoba (51,6 %).

Tab. 7.2.2 Obydlené byty podle druhu a vlastnictví domu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
			v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	627 705	100,0	79 161	100,0	542 548	100,0	5 996	100,0
v tom podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	143 916	23,0	74 752	95,0	67 809	12,5	1 355	22,8
obec, stát	8 885	1,4	178	0,2	7 623	1,4	1 084	18,3
bytové družstvo	49 881	8,0	131	0,2	49 732	9,2	18	0,3
jiná právnická osoba	36 263	5,8	1 675	2,1	31 525	5,8	3 063	51,6
spoluvlastnictví								
vlastníků bytů (jednotek)	384 782	61,4	1 656	2,1	382 817	70,6	309	5,2
kombinace vlastníků	3 071	0,5	308	0,4	2 655	0,5	108	1,8
nezjištěno	907	x	461	x	387	x	59	x

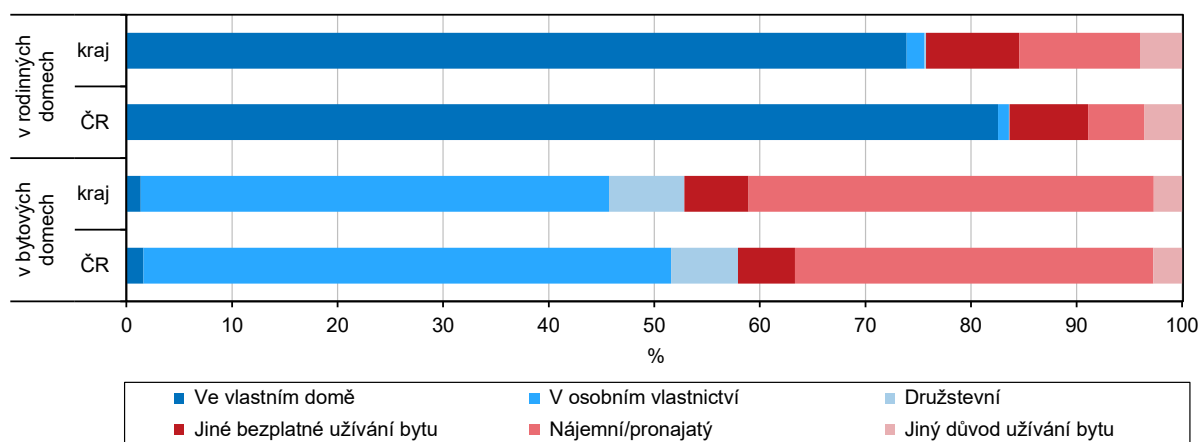
Z hlediska právního důvodu užívání bytu je nejvíce obydlených bytů v osobním vlastnictví (38,3 %) nebo v nájmu / pronájmu (35,1 %). V menší míře pak ve vlastním domě (11 %) a v družstvu (6,1 %). V případě obydlených bytů v rodinných domech převažuje vlastnictví ve vlastním domě (73,9 %), zatímco u bytů v bytových domech je nejvíce přítomno osobní vlastnictví (44,4 %) nebo nájemní / pronajaté bydlení (38,4 %). Nájemní byty také tvoří většinu (70,9 %) obydlených bytů v ostatních budovách.

Tab. 7.2.3 Obydlené byty podle druhu domu a právního důvodu užívání bytu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem		v tom					
			v rodinných domech		v bytových domech		v ostatních budovách	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Obydlené byty	627 705	100,0	79 161	100,0	542 548	100,0	5 996	100,0
v tom podle právního důvodu užívání bytu:								
ve vlastním domě	63 124	11,0	55 834	73,9	6 713	1,4	577	11,0
v osobním vlastnictví	219 058	38,3	1 276	1,7	217 623	44,4	159	3,0
družstevní	35 107	6,1	104	0,1	35 001	7,1	2	0,0
jiné bezplatné užívání bytu	36 630	6,4	6 667	8,8	29 800	6,1	163	3,1
nájemní / pronajatý	200 753	35,1	8 648	11,4	188 375	38,4	3 730	70,9
jiný důvod užívání bytu	16 766	2,9	3 022	4,0	13 116	2,7	628	11,9
nezjištěno	56 267	x	3 610	x	51 920	x	737	x

Graf 7.4 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu a druhu domu v hl. m. Praze a ČR (ze zjištěných hodnot)

V kategorii rozdělení obydlených bytů podle stáří a druhu domu byl zaznamenán největší počet obydlených bytů v rozmezí let 1920-1945. Z tohoto období bylo k datu sčítání v Praze 127 199 bytů, což představovalo 20,3 % všech obydlených bytů. Druhé období s největší bytovou výstavbou byly roky 1946-1970, ve kterých bylo postaveno celkem 95 172 bytů (15,2 %). Naopak k nejmenší výstavbě došlo v letech 1991-2000, kdy bylo postaveno 43 677 bytů (7 % z celkového počtu vystavěných bytů) a od roku 2011 a později, kdy to bylo 48 552 bytů (7,7 %). U obydlených bytů v rodinných domech z období 1920-1945 byl jejich podíl dokonce 29,6 % a u obydlených bytů v bytových domech 19 %. Naopak největší podíl obydlených bytů v ostatních budovách byl v rozmezí let 2001-2010, kdy dosáhl hodnoty 16,5 %. Nejmenší podíly byly zaznamenány před rokem 1919 v případě obydlených bytů v rodinných domech (5,5 %), v období 1991-2000 v případě obydlených bytů v bytových domech (6,4 %) a v letech 1946-1970 u obydlených bytů v ostatních budovách (6,4 %).

Tab. 7.2.4 Obydlené byty podle stáří a druhu domu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho v domech podle období výstavby nebo rekonstrukce							
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Počet									
Obydlené byty	627 705	64 962	127 199	95 172	87 570	83 149	43 677	69 843	48 552
v tom:									
v rodinných domech	79 161	4 350	23 468	8 248	8 124	5 801	8 369	11 757	7 146
v bytových domech	542 548	59 757	102 996	86 539	78 692	76 822	34 760	57 095	40 999
v ostatních budovách	5 996	855	735	385	754	526	548	991	407
%									
Obydlené byty	100,0	10,3	20,3	15,2	14,0	13,2	7,0	11,1	7,7
v tom:									
v rodinných domech	100,0	5,5	29,6	10,4	10,3	7,3	10,6	14,9	9,0
v bytových domech	100,0	11,0	19,0	16,0	14,5	14,2	6,4	10,5	7,6
v ostatních budovách	100,0	14,3	12,3	6,4	12,6	8,8	9,1	16,5	6,8

Většina obydlých bytů v rodinných domech má více obytných místností s plochou nad 4 m². Obecně platí, že bydlení v rodinných domech zpravidla umožňuje využití mnohem větších prostor a většího počtu obytných místností v bytech, než v případě bytových domů. Proto je také velmi mnoho bytů v rodinných domech, které mají 5 a více obytných místností (50,5 % ze všech bytů v RD), přičemž s úbytkem obytných místností pak klesá i počet těchto typů bytů. Podíl obydlých bytů v rodinných domech s 1 obytnou místností v žádném ze sledovaných období nepřesáhl 3 %. Naopak byty s 5 a více obytnými místnostmi měly od roku 1971 nadpoloviční zastoupení na všech bytech v rodinných domech postavených v tomto období. Největší podíly bytů v rodinných domech s 5 a více obytnými místnostmi byly zaznamenány v porevolučních letech, konkrétně v obdobích 1991-2000 (62,6 %), 2001-2010 (63 %) a od roku 2011 (60,6 %). Naopak nejméně těchto velkých bytů bylo postaveno před rokem 1919 (37,1 %). Podíl obydlých bytů v rodinných domech se 4 obytnými místnostmi se v jednotlivých obdobích zhruba pohyboval mezi 19-31 % a v případě bytů se 3 obytnými místnostmi podíl po roce 1945 setrvale klesal.

V případě obydlých bytů v bytových domech je situace odlišná. Zde největší skupinu napříč všemi obdobími tvoří byty se 2 až 4 obytnými místnostmi. Byty s 1 obytnou místností jsou spíše fenoménem posledních dvou dekád od roku 2001, zatímco byty s 5 a více místnostmi překročily podíl 10 % na počtu obydlých bytů v bytových domech v letech 1981-1990 a 1991-2000. V bytovém fondu Prahy se nachází nejvíce bytů se 3 obytnými místnostmi, s tím, že v letech 1946-1970 podíl těchto bytů dosáhl dokonce 42,7 %. Před rokem 1945 tento typ bytů rovněž převažoval. V obdobích 1971-1980, 1981-1990, 1991-2000 pak největší podíl tvořily byty se 4 obytnými místnostmi, když dosáhl hodnoty 37,7 %, respektive 39,8 % a 32,9 %. Od roku 2001 pak převažují byty se 2 a 3 obytnými místnostmi.

Tab. 7.2.5 Obydlené byty podle stáří, druhu domu a podle počtu obytných místností*) v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho v domech podle období výstavby nebo rekonstrukce							
		1919 a dříve	1920 –1945	1946 –1970	1971 –1980	1981 –1990	1991 –2000	2001 –2010	2011 a později
Rodinné domy									
Obydlené byty z toho s počtem obytných místností s plochou 4 m ² a více (%):	79 161	4 350	23 468	8 248	8 124	5 801	8 369	11 757	7 146
1	1,7	2,8	2,0	1,5	1,4	1,6	1,6	1,1	1,3
2	6,3	10,7	8,4	5,3	4,7	5,0	4,8	4,2	3,5
3	16,3	22,0	23,3	18,0	13,1	12,6	11,9	9,7	9,2
4	25,3	27,4	27,8	30,2	26,0	21,5	19,1	22,0	25,4
5 a více	50,5	37,1	38,5	44,9	54,9	59,2	62,6	63,0	60,6
Bytové domy									
Obydlené byty z toho s počtem obytných místností s plochou 4 m ² a více (%):	542 548	59 757	102 996	86 539	78 692	76 822	34 760	57 095	40 999
1	8,8	8,1	12,3	5,0	5,3	4,7	6,2	14,6	17,6
2	27,1	28,9	37,5	13,8	18,9	21,1	26,4	39,1	38,3
3	30,3	32,1	29,5	42,7	29,2	22,0	22,3	30,3	29,8
4	26,1	21,4	14,7	32,5	37,7	39,8	32,9	12,1	12,3
5 a více	7,6	9,5	6,0	6,0	9,0	12,5	12,3	3,8	2,0

*) včetně kuchyně

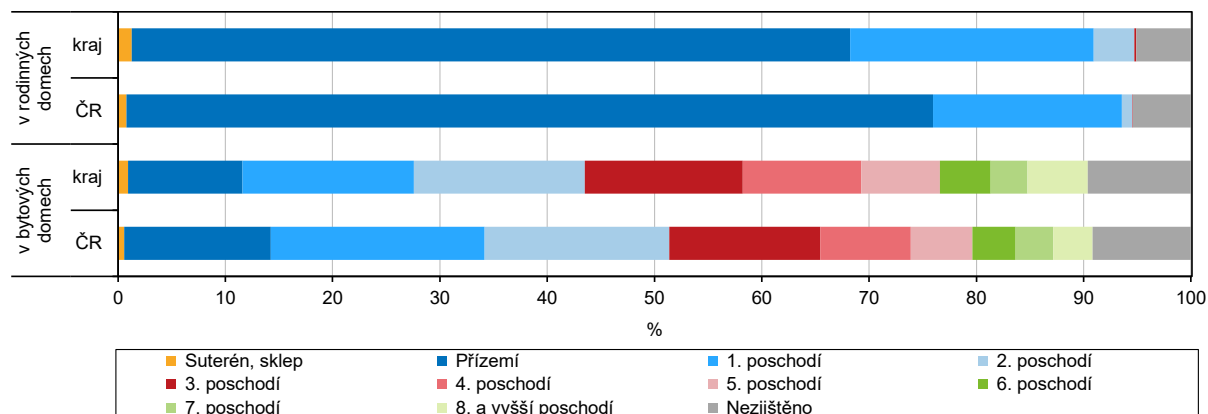
Při porovnání Prahy se sousedním Středočeským krajem a Českou republikou jsou patrné určité rozdíly mezi počty obytných místností v bytech. Nejvíce bytů v Praze mělo 3 obytné místnosti, konkrétně 162 641 bytů, což je o 53,4 % více než ve Středočeském kraji. V tomto kraji naopak dominovaly byty s 5 a více obytnými místnostmi a dále byty se 4 obytnými místnostmi. Je to dáno tím, že v rozlehlém Středočeském kraji bylo nesrovnatelně více možností pro výstavbu rodinných domů, zatímco nová výstavba v Praze je limitována zastavěností a specifickým městským charakterem Prahy. Nejmenší počet bytů je s 1 obytnou místností, a to jak v Praze, tak i ve Středočeském kraji. V tomto ohledu jsou si oba kraje podobné. Přesto je v Praze více než 3krát větší počet takto malých bytů než ve Středočeském kraji. V celé České republice je potom podobná bytová struktura jako v případě Středočeského kraje. I zde převládaly obydlí byty se 4 a s 5 a více obytnými místnostmi, a naopak nejméně bylo bytů s 1 obytnou místností.

Tab. 7.2.6 Obydlené byty podle počtu obytných místností v hl. m. Praze

	Obydlené byty	z toho počet bytů podle počtu obytných místností s plochou 4 m ² a více ¹⁾				
		1	2	3	4	5 a více
Hl. m. Praha	627 705	46 265	139 075	162 641	148 334	76 224
Středočeský kraj	561 642	14 196	52 607	106 046	152 123	192 402
Česká republika	4 480 139	150 054	496 141	990 093	1 299 052	1 208 779

1) včetně kuchyně

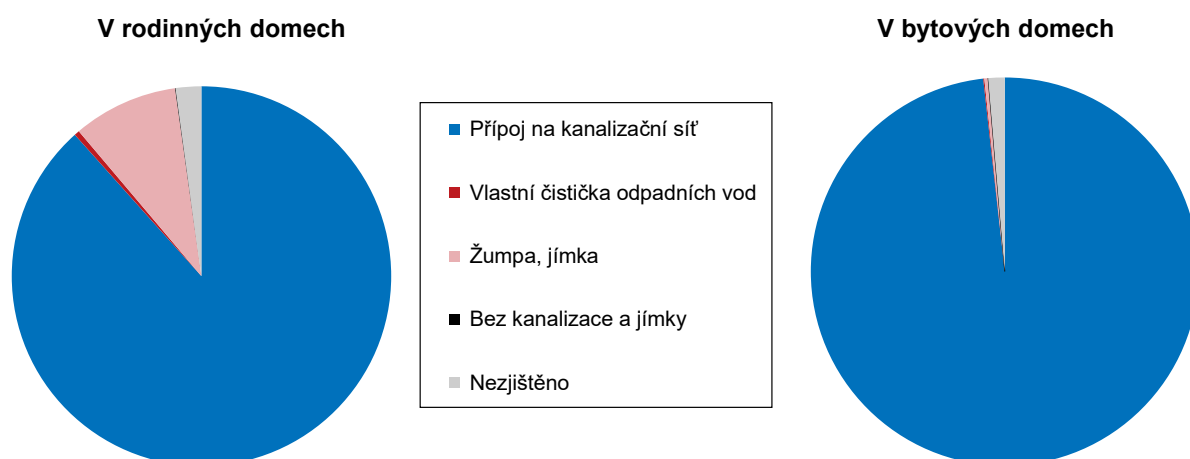
Graf 7.5 Obydlené byty podle polohy bytu v domě a druhu domu v hl. m. Praze a ČR

Z hlediska technické vybavenosti je v pražských obydlích v rodinných domech z 81,8 % zaveden plyn do bytu, z 95,4 % se v bytě nachází vodovod (z toho 91,8 % pochází z veřejné sítě) a 88,4 % bytů je napojeno na kanalizaci. V menší míře mají obydlí v rodinných domech v Praze žumpu nebo jímku (9 %) a minimum bytů také vlastní čističku odpadních vod (0,4 %). V porovnání se sousedním Středočeským krajem je zde přibližně stejný podíl bytů napojených na vodovod (93,1 %), nicméně v ostatních ukazatelích dochází k odlišnostem. Plyn je v sousedním kraji zaveden zhruba v polovině (49,7 %) všech bytů v rodinných domech a pouze z 68 % je vodovod napájen z veřejné sítě. Je zde také menší míra připojení na kanalizaci (58 %) a byty mají ve větší míře žumpu či jímku (33,6 %). Celorepublikové podíly pak vykazují podobné hodnoty jako v případě Středočeského kraje.

V obydlích v bytových domech byl ze 71,6 % zaveden plyn do bytu, z 90,7 % se v bytě nachází vodovod (z čehož 90,4 % pochází z veřejné sítě) a 98,2 % bytů je napojeno na kanalizaci. Byty v bytových domech tak mají méně často zavedený plyn a vodovod do bytu, mají ovšem častěji napojení na kanalizaci. Žumpu, jímku (0,3 %) nebo vlastní čističku odpadních vod (0,1 %) má v Praze pouze zcela marginální část bytových domů. V sousedním Středočeském kraji má plyn zavedeno 66,8 % bytů v bytových domech, vodovod v bytě 89,5 % a připojení na kanalizaci 91,7 % bytů. V porovnání s Prahou mají byty ve Středočeském kraji častěji žumpu nebo jímku (5,8 %). Celorepublikové podíly dosáhly 75,8 % v případě zavedení plynu do bytu, 91 % v případě vodovodu (z toho 90 % pouze z veřejné sítě) a připojení na kanalizaci mělo 95,4 % obydlích bytů v bytových domech.

Tab. 7.2.7 Obydlené byty podle technické vybavenosti a druhu domu v hl. m. Praze, Středočeském kraji a ČR

	Obydlené byty	z toho počet bytů podle technické vybavenosti							
		plyn zaveden do bytu	vodovod v bytě	v tom			připojení na kanalizaci	vlastní čistička odpadních vod	žumpa, jímka
				pouze z veřejné sítě	pouze ze soukromého zdroje	z veřejné sítě i soukromého zdroje			
Rodinné domy									
Hl. m. Praha	79 161	64 751	75 545	72 673	953	1 919	69 950	353	7 097
Středočeský kraj	347 422	172 672	323 590	236 255	56 548	30 787	201 448	12 675	116 644
Česká republika	1 974 855	1 194 258	1 864 870	1 523 954	215 390	125 526	1 163 577	73 515	665 420
Bytové domy									
Hl. m. Praha	542 548	388 652	492 045	490 417	558	1 070	532 959	492	1 724
Středočeský kraj	205 814	137 549	184 120	178 404	4 182	1 534	188 749	1 804	11 874
Česká republika	2 431 918	1 842 836	2 211 956	2 189 461	14 013	8 482	2 321 069	12 795	70 789

Graf 7.6 Obydlené byty podle způsobu odvádění odpadních vod z domu a druhu domu v hl. m. Praze

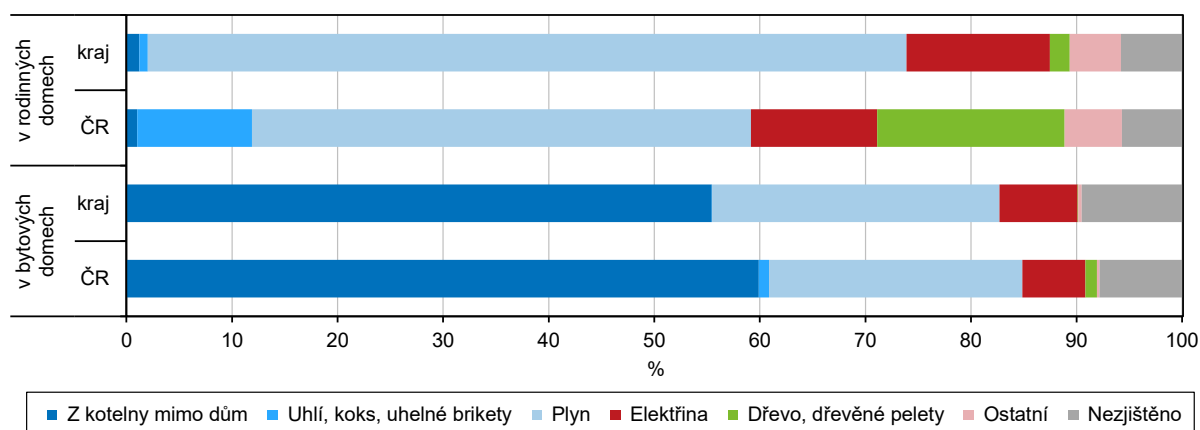
Obydlené byty využívají různý způsob vytápění a také různé hlavní zdroje energie. V případě obydlých bytů v rodinných domech v Praze převládalo ústřední vytápění s vlastním zdrojem (55,8 %), zatímco v případě bytových domů převažovalo ústřední dálkové topení (58,3 %). U bytů v ostatních budovách byly největší podíly v případě ústředního domovního topení (40 %) a ústředního dálkového topení (32,8 %). Častým způsobem vytápění v bytech v rodinných domech se také stalo ústřední domovní topení (34,8 %).

Hlavním zdrojem energie používaného vytápění byl v případě bytů v rodinných domech plyn (76,3 %). Jiná situace je však v případě bytů v bytových domech, kde plyn představoval podíl pouze 30,1 %, zatímco hlavním zdrojem v tomto typu bytu byly kotelny mimo dům (61,3 %). Ty se často objevují zejména v sídlištní zástavbě. V obydlých bytech v ostatních budovách byly nejčastějšími druhy vytápění jak plyn (44,2 %), tak kotelna mimo dům (35,5 %). Elektřina k vytápění byla využívána ze 14,4 % u bytů v rodinných domech, z 8,2 % v případě bytů v bytových domech a ze 16,7 % v bytech v ostatních budovách.

Tab. 7.2.8 Obydlené byty podle způsobu vytápění, používané energie k vytápění a druhu domu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Celkem	z toho podle způsobu vytápění (%)				z toho podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění (%)				
		ústřední dálkové	ústřední domovní	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	lokální topidla (kamna)	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo, dřevěné pelety
		Počet								
Obydlené byty	627 705	303 405	112 037	115 272	59 359	303 513	916	206 715	51 700	1 832
v tom:										
v rodinných domech	79 161	960	26 081	41 896	4 322	971	629	56 895	10 751	1 482
v bytových domech	542 548	300 677	83 802	72 423	54 618	300 772	258	147 619	40 118	308
v ostatních budovách	5 996	1 768	2 154	953	419	1 770	29	2 201	831	42
		%								
Obydlené byty	100,0	50,9	18,8	19,3	10,0	53,2	0,2	36,2	9,1	0,3
v tom:										
v rodinných domech	100,0	1,3	34,8	55,8	5,8	1,3	0,8	76,3	14,4	2,0
v bytových domech	100,0	58,3	16,3	14,0	10,6	61,3	0,1	30,1	8,2	0,1
v ostatních budovách	100,0	32,8	40,0	17,7	7,8	35,5	0,6	44,2	16,7	0,8

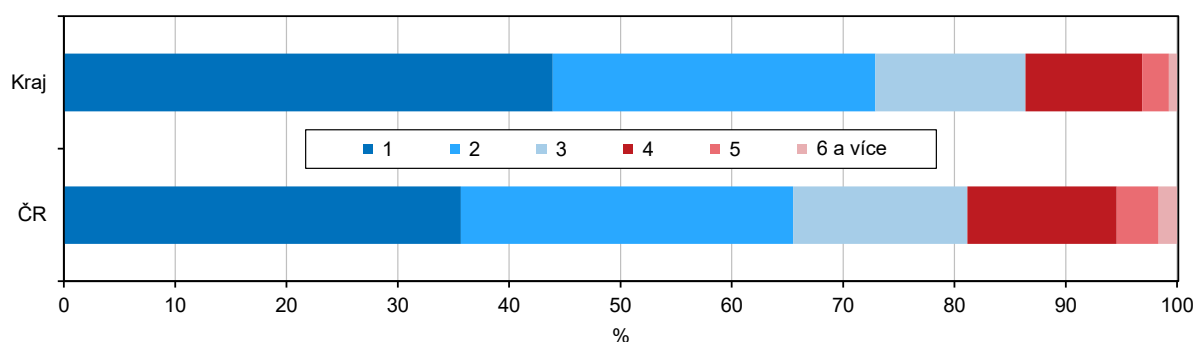
Graf 7.7 Obydlené byty podle hlavního zdroje energie používaného k vytápění a druhu domu v hl. m. Praze a ČR

Praha měla v době SLDB 2021 celkem 1 261 930 osob bydlících v bytech. Z toho žilo 16,2 % v rodinných domech, 83 % v bytových domech a pouze 0,8 % v ostatních budovách. Na 1 byt připadalo celkem 2,01 osob, přičemž nejvíce osob bylo v bytech v rodinných domech (2,58 osob). Obytných místností s plochou 4 m² a více bylo v Praze celkem 1 834 620 a na 1 byt jich připadalo 3,2. Nejvíce obytných místností v Praze bylo v bytových domech (80 %). Průměrný počet osob na 1 obytnou místnost byl v Praze 0,65 a u jednotlivých druhů bytů se tato hodnota téměř nelišila. Celková plocha na 1 byt v Praze dosáhla celkově 71,4 m². U bytů v rodinných domech to bylo 117,1 m², což bylo téměř 2x více než v případě bytů v bytových domech a ostatních budovách. Na 1 osobu to pak bylo průměrně 34,4 m² a větší plocha byla zaznamenána v bytech v rodinných domech, než v bytech v bytových nebo ostatních domech.

Tab. 7.2.9 Charakteristiky úrovně bydlení v obydlých bytech podle druhu domu v hl. m. Praze

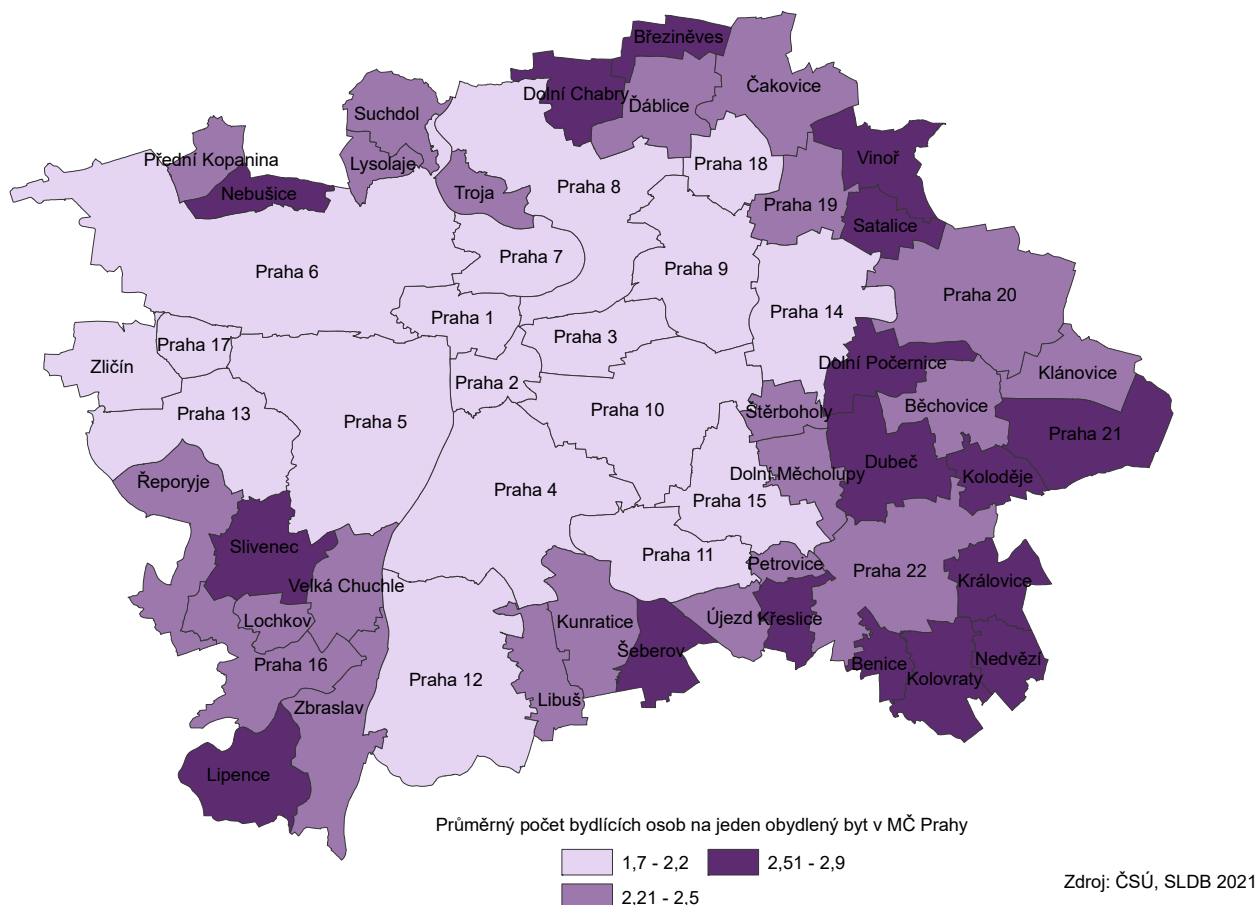
	Osoby bydlící v bytech		Obytné místnosti s plochou 4 m ² a více ¹⁾		Průměrný počet osob na 1 obytnou místnost	Celková plocha (m ²)	
	celkem	na 1 byt	celkem	na 1 byt		na 1 byt	na 1 osobu
Obydlené byty celkem	1 261 930	2,01	1 834 620	3,2	0,65	71,4	34,4
v tom:							
v rodinných domech	204 070	2,58	352 469	4,7	0,56	117,1	44,9
v bytových domech	1 047 734	1,93	1 467 849	3,0	0,67	64,5	32,3
v ostatních budovách	10 126	1,69	14 302	2,7	0,65	62,7	36,1

¹⁾ včetně kuchyně

Graf 7.8 Obydlené byty podle počtu osob v bytě v hl. m. Praze a ČR

Nejvyšší průměrný počet osob na 1 obydlený byt v Praze najdeme především městských částech, které se nacházejí na okraji hlavního města. Konkrétně jde o městské části Praha-Březiněves (2,9 %), Praha-Křeslice (2,8 %) nebo Praha-Koloděje (2,7 %). Patří sem ale i další okrajové městské části. Naopak nejmenší počet osob na jeden byt jsme zaznamenali v MČ Praha 1 (1,7 %), Praha 3 a Praha 2 (obě 1,8 %) a Praha 7 (1,9 osob na jeden byt).

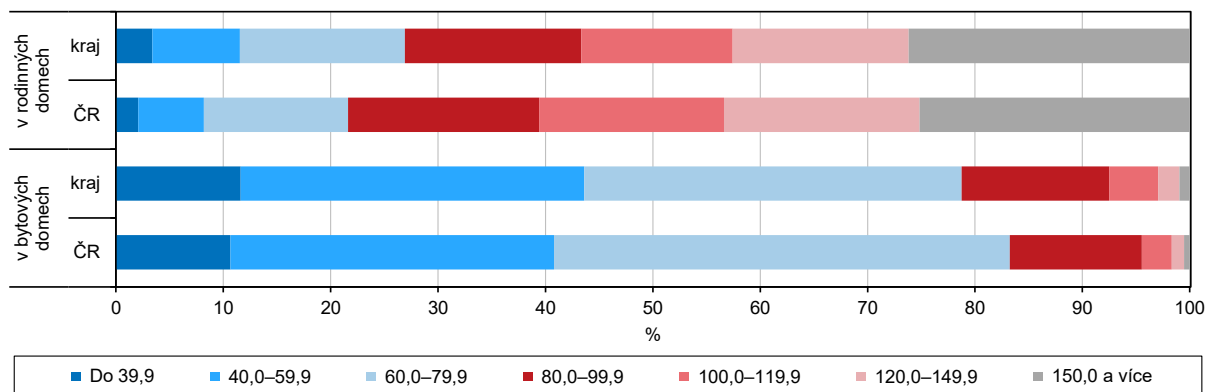
Kartogram 7.5 Průměrný počet osob na obydlený byt v městských částech hl. m. Prahy

Nejvíce obydlených bytů mělo v Praze celkovou plochu mezi 60-79,9 m². Na druhém místě byly byty s 40-59,9 m². Byty s plochou 40-59,9 a 60-79,9 m² tvoří celkem 61,2 % všech obydlených bytů. V případě bytů v rodinných domech byla nejrozšířenější plocha 150 m² a více. Rodinné domy většinou nabízejí větší prostory než bytové domy, takže jejich celková plocha je zpravidla vyšší. Téměř stejné zastoupení mají byty s plochou 80-99,9 m² a 120-149,9 m². Naopak rodinných domů, které mají celkovou plochu menší než 60 m², je pouze 11,5 %. Jiná situace byla v případě bytů v bytových domech, kde nejčastěji byly již zmíněné plochy 60-79,9 a 40-59,9 m². U bytů v ostatních budovách byla pak nejrozšířenější celková plocha bytu do 39,9 m².

Graf 7.9 Obydlené byty podle celkové plochy bytu v m² a druhu domu v hl. m. Praze a ČR

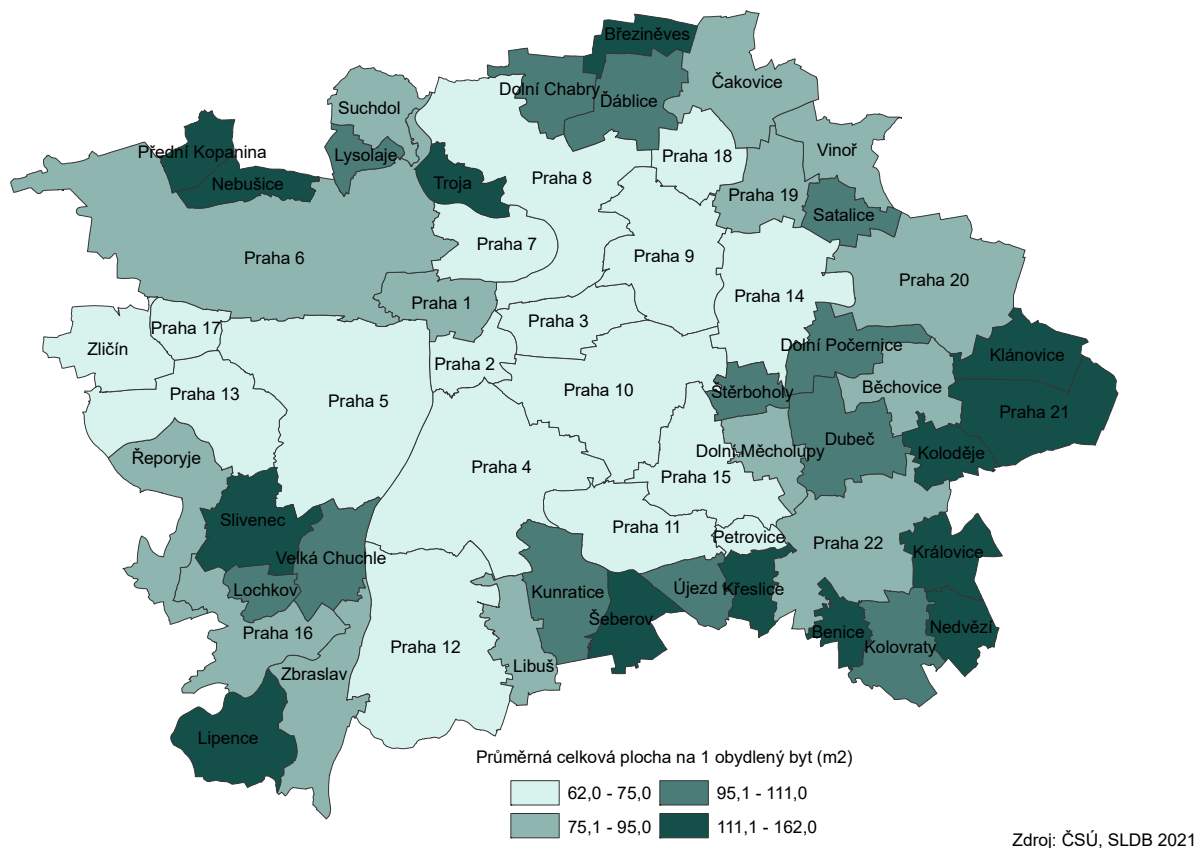

Tab. 7.2.10 Obydlené byty podle druhu domu a celkové plochy bytu v hl. m. Praze

(podíly vypočteny ze zjištěných hodnot)

	Obydlené byty				Struktura obydlých bytů (%)			
	celkem	v tom			celkem	v tom		
		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách		v rodinných domech	v bytových domech	v ostatních budovách
Oydlené byty	627 705	79 161	542 548	5 996	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho s celkovou plochou v m ² :								
do 39,9	61 298	2 526	56 995	1 777	10,8	3,4	11,6	33,5
40,0–59,9	164 135	6 029	156 765	1 341	28,8	8,1	32,0	25,3
60,0–79,9	184 551	11 407	172 259	885	32,4	15,4	35,1	16,7
80,0–99,9	80 072	12 171	67 360	541	14,1	16,4	13,7	10,2
100,0–119,9	33 186	10 466	22 439	281	5,8	14,1	4,6	5,3
120,0–149,9	22 108	12 161	9 760	187	3,9	16,4	2,0	3,5
150,0 a více	24 354	19 413	4 655	286	4,3	26,2	0,9	5,4

Kartogram 7.6 Průměrná celková plocha na byt v městských částech hl. m. Prahy

Největší průměrná celková plocha na 1 obydlený byt připadá na městské části s výrazným podílem rodinných domů v domovním fondu. Jde o MČ Praha-Křeslice (161,3 m² na byt), Praha-Benice (146,6 m²) a Praha-Koloděje (137,9 m²). Naopak nejmenší plochy byly zaznamenány v MČ Praha 9 (62,2 m²), Praha 3 (62,9 m²) či sídlištní Praze 18 (63,4 m²).

8. Dlouhodobý vývoj

Kapitola Dlouhodobý vývoj má poskytnout stručný pohled na vývoj hlavního města Prahy od roku 1980 do roku 2021. K poslední územní změně ve vymezení hlavního města došlo v roce 1974, kdy došlo ke sloučení malých sousedních obcí s územím tehdejšího hlavního města. Rozloha se tak zvětšila z 296,3 km² v roce 1973 na 496,1 km² v roce 1974. V období, které zde popisujeme, tedy od roku 1980 do roku 2021 již k dalšímu rozšíření Prahy nedošlo. Území Prahy je tedy po celou dobu srovnání údajů ze Sčítání 1980 až 2021 stejné.

Určitá omezení přináší srovnání z hlediska metodiky. V čase se měnil jak obsah sčítání, tak náplň některých ukazatelů. V roce 1980 se ve sčítacích formulářích podrobně zjišťovalo vybavení bytových domácností předměty dlouhodobé potřeby, v roce 1991 došlo k obnovení zjišťování náboženské víry. V roce 2011 byla ve sčítacím formuláři otázka na připojení domácností k internetu, ale v roce 2021 již nikoliv. Nejzásadnější změnou, která však ovlivnila srovnatelnost údajů od roku 1980, je zavedení konceptu obvyklého pobytu při zpracování sčítání. V letech sčítání 1980 až 2001 se osoby do sčítacích formulářů zapisovaly podle místa svého trvalého pobytu. Od roku 2011 byl pro zpracování údajů ze sčítání použit koncept tzv. „obvyklého bydliště“. To znamená, že osoby své bydliště měly napsat v tom místě, kde obvykle bydlí. Koncept obvyklého bydliště představuje místo bydliště jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Koncept obvyklého pobytu pak stejně jako koncept trvalého pobytu ve sčítáních do roku 2001 má vliv na všechny další návazné charakteristiky. Tedy nejen na údaje o struktuře obyvatelstva, ale také na údaje o obydlených domech, bytech (trvale versus obvykle obydlené), domácnostech (místo, kde domácnost skutečně, tj. obvykle hospodaří) a dojíždě. To je třeba vzít na zřetel při posuzování údajů z dlouhodobého hlediska.

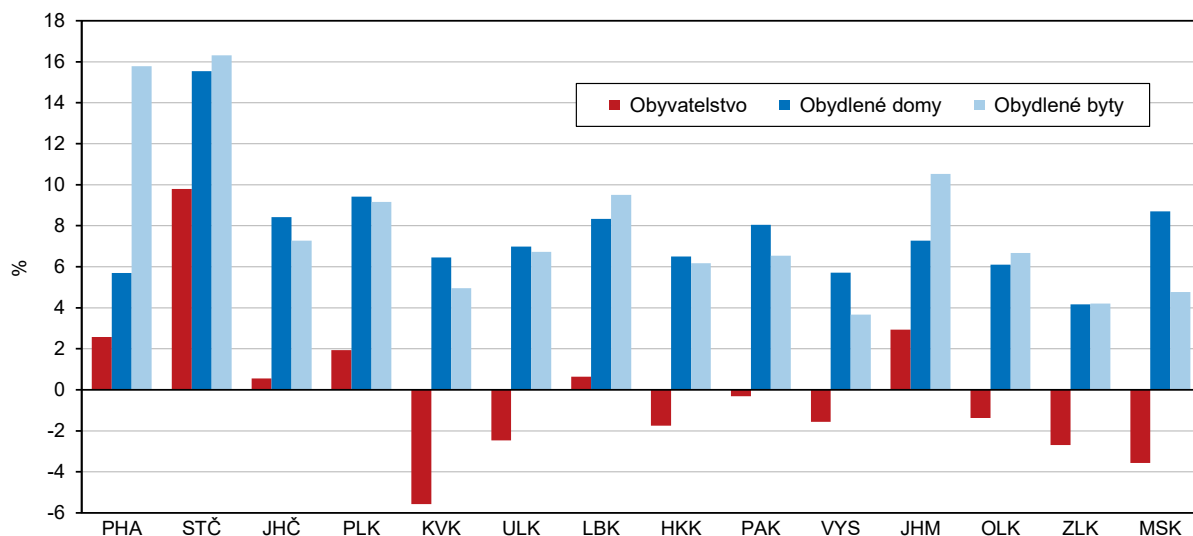
8.1 Obyvatelstvo

K 26. 3. 2021 bylo v Praze celkem 1 301 432 obvykle bydlících obyvatel. To bylo o 2,6 % více než při minulém sčítání. V roce 1980, kdy byl zjišťován počet trvale bydlících osob, bylo v Praze 1 182 186 obyvatel a v následujícím sčítání v roce 1991 o téměř 32 tisíc více (2,7 %). Od roku 1991 se již počet obyvatel snížil na 1 169 106 osob (o 45 tisíc, -3,7 %) v roce 2001. Bylo to způsobeno nepříznivým vývojem přirozené měny, kdy v tomto období více osob zemřelo, než se narodilo, a také počínajícím stěhováním osob z Prahy do jejího zázemí.

Při pohledu na kratší období mezi dvěma sčítáními 2011 a 2021, kdy jsou k dispozici plně srovnatelné údaje o obvyklém bydlišti, obvykle obydlených bytech a domech, si můžeme všimnout, že nárůst počtu obyvatel se zdaleka netýkal všech krajů. U poloviny krajů došlo ke snížení počtu obyvatel a u dvou krajů došlo pouze k mírnému nárůstu počtu obyvatel (Jihočeský, Liberecký). Naopak výraznější růst nad nebo okolo 2 % se týkal Jihomoravského kraje, Prahy a Plzeňského kraje. Nejvyšší nárůst pak zaznamenal Středočeský kraj (téměř 10%).

Graf 8.1 Změna hodnot vybraných ukazatelů v krajích mezi roky 2011 a 2021

(přepočteno na území krajů platné k 26. 3. 2021; podle obvyklého pobytu)

Procentuální nárůst počtu obydlených domů a bytů se týkal všech krajů, i když se vyskytovaly kraje, které se svým vývojem vymykaly – například Praha a Středočeský kraj.

Tab 8.1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo celkem	1 182 186	1 214 174	1 169 106	1 268 796	1 301 432
0–14 let	234 804	224 597	156 702	153 622	199 369
15–64 let	750 298	803 189	822 528	908 321	863 086
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	197 084	186 388	189 876	206 853	238 977
Průměrný věk (roky)	38,6	38,8	41,1	41,2	41,4
Muži celkem					
0–14 let	120 505	115 270	80 441	78 744	102 324
15–64 let	357 252	386 469	401 364	450 904	433 306
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	73 260	68 508	72 577	84 090	97 819
Ženy celkem					
0–14 let	114 299	109 327	76 261	74 878	97 045
15–64 let	393 046	416 720	421 164	457 417	429 780
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	123 824	117 880	117 299	122 763	141 158

Průměrný věk se od roku 1980 mírně, i když stále, zvyšuje. Ani kladný přirozený přírůstek a kladné migrační saldo především cizích státních příslušníků růst průměrného věku nezvrátil.

V populaci Prahy byly v roce 2021 dvě třetiny osob v produktivním věku (15-64 let), 15 % v dětském věku do 15 let a 18 % ve věku seniorském nad 65 let. Mužská populace je mírně mladší než ženská část populace – mužů je více mezi osobami ve věku 0-14 a ve věku 15-64 let. Naopak v seniorském věku je žen o 44 % více než mužů.

Z dlouhodobého hlediska klesá zastoupení dětí a od sčítání 1991 roste zastoupení seniorů. Nejrychlejší je pokles zastoupení dětí. V roce 1980 představovaly téměř 20 % obyvatel Prahy a v posledním sčítání pak už jen 15 % obyvatel. Pro informaci, v roce 2011 byl podíl dětí ještě nižší (12 %). U produktivní složky lze hovořit o kolísání – v roce 1980 měla téměř 64% zastoupení, v roce 2011 vůbec nejvyšší (72 %) a v roce 2021 již došlo k poklesu jejího zastoupení na 66 %.

Tendence **vývoje počtu obyvatel starších 15-ti let podle rodinného stavu** jsou velmi jasné bez výkyvů. Z dlouhodobého hlediska došlo k výraznému zvýšení podílu svobodných osob a naopak snížení podílu ženatých mužů, vdaných žen a ovdovělých osob v populaci Prahy. Tato tendence je pozorovatelná napříč regiony ČR.

Od roku 1991 došlo v mužské populaci k výraznému zvýšení zastoupení svobodných mužů (zvýšení z 24 % v roce 1991 na 43 % v roce 2021). Téměř stejný vývoj, ale opačným směrem byl v populaci ženatých mužů – jejich podíl se naopak snížil z 64 % v roce 1991 na 43 % v roce 2021. Došlo tak k tomu, že ženatých a svobodných mužů bylo v Praze k datu sčítání 2021 téměř stejně.

Tab. 8.1.2 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a rodinného stavu v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

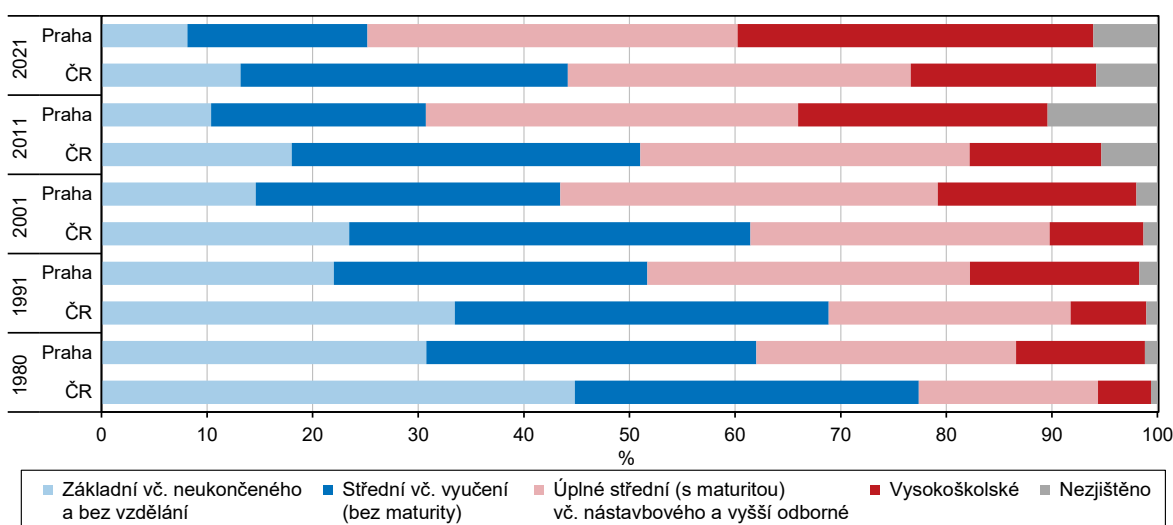
	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	947 382	989 577	1 012 404	1 115 174	1 102 063
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní/svobodné	.	196 447	266 066	381 982	420 946
ženatí/vdané	602 262	582 545	521 520	494 760	443 874
rozvedení/rozvedené	.	101 874	121 456	144 226	150 163
ovdovělí/ovdovělé	.	106 068	92 344	81 429	70 478
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾		986 934	1 001 386	1 102 397	1 085 461
z toho podle rodinného stavu:					
svobodní	.	107 948	145 206	206 799	226 565
ženatí	299 989	290 113	260 389	250 059	222 741
rozvedení	.	39 035	48 106	57 204	60 583
ovdovělí	.	16 247	14 495	13 604	12 094
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾		453 343	468 196	527 666	521 983
z toho podle rodinného stavu:					
svobodné	.	88 499	120 860	175 183	194 381
vdané	302 273	292 432	261 131	244 701	221 133
rozvedené	.	62 839	73 350	87 022	89 580
ovdovělé	.	89 821	77 849	67 825	58 384

U žen měl vývoj počtu sezdaných a svobodných osob podobnou dynamiku. Od roku 1991 došlo ke zvýšení podílu svobodných žen mezi ženami ve věku 15 a více let o 18 p. b. (ze 17 % na 34 %). U vdaných žen naopak došlo k poklesu z 55 % na 39 %. V pražské populaci žen je tak na rozdíl od mužů stále ještě větší podíl vdaných osob. Shodně je v ženské a mužské populaci vidět dlouhodobá tendence zvyšování podílu rozvedených a snižování podílu ovdovělých osob. Svůj vliv na to může mít jak postupné snižování počtu osob vstupujících do manželství a tedy nižší podíl rozvedených v populaci a také zlepšování lékařské péče a snižování podílu ovdovělých, které se vyskytují především mezi staršími osobami.

Praha byla vždy regionem, kde se koncentrovalo obyvatelstvo s vyššími stupni vzdělání. V rozmezí 40 let, od Sčítání v roce 1980 do Sčítání roku 2021, došlo u osob ve věku 15 a více let **k významným posunům ve vzdělanostní struktuře pražských obyvatel** směrem k vyšším stupňům vzdělání.

Graf 8.2 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání - Praha a ČR

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Tab. 8.1.3 Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více celkem¹⁾	947 382	989 577	1 012 404	1 115 174	1 102 063
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	1 666	1 151	1 465	2 462	3 916
základní (vč. neukončeného)	289 831	216 769	146 511	113 327	85 743
střední vč. vyučení (bez maturity)	296 060	293 681	292 029	226 686	187 884
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	232 998	302 288	361 871	393 280	386 326
vysokoškolské	115 460	158 489	190 373	263 272	371 351
nezjištěno	11 367	17 199	20 155	116 147	66 843
Muži ve věku 15 let a více celkem¹⁾	430 512	454 977	473 941	534 994	531 125
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	449	442	687	1 334	2 241
základní (vč. neukončeného)	94 586	74 561	53 304	46 254	39 308
střední vč. vyučení (bez maturity)	150 795	150 156	152 049	122 134	102 471
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	103 722	123 574	147 035	163 291	170 033
vysokoškolské	76 101	97 527	110 117	135 752	177 447
nezjištěno	4 859	8 717	10 749	66 229	39 625
Ženy ve věku 15 let a více celkem¹⁾	516 870	534 600	538 463	580 180	570 938
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	1 217	709	778	1 128	1 675
základní (vč. neukončeného)	195 245	142 208	93 207	67 073	46 435
střední vč. vyučení (bez maturity)	145 265	143 525	139 980	104 552	85 413
úplně střední (s maturitou) vč. nástavbového a vyšší odborné	129 276	178 714	214 836	229 989	216 293
vysokoškolské	39 359	60 962	80 256	127 520	193 904
nezjištěno	6 508	8 482	9 406	49 918	27 218

¹⁾ do roku 2011 včetně nezjištěného věku

Podíl osob bez vzdělání byl ve všech letech sčítání zanedbatelný. Od roku 1980 došlo k mírnému zvýšení podílu těchto osob mezi obyvatelstvem ve věku 15 a více let (o 0,2 p. b.). Osoby se základním vzděláním včetně těch s neukončeným bylo v roce 1980 celkem 31 %, od té doby jejich zastoupení setrvalo klesalo až

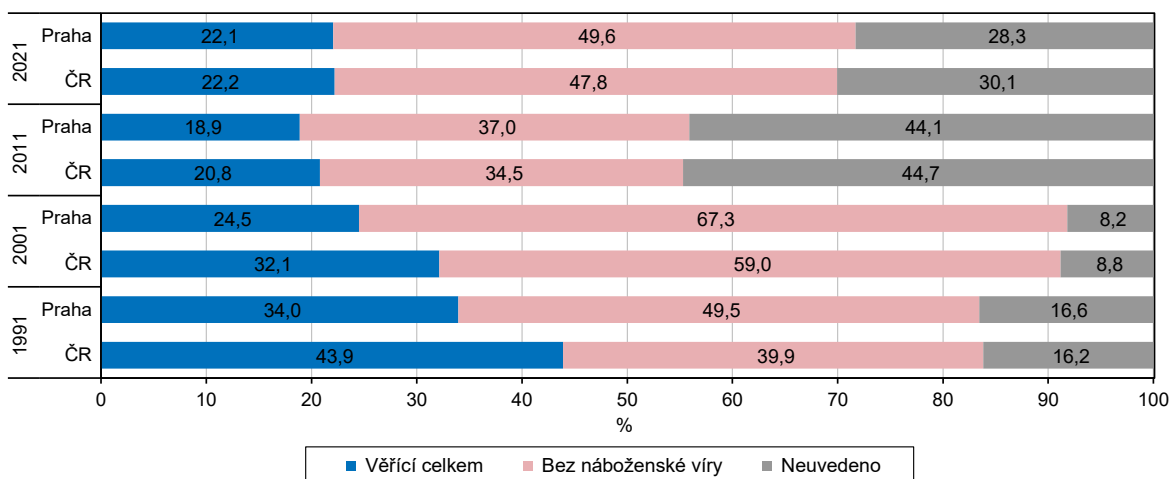

k hodnotě 8,3 %. Pokles byl významný – o 22,7 p. b. Opačným směrem a téměř shodně vzrostl podíl vysokoškoláků. V roce 1980 jich bylo v populaci Prahy 12,3 %, v roce 2021 již 35,9 % a růst zastoupení tak byl o 23,5 p. b. Podobným tempem, ale různými směry se pak ubíral podíl osob se středním vzděláním bez maturity a osob s maturitou. O 13,5 p. b. poklesl podíl osob se středním vzděláním bez maturity. Zahrnuti jsou do této skupiny také vyučené osoby. Naopak o 12,4 p. b. vzrostlo zastoupení osob se vzděláním středním ukončeným maturitou.

Otázka na náboženskou víru nebyla před rokem 1989 součástí sčítacích formulářů. Opět se do obsahu Sčítání lidu dostala v roce 1991. Odpovědi na tuto otázku jsou dobrovolné, osoba v odpovědi deklaruje svůj postoj k víře. Z důvodu dobrovolnosti (dobrovolná byla a je ještě otázka na národnost) bývají otázky na náboženskou víru odpovězeny jen určitým podílem osob, výrazná část osob využije práva na otázku neodpovídat. V jednotlivých sčítáních se tak liší míra odpovědi na tuto otázku. V roce 2001 neodpovědělo na tuto otázku jen 8,2 % osob, největší podíl nezjištěných odpovědí byl v roce 2011, kdy neodpovědělo 44,1 % osob. Struktura obyvatel podle náboženské víry je uvedena v následujícím grafu, který pracuje i s údajem „neuvedeno“.

Graf 8.3 Obyvatelstvo podle náboženské víry - Praha a ČR

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Pokud se podíváme jen na obyvatelstvo, které vyjádřilo nějaký postoj k otázce na náboženskou víru, pak v roce 1991 bylo věřících 41 % obyvatel z těch, kteří na otázku odpověděli, v roce 2011 to bylo 34 % a v roce 2021 se jednalo o 31 % věřících. Osob, které uvedly, že jsou bez náboženské víry, bylo v roce 1991 celkem 59 % a v roce 2021 už 69 %. V roce 2011 i 2021 lidé mohli přímo deklarovat, že jsou věřící, ale bez příslušnosti ke konkrétní církvi. Takových osob bylo ve sčítání 2021 celkem 15 %, v roce 2011 pak 14 % osob.

8.2 Ekonomická aktivita

Podle údajů z jednotlivých sčítání od roku 1980 se počet osob, které představují pracovní sílu (dříve ekonomicky aktivní) neustále zvyšuje. Při přepočtu na počet obyvatel připadalo na 100 obyvatel nejvíce osob zařazených mezi pracovní sílu při Sčítání 2021. Tehdy to bylo necelé dvě třetiny (60 %) všech obyvatel. Podíl pracovní síly na počtu obyvatel se od sčítání 1980 neustále zvyšuje, v roce 1980 dosáhl hodnoty téměř 54 %, v roce 2021 téměř 60 %. Naopak podíl osob ekonomicky neaktivních, které nejsou mezi pracovní sílu zařazeny, se od sčítání 1980 setrvale snižoval. Při posledním cenzu v roce 2021 byl podíl osob mimo pracovní sílu na počtu obyvatel 40%, v roce 1980 pak 46%.

Počet osob mimo pracovní sílu byl v roce 1980 v Praze na úrovni 547,3 tisíc osob, jejich počet v následujících 40 letech kolísal. Mezi sčítáním 2011 a 2021 počet osob mimo pracovní sílu vzrostl z 500,9 tisíc na 512,7 tisíc osob. Jejich podíl na počtu obyvatel se ale snížil (snižuje se plynule od roku 1980). Mezi osoby mimo pracovní sílu patřili ve všech sčítáních i nepracující důchodci. Jejich počet se od roku 1991 snižoval. Jejich zastoupení na počtu osob zařazených mimo pracovní sílu bylo v roce 1980 stejné jako v roce 2021 (41 %). V letech sčítání 1991 až 2011 byl jejich podíl vyšší než 44 %.

Co se týče struktury osob mimo pracovní sílu podle pohlaví, v roce 2011 a 2021 zde dominovaly ženy (59, resp. 58 %). Také v předchozích letech, kdy se konalo sčítání, byl podíl žen podobný (57 až 59 %) jako v současnosti. Ženy také převládaly mezi nepracujícími důchodci, když v roce 2021 jejich zastoupení dosáhlo na téměř 63 %. V předchozích letech však zastoupení žen mezi nimi bylo vyšší (například před deseti lety jich byl 64% podíl a v roce 1980 dokonce téměř 67% podíl.

Tab. 8.2.1 Ekonomická aktivita obyvatelstva v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepracováno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Pracovní síla	634 895	648 993	635 105	644 643	766 484
muži	321 979	328 893	335 161	335 251	403 284
ženy	312 916	320 100	299 944	309 392	363 200
v tom: zaměstnaní	634 895	631 078	601 031	600 730	733 840
muži	321 979	319 428	316 961	311 721	387 199
ženy	312 916	311 650	284 070	289 009	346 641
nezaměstnaní	-	17 915	34 074	43 913	32 644
muži	-	9 465	18 200	23 530	16 085
ženy	-	8 450	15 874	20 383	16 559
Osoby mimo pracovní sílu	547 291	565 181	519 242	500 971	512 729
muži	229 038	241 354	210 759	206 273	217 608
ženy	318 253	323 827	308 483	294 698	295 121
z toho nepracující důchodci	222 139	250 471	246 282	231 135	209 297
muži	73 731	86 348	85 111	83 326	78 276
ženy	148 408	164 123	161 171	147 809	131 021
Nezjištěno	-	-	14 759	123 182	22 219
muži	-	-	8 462	72 214	12 557
ženy	-	-	6 297	50 968	9 662
Podíl pracovní síly na počtu obyvatel (%) ¹⁾	53,7	53,5	55,0	56,3	59,9
Podíl osob mimo pracovní sílu na počtu obyvatel (%) ¹⁾	46,3	46,5	45,0	43,7	40,1
Podíl nezaměstnaných na pracovní síle (%)	-	2,8	5,4	6,8	4,3

Co se týče rozdělení osob v pracovní síle na zaměstnané a nezaměstnané, rok 1980 se v údajích vymyká. V roce 1980 bylo podle oficiálních statistik 100 % osob zaměstnaných, nikdo nebyl nezaměstnaný. Každý člověk měl povinnost pracovat. V roce 1991 bylo v celkovém objemu pracovní síly 97 % zaměstnaných a 3 % nezaměstnaných. V roce 2011, ve sčítání, které těsně následovalo po hospodářské krizi z roku 2009, byl podíl nezaměstnaných výraznější (7 % z pracovní síly) a podíl zaměstnaných byl na úrovni 93 %. Také v absolutních počtech bylo v roce 2011 v porovnání s ostatními sčítáními počet zaměstnaných nejnižší (600,7 tisíc osob) a počet nezaměstnaných nejvyšší (43,9 tisíc osob). Při posledním sčítání v roce 2021 byl poměr mezi zaměstnanými a nezaměstnanými 96 ku 4.

Možnosti srovnání s rokem 1980 i rokem 1991 jsou omezené, zejména proto, že před rokem 1989 nebylo časté zaměstnávání cizích státních příslušníků a ti také nebyli ve větší míře zahrnuti do počtu obyvatel. Od roku 2001 byly do počtu obyvatel započteny ve větší míře i osoby s cizím státním občanstvím. Také se zvětšil objem mezinárodní migrace z pracovních důvodů, Praha se stala magnetem pro cizí státní příslušníky, kteří

se sem stěhovali (a stále stěhují) za prací. V současné době je zastoupení cizích státních příslušníků v populaci i pracovní síle mnohem vyšší než tomu bylo před sčítáním 2001.

8.3 Hospodařící domácnosti

Srovnání údajů o hospodařících domácnostech od roku 1980 jsme omezili pouze na srovnání celkového počtu a srovnání domácností tvořených jednotlivci a jednou rodinou. Porovnání podrobnějších charakteristik domácností je problematické, proto se u podrobnějších údajů v textu věnujeme pouze sčítáním 2011 a 2021. Také údaje o domácnostech jsou ovlivněny konceptem obvyklého bydliště, který ČSÚ začal používat až ve sčítání roku 2011. Přitom obzvláště u domácností je potřeba vědět, kde lidé obvykle (skutečně) žijí. Rodinná uspořádání jsou různá, lidé mnohem častěji žijí i v neformálních svazcích, bez ohledu na své trvalé bydliště.

V roce 1980 bylo v Praze 501,0 tisíc domácností, které zde měly trvalé bydliště, jejich počet se neustále zvyšuje. V roce 2001 zde bylo takových domácností 544,6 tisíc a nárůst tedy činil 8,7 %. V roce 2011 mělo v Praze obvyklé bydliště 579,5 tisíc domácností a v roce 2021 o 13,5 % víc.

V průběhu času postupně dochází k tomu, že se zvyšuje zastoupení domácností jednotlivců. V roce 1980 jich bylo mezi domácnostmi 30 %, v roce 2001 už 37 %. Mezi lety 2011 a 2021 se jejich nárůst zvýšil - o téměř 8 p. b. - a jejich podíl tak dosáhl na 47 %. Zastoupení domácností tvořených jednou rodinou se snižuje a to zejména právě v důsledku zvyšování podílu jednotlivců mezi domácnostmi.

Tab. 8.3.1 Domácnosti v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Hospodařící domácnosti celkem	501 019	538 331	544 577	579 509	658 001
z toho: domácnosti jednotlivců	150 840	187 528	201 335	225 802	308 279
tvořené 1 rodinou	317 324	339 076	320 177	300 262	323 764
Rodinné domácnosti podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	223 695	260 252
bez závislých dětí	.	.	.	138 255	146 641
se závislými dětmi	.	.	.	85 440	113 611
neúplné rodiny	.	.	.	76 567	63 512
bez závislých dětí	.	.	.	36 987	24 622
se závislými dětmi	.	.	.	39 580	38 890
Podíl domácností jednotlivců (%) ¹⁾	30,1	34,8	37,0	39,0	46,9
Podíl domácností tvořených 1 rodinou (%) ¹⁾	63,3	63,0	58,8	51,8	49,2
Podíl úplných rodin se závislými dětmi na celku úplných rodin (%)	.	.	.	38,2	43,7
Podíl neúplných rodin se závislými dětmi na celku neúplných rodin (%)	.	.	.	51,7	61,2

Mezi rokem 2011 a 2021 se zvýšil počet i zastoupení úplných rodin a snížil se počet (a zastoupení) neúplných rodin. Neúplné rodiny tvořily v roce 2011 čtvrtinu domácností tvořených jednou rodinou, v roce 2021 pak více než pětinu. Mezi úplnými rodinami převládaly ty bez závislých dětí (jednalo se tedy o sezdaný nebo nesezdaný pár, který spolu žije, buď s žádným závislým dítětem, nebo s dítětem nezávislým). Jejich podíl byl v roce 2021 celkem 56,3%, od roku 2011 snížil o 5,5 p. b. Naopak se zvýšilo zastoupení úplných rodin se závislými dětmi z 38,2 % na 43,7 %.

U neúplných rodin je situace jiná – většinu tvoří rodiny se závislými dětmi. Od roku 2011 do roku 2021 se zvýšilo zastoupení neúplných rodin se závislými dětmi na celkovém počtu neúplných rodin z 51,7 % na 61,2 %, tedy o téměř 10 p. b.

8.4 Domovní a bytový fond

Údaje o domech a bytech ze Sčítání lidu se týkají domů podléhajících sčítání, což jsou všechny domy určené k bydlení (obydlené i neobydlené), objekty s byty (bytem) a ubytovací zařízení bez bytu, pokud slouží k bydlení. Do počtu domů tak patří kromě rodinných a bytových domů i různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penziony pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, provozní budovy s bytem (např. škola s bytem) apod.

Co se týče srovnatelnosti s předchozími sčítáními, omezující je především to, že do roku 2001 (včetně) byly do údajů o domech a bytech zahrnuty ty, kde měly osoby trvalý pobyt, zatímco od roku 2011 to byly domy, kde měla alespoň jedna osoba obvyklý pobyt. Pro obyvatele to bylo v některých případech matoucí, mohli se z různých důvodů identifikovat jako obvykle bydlící tam, kde měly trvalý pobyt. Od roku 1980 se také změnila náplň jednotlivých ukazatelů souvisejících zejména s charakteristikami domů a bytů (jako například vydefinování toho, co je obytná místnost, jak se posuzuje způsob vytápění atd.).

Tab. 8.4.1 Domovní fond v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Domy celkem	77 827	83 267	88 200	99 949	106 154
obydlené	75 794	78 977	82 160	92 927	98 217
neobydlené	2 033	4 290	6 040	7 022	7 937
Podíl neobydlených domů (%)	2,6	5,2	6,8	7,0	7,5
Z obydlých domů:					
rodinné domy	44 270	47 257	50 258	57 354	61 178
bytové domy	29 067	29 955	29 659	32 596	34 399
Podíl bytových domů (%)	38,4	37,9	36,1	35,1	35,0
Obydlené domy podle vlastníka:					
fyzická osoba	46 140	47 449	55 781	61 920	66 733
obec, stát	23 572	24 224	8 630	5 105	934
bytové družstvo	3 968	5 677	4 319	5 372	2 959
spoluvlastnictví vlastníků bytů				10 899	21 494

V roce 1980 bylo v Praze celkem 77,8 tisíc domů, z toho 2 tisíce neobydlených. Počet domů pomalu roste, největší dynamiku měl růst mezi lety 2001 a 2011, kdy dosáhl 13 %. Naopak nejmenší růst počtu domů mezi jednotlivými sčítáními byl v roce 2001 (růst o 6 % oproti roku 1991), kdy přibylo do domovního fondu Prahy nejméně bytů za 10 let. V Praze byla během posledních 40 let rozdílná intenzita výstavby domů, nárůsty počtu domů mezi sčítáními tomu odpovídají.

Podíl neobydlených domů v roce 2021 dosahoval v Praze 7,5 %, ve sčítání roku 1980 to bylo 2,6 %. V Praze je sice méně bytových domů, jedná se ale vesměs o větší domy, například činžovní domy v centru Prahy nebo sídliště na okrajích města a tak počet bytů v bytových domech naopak počet bytů v rodinných domech výrazně převyšuje. Mezi obydlými domy podléhajícími sčítání, bylo v roce 2021 celkem 35 % bytových domů a většina (62 %) rodinných domů.

Výrazně se od roku 1980 změnila struktura domů podle jejich vlastníka. Před rokem 2011 domy ve spoluvlastnictví vlastníků bytů de facto neexistovaly. Tato forma vlastnictví však do roku 2021 nabyla na významu, když v roce 2011 tvořily takové domy pouze cca jednu desetinu obydlého bytového fondu a v roce 2021 už jednu pětinu.

Suverénně největší a zároveň nejstálější složkou obydlého domovního fondu v Praze jsou domy ve vlastnictví fyzické osoby. V roce 1980 až 2021 tvořily přibližně 61 až 68 % obydlých domů v Praze. Obydlých domů ve vlastnictví obce nebo státu bylo nejvíce v roce 1980 (31 %) a nejméně při posledním

sčítání 2021 (1 %). Domy ve vlastnictví státu či města, nebo také byty družstevní často přešly do spoluvlastnictví vlastníků bytových jednotek.

Tab. 8.4.2 Bytový fond v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

(přečteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Byty celkem	461 984	516 293	551 243	587 832	721 332
obydlené	448 741	495 804	496 940	542 168	627 705
neobydlené	13 243	20 489	54 303	45 664	93 627
Podíl neobydlených bytů (%)	2,9	4,0	9,9	7,8	13,0
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	59 757	58 836	63 642	72 471	79 161
v bytových domech	384 646	433 672	430 234	464 768	542 548
Podíl bytů v bytových domech (%)	85,7	87,5	86,6	85,7	86,4

Podobný vývoj, tedy stálý růst, se týkal počtu bytů. I když v případě bytů docházelo k tomu, že zvláště po roce 1989 se byty přeměnily na kanceláře a jiné prostory pro komerční využití. Část bytů se také přeměnila na ordinace lékařů. Na základě údajů ze sčítání 1980 víme, že bylo tehdy v Praze 461,9 tisíc bytů a do roku 1991 se jejich počet zvýšil o téměř 12 %. Bylo to důsledkem probíhající sídlištní výstavby. Nejmenší nárůsty počtu bytů zaznamenala Praha v období 1991-2001 a také 2001-2011 (o cca 7 %). Mezi lety 2011 a 2021 byl nárůst počtu bytů 22%.

Z celkového počtu obydlých bytů je stabilně kolem 86 až 88 % v bytových domech, 12 až 13 % v rodinných domech a 1 % v ostatních bytových.

Tab. 8.4.3 Bytový fond v hl. m. Praze (Sčítání 1980 až 2021)

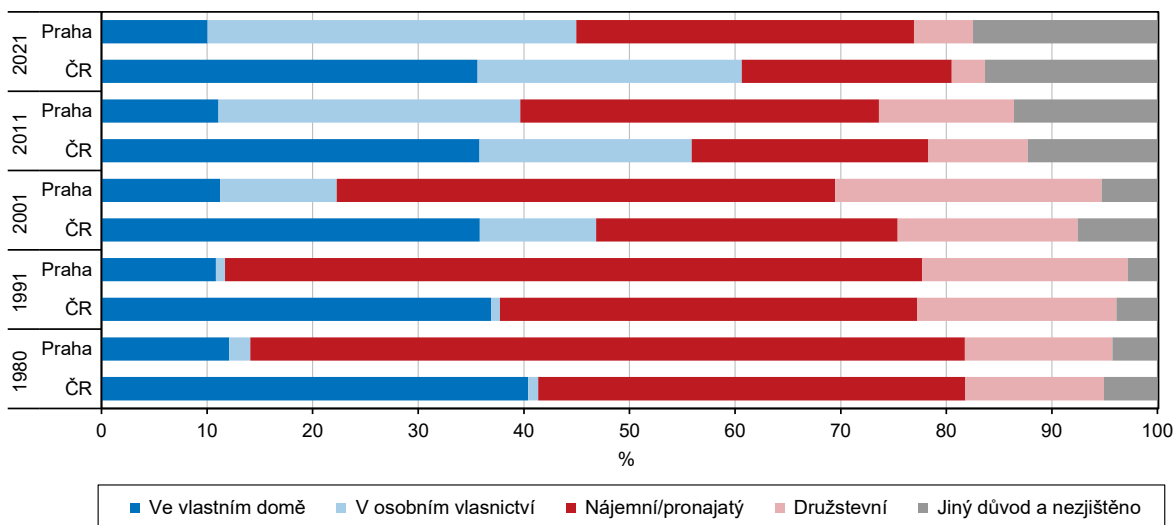
(přečteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
Obydlené byty celkem	448 741	495 804	496 940	542 168	627 705
podle právního důvodu užívání bytu:					
ve vlastním domě	54 309	53 732	55 893	60 114	63 124
v osobním vlastnictví	8 922	4 236	54 796	154 866	219 058
nájemní/pronajatý	303 674	327 360	234 599	184 186	200 753
družstevní	62 686	96 574	125 383	69 329	35 107
jiný důvod a nezjištěno	19 150	13 902	26 269	73 673	109 663
Obydlené byty podle převažujícího způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	206 098	298 239	327 278	391 685	415 442
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	35 456	51 890	45 799	52 436	115 272
lokální topidla (kamna)	201 993	140 621	111 826	67 319	59 359
Počet osob na 1 obydlý byt	2,62	2,44	2,33	2,24	2,01

Výrazně se proměnila vlastnická struktura obydlých bytů (v terminologii sčítání právní důvod užívání bytů). V roce 1980 osobní vlastnictví bytů téměř neexistovalo (2 % trvale obydlých bytů), v roce 2001 už jich bylo 11 % trvale obydlých a v roce 2021 celkem 35 % obvykle obydlých bytů. Výrazně se snížilo zastoupení bytů v nájmu či pronájmu z 68 % na 32 % mezi lety 1980 a 2021. Také zastoupení bytů ve vlastním domě (- 2 p. b.) a v družstevním vlastnictví (-8 p. b.) se snížilo. V kategorii jiný důvod a nezjištěno bylo v roce 1980 zhruba 4 % trvale obydlých bytů a v roce 2021 už 17 % obvykle obydlých bytů.

Graf 8.4 Obydlené byty podle právního důvodu užívání bytu - Praha a ČR

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021; do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

Z celkového počtu obydlých bytů mělo v roce 2021 v Praze nejvíce ústřední dálkové nebo ústřední domovní vytápění (415,4 tisíc obydlých bytů, 66 %). V porovnání s předchozími sčítáními to bylo druhé největší zastoupení. V roce 2011 se jednalo o 391,7 tisíc domů (72 %) s tímto typem vytápění. Když půjdeme zpátky v čase, pak zastoupení ústředního dálkového nebo domovního bylo před rokem 2011 výrazně menší. V roce 1980 sem patřilo pouze 46 % trvale obydlých bytů. Od roku 1980 se naopak drasticky snížil počet i podíl bytů, které k vytápění využívaly lokální topidla (například kamna). Snížení ze 45 % v roce 1980 na 9 % v roce 2021 bylo velmi výrazné. Bytů, které měly ústřední vytápění s vlastním zdrojem (v bytě), bylo v roce 1980 cca 35,5 tisíc, což představovalo 8 % trvale obydlých bytů. Při poslední sčítání v roce 2021 bylo takových bytů sečteno 115,3 tisíc, tedy 18 % z obvykle obydlých.

Metodické vysvětlivky

Obyvatelstvo

Údaj o **počtu obyvatel** ve výsledcích SLDB 2021 zahrnuje všechny obvykle bydlící obyvatele České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba převážně pobývá, tráví dobu svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod., a kde je členem konkrétní domácnosti.

Pro zahrnutí osoby do obvykle bydlícího obyvatelstva České republiky je rozhodující kritérium délky pobytu nejméně 12 měsíců, příp. úmysl dlouhodobého pobytu.

Pro odvození místa obvyklého pobytu osoby byla určující deklarace na sčítacím formuláři týkající se faktického bydliště osoby (bez ohledu na místo trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu); vyhodnocovány byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu, resp. povoleného přechodného pobytu, a místě sečtení.

Osoby v zařízeních jsou osoby s místem obvyklého pobytu ve všech typech ubytovacích zařízení sloužících k ubytování většího počtu osob (např. penziony pro důchodce, dětské domovy, ubytovny, věznice apod.).

Osoby bydlící mimo byty a zařízení jsou osoby s místem obvyklého pobytu v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách nebo v obytných domech, ale mimo byty (ubytování v nebytovém prostoru).

Osoby bez domova jsou osoby, které na sčítacím formuláři deklarovaly způsob bydlení „Žádné obydlí (bez domova)“. Za místo obvyklého pobytu je u osoby bez domova, v souladu s mezinárodními doporučeními, považováno místo sečtení.

Údaje o **státním občanství** jsou přebírané z registru obyvatel. **Cizinci** jsou obyvatelé s cizím státním občanstvím bez občanství České republiky. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím se zařazují do jednoho státního občanství podle pořadí Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu.

Národnost vyplnil každý podle svého rozhodnutí. Bylo možné uvedení až dvou národností nebo neuvedení žádné (údaj byl nepovinný).

Jako **mateřský jazyk** se uváděl jazyk, kterým se sčítanou osobou v dětství hovořila matka nebo osoby, které ji vychovaly (tj. první jazyk, kterým se sčítaná osoba učila mluvit.) Bylo možné uvést i dva mateřské jazyky.

Vyplnění údaje o **náboženské víře** bylo pro respondenty dobrovolné a v odpovědi mohli deklarovat, zda jsou věřící a slovním zápisem uvést náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásí, nebo zda jsou bez náboženské víry.

Rodinný stav je stav de jure, tedy právní manželský stav osoby. Rozdíl mezi součtem za jednotlivé kategorie rodinného stavu a celkovým počtem představují kromě osob s nezjištěným rodinným stavem také osoby s registrovaným partnerstvím.

Registrované partnerství je stav de jure, tedy právní stav – registrované partnerství osob stejného pohlaví uzavřené podle zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, anebo dle jiných právních předpisů v zahraničí.

Počet živě narozených dětí byl při sčítání zjišťován pouze u žen ve věku 15 a více let. Zahrnuje všechny děti živě narozené do rozhodného okamžiku sčítání (v manželství i mimo manželství), i když některé z dětí později zemřelo.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo zjišťováno pouze u osob ve věku 15 a více let podle nejvyšší ukončené školy. Údaje uvedené na sčítacím formuláři byly doplněny o informace o vzdělání z administrativních zdrojů. Osoby, které získaly vzdělání v soukromé nebo zahraniční vzdělávací instituci bez akreditace MŠMT, uváděly odpovídající stupeň vzdělání ve vzdělávacím systému ČR.

Místem bydliště v době narození se rozumělo místo obvyklého pobytu v době narození sčítané osoby, tj. první bydliště, kde sčítaná osoba žila hned po narození.

Místo a druh registrovaného pobytu byly pro účely sčítání převzaty ze systémů Ministerstva vnitra. Týká se občanů ČR a také cizinců s registrovaným pobytem v Česku. Místo registrovaného pobytu není vždy totožné s místem obvyklého pobytu osoby zjišťovaným ve sčítání.

Pracovní sílu (osoby ekonomicky aktivní) představují osoby zaměstnané (pracující) a nezaměstnané.

Mezi **zaměstnané** patří všechny osoby ve věku 15 a více let, které v rozhodný okamžik sčítání měly formální vazbu k zaměstnání nebo pracovaly alespoň 1 h týdně za mzdu, plat, nebo jiný druh odměny. Zahrnuti jsou rovněž pracující důchodci, pracující žáci a studenti a osoby na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů).

Osoby s formální vazbou k zaměstnání jsou zaměstnanci a osoby s podnikatelským oprávněním, bez ohledu na délku pracovního úvazku, charakter pracovní aktivity (trvalý, dočasný) nebo druh pracovního poměru, dohody či smlouvy.

Nezaměstnané jsou všechny osoby ve věku 15 a více let, které byly v rozhodný okamžik sčítání bez práce a zároveň si práci hledaly (prostřednictvím Úřadu práce nebo jiným způsobem).

Osoby **mimo pracovní sílu** (osoby ekonomicky neaktivní) jsou osoby, které nepatří mezi zaměstnané ani nezaměstnané. Jsou to nepracující důchodci, ostatní nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáci a studenti, osoby v domácnosti, děti předškolního věku a ostatní závislé osoby.

U zaměstnaných osob bylo zjišťováno **postavení v zaměstnání, zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti** podle současného zaměstnání, v případě více zaměstnání podle hlavního.

Postavení v zaměstnání bylo zjišťováno výhradně z administrativních zdrojů (IS ČSSZ, údaje GŘŘ, RES).

Zaměstnavatelé jsou podnikatelé se zaměstnanci. *Osoby pracující na vlastní účet* jsou podnikatelé bez zaměstnanců. *Zaměstnanci* mají placená zaměstnanecká místa.

Jako **zaměstnání** (profese) se uváděla konkrétní vykonávaná práce, resp. pracovní pozice zaměstnané osoby.

Odvětví ekonomické činnosti bylo zjišťováno jako druh ekonomické činnosti zaměstnavatele, resp. předmět podnikání.

Dojíždka

Otázku týkající se **místa pracoviště/školy** vyplňovali pouze zaměstnaní (pracující) a žáci a studenti. Žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracují, vyplňovali adresu místa pracoviště.

U místa pracoviště se uváděla adresa místa výkonu práce (nikoliv např. sídla firmy).

Osoby, které neměly pevné místo pracoviště, ale pracovní dobu začínaly na stejné adrese (např. pracovníci v dopravě – řidiči aj.), uváděly místo nástupu do zaměstnání. Osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění, uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“.

Otázku na **frekvenci dojíždky do práce nebo školy** vyplňovali všichni zaměstnaní, žáci a studenti s výjimkou osob, které uvedly, že pracují/studují na adrese obvyklého pobytu, a osob bez stálého místa pracoviště. Osoby dojíždějící do práce/školy z jiného místa, než je adresa obvyklého pobytu, jsou zahrnuty v kategorii „z jiného místa než z obvyklého bydliště“.

Otázku na **dopravní prostředek** používaný k cestě do práce nebo školy vyplňovali všichni zaměstnaní a žáci a studenti kromě osob pracujících/studujících na adrese obvyklého pobytu. Bylo možné uvést jeden hlavní dopravní prostředek, tj. používaný k nejdelší části cesty, a nejvýše dva další ke zbytku cesty.

Osoby **vyjíždějící/dojíždějící do zaměstnání a škol** jsou zaměstnaní (pracující) nebo žáci a studenti, jejichž místo pracoviště nebo školy bylo na jiné adrese, než je adresa jejich obvyklého pobytu. Mezi

vyjíždějící/dojíždějící tedy nejsou zahrnuty osoby pracující/studující na adrese obvyklého pobytu, osoby se zaměstnáním bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště/školy.

Domácnosti

Domácnosti jsou tvořeny osobami se společným místem obvyklého pobytu žijícími v jednom bytě nebo jiném obydlí. Údaje o domácnostech byly zpracovány podle zápisů příbuzenských a jiných vztahů na sčítacím formuláři, které byly doplněny o informace z administrativních zdrojů ministerstva vnitra.

Bytovou domácnost tvoří osoby žijící společně v jednom bytě.

Hospodařící domácnost tvoří osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti, jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i když samy na výdaje domácnosti nepřispívají. Hospodařící domácnost může být typu:

- **Domácnost rodinná tvořená 1 úplnou rodinou** – zahrnuje manželský pár, neformální soužití druhá a družky – tzv. faktické manželství, registrované partnerství, příp. neformální soužití osob stejného pohlaví – tzv. faktické partnerství, a to ve všech případech s dětmi nebo bez dětí
- Domácnost rodinná tvořená 1 neúplnou rodinou – jeden z rodičů s alespoň jedním dítětem
- Domácnost rodinná tvořená 2 a více rodinami
- **Domácnost nerodinná vícečlenná** – dvě nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, společně hospodařících, které netvoří rodinnou domácnost; mezi nerodinné vícečlenné domácnosti patří také domácnost prarodiče s vnoučaty (kromě prarodičů tvořících pár – úplnou rodinu)
- Domácnost jednotlivce

Součástí rodinných domácností tvořených 1 rodinou mohou být i další jednotlivé osoby, pokud s rodinou společně hospodaří.

Hospodařící domácnosti byly zpracovány za osoby bydlící v bytech, mimo byty a také za rodiny, příp. vícečlenné nerodinné domácnosti v zařízení. Jednotlivé osoby žijící v zařízení a osoby bez domova nejsou do počtu hospodařících domácností zahrnuty.

Ve výsledcích sčítání jsou hospodařící domácnosti tvořené 1 rodinou tříděny mimo jiné podle počtu závislých dětí. Závislé dítě je každá osoba v domácnosti tvořené 1 rodinou, jejíž postavení v domácnosti je „dítě“, není zahrnuta mezi pracovní sílu a zároveň je ve věku 0–25 let.

Byty

V rámci sčítání byl za všechny osoby, resp. domácnosti zjišťován jejich **způsob bydlení / typ obydlí**. Kromě bytu se v případě osob rozlišuje i bydlení v ubytovacím zařízení, různé způsoby bydlení mimo bytový fond v jiných objektech a prostorách (rekreační objekt, nouzové obydlí, mobilní obydlí apod.) a osoby bez domova (bez obydlí).

Další charakteristiky bydlení byly zjišťovány pouze za obydlené byty.

Byt je uzavřený soubor místností, popřípadě jedna místnost, které splňují požadavky na bydlení a jsou k bydlení určeny.

Obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený byt je byt, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt.

Právní důvod užívání bytu charakterizuje status užívání z hlediska uživatele bytu, tedy domácnosti, která v bytě bydlí.

Byt ve vlastním domě je byt, jehož uživatel je současně vlastníkem nebo spoluvlastníkem domu.

Byt v osobním vlastnictví je byt, jehož uživatel je samostatně veden v katastru nemovitostí jako vlastník jednotky.

Jiné bezplatné užívání bytu je bezplatné užívání většinou na základě rodinných vazeb nebo dohody uživatele bytu a vlastníka bytu či domu. Uživatel bytu nemá uzavřenou nájemní smlouvu, ale náklady na bydlení a provoz domácnosti (elektřina, plyn, voda, odvoz odpadu) si může hradit.

Byt nájemní/pronajatý je užíván na základě nájemní smlouvy; zahrnuje i případy osob bydlících v podnájmu v pronajatém bytě.

Byt družstevní je byt ve vlastnictví družstva, přičemž uživatel bytu je současně členem družstva.

Jiný důvod užívání bytu zahrnuje všechny ostatní případy než výše uvedené právní důvody užívání bytu (např. dříve samostatně rozlišované byty služební, domovnícké aj.)

Obytná místnost je místnost bytu (např. obývací pokoj, ložnice, jídelna, kuchyně), která je určena k bydlení a má podlahovou plochu alespoň 4 m².

Celková plocha bytu je plocha měřená uvnitř obvodových stěn bytu, uváděná v m² a zaokrouhlená na celé číslo. Zahrnuje plochu všech obytných místností i dalších částí bytu (příslušenství, předsíň apod.). Nezahrnuje plochu dalších prostor příslušejících k bytu, jako jsou neobyvatelné sklepy nebo půdy, terasy, balkóny, lodžie (ani zasklené).

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Ústřední vytápění s vlastním zdrojem je vytápění zřízené pouze pro jeden byt, je napojeno na jeden tepelný zdroj (kotel) a je obsluhováno uživatelem bytu přímo. Tento způsob vytápění zahrnuje i vytápění u rodinných domů s jedním bytem, bez ohledu na umístění zdroje (kotel v některé místnosti bytu nebo např. ve sklepě).

Jako **lokální topidla/kamna** se označuje vytápění zdroji tepla, umístěnými v jednotlivých místnostech bytu. Zahrnuje všechny druhy kamen či zdrojů tepla, bez ohledu na užívané palivo (tedy např. i akumulární kamna, WAW, přímotopy, krby).

Údaj **poloha bytu v domě** označuje podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. V případě bytu v podkroví se podkroví považuje za další řádné podlaží/poschodí.

Domy

Do **počtu domů** jsou zahrnuty všechny domy určené k bydlení, tj. objekty s byty (bytem) a objekty obsahující jiné prostory určené k bydlení nebo dlouhodobějšímu ubytování, jako jsou ubytovací zařízení. Do počtu domů tak patří kromě rodinných a bytových domů i provozní budovy s bytem (např. škola s bytem) a různá zařízení určená k bydlení – např. domovy mládeže, internáty, dětské domovy, ústavy sociální péče, domovy důchodců, penziony pro důchodce, kláštery a konventy, azylová zařízení pro cizince, ubytovny apod.

Obydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Neobydlený dům je dům určený k bydlení, ve kterém nemá žádná osoba obvyklý pobyt. Do počtu neobydlených domů jsou zahrnuty všechny domy s byty a všechny domy s ubytovacím zařízením bez bytu, pokud jsou určeny k bydlení. Neobydlené objekty bez bytů, příp. se zařízením sloužícím pouze ke krátkodobému ubytování (hotely, turistické ubytovny, nemocnice apod.) nejsou do počtu neobydlených domů zahrnuty.

Podle **druhu domu** se rozlišují:

- o rodinný dům – má maximálně tři samostatné byty a převažujícím účelem využití domu je bydlení. Rodinný dům může být samostatný, dvojdomek (společná část obvodové zdi s rodinným domem na sousedící parcele) nebo řadový (alespoň tři rodinné domy k sobě přiléhají částí obvodové zdi). Nepatří sem jedno- až tříbytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.
- o bytový dům – má čtyři a více bytů, přístupných zpravidla ze společné chodby nebo schodiště, a převažujícím účelem využití domu je bydlení, počet podlaží není určující. Nepatří sem čtyř- a vícebytové budovy se zařízením určeným k bydlení či s převažujícím využitím k jinému účelu.

- o ostatní budovy – zahrnují všechny další druhy budov kromě rodinných a bytových domů.

Vlastníkem domu je fyzická nebo právnická osoba, případně jejich kombinace. Údaje o vlastnické struktuře domovního fondu byly převzaty z dat katastru nemovitostí platných k 26. 3. 2021. Rozhodující je forma vlastnictví, nikoliv počet vlastníků. Typ vlastníka – fyzická osoba – zahrnuje i případy více spoluvlastníků domu, pokud to jsou fyzické osoby (např. společné jmění manželů). Spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek) zahrnuje pouze případy, kdy je celý dům ve spoluvlastnictví fyzických či právnických osob, které jsou vedeny v katastru nemovitostí jako vlastníci konkrétních vymezených jednotek typu byt či skupina bytů. Typ vlastníka – jiná právnická osoba – se vyskytuje u domů patřících jiným právnickým osobám, než jsou bytová družstva, obce či stát. Kombinace vlastníků zahrnuje ostatní případy spoluvlastnictví domu více vlastníky různého typu, kteří zároveň nejsou v katastru nemovitostí uvedeni jako vlastníci jednotek (např. fyzické a jiné právnické osoby, obce a bytového družstva apod.).

Obdobím výstavby nebo rekonstrukce se rozumí období, kdy byl dům dostavěn a předán do užívání (kolaudace), případně proběhla jeho významná rekonstrukce spojená s modernizací bytů, přístavbou/nástavbou nových podlaží či bytů, která vyžadovala kolaudační souhlas.

Při určování převažujícího **materiálu nosných zdí** se nepřihlíží k materiálu základů ani příček. Za nosné zdi domu se považují ty, které nesou stropy a střechu; jsou to zpravidla všechny vnější zdi (kromě skeletových konstrukcí). Kategorie „kámen, cihly, tvárnice“ zahrnuje rovněž kombinace těchto tří materiálů.

Způsob odvádění odpadních vod z domu vypovídá o tom, zda má dům domovní přípojku na kanalizační síť (veřejnou), vlastní domácí čističku odpadních vod, žumpu, jímku či septik, nebo zda je dům bez kanalizace a jímky (přímý odpad do terénu či vodoteče). Rozhodujícím kritériem pro zařazení do jednotlivých kategorií je způsob likvidace splaškových, nikoliv dešťových vod.

Výtah v domě charakterizuje vybavenost domu osobním výtahem (výtahem využitelným pro přepravu osob). Je-li v domě pouze nákladní výtah, který uživatelé bytů nemohou běžně užívat (např. v provozních budovách), je dům zařazen do kategorie „bez výtahu“.

Ústřední dálkové vytápění je vytápění z kotelny umístěné mimo dům, zpravidla pro více domů.

Ústřední domovní vytápění je vytápění z kotelny/kotle v domě, zpravidla vytápí 2 a více bytů v domě.

Domy **bez ústředního topení** jsou domy bez ústředního dálkového a ústředního domovního vytápění. Jednotlivé byty mohou být vytápěny ústředním topením s vlastním zdrojem pouze pro daný byt nebo jiným způsobem, případně jsou bez vytápění.

Srovnatelnost výsledků sčítání 2021 a 2011

Výsledky SLDB 2021 jsou stejně jako v případě **SLDB 2011** zpracovány a publikovány **za obvykle bydlící obyvatelstvo**, resp. tříděny podle místa obvyklého pobytu osob. Údaje těchto dvou sčítání jsou tak metodicky srovnatelné.

Oproti tomu při předcházejících sčítáních v letech 1961–2001 probíhalo veškeré zpracování a publikování výsledků podle místa trvalého pobytu osob, případně podle místa dlouhodobého pobytu. Srovnatelnost s údaji těchto starších sčítání je proto omezená. Zpracování údajů podle místa obvyklého pobytu osoby se totiž promítá do všech věčných okruhů zpracovaných dat. Je určující jak pro územní identifikaci a třídění, tak pro zpracování domácností, určení obydlenosti bytu a domu a pro zpracování charakteristik s vazbami na území či porovnávání adres, jako jsou bydliště jeden rok před sčítáním, bydliště v době narození a dojíždka do místa pracoviště nebo školy.

Pojem **registrovaný pobyt** v SLDB 2021 odpovídá pojmu trvalý nebo dlouhodobý pobyt v SLDB 2011. Zahrnuje trvalý pobyt občana ČR, trvalý pobyt cizince a různé druhy dlouhodobého pobytu cizince registrované v systémech Ministerstva vnitra.

Údaje o **státním občanství** jsou v SLDB 2021 zpravidla, není-li uvedeno jinak, publikovány za všechny obyvatele České republiky podle jednoho státního občanství. Osoby s dvojitým nebo vícenásobným státním občanstvím mají odvozeno toto jedno (hlavní) státní občanství podle pořadí: Česká republika, jiný členský stát EU, jiná země v Evropě, jiná země mimo Evropu. Ve výsledcích SLDB 2011 byly údaje za osoby s jedním státním občanstvím a dvojitým státním občanstvím uváděny zvlášť, přičemž údaj o dvojitým občanství zahrnoval pouze kombinace Česká republika a jiný stát.

Údaje o **národnosti** byly v SLDB 2021 kromě jedné deklarované národnosti zpracovány i za kombinace všech samostatně kódovaných národností. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o národnosti v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jednou nebo dvěma národnostmi), které danou národnost uvedly, buď jako jedinou nebo v kombinaci s jinou národností. Osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou tak započteny v údajích u obou národností. Ve sčítání 2011 a dříve byly zpracovány jen údaje za vybrané kombinace národností, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na národnost bylo stejné.

Rovněž údaje o **mateřském jazyce** byly v SLDB 2021 zpracovány kromě jednotlivých jazyků i za kombinace všech samostatně kódovaných jazyků. Ve výstupech SLDB 2021 jsou přednostně uváděny údaje o mateřském jazyce v novém pojetí – úhrnné počty všech osob (s jedním nebo dvěma mateřskými jazyky), které daný jazyk uvedly, buď jako jediný nebo v kombinaci s jiným jazykem. Osoby, které uvedly dva mateřské jazyky, jsou tak započteny v údajích u obou jazyků. Stejně jako v případě národnosti byly ve sčítání 2011 a dříve zpracovány jen údaje za vybrané kombinace jazyků, srovnatelný údaj tohoto typu proto není z předchozích sčítání možné získat, přestože metodické pojetí otázky na mateřský jazyk bylo stejné.

Oproti SLDB 2011 byly údaje o **náboženské víře** v SLDB 2021 samostatně zjišťovány a publikovány za rozšířený seznam konkrétních církví, hnutí, náboženských společností a směrů, včetně kategorií pro zápisy přesvědčení jako např. ateismus, agnosticismus, animismus. Osoby, které označily, že jsou věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod., ale konkrétní církve, společnost ani směr neuvedly, jsou ve výsledcích uváděny v samostatné kategorii „věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru – neuvedená církev, náboženská společnost nebo směr“. Ve výsledcích sčítání 2011 byly tyto osoby zahrnuty mezi „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“.

Nejvyšší dosažené vzdělání bylo v rámci zjišťování při SLDB 2021 členěno do kategorií, které umožňují převod údajů na odpovídající úroveň platné klasifikace ISCED 2011 (Mezinárodní klasifikace vzdělání) nebo na údaje srovnatelné s výsledky sčítání 2011. Údaje „nástavbové/zkrácené studium“ a „pomaturitní studium“ rozlišované při SLDB 2021 byly v SLDB 2011 zjišťovány jako jediná kategorie „nástavbové studium (vč. pomaturitního studia)“. Obdobně kategorie „konzervatoř (ukončena absolutoriem)“ a „vyšší odborné

vzdělání (DiS.)“ zjišťované v SLDB 2021 samostatně byly v SLDB 2011 zahrnuty ve společné skupině „vyšší odborné vzdělání (absolutorium)“.

Nejvyšší dosažené vzdělání v SLDB 2021 podle klasifikace ISCED 2011

bez vzdělání	ISCED 0
neukončené základní vzdělání	ISCED 1
základní vzdělání	ISCED 2
střední nebo vyučení (bez maturity)	ISCED 3
úplné střední všeobecné (s maturitou)	
úplné střední odborné (s maturitou)	
nástavbové / zkrácené studium (s maturitou), absolvování dvou nebo více oborů středních škol	
pomaturitní studium	ISCED 4
konzervatoř (ukončena absolutoriem)	ISCED 5
vyšší odborné vzdělání (DiS.)	ISCED 6
bakalářské (Bc., BcA.)	
magisterské (Ing., Mgr., MUDr., JUDr., PhDr. aj.)	ISCED 7
doktorské (Ph.D., ThD., CSc., DrSc.)	ISCED 8

V údajích o **ekonomické aktivitě** došlo v souladu s mezinárodní metodikou ke změně terminologie. V SLDB 2021 je užíván pojem „pracovní síla“ pro osoby označované dříve jako „osoby ekonomicky aktivní“ a „osoby mimo pracovní sílu“ namísto „osoby ekonomicky neaktivní“.

Při sčítání 2021 se, na rozdíl od SLDB 2011, kromě zařazení osoby do jednotlivých kategorií podle ekonomické aktivity zjišťovalo na sčítacím formuláři i odpracování alespoň jedné hodiny týdně a využity byly rovněž údaje o ekonomické aktivitě z administrativních zdrojů. Údaje o ekonomické aktivitě ze sčítání 2011 a 2021 proto nejsou plně srovnatelné.

V rámci SLDB 2021 byla nově zjišťována kategorie „osoby na rodičovské dovolené“. Při SLDB 2011 mohly být tyto osoby zahrnuty v různých kategoriích – jako osoby s vlastním zdrojem obživy (s rodičovským příspěvkem), nebo osoby v domácnosti a ostatní závislé osoby. Ve srovnání se SLDB 2011 není již při sčítání 2021 rozlišována kategorie „nezaměstnaní hledající první zaměstnání“, k dispozici jsou pouze údaje za nezaměstnané celkem.

Údaje o zaměstnání, postavení v zaměstnání a odvětví ekonomické činnosti byly v SLDB 2021 zjišťovány výhradně za osoby zaměstnané podle jejich současného hlavního zaměstnání. Při SLDB 2011 byl údaj zjišťován rovněž za nezaměstnané podle posledního vykonávaného zaměstnání.

V údajích o **postavení v zaměstnání** v SLDB 2021 již nejsou rozlišovány kategorie „členové produkčních družstev“ a „pomáhající rodinní příslušníci“.

Údaj o **místě pracoviště/školy** a navazující údaje o dojížděce jsou v SLDB 2021 sledovány u zaměstnaných (pracujících) žáků a studentů podle místa pracoviště, stejně jako u ostatních zaměstnaných. V SLDB 2011

však žáci a studenti, kteří při studiu zároveň pracovali, uváděli údaje o místě školy a dojížděce do školy. Srovnatelnost údajů za dojížděku je i z důvodu dalších metodických změn omezená.

Frekvence dojížděky do zaměstnání a školy byla při SLDB 2011 sledována pouze u meziobecní dojížděky, zjišťovány byly navíc odlišné kategorie než u SLDB 2021.

Jako **dopravní prostředek** používaný při cestě do práce nebo školy bylo při SLDB 2011 možné určit nejvýše tři dopravní prostředky bez rozlišení jejich významu. Při SLDB 2021 byl naproti tomu zjišťován zvláště hlavní dopravní prostředek a nejvýše dva doplňkové – vedlejší dopravní prostředky.

Metodika odvození údajů za **hospodařící domácnosti** na základě místa obvyklého pobytu společně žijících a společně hospodařících osob byla v SLDB 2021 zachována. Informace o vztazích mezi osobami byly ovšem oproti SLDB 2011 zjišťovány na sčítacím formuláři odlišným způsobem (úplná matice vztahů) a využity byly i údaje z administrativních zdrojů. Kromě získání přesnějších údajů tím mohla být ovlivněna i srovnatelnost údajů s výsledky SLDB 2011.

Domácnost prarodičů-partnerů s vnoučaty je v SLDB 2021 zahrnuta mezi rodinné domácnosti – úplné rodiny. V roce 2011 patřily tyto případy do kategorie vícečlenná nerodinná domácnost-prarodič/prarodiče s vnoučaty.

Údaje o **velikosti bytu** (plocha a počet místností) byly při sčítání 2021 zjišťovány odlišným, zjednodušeným způsobem než v roce 2011. V SLDB 2021 byla zjišťována pouze celková plocha bytu, nikoli obytná plocha, ani plocha jednotlivých typů místností.

Obytná místnost v SLDB 2021 je místnost určená k bydlení, s plochou 4 m² a více. Do počtu obytných místností se započítává i kuchyně, pokud je samostatnou místností. Vybavení bytu kuchyní nebo kuchyňským koutem bylo proto zjišťováno samostatně. Při sčítání 2011 byla za standardní obytnou místnost považována místnost s plochou 8 m² a více, menší obytné místnosti s plochou 4 až 8 m² byly zjišťovány samostatně, jiné bylo i rozlišení kuchyně a kuchyňského koutu.

V údajích o zavedení **plynu** do bytu odpovídá kategorie „bez plynu“ ze SLDB 2011 součtu kategorií „pouze plynové tlakové lahve“ a „bez přívodu plynu“ v SLDB 2021.

V údajích o zavedení **vodovodu** do bytu i do domu v SLDB 2021 je navíc oproti předchozímu sčítání k dispozici i kategorie „z veřejné sítě i soukromého zdroje vody“ současně.

V údajích o **způsobu vytápění** bytu je v SLDB 2021 odlišně vymezena kategorie „ústřední s vlastním zdrojem pro daný byt“, kdy není rozhodující umístění zdroje, ale skutečnost, že slouží pouze pro tento byt a uživatel bytu jej může obsluhovat přímo. Do roku 2011 byla užívána kategorie „ústřední s vlastním zdrojem v bytě“ – tzv. etážové topení, kdy je zdroj (kotel) umístěn přímo v bytě. Odlišné posuzování u rodinných domů s 1 bytem představuje významný rozdíl mezi SLDB 2011 a 2021 v údajích pro kategorie „ústřední domovní“ a „ústřední s vlastním zdrojem pro byt“.

Zdroj energie užívaný k vytápění byl v SLDB 2021 zjišťován detailněji; kromě rozšíření seznamu rozlišovaných kategorií byl zjišťován hlavní zdroj energie a k němu nejvýše dva další vedlejší zdroje energie.

Poloha bytu v domě označuje v SLDB 2021 podlaží, na němž se nacházejí (hlavní) vstupní dveře do bytu. Při sčítání 2011 se v případě bytu umístěného ve více podlažích uvádělo nižší, s výjimkou zvláštní kategorie „přízemí a 1. patro“, využívané zejména u rodinných domů.

Obydlenost domů a bytů je při SLDB 2021 odvozena od počtu obvykle bydlících osob stejně jako v SLDB 2011, nejsou však již zjišťovány důvody neobydlenosti.

Při SLDB 2021 byl pro rozlišení **druhu domu** na rodinný dům nebo bytový dům určující počet bytů, nepřihlíželo se k počtu podlaží jako v SLDB 2011.

Údaj o **způsobu vytápění domu** byl v SLDB 2021 odvozen z údajů o způsobu vytápění za byty v domě. Oproti SLDB 2011 je omezen na zjišťování ústředního topení, není rozlišován zdroj energie u kotelny v domě.

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Území, sídelní struktura								
Rozloha (km ²)	78 871	496	10 928	10 058	7 649	3 310	5 339	3 163
Počet obcí	6 258	1	1 144	624	501	134	354	215
z toho se statutem města	608	1	84	56	57	38	59	39
Podíl městského obyvatelstva (%)	68,7	100,0	50,6	63,6	66,7	81,5	78,7	77,0
Počet obyvatel v obcích:								
do 199 obyvatel	178 213	-	25 640	26 875	18 569	2 104	5 908	3 866
s 200–999 obyvateli	1 615 675	-	321 318	125 288	103 368	37 563	103 874	66 431
s 1 000–4 999 obyvateli	2 374 108	-	475 811	167 868	167 855	65 420	143 246	92 078
Počet částí obcí	15 104	112	2 807	1 989	1 538	528	1 154	768
Počet základních sídelních jednotek	23 583	953	3 810	2 683	1 983	839	1 912	1 146
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	133	2 623	130	63	76	84	148	138
Obyvatelstvo								
Počet obyvatel	10 524 167	1 301 432	1 415 463	631 803	581 436	279 103	789 098	435 220
z toho ženy	5 337 619	667 983	712 922	319 635	292 557	140 993	400 133	219 800
Obyvatelstvo podle věku:								
0–14 let	1 691 760	199 369	253 371	101 258	90 994	42 586	126 959	71 331
15–64 let	6 684 359	863 086	895 370	395 965	369 496	177 136	499 753	272 731
65 let a více	2 148 048	238 977	266 722	134 580	120 946	59 381	162 386	91 158
Průměrný věk	42,7	41,4	41,6	43,2	43,0	43,6	42,7	42,7
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:								
svobodní	4 508 591	620 315	605 675	261 096	243 009	120 805	348 677	187 026
ženatí, vdané	4 007 342	443 874	551 874	249 647	225 808	96 847	273 757	160 340
rozvedení	1 233 112	150 163	161 441	73 632	68 817	40 439	107 753	56 997
ovdovělí	720 575	70 478	90 001	45 357	40 445	19 852	56 193	29 042
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :								
česká	6 415 104	803 153	903 714	406 844	363 670	169 040	493 604	271 797
moravská	556 641	7 651	4 921	2 434	1 083	591	1 502	1 053
slezská	31 301	945	459	117	75	27	70	73
slovenská	162 578	31 987	22 453	6 406	7 596	5 745	9 886	5 607
ukrajinská	92 892	33 099	16 199	3 921	7 476	2 552	4 877	3 793
neuveдено	3 321 058	369 317	457 574	209 289	195 099	95 771	271 809	148 601
Obyvatelstvo podle náboženské víry:								
věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	1 374 285	150 695	115 570	75 579	47 467	19 088	39 557	28 648
věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	960 201	136 397	107 081	62 275	45 159	20 082	47 189	30 136
bez náboženské víry	5 027 141	645 956	767 306	282 437	301 315	151 389	462 065	244 171
neuveдено	3 162 540	368 384	425 506	211 512	187 495	88 544	240 287	132 265
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více podle nejvyššího dosaženého vzdělání:								
celkem	8 832 407	1 102 063	1 162 092	530 545	490 442	236 517	662 139	363 889
bez vzdělání	56 100	3 916	6 682	3 052	3 037	2 779	7 794	2 817
základní vč. neukončeného	1 107 860	85 743	141 349	67 839	64 163	39 915	110 309	49 895
střední vč. vyučení (bez maturity)	2 736 983	187 884	354 022	177 523	162 010	81 345	223 213	124 205
nástavbového a pomaturitního	2 729 091	361 420	378 109	164 649	151 830	66 737	189 331	108 828
vyšší odborné, konzervatoř	138 588	24 906	20 836	8 322	7 896	3 062	8 024	4 975
vysokoškolské	1 552 407	371 351	196 805	79 899	70 888	22 803	68 782	48 054
nezjištěno	511 378	66 843	64 289	29 261	30 618	19 876	54 686	25 115

¹⁾ osoby, které uvedly dvě národnosti, jsou započteny v obou národnostech

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Území, sídelní struktura							
4 759	4 519	6 796	7 188	5 272	3 963	5 431	Rozloha (km ²)
448	451	704	673	402	307	300	Počet obcí
48	38	35	50	31	30	42	z toho se statutem města
65,9	61,4	56,2	62,4	57,2	59,0	73,8	Podíl městského obyvatelstva (%)
Počet obyvatel v obcích:							
14 679	13 899	40 459	14 187	6 944	2 759	2 324	do 199 obyvatel
119 631	123 730	131 785	193 882	110 751	101 102	76 952	s 200–999 obyvateli
109 550	114 327	98 833	323 477	188 700	176 047	250 896	s 1 000–4 999 obyvateli
1 076	992	1 404	907	768	438	623	Počet částí obcí
1 577	1 381	1 867	1 668	1 217	983	1 564	Počet základních sídelních jednotek
113	113	73	167	118	142	214	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
Obyvatelstvo							
538 303	510 037	497 661	1 197 651	619 788	564 331	1 162 841	Počet obyvatel
272 286	257 091	250 293	608 098	315 893	287 185	592 750	z toho ženy
Obyvatelstvo podle věku:							
84 677	82 756	79 198	193 674	98 164	87 299	180 124	0–14 let
333 200	319 764	312 024	762 972	388 906	354 350	739 606	15–64 let
120 426	107 517	106 439	241 005	132 718	122 682	243 111	65 let a více
43,6	42,9	43,4	42,4	43,3	43,8	43,3	Průměrný věk
Obyvatelstvo podle rodinného stavu:							
221 061	211 715	201 102	514 296	259 618	227 837	486 359	svobodní
210 863	203 365	210 339	466 437	240 240	231 580	442 371	ženatí, vdané
65 509	56 611	48 514	128 686	72 374	60 010	142 166	rozvedení
38 781	36 328	36 402	80 747	45 503	43 246	88 200	ovdovělí
Obyvatelstvo podle národnosti ¹⁾ :							
345 197	325 534	307 458	629 566	358 007	324 192	713 328	česká
1 693	5 993	32 696	268 988	84 235	92 213	51 588	moravská
87	112	85	883	1 161	238	26 969	slezská
5 577	4 938	3 363	21 094	7 474	6 938	23 514	slovenská
3 416	3 029	2 196	7 821	1 601	1 197	1 715	ukrajinská
180 134	170 031	159 950	339 415	194 420	167 780	361 868	neuveдено
Obyvatelstvo podle náboženské víry:							
49 754	61 583	103 776	230 654	89 593	155 475	206 846	věřící, hlásící se k církvi,
42 249	41 788	49 016	134 443	63 065	64 469	116 852	náboženské společnosti nebo směru
279 746	248 712	189 326	495 772	281 458	182 575	494 913	věřící, nehlásící se k církvi,
166 554	157 954	155 543	336 782	185 672	161 812	344 230	náboženské společnosti nebo směru
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více							
453 626	427 281	418 463	1 003 977	521 624	477 032	982 717	celkem
2 711	2 656	2 045	4 947	3 633	2 524	7 507	bez vzdělání
57 514	53 808	51 793	121 166	66 923	61 957	135 486	základní vč. neukončeného
154 031	149 516	153 400	301 905	174 363	164 718	328 848	střední vč. vyučení (bez maturity)
143 910	132 997	130 037	304 647	160 512	146 065	290 019	úplné střední (s maturitou) včetně
7 113	7 375	6 922	15 190	7 209	5 855	10 903	nástavbového a pomaturitního
63 077	58 987	56 276	207 890	81 795	74 338	151 462	vyšší odborné, konzervatoř
25 270	21 942	17 990	48 232	27 189	21 575	58 492	vysokoškolské
							nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	5 304 731	699 027	588 701	302 741	278 528	129 091	393 366	211 929
Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu	9 973 254	1 236 317	1 324 216	598 956	549 237	262 201	747 572	412 416
Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:								
v bytech	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v zařízeních	187 578	23 624	25 204	10 214	11 387	6 269	14 676	8 729
mimo byty a zařízení	228 478	15 267	43 529	13 875	17 051	9 136	19 436	9 369
osoby bez domova	3 726	611	220	203	67	109	309	129
		Ekonomická aktivita						
Pracovní síla	5 563 258	766 484	758 515	327 520	308 362	142 659	400 698	225 481
zaměstnaní	5 290 071	733 840	726 887	314 154	295 810	130 956	369 950	213 877
pracující důchodci	565 811	76 668	74 609	35 759	32 686	14 052	43 622	24 145
pracující žáci a studenti	231 574	49 745	29 391	12 628	11 481	3 893	13 507	7 526
osoby na mateřské dovolené	40 097	5 822	5 815	2 404	2 192	789	2 386	1 494
ostatní zaměstnaní	4 452 589	601 605	617 072	263 363	249 451	112 222	310 435	180 712
nezaměstnaní	273 187	32 644	31 628	13 366	12 552	11 703	30 748	11 604
Osoby mimo pracovní sílu	4 830 885	512 729	642 233	297 036	265 235	129 541	372 082	203 599
nepracující důchodci	2 281 067	209 297	274 052	144 722	129 457	63 847	179 712	97 447
ostatní s vlastním zdrojem obživy	15 176	3 733	2 099	782	708	428	1 075	543
žáci, studenti	1 465 320	167 620	211 476	88 670	77 980	37 784	111 319	61 204
osoby na rodičovské dovolené	218 485	23 920	30 872	13 406	12 027	5 212	15 246	9 204
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	850 837	108 159	123 734	49 456	45 063	22 270	64 730	35 201
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:								
zaměstnanci	4 027 988	517 049	552 556	235 802	226 188	91 750	285 240	164 434
zaměstnavatelé	53 454	4 261	7 315	3 539	2 935	1 543	4 249	2 246
osoby pracující na vlastní účet	718 346	135 918	107 754	42 230	34 339	15 419	41 190	29 244
nezjištěno	490 283	76 612	59 262	32 583	32 348	22 244	39 271	17 953
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:								
zemědělství, lesnictví a rybnářství	167 161	5 098	22 526	18 118	12 073	3 989	9 034	5 044
průmysl	1 441 816	71 810	178 482	93 405	95 791	38 539	114 981	77 884
stavebnictví	364 113	43 741	49 419	24 295	18 955	8 625	27 004	13 873
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	589 747	86 917	91 219	34 022	30 980	14 225	37 478	21 423
doprava a skladování	318 954	41 512	54 638	17 523	20 113	8 697	27 948	11 023
ubytování, stravování a pohostinství	190 065	33 003	24 545	12 527	9 618	8 773	12 102	7 708
vzdělávání	362 219	51 158	47 594	21 407	18 689	7 897	24 916	14 221
zdravotní a sociální péče	408 594	54 227	51 565	23 102	22 333	11 452	30 363	15 096
nezjištěno	41 917	7 866	4 909	2 739	2 186	1 462	3 595	1 855
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:								
zákonodárci a řídící pracovníci	264 676	49 052	41 617	14 266	12 650	5 515	15 911	9 599
specialisté	991 028	226 007	134 418	48 352	46 008	16 552	51 914	32 501
techničtí a odborní pracovníci	858 593	134 179	125 114	48 507	46 142	17 772	56 434	32 684
úředníci	366 646	59 550	59 422	18 916	20 657	8 107	24 677	13 423
pracovníci ve službách a prodeji	678 471	84 095	90 974	41 653	36 767	21 567	51 928	26 997
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnářství	52 986	2 142	7 346	5 455	3 414	1 324	2 972	1 780
řemeslníci a opraváři	610 941	40 524	75 606	42 934	38 215	16 798	43 701	27 620
obsluha strojů a zařízení, montéři	645 114	31 941	82 752	42 467	43 978	20 125	57 432	32 415
pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	228 405	20 857	27 217	14 913	13 068	7 636	19 402	9 861
zaměstnanci v ozbrojených silách	21 970	1 213	2 996	2 351	838	184	1 281	779
nezjištěno	571 241	84 280	79 425	34 340	34 073	15 376	44 298	26 218

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
265 801	256 307	267 527	632 602	317 785	310 222	651 104	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
510 207	484 370	474 184	1 138 379	588 048	537 510	1 109 641	Počet obyvatel s místem bydliště k 26. 3. 2020 v obci obvyklého pobytu
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	Obyvatelstvo podle způsobu bydlení:
9 356	10 005	9 102	20 108	10 131	9 239	19 534	v bytech
10 015	8 807	10 009	25 826	13 642	10 077	22 439	v zařízeních
154	149	78	434	312	214	737	mimo byty a zařízení
							osoby bez domova
Ekonomická aktivita							
277 717	265 515	255 419	634 700	317 949	290 840	591 399	Pracovní síla
266 948	255 984	246 077	603 968	301 779	278 753	551 088	zaměstnaní
31 739	28 430	25 913	66 442	29 284	30 048	52 414	pracující důchodci
10 099	9 409	9 086	28 686	12 446	10 182	23 495	pracující žáci a studenti
1 942	1 960	1 936	4 861	2 312	2 201	3 983	osoby na mateřské dovolené
223 168	216 185	209 142	503 979	257 737	236 322	471 196	ostatní zaměstnaní
10 769	9 531	9 342	30 732	16 170	12 087	40 311	nezaměstnaní
255 448	240 313	239 083	551 760	295 909	269 184	556 733	Osoby mimo pracovní sílu
126 868	116 553	118 636	259 538	146 073	135 918	278 947	nepracující důchodci
551	475	452	1 487	702	588	1 553	ostatní s vlastním zdrojem obživy
75 596	72 210	70 161	164 674	87 418	78 238	160 970	žáci, studenti
11 050	11 104	11 090	26 715	13 059	11 975	23 605	osoby na rodičovské dovolené
41 383	39 971	38 744	99 346	48 657	42 465	91 658	osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby
206 861	201 687	193 381	461 317	236 853	218 150	436 720	Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:
3 008	2 629	2 917	6 012	3 461	3 260	6 079	zaměstnanci
36 597	31 700	31 853	79 882	34 821	36 742	60 657	zaměstnavatelé
20 482	19 968	17 926	56 757	26 644	20 601	47 632	osoby pracující na vlastní účet nezjištěno
11 032	10 923	17 307	19 096	11 942	8 822	12 157	Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
85 440	85 724	84 234	151 961	90 881	99 886	172 798	zemědělství, lesnictví a rybářství
17 720	17 816	18 276	46 109	21 476	21 356	35 448	průmysl
29 054	26 739	24 648	67 331	33 207	31 234	61 270	stavebnictví
14 549	14 908	12 909	32 759	18 001	12 556	31 818	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
9 513	7 249	7 011	20 868	9 933	9 409	17 806	doprava a skladování
18 454	17 540	16 003	44 502	22 208	19 039	38 591	ubytování, stravování a pohostinství
22 817	18 805	18 974	47 114	25 307	20 780	46 659	vzdělávání
1 569	1 499	1 660	4 190	2 040	1 806	4 541	zdravotní a sociální péče
12 204	11 871	10 646	30 596	13 284	13 192	24 273	nezjištěno
43 226	40 574	36 547	127 750	50 229	44 722	92 228	Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání:
40 948	40 158	37 930	98 692	47 073	43 982	88 978	zákonodárci a řídicí pracovníci
18 130	17 170	14 315	41 580	19 102	15 467	36 130	specialisté
34 561	31 269	30 729	76 538	39 955	35 029	76 409	techničtí a odborní pracovníci
3 274	3 093	5 027	6 736	3 561	2 713	4 149	úředníci
33 744	34 286	36 814	70 772	39 662	41 571	68 694	pracovníci ve službách a prodeji kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
37 769	36 854	37 062	65 104	40 374	40 072	76 769	řemeslníci a opraváři
12 251	11 835	11 636	25 964	14 741	13 324	25 700	obsluha strojů a zařízení, montéři
908	1 667	1 239	2 262	3 702	868	1 682	pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
29 933	27 207	24 132	57 974	30 096	27 813	56 076	zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾	63,9	71,0	66,1	62,6	63,9	62,1	62,0	63,0
muži	71,2	77,7	73,2	70,0	71,1	68,6	69,1	70,3
ženy	57,0	64,7	59,2	55,5	56,9	55,9	55,4	56,0
Míra zaměstnanosti (%) ³⁾	60,8	67,9	63,3	60,0	61,3	57,0	57,3	59,8
muži	67,9	74,6	70,4	67,4	68,5	63,3	64,2	67,1
ženy	54,0	61,7	56,5	53,0	54,3	51,1	50,7	52,7
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾								
Vyjíždějící do zaměstnání celkem	3 642 644	496 421	505 933	208 298	208 122	86 657	247 769	142 059
v rámci obce	1 539 021	447 273	95 086	73 895	79 032	28 077	84 536	57 122
do jiné obce okresu	1 110 573	-	159 920	88 006	55 458	32 258	93 894	47 590
do jiného okresu kraje	486 879	-	60 712	24 216	52 307	9 737	31 584	16 917
do jiného kraje	431 973	45 072	186 833	12 926	10 695	5 477	27 145	18 551
do zahraničí	74 198	4 076	3 382	9 255	10 630	11 108	10 610	1 879
Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji	2 603 661	301 673	347 265	155 710	156 213	63 391	171 907	104 724
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	2 057 724	146 013	322 100	132 818	133 893	57 300	158 560	85 577
MHD	530 890	253 765	32 942	12 686	20 727	4 585	22 147	12 141
autobus (kromě MHD)	199 755	5 537	32 897	10 929	9 557	5 137	14 944	9 705
vlak	116 155	5 449	32 451	3 719	5 470	1 653	7 240	2 998
jízdni kolo	133 629	7 017	12 585	10 554	5 142	1 284	4 066	2 982
pouze pěšky	356 109	34 511	38 596	23 523	18 756	10 660	23 684	18 238
Vyjíždějící z obce podle věku:								
15–24 let	154 340	3 709	27 824	9 799	9 941	4 469	12 869	7 000
25–34 let	414 483	12 925	76 217	25 680	26 379	10 843	31 329	16 797
35–44 let	567 608	13 203	118 006	35 695	34 614	14 653	42 593	22 703
45–54 let	581 666	10 854	113 203	37 483	34 963	17 155	46 601	23 639
55–64 let	332 692	6 371	62 085	22 331	19 944	9 832	25 773	12 715
65 let a více	52 834	2 086	13 512	3 415	3 249	1 628	4 068	2 083
Vyjíždějící z obce podle odvětví:								
zemědělství, lesnictví a rybníkářství	62 769	759	9 113	6 585	4 542	1 417	3 205	1 498
průmysl	753 776	11 941	105 217	47 893	51 916	21 758	62 554	39 117
stavebnictví	92 269	2 227	15 837	7 210	5 604	2 842	7 939	2 858
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	220 423	8 919	53 121	13 071	11 950	5 454	14 731	7 337
doprava a skladování	147 360	6 935	35 360	8 401	9 813	4 526	14 624	4 668
vzdělávání	132 361	2 379	25 911	9 077	7 125	2 872	9 350	5 017
zdravotní a sociální péče	180 155	2 962	34 604	11 008	10 568	5 554	13 658	6 480
nezjištěno	4 698	239	683	442	440	303	456	208
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾								
Vyjíždějící do školy celkem	1 430 899	163 718	207 329	87 061	76 322	35 389	107 189	59 905
vyjíždějící 5x týdně a častěji	807 336	94 912	124 641	47 349	43 690	17 278	52 900	31 928
vyjíždějící z obce	559 831	7 529	114 309	41 212	32 088	14 766	40 393	23 135
Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:								
automobil (řidič i spolucestující)	175 753	12 270	37 904	12 623	11 577	4 877	13 103	7 635
MHD	192 188	56 062	23 935	7 040	8 223	2 865	11 307	6 056
autobus (kromě MHD)	215 399	1 832	31 909	17 324	12 423	5 015	12 075	9 050
vlak	89 033	1 826	15 479	5 091	5 424	2 233	6 877	3 139
jízdni kolo	7 200	532	936	513	182	46	141	153
pouze pěšky	248 120	35 855	28 282	13 577	11 571	5 396	16 569	10 719

²⁾ podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou³⁾ podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 let a více se zjištěnou ekonomickou aktivitou⁴⁾ nezahrnuje osoby pracující na adrese obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů⁵⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého bydliště a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
61,9	62,8	61,5	63,9	61,7	61,5	61,1	Míra ekonomické aktivity (%) ²⁾
69,3	70,2	69,2	71,7	69,2	69,5	68,1	muži
54,8	55,5	54,0	56,6	54,6	53,9	54,5	ženy
59,5	60,5	59,2	60,8	58,5	59,0	56,9	Míra zaměstnanosti (%) ³⁾
66,8	67,9	67,0	68,5	65,9	66,8	63,6	muži
52,6	53,3	51,7	53,5	51,6	51,5	50,6	ženy
Vyjíždějící z adresy bydliště do zaměstnání ⁴⁾							
179 293	176 387	168 717	427 293	209 771	194 484	391 440	Vyjíždějící do zaměstnání celkem
64 705	61 411	57 784	185 188	75 863	64 895	164 154	v rámci obce
75 941	73 041	75 819	104 127	92 602	92 373	119 544	do jiné obce okresu
18 925	18 447	14 942	110 125	21 869	19 386	87 712	do jiného okresu kraje
18 373	22 113	18 369	18 474	17 408	15 505	15 032	do jiného kraje
1 349	1 375	1 803	9 379	2 029	2 325	4 998	do zahraničí
134 117	131 095	127 712	307 457	158 599	148 644	295 154	Vyjíždějící do zaměstnání 5x týdně a častěji
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
110 425	105 234	110 330	229 439	119 971	118 241	227 823	automobil (řidič i spolucestující)
7 474	7 283	6 702	73 406	12 445	12 060	52 527	MHD
10 054	9 397	10 614	26 883	13 716	14 561	25 824	autobus (kromě MHD)
5 361	7 451	3 583	17 785	8 595	4 615	9 785	vlak
12 787	14 260	4 844	15 555	16 604	11 753	14 196	jízdní kolo
21 209	20 874	22 345	38 133	25 769	21 353	38 458	pouze pěšky
							Vyjíždějící z obce podle věku:
8 712	9 160	8 681	17 154	9 459	9 448	16 115	15–24 let
22 314	22 856	22 425	49 574	26 617	25 150	45 377	25–34 let
29 626	30 790	28 819	67 414	35 765	33 778	59 949	35–44 let
32 232	31 586	30 721	65 370	37 518	36 143	64 198	45–54 let
18 672	17 988	18 110	37 353	21 899	22 292	37 327	55–64 let
3 032	2 596	2 177	5 240	2 650	2 778	4 320	65 let a více
							Vyjíždějící z obce podle odvětví:
4 427	4 672	6 732	7 766	4 720	3 220	4 113	zemědělství, lesnictví a rybářství
45 431	45 208	44 563	81 814	49 281	56 439	90 644	průmysl
4 269	4 835	5 048	12 026	6 057	6 180	9 337	stavebnictví
							velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
11 123	10 845	9 616	26 707	13 031	13 118	21 400	doprava a skladování
6 421	6 876	6 296	15 096	8 555	6 066	13 723	vzdělávání
7 720	7 734	6 808	16 071	9 293	8 381	14 623	zdravotní a sociální péče
10 708	9 709	9 641	21 449	12 526	10 792	20 496	nezjištěno
162	211	179	538	229	205	403	
Vyjíždějící z adresy bydliště do školy ⁵⁾							
72 551	71 080	68 607	161 377	85 549	77 242	157 580	Vyjíždějící do školy celkem
40 936	40 992	39 960	94 713	48 599	42 990	86 448	vyjíždějící 5x týdně a častěji
33 420	33 894	33 023	61 188	37 049	33 976	53 849	vyjíždějící z obce
							Vyjíždějící podle vybraného hlavního dopravního prostředku:
9 638	9 124	9 296	14 651	9 064	8 001	15 990	automobil (řidič i spolucestující)
5 073	4 520	3 400	25 568	7 200	6 562	24 377	MHD
14 142	14 005	17 699	27 019	15 775	16 859	20 272	autobus (kromě MHD)
5 998	6 774	4 248	9 799	7 452	5 177	9 516	vlak
644	720	158	840	936	713	686	jízdní kolo
12 520	12 586	12 234	30 359	16 146	13 469	28 837	pouze pěšky

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Domácnosti								
Hospodařící domácnosti celkem	4 813 103	658 001	612 940	284 812	267 112	135 416	377 305	201 102
v tom domácnosti:								
rodinné	2 844 045	328 604	387 087	173 495	159 327	74 081	211 945	117 614
tvořené 1 rodinou	2 773 930	323 764	376 494	169 007	155 522	72 498	207 583	115 005
úplné rodiny	2 265 340	260 252	310 388	138 597	128 573	57 199	163 922	93 141
z toho:								
bez závislých dětí	1 297 544	146 641	165 459	80 298	75 271	33 941	95 519	53 287
se závislými dětmi	967 796	113 611	144 929	58 299	53 302	23 258	68 403	39 854
sezdané páry	692 168	76 942	103 277	42 665	37 637	14 952	44 233	27 440
nesezdaná soužití	275 628	36 669	41 652	15 634	15 665	8 306	24 170	12 414
bydlící v bytech	2 233 846	258 816	303 437	136 458	125 753	55 986	161 375	91 766
neúplné rodiny	508 590	63 512	66 106	30 410	26 949	15 299	43 661	21 864
z toho:								
bez závislých dětí	206 152	24 622	26 195	12 548	11 170	5 573	14 612	8 096
se závislými dětmi	302 438	38 890	39 911	17 862	15 779	9 726	29 049	13 768
osamělý otec	39 952	5 112	6 002	2 335	2 169	1 145	3 465	1 820
osamělá matka	262 486	33 778	33 909	15 527	13 610	8 581	25 584	11 948
bydlící v bytech	494 846	62 448	63 482	29 617	25 933	14 819	42 506	21 297
tvořené 2 a více rodinami	70 115	4 840	10 593	4 488	3 805	1 583	4 362	2 609
nerodinné	1 969 058	329 397	225 853	111 317	107 785	61 335	165 360	83 488
domácnosti vícečlenné	88 722	21 118	9 800	4 146	4 659	2 150	5 865	3 260
domácnosti jednotlivců	1 880 336	308 279	216 053	107 171	103 126	59 185	159 495	80 228
z toho nepracující důchodci	701 701	79 076	79 333	43 175	38 872	22 422	61 564	30 853
Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:								
do 39 let	483 001	109 773	51 310	24 497	26 093	13 599	39 013	19 514
40–64 let	709 417	108 195	85 154	40 997	39 129	23 958	62 402	30 918
65 let a více	687 918	90 311	79 589	41 677	37 904	21 628	58 080	29 796
Domy								
Domy celkem	2 317 276	106 154	398 487	174 815	142 762	48 308	144 024	98 458
obydlené	1 952 668	98 217	331 341	133 404	115 802	42 406	123 776	79 493
rodinné domy	1 709 845	61 178	306 925	119 074	101 299	32 507	101 292	67 533
bytové domy	207 540	34 399	19 547	11 798	12 403	8 727	19 813	9 720
neobydlené	364 608	7 937	67 146	41 411	26 960	5 902	20 248	18 965
Průměrné stáří obydlých domů (roky)	51,9	56,6	47,9	50,6	52,9	60,5	62,8	60,5
Obydlené domy s byty celkem	1 949 232	97 925	330 842	133 206	115 558	42 303	123 516	79 337
Obydlené domy s byty podle vlastníka:								
fyzická osoba	1 715 803	66 699	304 157	118 476	101 962	33 139	103 921	69 040
obec, stát	30 715	884	3 641	2 804	2 372	1 052	2 804	1 654
bytové družstvo	13 201	2 958	1 033	903	248	47	2 137	321
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	144 125	21 494	15 843	8 103	8 891	6 899	11 333	6 329
Obydlené domy s byty podle materiálu nosných zdí:								
kámen, cihly, tvárnice	1 607 312	75 925	273 722	113 381	94 880	33 678	97 219	61 052
stěnové panely	87 567	10 778	10 419	4 734	5 226	4 086	9 944	4 789
dřevo	41 162	832	8 935	1 596	1 871	856	2 514	2 964
Obydlené domy s byty podle technické vybavenosti:								
přípoj na kanalizační síť	1 202 281	89 116	195 195	87 672	67 328	30 285	79 384	36 865
vodovod	1 911 033	96 839	321 716	130 137	112 719	41 240	120 727	77 152
plyn	1 278 602	86 184	179 222	61 862	69 298	26 721	77 484	39 394
výtah ⁶⁾	56 214	16 422	3 421	2 941	2 887	1 900	5 466	2 349
Bydlící osoby v domech celkem	10 316 020	1 290 372	1 374 643	619 488	563 355	270 271	772 465	426 924
v domech s byty	10 104 385	1 261 930	1 346 510	607 511	552 931	263 589	754 677	416 993
v rodinných domech	5 183 735	204 070	917 510	348 932	295 685	95 195	296 971	209 005

⁶⁾ v domě se 4 a více nadzemními podlažími

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Domácnosti							
244 683	224 265	210 806	529 939	280 121	245 325	541 276	Hospodařící domácnosti celkem
							v tom domácnosti:
							rodinné
147 973	140 228	137 474	323 350	170 521	155 266	317 080	tvořené 1 rodinou
144 387	136 628	132 891	313 064	166 342	150 510	310 235	úplné rodiny
119 158	113 778	111 762	256 692	136 049	124 044	251 785	z toho:
70 100	65 421	65 723	145 859	79 211	71 992	148 822	bez závislých dětí
49 058	48 357	46 039	110 833	56 838	52 052	102 963	se závislými dětmi
35 430	35 710	35 699	82 057	41 512	40 251	74 363	sezdané páry
13 628	12 647	10 340	28 776	15 326	11 801	28 600	nezezdaná soužití
117 861	112 612	110 158	253 211	134 511	122 813	249 089	bydlící v bytech
25 229	22 850	21 129	56 372	30 293	26 466	58 450	neúplné rodiny
							z toho:
10 196	9 630	9 950	25 168	12 740	12 736	22 916	bez závislých dětí
15 033	13 220	11 179	31 204	17 553	13 730	35 534	se závislými dětmi
2 018	1 801	1 603	3 982	2 290	1 856	4 354	osamělý otec
13 015	11 419	9 576	27 222	15 263	11 874	31 180	osamělá matka
24 617	22 320	20 457	54 893	29 477	25 902	57 078	bydlící v bytech
3 586	3 600	4 583	10 286	4 179	4 756	6 845	tvořené 2 a více rodinami
96 710	84 037	73 332	206 589	109 600	90 059	224 196	nerodinné
3 785	3 460	2 785	11 188	4 540	3 497	8 469	domácnosti vícečlenné
92 925	80 577	70 547	195 401	105 060	86 562	215 727	domácnosti jednotlivců
38 576	32 988	31 018	73 154	43 949	37 801	88 920	z toho nepracující důchodci
							Domácnosti jednotlivců podle věku osoby:
21 300	18 794	14 702	52 741	23 444	17 874	50 347	do 39 let
33 922	29 972	26 529	71 539	39 834	32 927	83 941	40–64 let
37 703	31 811	29 316	71 121	41 782	35 761	81 439	65 let a více
Domy							
142 677	137 176	143 143	276 562	145 651	147 205	211 854	Domy celkem
116 863	113 293	114 230	241 367	126 126	125 469	190 881	obydlené
103 494	102 415	104 741	217 044	112 416	116 014	163 913	rodinné domy
10 853	8 861	7 661	20 634	11 594	7 763	23 767	bytové domy
25 814	23 883	28 913	35 195	19 525	21 736	20 973	neobydlené
55,2	50,8	48,9	49,7	53,2	47,9	49,6	Průměrné stáří obydlých domů (roky)
116 677	113 094	114 056	241 023	125 898	125 251	190 546	Obydlené domy s byty celkem
							Obydlené domy s byty podle vlastníka:
104 289	101 842	104 061	216 987	112 595	115 375	163 260	fyzická osoba
1 971	1 866	1 552	3 391	1 830	984	3 910	obec, stát
489	403	611	720	523	186	2 622	bytové družstvo
7 556	7 158	6 068	15 850	8 701	7 039	12 861	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené domy s byty podle materiálu
							nosných zdí:
97 566	97 173	99 485	202 251	100 276	102 240	158 464	kámen, cihly, tvárnice
3 756	3 045	3 146	7 263	4 483	3 839	12 059	stěnové panely
2 603	2 117	1 703	3 256	2 327	3 246	6 342	dřevo
							Obydlené domy s byty podle
							technické vybavenosti:
64 207	61 799	69 780	173 146	79 498	81 646	86 360	přípoj na kanalizační síť
114 273	111 237	112 239	237 301	123 970	123 258	188 225	vodovod
62 573	76 146	71 905	202 281	93 201	92 101	140 230	plyn
1 924	1 882	1 472	5 462	2 450	1 605	6 033	výtah ⁶⁾
527 721	501 886	485 657	1 175 217	607 756	555 473	1 144 792	Bydlící osoby v domech celkem
518 778	491 076	478 472	1 151 283	595 703	544 801	1 120 131	v domech s byty
307 207	308 045	319 232	659 302	339 342	355 628	527 611	v rodinných domech

1. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajů

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Česká republika	v tom kraje						
		Hl. město Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Byty								
Byty celkem	5 340 033	721 332	681 857	340 663	302 349	148 516	402 467	227 144
obydlené	4 480 139	627 705	561 642	265 601	247 030	125 299	353 285	187 627
v rodinných domech	1 974 855	79 161	347 422	135 662	116 018	38 274	119 410	81 582
v bytových domech	2 431 918	542 548	205 814	124 217	126 799	84 279	228 215	101 832
neobydlené	859 894	93 627	120 215	75 062	55 319	23 217	49 182	39 517
Obydlené byty podle vlastníka domu:								
fyzická osoba	2 144 411	143 916	354 172	140 741	125 333	44 420	140 754	93 064
obec, stát	221 882	8 885	20 085	18 152	15 522	7 594	17 441	10 441
bytové družstvo	183 432	49 881	11 231	10 487	1 790	493	33 573	4 457
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	1 742 419	384 782	161 494	88 990	98 178	68 709	144 851	70 443
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:								
ve vlastním domě	1 595 698	63 124	276 434	108 336	92 920	31 200	96 529	64 339
v osobním vlastnictví	1 121 375	219 058	106 306	59 399	63 803	45 028	90 612	45 772
nájemní/pronajatý	890 802	200 753	74 312	46 435	45 716	25 106	77 275	40 899
družstevní	140 821	35 107	8 916	8 267	1 562	665	26 124	3 659
Obydlené byty podle technické vybavenosti:								
plyn zaveden do bytu	3 075 471	456 862	314 121	121 487	166 879	92 519	254 401	102 954
vodovod v bytě	4 140 064	572 942	514 599	246 425	226 658	112 387	316 876	170 290
přípoj na kanalizační síť	3 537 533	607 887	395 548	210 562	186 836	109 241	293 786	129 720
žumpa, jímka	744 079	8 975	129 926	42 051	45 395	11 914	45 153	44 021
Obydlené byty podle způsobu vytápění:								
ústřední dálkové	1 497 007	303 405	112 147	84 168	75 798	58 153	166 332	45 447
ústřední domovní	848 838	112 037	112 188	50 101	47 623	19 517	51 552	50 305
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	1 465 315	115 272	234 219	87 220	83 958	30 781	87 909	57 364
lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech	348 104	59 359	49 459	22 968	19 238	7 080	22 040	17 204
Obydlené byty podle energie používané k vytápění:								
z kotelny mimo dům	1 497 565	303 513	112 219	84 211	75 818	58 159	166 385	45 463
uhlí, koks, uhelné brikety	240 623	916	52 245	22 598	19 884	6 516	22 967	16 511
plyn	1 542 132	206 715	192 484	61 503	79 726	31 845	91 179	62 447
elektrina	390 376	51 700	82 888	25 652	17 471	8 504	23 963	18 707
dřevo, dřevěné pelety	381 536	1 832	49 081	43 298	27 572	7 807	17 248	19 084
Počet osob na 1 obydlí	2,26	2,01	2,40	2,29	2,24	2,10	2,14	2,22
v rodinných domech	2,62	2,58	2,64	2,57	2,55	2,49	2,49	2,56
v bytových domech	1,97	1,93	2,01	2,00	1,97	1,94	1,96	1,96
Počet osob na 1 obytnou místnost								
4 m ² a více (včetně kuchyně)	0,59	0,65	0,59	0,57	0,57	0,57	0,56	0,58
v rodinných domech	0,56	0,56	0,56	0,54	0,55	0,53	0,53	0,55
v bytových domech	0,62	0,67	0,65	0,59	0,61	0,60	0,59	0,60
Celková plocha v m ² na 1 osobu	38,0	34,4	40,4	39,1	38,4	37,0	36,9	37,4
v rodinných domech	44,0	44,9	44,9	44,6	44,3	45,9	45,0	43,1
v bytových domech	31,4	32,3	30,3	31,5	31,3	31,7	31,3	31,5
Celková plocha v m ² na 1 byt	87,6	71,4	99,3	91,4	88,1	80,1	80,8	85,3
v rodinných domech	117,2	117,1	120,6	116,4	114,7	116,2	113,9	112,1
v bytových domech	63,5	64,5	62,8	64,6	63,5	63,4	62,8	63,7
Počet obytných místností								
4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾	3,94	3,20	4,20	4,14	4,00	3,80	3,89	3,97
v rodinných domech	4,79	4,67	4,79	4,79	4,74	4,80	4,76	4,71
v bytových domech	3,25	2,98	3,20	3,45	3,33	3,34	3,43	3,38
Počet hospodařících domácností na 1 byt	1,04	1,03	1,04	1,03	1,03	1,03	1,02	1,03

⁷⁾ včetně kuchyně

v tom kraje							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomouc- ký	Zlínský	Moravsko- slezský	
Byty							
282 400	255 990	246 827	572 539	309 906	274 838	573 205	Byty celkem
228 569	209 133	195 098	490 005	259 885	226 219	503 041	obydlené
120 443	117 215	117 596	244 512	130 133	131 219	196 208	v rodinných domech
103 782	88 023	73 545	237 966	124 779	91 114	299 005	v bytových domech
53 831	46 857	51 729	82 534	50 021	48 619	70 164	neobydlené
							Obydlené byty podle vlastníka domu:
130 612	119 809	118 773	258 447	137 699	132 246	204 425	fyzická osoba
10 644	10 652	9 492	33 669	11 663	7 529	40 113	obec, stát
4 648	3 655	4 766	6 738	6 026	1 601	44 086	bytové družstvo
77 007	70 343	58 405	179 484	98 184	81 084	160 465	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
							Obydlené byty podle právního důvodu užívání:
96 649	94 902	96 800	200 629	105 851	108 706	159 279	ve vlastním domě
51 152	47 564	42 204	116 150	66 674	56 397	111 256	v osobním vlastnictví
38 684	31 191	23 218	93 783	43 167	26 798	123 465	nájemní/pronajatý
3 687	3 255	3 845	5 535	4 804	1 349	34 046	družstevní
							Obydlené byty podle technické vybavenosti:
127 964	143 176	122 067	398 804	195 365	165 152	413 720	plyn zaveden do bytu
211 916	196 273	184 728	460 447	244 183	213 729	468 611	vodovod v bytě
161 280	146 434	142 258	409 211	201 321	174 331	369 118	přípoj na kanalizační síť
50 320	50 985	42 773	66 912	49 017	42 105	114 532	žumpa, jímka
							Obydlené byty podle způsobu vytápění:
63 091	50 601	39 341	129 507	71 211	57 246	240 560	ústřední dálkové
40 722	39 991	39 421	94 069	52 193	51 817	87 302	ústřední domovní
79 898	87 264	87 844	196 771	100 340	87 776	128 699	ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)
25 597	16 696	15 817	38 345	19 632	15 715	18 954	lokální topidla/kamna v jednotlivých místnostech
							Obydlené byty podle energie používané k vytápění:
63 142	50 621	39 359	129 567	71 235	57 264	240 609	z kotelen mimo dům
19 518	14 680	18 024	4 569	10 024	5 053	27 118	uhlí, koks, uhelné brikety
70 259	84 891	72 429	242 479	107 010	96 720	142 445	plyn
27 378	15 722	15 038	42 575	19 651	16 109	25 018	elektřina
25 720	25 682	34 892	31 680	31 381	33 626	32 633	dřevo, dřevěné pelety
2,27	2,35	2,45	2,35	2,29	2,41	2,23	Počet osob na 1 obydlý byt
2,55	2,63	2,71	2,70	2,61	2,71	2,69	v rodinných domech
1,96	2,00	2,07	2,01	1,99	2,00	1,94	v bytových domech
							Počet osob na 1 obytnou místnost
0,57	0,58	0,58	0,60	0,58	0,58	0,58	4 m ² a více (včetně kuchyně)
0,55	0,56	0,56	0,57	0,56	0,56	0,56	v rodinných domech
0,60	0,61	0,62	0,65	0,61	0,61	0,59	v bytových domech
38,7	38,8	39,3	38,5	38,6	38,8	37,0	Celková plocha v m ² na 1 osobu
43,2	43,1	43,6	44,0	43,8	43,0	43,2	v rodinných domech
31,9	31,3	30,4	31,1	31,6	30,9	31,1	v bytových domech
89,6	92,8	97,9	92,2	89,9	95,0	83,9	Celková plocha v m ² na 1 byt
111,6	115,0	119,9	120,1	115,4	118,0	117,4	v rodinných domech
63,9	63,9	64,0	63,9	63,9	63,0	61,5	v bytových domech
							Počet obytných místností
4,06	4,12	4,29	3,99	4,04	4,24	3,95	4 m ² a více na 1 byt ⁷⁾
4,69	4,74	4,88	4,79	4,74	4,90	4,87	v rodinných domech
3,33	3,33	3,40	3,19	3,34	3,35	3,35	v bytových domech
1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05	1,04	Počet hospodařících domácností na 1 byt

2. Vývoj vybraných ukazatelů hl. m. Prahy podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;

do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

	1980	1991	2001	2011	2021
	Obyvatelstvo				
Počet obyvatel	1 182 186	1 214 174	1 169 106	1 268 796	1 301 432
muži	551 017	570 247	554 382	613 738	633 449
ženy	631 169	643 927	614 724	655 058	667 983
Obyvatelstvo podle věku					
muži					
0–14 let	120 505	115 270	80 441	78 744	102 324
15–64 let	357 252	386 469	401 364	450 904	433 306
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	73 260	68 508	72 577	84 090	97 819
ženy					
0–14 let	114 299	109 327	76 261	74 878	97 045
15–64 let	393 046	416 720	421 164	457 417	429 780
65 let a více (včetně nezjištěného věku)	123 824	117 880	117 299	122 763	141 158
Obyvatelstvo podle národnosti¹⁾:					
česká	1 149 276	1 160 405	1 088 814	821 688	755 444
moravská	.	9 844	2 567	3 754	2 861
slezská	.	358	161	246	289
slovenská	20 931	23 906	19 275	23 089	21 562
polská	1 084	1 339	1 486	1 721	1 955
německá	906	1 329	1 791	1 264	1 219
romská	.	2 838	653	368	313
neuvedeno	3 437	5 154	23 215	343 112	369 317
Obyvatelstvo podle vztahu k náboženské víře:					
věřící celkem	.	412 315	286 567	239 438	287 092
bez náboženské víry	.	600 810	787 024	469 723	645 956
neuvedeno	.	201 049	95 515	559 409	368 384
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více (vč. nezjištěno)	947 382	989 577	1 012 404	1 115 174	1 102 063
z toho podle rodinného stavu:					
muži					
svobodní	.	107 948	145 206	206 799	226 565
ženatí	299 989	290 113	260 389	250 059	222 741
rozvedení	.	39 035	48 106	57 204	60 583
ovdovělí	.	16 247	14 495	13 604	12 094
ženy					
svobodné	.	88 499	120 860	175 183	194 381
vdané	302 273	292 432	261 131	244 701	221 133
rozvedené	.	62 839	73 350	87 022	89 580
ovdovělé	.	89 821	77 849	67 825	58 384
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:					
bez vzdělání	1 666	1 151	1 465	2 462	3 916
základní vč. neukončeného	289 831	216 769	146 511	113 327	85 743
střední vč. vyučení (bez maturity)	296 060	293 681	292 029	226 686	187 884
pomaturitního a nástavbového a vyšší odborné vč. konzervatoře	232 998	302 288	361 871	393 280	386 326
vysokoškolské	115 460	158 489	190 373	263 272	371 351
nezjištěno	11 367	17 199	20 155	116 147	66 843

¹⁾ zahrnuje pouze osoby s jednou uvedenou národností

2. Vývoj vybraných ukazatelů hl. m. Prahy podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;

do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

1. pokračování

	1980	1991	2001	2011	2021
	Ekonomická aktivita				
Pracovní síla	634 895	648 993	635 105	644 643	766 484
muži	321 979	328 893	335 161	335 251	403 284
ženy	312 916	320 100	299 944	309 392	363 200
v tom:					
zaměstnaní	634 895	631 078	601 031	600 730	733 840
muži	321 979	319 428	316 961	311 721	387 199
ženy	312 916	311 650	284 070	289 009	346 641
nezaměstnaní	-	17 915	34 074	43 913	32 644
muži	-	9 465	18 200	23 530	16 085
ženy	-	8 450	15 874	20 383	16 559
Osoby mimo pracovní sílu	547 291	565 181	519 242	500 971	512 729
muži	229 038	241 354	210 759	206 273	217 608
ženy	318 253	323 827	308 483	294 698	295 121
z toho nepracující důchodci	222 139	250 471	246 282	231 135	209 297
muži	73 731	86 348	85 111	83 326	78 276
ženy	148 408	164 123	161 171	147 809	131 021
Ekonomická aktivita nezjištěna	-	-	14 759	123 182	22 219
muži	-	-	8 462	72 214	12 557
ženy	-	-	6 297	50 968	9 662
	Hospodařící domácnosti				
Hospodařící domácnosti celkem	501 019	538 331	544 577	579 509	658 001
z toho:					
domácnosti jednotlivců	150 840	187 528	201 335	225 802	308 279
tvořené 1 rodinou	317 324	339 076	320 177	300 262	323 764
Rodinné domácnosti podle typu:					
úplné rodiny	.	.	.	223 695	260 252
bez závislých dětí	.	.	.	138 255	146 641
se závislými dětmi	.	.	.	85 440	113 611
neúplné rodiny	.	.	.	76 567	63 512
bez závislých dětí	.	.	.	36 987	24 622
se závislými dětmi	.	.	.	39 580	38 890
	Domy				
Domy celkem	77 827	83 267	88 200	99 949	106 154
v tom:					
obydlené	75 794	78 977	82 160	92 927	98 217
neobydlené	2 033	4 290	6 040	7 022	7 937
Z obydlých domů:					
rodinné domy	44 270	47 257	50 258	57 354	61 178
bytové domy	29 067	29 955	29 659	32 596	34 399
Podíl rodinných domů (%)	58,4	59,8	61,2	61,7	62,3
Obydlené domy s byty podle vlastníka:					
fyzická osoba	46 140	47 449	55 781	61 920	66 733
obec, stát	23 572	24 224	8 630	5 105	934
bytové družstvo	3 968	5 677	4 319	5 372	2 959
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	.	.	.	10 899	21 494

2. Vývoj vybraných ukazatelů hl. m. Prahy podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v letech 1980–2021

(přepočteno na území kraje platné k 26. 3. 2021;
do roku 2001 podle trvalého pobytu, od roku 2011 podle obvyklého pobytu)

dokončení

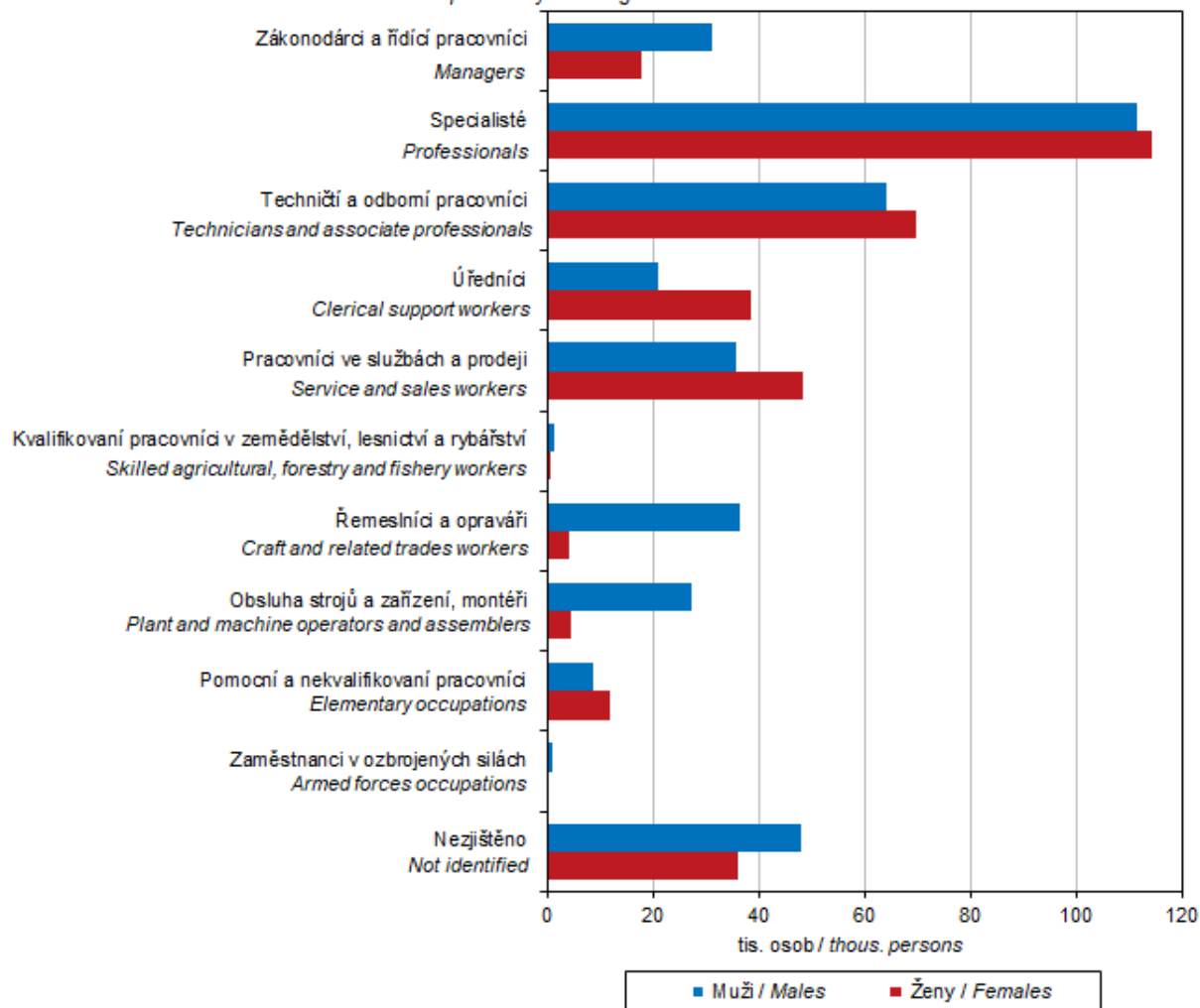
	1980	1991	2001	2011	2021
	Byty				
Byty celkem	461 984	516 293	551 243	587 832	721 332
v tom:					
obydlené	448 741	495 804	496 940	542 168	627 705
neobydlené	13 243	20 489	54 303	45 664	93 627
Podíl neobydlených bytů (%)	2,9	4,0	9,9	7,8	13,0
Obydlené byty podle druhu domu:					
v rodinných domech	59 757	58 836	63 642	72 471	79 161
v bytových domech	384 646	433 672	430 234	464 768	542 548
Podíl bytů v rodinných domech (%)	13,3	11,9	12,8	13,4	12,6
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:					
ve vlastním domě	54 309	53 732	55 893	60 114	63 124
v osobním vlastnictví	8 922	4 236	54 796	154 866	219 058
nájemní/pronajatý	303 674	327 360	234 599	184 186	200 753
družstevní	62 686	96 574	²⁾ 125 383	69 329	35 107
Obydlené byty podle převažujícího způsobu vytápění:					
ústřední dálkové nebo domovní	206 098	298 239	327 278	391 685	415 442
ústřední s vlastním zdrojem (v bytě)	35 456	51 890	45 799	52 436	115 272
lokální topidla (kamna)	201 993	140 621	111 826	67 319	59 359
Počet osob na 1 obydlý byt	2,62	2,44	2,33	2,24	2,01

²⁾ údaj zahrnuje 64 737 bytů člena bytového družstva a 60 646 bytů člena družstva nájemců

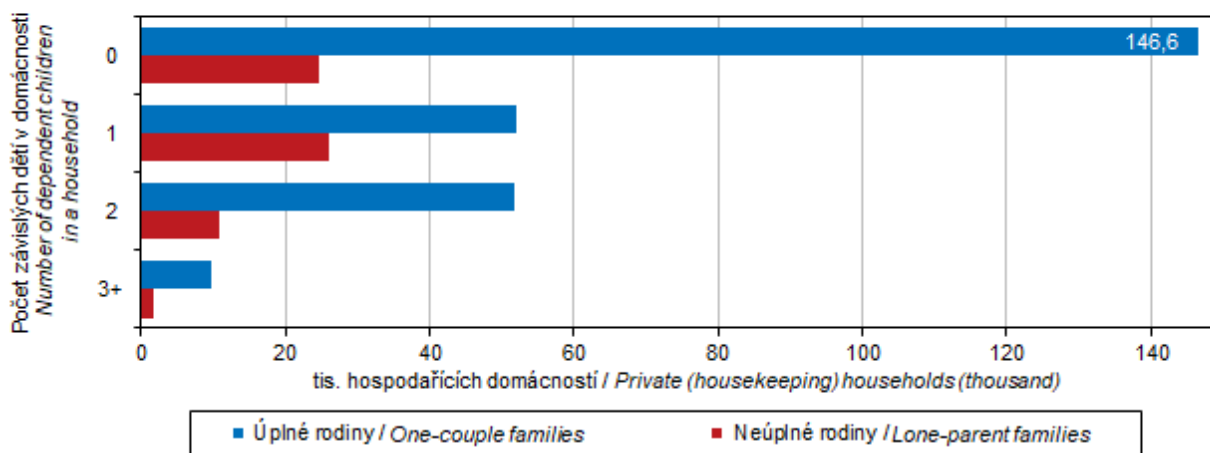
Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání a pohlaví v hl. m. Praze k 26. 3. 2021

The employed by major group of the CZ-ISCO-08 classification and sex in the Capital City of Prague as at 26 March 2021

Hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou podle počtu závislých dětí v hl. m. Praze k 26. 3. 2021

Private (housekeeping) households consisting of one family by number of dependent children in the Capital City of Prague as at 26 March 2021

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajských měst (podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Olomouc	České Budějovice
Rozloha (km²)	496,2	230,2	214,2	137,7	106,1	103,3	55,7
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	2 623	1 731	1 318	1 264	984	1 026	1 717
Počet obyvatel	1 301 432	398 510	282 450	174 007	104 340	106 063	95 664
z toho ženy	667 983	204 056	144 875	174 007	53 515	55 357	49 624
Obyvatelstvo podle věku:							
0–14 let	199 369	60 339	41 686	25 529	16 868	16 735	14 503
15–64 let	863 086	259 862	182 237	112 535	66 240	68 383	61 211
65 a více let	238 977	78 309	58 527	35 943	21 232	20 945	19 950
Průměrný věk	41,4	41,8	43,2	42,8	42,2	42,0	42,8
Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu	699 027	224 617	181 647	94 330	56 755	55 850	48 726
Obyvatelstvo podle náboženské víry:							
věřící	287 092	112 616	58 767	30 234	15 218	25 275	21 038
bez náboženské víry	645 956	178 718	135 344	90 276	58 708	51 359	44 387
neuveдено	368 384	107 176	88 339	53 497	30 414	29 429	30 239
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání:							
základní vč. neukončeného	85 743	31 454	33 760	16 077	10 173	9 039	8 576
střední vč. vyučení (bez maturity)	187 884	67 607	71 345	37 603	23 922	20 628	20 503
úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního	361 420	107 116	68 952	49 488	28 109	29 547	26 942
vysokoškolské	371 351	107 879	43 981	31 474	16 972	24 062	18 441
Pracovní síla	766 484	223 132	146 424	96 636	56 169	57 875	52 361
zaměstnaní	733 840	211 852	133 983	92 587	53 342	55 095	50 208
zaměstnanci	517 049	159 253	105 294	72 351	41 117	42 252	38 937
zaměstnavatelé	4 261	1 576	1 105	749	413	587	398
osoby pracující na vlastní účet	135 918	28 751	14 715	10 560	7 032	6 511	6 015
nezaměstnaní	32 644	11 280	12 441	4 049	2 827	2 780	2 153
Osoby mimo pracovní sílu	512 729	170 650	130 918	74 550	46 345	47 027	42 019
z toho nepracující důchodci	209 297	77 223	64 983	35 451	21 280	21 150	20 291
Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:							
průmysl	71 810	34 409	32 221	25 045	15 646	9 979	12 029
stavebnictví	43 741	13 661	8 396	5 619	3 664	3 273	3 422
velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	86 917	24 006	16 162	10 531	6 003	6 975	6 187
informační a komunikační činnosti	73 203	20 717	6 892	3 656	1 608	2 213	1 550
profesní, vědecké a technické činnosti	83 646	20 537	6 558	5 341	3 048	3 262	3 246
vzdělávání	51 158	18 229	9 632	6 354	3 947	5 496	3 969
zdravotní a sociální péče	54 227	17 968	11 168	7 952	4 155	6 014	4 309
Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem¹⁾	447 273	129 135	78 736	49 691	26 470	27 858	25 629
Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ²⁾	49 148	19 837	15 983	14 312	8 462	9 663	7 224
Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem ³⁾	225 320	91 069	60 351	37 639	18 015	31 479	28 877
Vyjíždějící do školy celkem ⁴⁾	163 718	50 171	35 410	21 061	14 004	14 232	11 813
vyjíždějící mimo obec ⁵⁾	7 529	2 416	3 062	1 446	1 627	1 760	1 400

¹⁾ nezahrnuje osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

²⁾ nezahrnuje osoby pracující v obci obvyklého bydliště, osoby bez stálého pracoviště a osoby s nezjištěným místem pracoviště; včetně pracujících žáků a studentů

³⁾ ze zaměstnaných se zjištěným místem pracoviště

⁴⁾ nezahrnuje osoby studující na adrese obvyklého pobytu a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

⁵⁾ nezahrnuje osoby studující v obci pobytu a osoby s nezjištěným místem školy; bez pracujících žáků a studentů

Hradec Králové	Ústí nad Labem	Pardubice	Zlín	Jihlava	Karlovy Vary	
105,7	94,0	82,7	102,8	87,9	59,1	Rozloha (km²)
877	955	1 084	721	575	750	Hustota zalidnění (osoby/km ²)
92 649	89 713	89 619	74 178	50 523	44 323	Počet obyvatel
48 118	46 285	45 403	38 529	25 762	23 265	z toho ženy
						Obyvatelstvo podle věku:
13 838	14 411	13 304	11 246	8 046	6 053	0–14 let
56 929	56 289	57 147	45 809	31 943	27 219	15–64 let
21 882	19 013	19 168	17 123	10 534	11 051	65 a více let
43,9	42,7	43,2	44,2	43,0	45,8	Průměrný věk
49 941	54 123	47 389	44 502	29 135	21 809	Počet obyvatel s místem bydliště v době narození v obci obvyklého pobytu
						Obyvatelstvo podle náboženské víry:
16 527	10 731	15 050	22 458	10 851	7 906	věřící
50 095	51 666	48 397	31 532	24 553	23 053	bez náboženské víry
26 027	27 316	26 172	20 188	15 119	13 364	neuvedeno
						Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání:
7 658	11 264	7 909	7 091	4 925	4 689	základní vč. neukončeného
18 762	21 928	20 420	16 642	12 896	10 716	střední vč. vyučení (bez maturity)
28 269	23 433	26 110	20 801	14 228	12 627	úplně střední (s maturitou) včetně nástavbového a pomaturitního
18 670	10 306	15 755	14 459	7 099	6 029	vysokoškolské
49 118	45 793	49 298	39 259	26 995	22 979	Pracovní síla
47 224	42 006	47 371	37 745	25 989	20 682	zaměstnaní
35 864	32 564	36 466	28 890	20 922	14 550	zaměstnanci
459	368	361	348	257	283	zaměstnavatelé
6 514	4 604	5 717	5 285	2 844	3 015	osoby pracující na vlastní účet
1 894	3 787	1 927	1 514	1 006	2 297	nezaměstnaní
42 621	41 895	39 260	34 309	22 977	20 265	Osoby mimo pracovní sílu
21 095	19 865	19 290	17 355	11 202	10 914	z toho nepracující důchodci
						Zaměstnaní podle vybraných odvětví ekonomické činnosti:
8 470	9 141	12 598	10 036	8 489	3 479	průmysl
2 752	3 381	2 810	2 417	1 576	1 501	stavebnictví
5 872	4 464	5 141	5 316	2 881	2 896	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
2 312	1 386	1 997	1 528	632	386	informační a komunikační činnosti
2 903	1 594	2 651	2 512	986	938	profesní, vědecké a technické činnosti
4 101	3 162	3 422	2 839	1 756	1 401	vzdělávání
5 949	4 527	3 496	3 290	2 221	2 166	zdravotní a sociální péče
24 374	18 731	8 857	18 180	13 874	8 158	Vyjíždějící v rámci obce do zaměstnání celkem¹⁾
6 660	9 378	23 436	7 919	3 092	5 020	Vyjíždějící z obce do zaměstnání celkem ²⁾
25 675	13 264	23 074	17 770	17 849	17 689	Dojíždějící do obce do zaměstnání celkem ³⁾
11 891	11 983	10 932	9 776	6 638	5 115	Vyjíždějící do školy celkem ⁴⁾
1 404	1 596	1 759	1 566	740	1 044	vyjíždějící mimo obec ⁵⁾

3. Vybrané ukazatele ze Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2021 podle krajských měst

(podle obvyklého pobytu; všechny podíly jsou vypočteny z údajů se zjištěnou příslušnou charakteristikou)

dokončení

	Praha	Brno	Ostrava	Plzeň	Liberec	Olomouc	České Budějovice
Hospodařící domácnosti celkem	658 001	196 638	142 674	87 063	50 711	51 716	47 476
v tom domácnosti:							
tvořené 1 rodinou	323 764	100 509	72 828	45 064	27 084	27 859	24 942
úplné rodiny	260 252	80 089	56 303	36 481	21 535	22 118	19 753
bez závislých dětí	146 641	46 670	34 110	21 753	12 279	12 701	11 623
se závislými dětmi	113 611	33 419	22 193	14 728	9 256	9 417	8 130
neúplné rodiny	63 512	20 420	16 525	8 583	5 549	5 741	5 189
bez závislých dětí	24 622	8 236	5 854	3 259	1 858	2 028	1 917
se závislými dětmi	38 890	12 184	10 671	5 324	3 691	3 713	3 272
tvořené 2 a více rodinami	4 840	1 684	1 035	674	448	369	380
vícečlenné domácnosti	21 118	6 455	2 726	2 144	975	1 330	1 044
domácnosti jednotlivců	308 279	87 990	66 085	39 181	22 204	22 158	21 110
Průměrný počet členů hospodařící domácnosti	1,95	1,99	1,94	1,96	2,02	2,01	1,98
Domy celkem	106 154	42 105	27 581	19 288	13 214	11 569	11 474
obydlené	98 217	39 065	26 005	17 900	12 556	10 765	10 641
rodinné domy	61 178	27 517	17 918	12 354	9 027	7 488	7 682
bytové domy	34 399	10 477	7 457	5 144	3 173	2 995	2 663
Obydlené domy podle vlastníka:							
fyzická osoba	66 733	29 010	17 911	13 193	9 590	7 887	7 970
obec, stát	934	1 701	1 040	348	93	115	139
bytové družstvo	2 959	259	1 130	22	117	12	268
spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)	21 494	6 805	3 522	3 774	2 182	2 400	1 809
Byty celkem	721 332	209 587	145 795	92 790	52 985	56 692	52 234
obydlené	627 705	184 647	134 637	81 917	48 201	48 951	45 222
v rodinných domech	79 161	34 987	21 917	15 299	11 779	9 428	9 645
v bytových domech	542 548	146 860	110 828	65 637	35 735	38 392	34 766
Obydlené byty podle právního důvodu užívání:							
ve vlastním domě	63 124	27 023	17 234	11 881	9 176	7 382	7 472
v osobním vlastnictví	219 058	62 082	40 801	34 902	15 477	20 919	16 446
nájemní/pronajatý	200 753	63 857	41 732	20 423	13 098	13 307	10 581
družstevní	35 107	2 132	15 225	152	1 756	226	4 018
Obydlené byty podle technické vybavenosti:							
plyn zaveden do bytu	456 862	153 327	123 480	69 535	28 428	38 746	32 491
vodovod v bytě	572 942	172 896	123 681	74 908	43 331	46 260	42 285
přípoj na kanalizační síť	607 887	179 604	121 859	77 554	40 470	47 147	44 021

Hradec Králové	Ústí nad Labem	Pardubice	Zlín	Jihlava	Karlovy Vary	
44 930	44 895	43 269	35 360	23 801	23 445	Hospodařící domácnosti celkem
24 614	23 171	23 412	20 015	13 472	11 447	v tom domácnosti: tvořené 1 rodinou
19 861	17 848	18 824	16 109	10 964	8 746	úplné rodiny
11 867	10 407	11 157	9 399	6 403	5 487	bez závislých dětí
7 994	7 441	7 667	6 710	4 561	3 259	se závislými dětmi
4 753	5 323	4 588	3 906	2 508	2 701	neúplné rodiny
1 896	1 636	1 783	1 651	973	1 058	bez závislých dětí
2 857	3 687	2 805	2 255	1 535	1 643	se závislými dětmi
413	372	338	316	226	181	tvořené 2 a více rodinami
996	760	1 017	621	402	419	vícečlenné domácnosti
18 907	20 592	18 502	14 408	9 701	11 398	domácnosti jednotlivců
2,02	1,97	2,01	2,07	2,08	1,87	Průměrný počet členů hospodařící domácnosti
12 296	8 554	11 178	12 696	6 723	5 218	Domy celkem
11 322	8 035	10 394	11 551	6 256	4 771	obydlené
8 622	5 301	7 872	9 722	4 598	2 659	rodinné domy
2 469	2 519	2 300	1 655	1 492	1 953	bytové domy
8 916	5 473	7 951	9 855	4 663	2 916	Obydlené domy podle vlastníka: fyzická osoba
93	66	110	58	105	50	obec, stát
148	120	26	3	15	3	bytové družstvo
1 871	1 914	2 080	1 408	1 277	1 570	spoluvlastnictví vlastníků bytů (jednotek)
48 248	46 025	46 021	38 961	25 514	29 012	Byty celkem
42 630	42 500	41 178	33 223	22 303	21 965	obydlené
10 368	6 808	9 480	11 079	5 522	3 416	v rodinných domech
31 904	35 357	31 114	21 747	16 280	18 058	v bytových domech
8 303	5 049	7 382	9 571	4 467	3 110	Obydlené byty podle právního důvodu užívání: ve vlastním domě
16 905	17 680	17 643	12 574	10 389	10 081	v osobním vlastnictví
9 332	10 409	9 108	6 079	4 039	4 442	nájemní/pronajatý
1 469	1 896	346	91	151	91	družstevní
33 785	32 443	33 638	22 335	19 997	18 375	Obydlené byty podle technické vybavenosti: plyn zaveden do bytu
40 043	37 942	38 502	31 661	21 026	19 889	vodovod v bytě
40 994	39 432	39 988	31 161	20 876	21 099	přípoj na kanalizační síť